

APPENDICES

Appendix A. Comparative KRNB wordlists: Proto-Kamta and reflexes in eight descendant lects

Contents

Proto-Kamta wordlist.....	358
English reversal wordlist.....	441
Reconstruction Id. reversal list.....	452

Proto-Kamta wordlist

This section outlines a list of words reconstructed for proto-Kamta. The phonological characteristics of the words are based on the reconstruction in chapter 4. As argued in that chapter, the language of the proto-Kamta period probably included the phonological distinction between retroflex and dental nasals $*\eta/*n$ and laterals $*\|\!/l$, as well as the vowel $*ɔ$ in final position. These features were subsequently lost in all KRNB lects, but not until after the proto-Kamta period of linguistic history. Cognate data for the 8 KRNB lects are listed under a reconstructed headword. Reference is also included to the entry in Ralph Turner's *Comparative Dictionary of Indo-Aryan languages* (prefixed below by *CDIAL*). Each headword is categorised as either:

- Tatsama. Sanskrit loan unaltered by the MIA phonological changes, and mostly unaltered by NIA changes;
- Altered Tatsama. These are also NIA era loans from Sanskrit, that are not affected by the MIA era phonological changes. However, their form has been considerably altered by NIA phonological changes.
- Tadbhava. Ordinary inherited form, affected by all MIA and later changes. I have not distinguished items retained from proto-Indo-Iranian from early loanwords from Austro-asiatic, Dravidian or Tibeto-Burman origin. Many non-Aryan loanwords have been part of the language for millenia, and underwent the MIA changes alongside of the strata retained from proto-Indo-Iranian;
- Semi-Tatsama. MIA borrowing from Sanskrit—OIA consonant clusters are broken up rather than simplified or retained;
- Persian & Arabic loanwords. The inclusion of these loans in the proto-Kamta vocabulary is justified because the first Muslim invasion occurred in 1200 AD. As the proto-Kamta stage covers 1250-1550 AD, it is plausible that well distributed Perso-Arabic origin words entered the language during that formative period. In almost all cases, these Perso-Arabic origin words undergo the same changes as the Tadbhava strata.

o - अ - अ

*ɔ̄ m̄t̄on, *ɔ̄ m̄on *adj.* ‘like that’;
TH: ɔ̄mon अमन् अमन्;
SH: oj m̄t̄on, oimon ऐ मत्तन्, ओइमन् ए
मत्तन्, ओइमन्;
RP: ɔ̄mon अमोन् अमोन्;
BH: oj m̄t̄on, omun ओइ मत्तोन्, अमून् ओइ
मत्तोन्, अमुन्.
Recon. Id: 1147. *Etym:* yā́vant. *CDIAL:* 10475.
semi-Tatsama.

*ɔ̄ rɔ̄k̄om, *ɔ̄ rɔ̄ŋ, *u rɔ̄ŋ *adj.* ‘like that’;
KS: urlaŋ उरड़ उरड़;
RL: hurlaŋ, hunlaŋ हुरड़, हुनड़ श्रड़, श्नड़;
MH: aŋlaŋ, aŋlaŋti अनड़, अनड़ती अनड़,
अनड़ती;
TH: oi rɔ̄kom, ɔ̄noŋ अरेकम्, अन् अइरकम्,
अन्.
Recon. Id: 1145. *Etym:* raqm. Arabic.

*ɔ̄ lak̄h'a, *ɔ̄ lak̄h-aŋq̄ *adj.* ‘like that’;
RP: ɔ̄ŋka ओंका ओंका;
BH: oi naxan ओई नाखान् ओइ नाखान्;
BN: heŋka सेंका सेंका.
Recon. Id: 1146. *Etym:* laksá ; lakṣaṇá.
CDIAL: 10881 ; 10882. Tadbhava.

*ɔ̄ḡh̄oŋ̄, *aḡh̄oŋ̄ *n.* ‘8th month in the Hindu
calendar’;
KS: ʌḡh̄ən अघन् अघन्;
RL: ʌḡh̄ən अगहन् अगहन्;
MH: ʌḡh̄ən अगन् अगन्;
TH: ɔ̄ḡh̄on अघन् अघन्;

SH: ɔ̄ȳon अघन् अघन्;
RP: agon आगोन् आगोन्;
BH: agon, ayon आगोन् आगोन्;
BN: aȳon आयोन् आयोन्.
Recon. Id: 1535. *Etym:* agrahāyana.
CDIAL: 88. Tadbhava.

*ɔ̄t̄o adj. ‘that many’;
KS: ʌd̄ela अतला अतला;
RL: ʌt̄la अत्ला अत्ला;
MH: ʌt̄la, ʌt̄ela अत्ला, अतेला अत्ला, अतेला;
TH: ɔ̄t̄o अत् अत्;
SH: ɔ̄t̄ola ओतला ओतला;
RP: ɔ̄t̄ota ओतो ओतटा;
BH: ɔ̄t̄ola अतला अतला.
Recon. Id: 1161. *Etym:* see *et̄o ‘this many’!
Tadbhava.

*ɔ̄lp̄o adj. ‘few, little’;
TH: ɔ̄lpo अल्फ़ अल्फ़;
SH: ɔ̄lpo अल्फ़ अल्फ़;
RP: ɔ̄lpo, ɔ̄lpo-okna अल्प, अल्पक्ना अल्प,
अल्पक्ना;
BN: ɔ̄lpo अल्प अल्प.
Recon. Id: 1193. *Etym:* álpa ‘small’.
CDIAL: 722. Tatsama.

*ɔ̄(t̄)kina adj. ‘that many’;
RL: ʌt̄kina अत्कीना अत्कीना;
RP: okn̄æ, sekn̄æ ओकन्या ओकन्या.
Recon. Id: 1162.

*a~t̄o *adj.* ‘narrow (road)’;
RL: a~t̄a आँट आँट;
MH: aṭa आट आट;
SH: aṭo आठो आटो;
BH: aṭo आठो आटो;
BN: ato आठो आटो.
Recon. Id: 1320.

*a~t̄h̄o, *at̄h̄o *adj.* ‘eight’;
KS: a~t̄ आठ आठँ;
RL: aṭh̄ आठ आठँ;

MH: a~ṭ आँट आँट;
TH: aṭ, a~ṭ आठ आठ;
SH: aṭ, a~ṭ आठ आठ;
RP: aṭ आठ आठ;
BH: aṭ आठ आठ;
BN: aṭʰ, at आठ आठ.
Recon. Id: 1087. *Etym:* aṣṭā́. *CDIAL:* 941.
Tadbhava.

*aŋgur *n.* ‘grape’;
KS: əŋgur अंगुर अंशुर;

**aŋgulɔ*

RL: aŋgur अङ्गुर अशूर;
MH: aŋgur अङ्गुर अङ्गुर;
TH: aŋgur, aŋgul आशूर आङ्गुर;
SH: aŋjur, aŋgur आशूर आङ्गुर;
RP: aŋgur, aŋgul आशूर आङ्गुर;
BH: aŋjur आशूर आङ्गुर;
BN: aŋjur, aŋjul आशूर आङ्गुर.
Recon. Id: 509. *Etym:* *angur.* Persian.

**aŋgulɔ* *n.* ‘finger, toe’;

KS: aŋjul आंउल आङ्गुल;
RL: aŋgul आङ्गुल, आङ्गुल आशूल, आशूल;
MH: aŋgul आङ्गुल आँगुल;
TH: nuŋjul नुङ्गुल नुडुल;
SH: neŋjul नेशूल नेड़गुल;
RP: nogul नोशूल नोगुल;
BH: noŋjul, aŋjul, noŋjul नडुल, आङ्गुल, नशूल
नडुल, आङ्गुल, नगुल;
BN: aŋjuli आशूलि आङ्गुलि.

Recon. Id: 384. *Etym:* *aŋgula.* CDIAL: 134.
Tadbhava.

**aŋtʰa* *n.* ‘charcoal, coal’;

MH: aŋtʰa आङ्ठा आँठी;
BH: aŋta आँठा आंठा.
Recon. Id: 107. *Etym:* *agniṣṭhá.* CDIAL: 65.
Tadbhava.

**aŋtʰi* *n.* ‘ring (on finger)’;

KS: aŋtʰi आंगठी आँगठी;
RL: aŋtʰi आङ्ठी आँठी;
MH: aŋtʰi आँठी आँठी;
TH: aŋtʰi आँठी आँठी;
SH: aŋtʰi, aŋut, aŋguṭ आँठी, आँठूटे आँठी, आँठिट;
RP: aŋti, aŋguṭ आँठी, आशूटे आंठी, आङ्गुट;
BH: aŋti, aŋuti आँठी आँठी;
BN: aŋtʰi आँठी आँठी.
Recon. Id: 633. *Etym:* *aŋguṣṭhya* ‘pertaining to thumb or big toe’ CDIAL: 138.
Tadbhava.

**akali* *n.* ‘chilli’;

RP: akali आकाली आकाली;
BH: akali आकाली आकाली.
Recon. Id: 530.

**akafɔ* *n.* ‘space, the sky, the heavens’;

KS: akas आकाश आकाश;
RL: akas आकाश आकाश;
MH: akas आकास आकास;
TH: akaʃ आकाश आकाश;
RP: akaʃ आकाश आकाश;

**adʒi*

BN: akas आकाश आकाश.

Recon. Id: 182. *Etym:* *ākāśā.* CDIAL: 1008.

Tatsama.

**ag-* *post.* ‘in front, ahead, further on’;

KS: agu आगु आगु;
RL: agati, agute, agu biṭi आगाति, आगुते,
आगुबीति आगति, आगते, आगती;
MH: aguṭ, aguti आगुत, आगुती आगुत, आगुती;
TH: ayoṭ, ayoṭ आगत, आगुत आगत, आगुत;
SH: ago, agil'a आगोत, आगिला आगोत,
आगिला;
RP: agoṭ आगोत आगोत;
BH: ak-pax-oṭ, ag-oṭ आगपाखत, आगत,
आगोत आगपाखत, आगत, आगोत;
BN: ayoṭe, aye आगते, आगे आगते, आगे.
Recon. Id: 1027. *Etym:* *āgra.* CDIAL: 68.
Tadbhava.

**agiṇa* *n.* ‘courtyard’;

KS: eŋna एङ्ना एङ्गना;
RL: eŋna एङ्ना एज्ना;
MH: eŋna एङ्ना एङ्गना;
TH: eŋna एङ्ना एङ्ना;
SH: ayina आधिना आधिना;
RP: agn'ae आँग्ना आग्ना;
BH: ain'ae आइना आइना.
Recon. Id: 2184. *Etym:* *aŋgana.* CDIAL: 118.
Tadbhava.

**aguni* *n.* ‘fire’;

KS: agin आगिन आगिन;
RL: agin अघिन अघिन;
MH: agni {Ts.} अग्नि अग्नी;
TH: agun आगुन आगुन;
SH: oyun अघुन अघुन;
RP: agun आगुन आगुन;
BH: oyun अगुन, अघुन अगुन, अघुन.
Recon. Id: 120. *Etym:* *agní.* CDIAL: 55. semi-Tatsama.

**ajara*, **eŋara* *n.* ‘glowing charcoal’;

KS: aŋra आंगरा आँगरा;
RL: eŋra एङ्ग्रा एङ्गा;
MH: aŋra आँरा आँरा;
TH: aŋra आँरा आँरा;
RP: aŋra आँरा आँरा;
BN: aŋar आँगर आँगर.
Recon. Id: 111. *Etym:* *āṅgāra*, **īngāra.*
CDIAL: 125. Tadbhava.

**adʒi* *n.* ‘today’;

KS: aṭ {Hn.} आज आज़;
 RL: [aṭ̪i, aṭ̪̄i] आजी, आझी आजौ, आजौ;
 MH: azi आजी आजौ;
 TH: aɪḍʒ आइज आइज़;
 SH: azi आजि आजि;
 RP: aɪdʒ आइज आइज़;
 BH: aḍzi आजि आजि;
 BN: azi आजि आजि.

Recon. Id: 1510. *Etym:* *adyá.* CDIAL: 242.

Tadbhava.

*aṭa n. ‘flour’;
 KS: aṭa आटा आणे;
 RL: aṭa आटा आणे;
 MH: aṭa आटा आणे;
 TH: aṭa आणे आटा;
 SH: aṭa आणे आटा;
 RP: aṭa आणे आटा;
 BH: aṭa आणे आटा.

Recon. Id: 540. *Etym:* *āṛta.* CDIAL: 1338.

Tadbhava.

*adja n. ‘bullock, ox’;
 TH: aria आडिशा आडिया;
 RP: aṭjǣ ſar आडिशा आडियॉ.
Recon. Id: 265. *Etym:* cf. *add-: <- *drav..?*

*aḍa n. ‘ginger’;
 KS: aḍa आदो आदो;
 RL: aḍa आद आद;
 MH: aḍa आद आद;
 TH: aḍa आदो आदा;
 SH: aḍ̄a, aḍrōk, aḍrōrok {s-Ts.} आधा,
 आधरक आधा, आधरक;
 RP: aḍa, aḍrōk {s-Ts.} आदो, आद्रोक आदा,
 आद्रोक;
 BH: aḍa आदो आदा;
 BN: ada आदो आदा.
Recon. Id: 528. *Etym:* *āṛdraka.* CDIAL: 1341.

Tadbhava.

*aḍ̄a n. ‘half’;
 KS: aḍ̄a आधा आधा;
 RL: aḍ̄a आधा आधा;
 MH: aḍ̄a आधा आधा;
 TH: aṭ̄k̄an आधखान आधखान;
 SH: aṭ̄k̄an आधखान आधखान;
 RP: aḍaſer, aḍek आधाचेर, आधेक आधाचेर,
 आधेक;
 BH: aḍ̄a, aḍa आधा आधा;
 BN: aḍ̄a आधा आधा.

Recon. Id: 1077. *Etym:* *ardhá.* CDIAL: 644.
 Tadbhava.

*and̄aro n. ‘darkness’;
 KS: ḡend̄er अंधर आंधर;
 RL: and̄ar आन्धार आकार;
 MH: and̄ar आन्धार आकार;
 TH: and̄ar आकार आन्धार;
 SH: and̄ar आकार आन्धार;
 RP: and̄ar आन्धार आन्दार;
 BH: and̄ar आकार, आन्धार आन्धार, आन्दार;
 BN: and̄ar आकार आन्धार.
Recon. Id: 213. *Etym:* *andhakāra.* CDIAL: 386.

Tadbhava.

*am n. ‘mango’;
 KS: am आम आम;
 RL: am आम आम;
 MH: am आम आम;
 TH: am आम आम;
 SH: am आम आम;
 RP: am आम आम;
 BH: am आम आम;
 BN: am आम आम.
Recon. Id: 499. *Etym:* *āmrā.* CDIAL: 1268.

Tadbhava.

*ar cj. ‘and’;
 KS: ar आर आर;
 RL: ar आर आर;
 MH: ar आर आर;
 TH: ar आर आर;
 SH: ar आर आर;
 RP: ar आर आर;
 BH: ar आर आर;
 BN: aro आरो आरो.

Recon. Id: 998. *Etym:* *ápara.* CDIAL: 434.
 Tadbhava.

*alū n. ‘potato’;
 KS: alu आलू आलू;
 RL: alu आलु आलू;
 MH: alu आलु आलू;
 TH: alu आलू आलु;
 SH: alu आलू आलु;
 RP: alu आलू आलु;
 BH: alu आलू आलु;
 BN: alu आलू आलु.
Recon. Id: 566. *Etym:* *āluka-*. CDIAL: 1388.

Tadbhava.

*aḷo n. ‘light’;

**afman*

KS: alo आलो आलो;
 MH: alok, alak {Ts.} आलक आलक;
 TH: alo आलो आलो;
 SH: alo आलो आलो;
 RP: alo, ala आन, आना आल, आला;
 BH: alo आलो आलो.
Recon. Id: 211. Etym: ālōka. CDIAL: 1400.
 Tadbhava.

**afman* *n.* ‘space, the sky, the heavens’;
 KS: asman आसमान आशमान;
 SH: afman आशमान आशमान;
 RP: afman आश्मान आस्मान.
Recon. Id: 183. Etym: āsman.< Persian.

**afja kali* *n.* ‘tomorrow’;

**u~t̥ɔ*

SH: aiſe kali आईसे कालि आइसे कालि;
 BH: aſæ kali आईशा कालि आइशा कालि;
 BN: oha kali अश कालि अहा कालि.
*Recon. Id: 1512. Etym: see *af- 'come' and *kali 'yesterday, tomorrow'!*

**aste-aste* *adv.* ‘slowly, patiently’;
 KS: aſte-aste आस्ते-आस्ते आठे-आठे;
 MH: aſtekare आस्तेकरे आठेकरे;
 TH: aſte आठे आस्ते;
 RP: aſte aſte आठे आठे आस्ते आस्ते;
 BH: aſte aſte आठे आठे आस्ते आस्ते;
 BN: aſte-aste आठे-आठे आस्ते-आस्ते.
Recon. Id: 1377. Etym: āhista. Persian.

i - ई - इ

**ita* *n.* ‘brick’;
 KS: ita ईटा ईटो;
 RL: ita इटा ईटो;
 MH: iṭa इटा ईटो;
 TH: ita ईटो इटा;
 SH: it ईटे इट;
 RP: it ईटे इट;
 BH: it̥ae ईटो इटा;
 BN: ita ईटो इटा.
Recon. Id: 608. Etym: īṣṭakā. CDIAL: 1600.
 Tadbhava.

**indr̥o d̥̄̄nuṣ* *n.* ‘rainbow’;
 KS: indr̥o d̥̄̄nus इन्द्र धनुष इन्द्र धनुष;
 RL: indr̥o-d̥̄̄nus इंद्र-धनुख इंद्र-धनुख;

MH: indr̥o d̥̄̄anus, d̥̄̄nus इन्द्र धानुस इन्द्र धानुस.

Recon. Id: 150. Tatsama.

**im̥ra*, **em̥ra* *pro.* ‘they (here nearby)’;
 KS: era, emra एरा एरा;
 RL: jem̥a, jem̥a-la एम्हा, एम्हाला एम्शा,
 एम्शाला;
 MH: em̥a एम्हा एम्शा;
 TH: im̥ra ईमराह इमराह;
 SH: imira ईमिरा इमिरा;
 RP: imr̥ae, emra एमरा एमरा;
 BH: emra, imr̥ae एमरा, ईमरा एमरा, इमरा;
 BN: imi-ta ईमिरा इमिरा.
Recon. Id: 2289.

u - ऊ - उ

**u d̥ina*, **u d̥inka* *n.* ‘day before yesterday,
 literally ‘that day’’;
 MH: ud̥ina उदिना उदिना;
 TH: ud̥ina उदिना उदिना;
 SH: ud̥inka उदिनका उदिनका;
 RP: ud̥ink̥ae, ud̥ink̥ae उदिन्का उदिन्का;
 BH: ud̥unj̥ae, adumk̥ae उदुङ्का उदुङ्का.
*Recon. Id: 1513. Etym: see *din 'day'.*

**u~t̥sa* *adj.* ‘high’;
 KS: u~t̥s̥a ऊच्च ऊच्च;
 RL: u~t̥s̥a ऊच ऊच;

MH: ut̥sa, ut̥sl उचा ऊचा;
 SH: utsa ऊचा उच्चा;
 RP: us̥ae, u~ts̥ae ऊच्चा उच्चा;
 BH: uts̥ae ऊचा उचा;
 BN: usa ऊच उचा.
Recon. Id: 1322. Etym: ucca. CDIAL: 1634.
 Tadbhava.

**u~t̥ɔ* *n.* ‘camel’;
 KS: u~t̥ ऊट ऊट;
 RL: u~t̥ ऊट ऊट;
 MH: ut̥ उट ऊट;

TH: uṭ^h उटे उट;
 SH: uṭ उठे उठ;
 RP: uṭ̄ उटे उट;
 BH: uṭ उटे उट;
 BN: ut^h, ut उटे उट.
Recon. Id: 293. *Etym:* úśṭra. *CDIAL:* 2387.

Tadbhava.

*ukuni *n.* ‘bug, louse’;
 KS: wokin वोकनी ओयोकनि;
 RL: ḥkni अकनी अकनी;
 MH: nukni नुकनी नूकनी;
 TH: ukun उकून उकुन;
 SH: uxuni उखुनी उखुनी;
 RP: ukuni उकून उकुन;
 BH: ukun, ugun उकून उकुन.
Recon. Id: 225. *Etym:* utkuṇa. *CDIAL:* 1728.

Tadbhava.

*udžla *n.* ‘light’;
 KS: udžla उजला ऊजला;
 RP: udžael ऊजाल उजॉल;
 BH: ऊजला उजला;
 BN: udzzol ऊज्जल उज्जल.
Recon. Id: 209. *Etym:* ujjvala. *CDIAL:* 1670.

Tadbhava.

*utt̥rō *n.* ‘answer’;
 MH: ut̥tar उत्तर ऊत्तर;
 SH: ut̥tor ऊत्तर उत्तर;
 RP: ottor ऊत्तोर ओत्तोर;
 BH: ut̥tor ऊत्तर उत्तर;
 BN: ut̥tor ऊत्तर उत्तर.
Recon. Id: 711. *Etym:* úttara. *CDIAL:* 1767.

Tatsama.

*utt̥rō *n.* ‘north’;
 KS: ut̥t̥rō उत्तर ऊत्तर;
 RL: ut̥t̥rō उत्तर ऊत्तर;
 MH: ut̥t̥tar उत्तर ऊत्तर;
 TH: ut̥tor ऊत्तर उत्तर;
 SH: ut̥t̥tor ऊत्तर उत्तर;
 RP: ottor ऊत्तोर ओत्तोर;
 BH: ut̥t̥tor ऊत्तर उत्तर;
 BN: ut̥t̥tor ऊत्तर उत्तर.
Recon. Id: 1071. *Etym:* úttara. *CDIAL:* 1767.

Tatsama.

*un, *ul *n.* ‘wool’;
 KS: un ऊन ऊन;
 RL: un ऊन ऊन;
 MH: un, uni ऊन, ऊनी ऊन, ऊनी;

TH: ul, rul ऊल, रूल ऊल, रूल;
 BN: ul ऊल ऊल.
Recon. Id: 276. *Etym:* ?ū́rṇā cf. ul {Oriya}.
CDIAL: 2424. ?Tadbhava, ?English loan.

*upobas, *upas *n.* ‘fast (hunger-strike)’;
 KS: upas उपास ऊपास;
 RL: upas उपास ऊपास;
 MH: upas, upas उपवास, उपास ऊपवास,
 ऊपास;
 RP: up̥as ऊपास उपास;
 BH: upw̥as ऊपाश उपाश;
 BN: upobas, upas ऊपवास उपवास.
Recon. Id: 852. Tatsama, Semi-Tatsama.

*upor- *post.* ‘ontop, above’;
 KS: upor ऊपर ऊपर;
 RL: upr-λ̥ उपरत ऊपरत;
 MH: upr-λ̥ उपरत ऊपरत;
 TH: uprot ऊपरत उपरत;
 SH: upor ऊपर ऊपर;
 RP: opore, ofor, oprot ओपोरे, ओफोर,
 ऊपरत ओपोरे, ओफोर, ओपरत;
 BH: upur̥ae ऊपोरा, ऊपुरा उपोरा, उपुरा;
 BN: opor, oporat, uporat ऊपर, ऊपरत
 ओपर, ओपरत.
Recon. Id: 1022. *Etym:* uppara. *CDIAL:* 2330.

Tadbhava.

*ubdʒ- *n.* ‘birth’;
 SH: ubza ऊबजा ऊबजा;
 BH: ubdzon ऊजन ऊञन.
Recon. Id: 1507. *Etym:* útpadyatē ‘arises,
 originates’. *CDIAL:* 1814. Tadbhava.

*um̥ra, *om̥ra *pro.* ‘they (over there)’;
 KS: wora, ḥmra वोरा, अमरा बोर, अमरा;
 RL: [am̥a, ḥm̥a], [am̥a-la, ḥm̥a-la]
 आम्हा, आम्हाला आम्शा, आम्शाला;
 MH: ḥm̥a अम्हा अम्शा;
 TH: umr̥a ऊमराह् उमराह्;
 SH: umura ऊमुरा उमुरा;
 RP: umra, omra, tamra ऊम्रा, ताम्रा
 ओमरा, तामरा;
 BH: umr̥ae ऊमडा उमडा;
 BN: tami-ṛa, umi-ṛa तामिरा, ऊमिरा तामिरा,
 ऊमिरा.
Recon. Id: 2290.

*ul̥ta *n.* ‘contrary, opposite, inverse,
 unfavourable, inauspicious’;
 MH: ul̥ta ऊल्टा ऊल्टो;

*ε *gu|a*

TH: ul̥ta উল্টো উল্টা;
RP: ul̥ta উল্টো উল্টা;
BH: ul̥t̥æ উল্টো উল্টা.

*ε *gar̥hɔ*

Recon. Id: 1042. *Etym:* *ullanighin* ‘leaping over’. *CDIAL:* 2367. Tadbhava.

ଏ - ଏ - ଏ

*ε *gu|a* *dem.* ‘these, PROX DEM PL’;

KS: i-la ইলা ইলা;
RL: i-la ইলা ইলা;
MH: i-la ইলা ইলা;
TH: eila এইলা এইলা;
SH: eiļa এইলা এইলা;
RP: egl̥æ, egλæ এইগ্লা এইগ্লা;
BH: ei-la এইলা এইলাটো;
BN: ei-gila এইগিলা এইগিলা.

Recon. Id: 2344. *Etym:* *kúla* ‘herd, troop’.
CDIAL: 3330. semi-Tatsama.

*ε *pak^h-* *adv.* ‘this way, over here’;

KS: ipakε ইপাকে ইপাকে;
RL: εipake, jeipake এইপাকে ত্রিপাকে;
TH: eipake, epaka, eipakaj এপাকে, এপাকা,
এইপাকায় এপাকে, এপাকা, এইপাকায়;
SH: ei faxe এইপাখে এইপাখে;
RP: eipake, epake এপাকে এপাকে.
Recon. Id: 1224. *Etym:* *pakṣá* ‘wing, feather,
fin, shoulder, side’. *CDIAL:* 7627.
Tadbhava.

*ε *mət̥on*, *ε *mən* *adj.* ‘like this’;

TH: emon এমন এমন;
SH: eimət̥on, eimon এইমতন, এইমন
এইমতন, এইমন;
RP: æmon এমোন এমোন;
BH: ei-mət̥on, ε-mun এই মতোন, এমুন এই
মতোন, এমুন.
Recon. Id: 1144. *Etym:* see *o *mət̥on*, o *mən*
'like that'?. semi-Tatsama.

*ε *rəkɔm*, *ε *rəŋ* *adj.* ‘like this’;

KS: irəŋ, eirəŋ, wərəŋ পেংগ প্রেংগ;
RL: εirəŋ, εinəŋ ঐরঙ, ঐনঙ; ঐরঙ, ঐনঙ;
MH: εnəŋ, εnʌŋti এনড, এনডত্তি এনঙ,
এনঙত্তী;
TH: enoŋ {Hindu}, ei rəkom {Muslim}
এনং, এই রকম এনং, এই রকম.
Recon. Id: 1142. *Etym:* *raqm*. Arabic.

*ε *lak^ha*, *ε *lak^hanq* *adj.* ‘like this’;

RP: æŋka এংকা এংকা;

BH: ei naxan এই নাখান এই নাখান;

BN: εŋka এংকা এংকা.

Recon. Id: 1143. *Etym:* *lakṣá*; *lakṣaṇá*.
CDIAL: 10881; 10882. Tadbhava.

*ε ~j, *i~haj *pro.* ‘she, he, it (here nearby)’;

KS: jə~haj যঁহায় যঁহায়;

RL: je~ এহায় এহায়;

MH: εε এয় এএ;

TH: ia ইয়া ইয়া;

SH: ijai ইয়ায় ইয়ায়;

RP: æ~i এঁয় এঁয়;

BH: εŋaj, inŋej, ijŋej এঙ্গায়, ইঙ্গায়, ইয়ায়
এঙ্গায়, ইঙ্গায়, ইয়ায়;

BN: εε এ এ.

Recon. Id: 2285.

*ε *ko* *adj.* ‘one, single, same’;

KS: jek এক এক;

RL: ek এক এক;

MH: ek এক এক;

TH: ek এক এক;

SH: ek এক এক;

RP: æk এক এক;

BH: ek এক এক;

BN: ek, εk এক এক.

Recon. Id: 1078. *Etym:* *ēka* (*ēkka).

CDIAL: 2462. ?Tadbhava.

*ε *ke* *lak^ha*, *ε *ke* *lak^hanq* *adj.* ‘same, of similar
kind’;

RL: eke lak^ha একে লাখা একে লাখা;

MH: ekelaxa, ekelaxati একবেলাখা,

একবেলাখাতী একেখলাখা, একেখলাখাতী;

RP: ækej rəkɔ~ একে রকম একে রকম;

BH: ekei naxan একেই নাখান একেই নাখান.

Recon. Id: 1154. *Etym:* *lakṣá*; *lakṣaṇá*.

CDIAL: 10881; 10882. Tadbhava.

*ε *gar̥hɔ* *adj.* ‘eleven’;

KS: egarΛ এগারহ এগারহ;

RL: εgarΛ এগার এগার;

MH: egarΛ এগার এগার;

TH: εγarɔ এগার এগার;

SH: egaro এগারো এগারো;

RP: ægaro एगार एगार;
BH: एगार एगार;
BN: ε्यारो एगार एगार.
Recon. Id: 1090. *Etym:* ēkādaśa. *CDIAL:* 2485.

Tadbhava.

*ε-^hε, *ε-^hε-kona *adv.* ‘here’;
KS: it^hin, heit^hin, hit^hina इठीन, हेठिना ईठीन,
 हेठिना;
RL: ei^ha, [ei^hina, jei^hina] ऐठा, एइठीना
 अर्ठा, एईठीना;
MH: ei^hε, ei^hin ऐइठे, एइठीन औइठे, एईठीन;
TH: ei^he, ei^he kona एइठे, एईठे कना एइठे,
 एइठे कना;
SH: ei^he एइठे एइठे;
RP: eite, ete, ætekona एटे, एटेकोना एटे,
 एटेकोना;
BH: eti, etixun^hæ, eite एटि, एटिखुना एटि,
 एटिखुना;
BN: ete एठे एते.

Recon. Id: 1222. *Etym:* sthā 'man 'station,
 place'; kōṇa 'corner, angle'.
CDIAL: 13760 ; 3504. Tadbhava.

*eri *n.* ‘heel’;
KS: jeri ऐङ्डी ऐङ्डी;
RL: ε̥jɪ एडी एडी;
MH: eri एरी एरी;
TH: eri एडि एडि.
Recon. Id: 424. *Etym:* addi. *CDIAL:* 191.

Tadbhava < Dravidian.

*et̪o *adj.* ‘this many’;
KS: et̪ela एतला एतला;
RL: et̪la एत्ला एत्ला;
MH: et̪la, et̪ela एत्ला, एतेला एत्ला, एतेला;
TH: et̪o एत एत;
SH: et̪ola ब्रात्ला व्यातला;
RP: ætoṭa एतोटा एतटा;
BH: et̪ola एतला एतला;
BN: etoyila एत शिला एत' शिला.

Recon. Id: 1158. *Etym:* iyattaká. *CDIAL:* 1589.

Tadbhava.

*εt̪obar *n.* ‘Sunday’;
KS: [ət̪awar, at̪awar] अतवार अतवार;
RL: et̪awar, ε̥t̪war एतवार एतवार;
MH: et̪war, ε̥t̪warbar एतुवार एतुवार;
BH: et̪ob̪ar एतवार एतवार.
Recon. Id: 1515.

*endūr̥o *n.* ‘rat, harvest rat’;
KS: n̥idur निदुर निदुर;
RL: n̥idur निदुर निदुर;
MH: nindur निन्दुर निन्दुर;
TH: nindur निन्दुर निन्दुर;
SH: end̪ur एन्दुर एन्दुर;
RP: end̪ur एन्दुर एन्दुर;
BH: end̪ur एन्दुर एन्दुर;
BN: endur, indur एन्दुर एन्दुर.
Recon. Id: 302. *Etym:* undura ; indūra.
CDIAL: 2095. < Austro-asiatic.

*el̪īa, *əl̪īa *adv.* ‘now’;
KS: al̪īa आला आला;
RL: al̪īa आल्हा आल्हा;
MH: al̪īa आल्हा आल्हा;
TH: ela, elan^he, el̪aj एला, एलानहे, एलशय
 एला, एलानहे, एल्हा;
SH: ela एला एला;
RP: æla एला एला;
BH: ela एला एला;
BN: ela, elao एला, एलाओ एला, एलाओ.
Recon. Id: 1210. *Etym:* see *beļa 'sun'.
əl̪īa, el̪īa<əhla, ε̥hla<ε̥wla<ε̥ibeļa.
 Tadbhava.

*ε(t̪)kina *adj.* ‘this many’;
RL: et̪kina एक्कीना एक्कीना;
RP: ekn^hæ एकन्या एकन्या.
Recon. Id: 1159.

*o gu|a *dem.* ‘those, DIST DEM PL’;
KS: u-la ऊला ऊला;
RL: u-la उला उला;
MH: u-la उला उला;
TH: oila औला, उइला ऐला, ओइला;

SH: oil̪a एला एला;
RP: ogl̪æ, ogl̪a, ugλæ उग्ला ओग्ला;
BH: oi-la, o-la ओइला, उला ओइला, ओला;
BN: hei-gila सेहेगिला सेइगिला.
Recon. Id: 2345. *Etym:* kúla 'herd, troop'.

*o pak^h-

CDIAL: 3330. semi-Tatsama.

*o pak^h- *adv.* ‘that way, over there’;

KS: u-pak-e उपाके;

RL: hu-pak-e हुपाके हुपाके;

TH: upaka, upake, oipakaj उपाका, उपाके,

ওইপাকায় উপাকা, উপাকে, ওইপাকায়;

SH: oi paxe ওইপাখে ওইপাখে;

RP: opake, oipake ওপাকে ওপাকে;

BN: oi phale সেইফালে সেইফালে.

Recon. Id: 1228. *Etym:* paksá ‘wing, feather, fin, shoulder, side’! *CDIAL:* 7627.

Tadbhava.

*o~ε, *u~haj *pro.* ‘she, he, it (over there)’;

KS: wəha~j वहाँय ओहाँय;

RL: wʌhe~ वाहाए बाहाए;

MH: Λε अए अএ;

TH: ua~ उँग्नि उয়ঁগ্নি;

SH: uwai उयाय उয়ায়;

RP: o̤i, t̤a̤i ओঁয়, তাঁয় ঔঁয়, তাঁয়;

BH: uŋɛi, uwæi उঁঁয়ায়, উয়ায় উড়ায়, উয়ায়;

BN: oε ওয় ওয়ে.

Recon. Id: 2286.

*o~t̤^h, *t̤ot̤ *n.* ‘lip’;

KS: wot̤^h ओठ ओঠ;

RL: t̤ot̤ ठोट ठোট;

MH: t̤ot̤ ठोट ठোট;

TH: o̤l̤, t̤ot̤ ओঠ, ঠোট ओठ, ठोट;

SH: t̤ot̤ ठোট ठोट;

RP: o̤l̤ ओঠ ওঠ;

BH: o̤l̤, t̤ot̤ ओঠ, ঠোট ओठ, ठोट;

BN: t̤ot̤ ठোট ठोट.

Recon. Id: 480. *Etym:* ḍś̥tha 'lip' & tuṇḍa 'beak, trunk, snout' (*thōṇṭha).

*k̤ot̤^hin, *k̤et̤^hin *adj.* ‘difficult’;

KS: k̤et̤^hin कठिन कঠিন;

RL: k̤et̤^hin कठिन कঠিন;

MH: k̤et̤^hin कठिन কঠিন;

TH: ko̤t̤^hin कठिन কঠিন;

SH: ko̤t̤^hin कठिन কঠিন;

BH: ko̤t̤in কঠীন কঠিন;

BN: ko̤t̤^hin कठिन কঠিন.

Recon. Id: 1406. *Etym:* kāthina ‘hard, stiff’.

CDIAL: 2650. Tatsama.

*k̤ot̤^hor *adj.* ‘hard’;

CDIAL: 2563 & 5853. Tadbhava.

*o-t̤^he, *ſe-t̤^he, *o-t̤^he-kona, *ſe-t̤^he-kona *adv.*

‘there’;

KS: u-t̤^hin, hut̤^hin उठीन, हुठीन उঠীন, হুঠীন;

RL: oi-t̤^ha, oi-t̤^hina वैठा, वैठिना বেঠা, বেঠিনা;

MH: oi-t̤^he, oi-t̤^hin ओइठे, ओइठीन ওইঠে,

অইঠীন;

TH: oit̤^he, seit̤^he, oit̤^he kona, seit̤^he kona अইঠে, সেইঠে, অইঠে কনা, সেইঠে কনা অইঠে, সেইঠে, অইঠে কনা, সেইঠে কনা;

SH: oit̤^he ओइঠে ओইঠে;

RP: ote, otekona, sete ओटे, ओटेकोना, सेटे ओটे, ओटेकोना, सेटे;

BH: ſe-ṭi-xun^hæ, oite सेटि, सेटিখুনা, ओटे सेटि, सेटিখুনা, ओटे;

BN: ote ओते, अते ओते, अते.

Recon. Id: 1226. *Etym:* sthā 'man ‘station, place’; kona ‘corner, angle’.

CDIAL: 13760 ; 3504. Tadbhava.

*ojo *n.* ‘dew, mist, light condensation’;

KS: wos ओस ओস;

RL: os ओस ओস.

Recon. Id: 146. *Etym:* avaśyā. *CDIAL:* 855.

Tadbhava.

*oſarə *adj.* ‘wide (road)’;

MH: Λſar असार अসার;

SH: oſar kɔr- ओसार कर- ওসার কর-;

BH: oſar ओसार ওসার.

Recon. Id: 1317. *Etym:* avasāra ‘moving aside’ > ḍsāra {Pk.}. *CDIAL:* 861.

Tadbhava.

k - क - क

*k̤ot̤^hin *adj.* ‘difficult’;

KS: k̤et̤^hin कठिन कঠিন;

RL: k̤et̤^hin कठिन কঠিন;

MH: k̤et̤^hin कठিন কঠিন;

TH: ko̤t̤^hin कठিন কঠিন;

SH: ko̤t̤^hin कठিন কঠিন;

BH: ko̤t̤in কঠীন কঠিন;

BN: ko̤t̤^hin कठিন কঠিন.

Recon. Id: 1406. *Etym:* kāthina ‘hard, stiff’.

CDIAL: 2650. Tatsama.

MH: kʌt̤^hor कठोर কঠোর;

BH: koṭur कठूर कথুর.

Recon. Id: 1413. *Etym:* kāthōra. *CDIAL:* 2651.

Tatsama.

*k̤ot̤^hokina, *k̤et̤^hokina *adj.* ‘how many? (INT)’;

RL: k̤et̤^hkina केत्किना কেৎকীনা;

RP: k̤ot̤^hoknæ कठকন্না কতকন্না.

Recon. Id: 1168.

*k̤ot̤^ho, *k̤et̤^ho *adj.* ‘how many? (INT)’;

KS: k̤ed̤ela, k̤ot̤ela, k̤et̤ela केतेला, কতেলা

केतेला, कतला;
RL: k̥et̥la, k̥et̥ela केत्ला केत्ला;
MH: k̥et̥la, k̥et̥ela केत्ला, केतेला केत्ला,
 केतेला;
TH: k̥oṭo कत कत;
SH: k̥oṭola, k̥oṭo कतला, कत कतला, कत;
RP: k̥oṭguḷ̥æ, k̥oṭoguḷ̥æ, k̥oṭoḷ̥æ कतगुला
 कतगुलॉ;
BH: k̥oṭola कतला कतला.
Recon. Id: 1167. *Etym:* *kiyatta*. *CDIAL:* 3167.
 Tadbhava.

**kɔt^ha n. 'talk';*
TH: kat̥a कथा काथा;
RP: k̥oṭa कता कता;
BH: k̥oṭa कथा कथा;
BN: kot̥a कथा कथा.
Recon. Id: 759. *Etym:* *kathā* 'conversation,
 speech'. *CDIAL:* 2704. *Tatsama.*

**konek adj. 'some, few';*
RL: k̥anek कनेक कनेक;
MH: k̥anek कनेक कनेक;
TH: k̥onek {Hindu} कनेक कनेक;
SH: k̥onek कनेक कनेक;
BH: k̥onek कनेक कनेक;
BN: k̥ənɪk, k̥ənɪk [unexplained] खनिक,
 खानिक खनिक, खानिक.
Recon. Id: 1187. *Etym:* *katipayá* 'several'.
CDIAL: 2696. Tadbhava.

**kopalɔ n. 'forehead';*
KS: k̥opal कपाल कपाल;
RL: k̥opal कपाल कपाल;
MH: k̥opal कपाल कपाल;
TH: k̥opal कपाल कपाल;
SH: kofal कोपाल कोपाल;
RP: k̥ofal कफाल कफाल;
BH: k̥opal कपाल कपाल;
BN: kapal कापाल कापाल.
Recon. Id: 433. *Etym:* *kapā la* (**kappāla*).
CDIAL: 2744. Tadbhava.

**kɔpurɔ n. 'camphor';*
KS: k̥apur कपूर कपूर;
RL: k̥apur कपुर कपुर;
MH: k̥apur कपुर कपूर;
SH: kofur कफूर कफुर;
RP: koful कफूल कपुल;
BH: kopur कपूर कपुर;
BN: korpur, korpul {Ts.} कर्पूर कर्पूर.

Recon. Id: 215. *Etym:* *karpū ṛa*. *CDIAL:* 2880.

Tadbhava.

**kobḍi n. 'wrist';*
TH: kobḍi कबड़ि कबड़ि;
RP: kobḍi कजी कजी;
BN: kōbza, kōgza कजा कजा.
Recon. Id: 420. *Etym:* *qabża*. < Persian <
 Arabic.

**kōm adj. 'little, few';*
KS: k̥am-ε कमे कमे;
RL: k̥am कम कम;
MH: k̥am कम कम;
BH: k̥om कम कम;
BN: k̥om कम कम.
Recon. Id: 1200. *Etym:* *kam*. Persian.

**kōmor n. 'waist';*
KS: कमर कमर;
RL: k̥am̥ar कमर कमर;
MH: k̥am̥ar कमर कमर;
TH: k̥omor कमर कमर;
SH: k̥omor कमर कमर;
RP: k̥omor कमर कमर;
BH: k̥omor कमर कमर;
BN: komor कोमर कोमर.
Recon. Id: 412. *Etym:* *kamar*. < Persian.

**kōməlō n. 'lotus';*
KS: k̥am̥el कमल कमल;
RL: k̥am̥al कमल कमल;
MH: k̥am̥el कमल कमल.
Recon. Id: 77. *Etym:* *kamala*. *CDIAL:* 2764.
 Tatsama.

**kōmbəlō n. 'blanket, doona, quilt';*
KS: k̥omm̥el कंबल कंबल;
MH: k̥am̥al, k̥amb̥el कमल, कम्बल कमल,
 कश्ल;
TH: k̥ombol कश्ल कमल;
SH: k̥ombol, k̥omol कश्ल कम्बल;
RP: kombol कश्ल कम्बल;
BH: k̥ombli कश्ली कम्बली.
Recon. Id: 654. *Etym:* *kambalá*. *CDIAL:* 2771.
< Austro-asianic.

**kor- v. 'does';*
KS: k̥ar- कर- कर-;
RL: k̥ar- कर- कर-;
MH: k̥ar- कर- कर-;
TH: *k̥or- कर- कर-;

**kɔlɔʃi*

SH: kɔr, kor कर- कर-;
RP: kɔr- कर- कर-;
BH: kɔr कर- कर-;
BN: kɔr- कर- कर-.
Recon. Id: 1569. Etym: *karōti*. CDIAL: 2814.
Tadbhava.

**kɔlɔʃi* n. ‘waterpot (earthen, made of baked clay)’;
MH: kalsi कल्सी कल्सी;
SH: kulfi कलसि कलसि;
RP: kolʃi, kəloʃi कल्सी, कलस कल्सी, कलस;
BH: kolʃi कलसी कलसी;
BN: kolsi कलसि कलसि.
Recon. Id: 593. Etym: *kalāśa*. CDIAL: 2920.
Tadbhava.

**kɔlaj* n. ‘pea’;
TH: kɔlaj कलाई कलाई;
RP: kalaj कालाई कालाई.
Recon. Id: 504. Etym: *kalāya*. CDIAL: 2932.
Tadbhava.

**kɔla*, **kɛla* n. ‘banana’;
KS: kela केला केला;
RL: kʌlʌ कल कल;
MH: kʌlʌ कल कल;
TH: kela केला केला;
SH: kɔlo कल कल;
RP: kola कला कला;
BH: kɔla कला कला;
BN: kɔl कल कल.
Recon. Id: 500. Etym: *kadala* > *kayala* {Pk.}. CDIAL: 2712. < Austro-asiatic.

**kɔlɛdʒa* n. ‘liver’;
KS: kəleḍja {Hn.} कलेजा कलेजा;
RL: kalindža कलिन्जा कलिंजा;
MH: kʌlɛdʒia कलिजया कलिजया;
TH: koilža कोइलजा कोइलजा;
SH: kołza, koža कौलजा कौलजा;
RP: kožæ कौलजा कौलजा;
BN: koliza कलिजा कलिजा.
Recon. Id: 400. Etym: *kālēyaka*. CDIAL: 3103.
Tadbhava.

**kɔʃom* n. ‘oath’;
KS: kəsəm कसम कसम;
MH: kʌsʌm कसम, क्रिया कसम, क्रिया;
TH: kɔʃom कशम कशम;
RP: kəso~ कसम कसम.
Recon. Id: 714. Etym: *qasm*. < Persian <

**ka~t̪a*

Arabic.

*kahunj, *kiʃɔ + kahunj n. ‘elbow’;
KS: kənja कनीया कनीया;
RL: konʃia कोन्हीया, कोनीया कोशीया,
कोनीया;
MH: kilkani किल्कानी किल्कानी;
TH: keheni, keni nunjul केहेनी, केनि नुंगुल
केहेनी, केनि;
SH: kilkani किल्कानी किल्कानी;
RP: kolkun̪æ, korkunæ कॉल्कून्या
कॉल्कुन्या;
BH: kilkæni किल्कानी किल्कानी;
BN: tilkani तिल कनि तिल कनि.
Recon. Id: 389. Etym: *kaphōṇi* > *kuhanī*
{Pk.}; kila + kaphōṇi. CDIAL: 2757;
3202/3203 + 2757. Tadbhava.

**ka~itʃ* n. ‘glass’;
KS: kāʃ काँच काँच;
TH: kaitʃ काइच काइच;
SH: kais काइच काइच;
RP: ka~s {SCB} काँच काँच;
BH: kais काइच काइच.
Recon. Id: 621. Etym: *kācā*. CDIAL: 3007.
Tadbhava.

**ka~koo* n. ‘comb’;
KS: kako कांको कांको;
RL: ka~ko काँको काँको;
MH: kaku, kako काकु, काको काकु, काको;
SH: kaxoi काकोई काकोई;
RP: kakoi, ka~kai काकई, काँकाई काकई,
काँकाई;
BH: kaxoi काखई काखई.
Recon. Id: 695. Etym: *kánkata*. CDIAL: 2598.
Tadbhava.

**ka~kɔḍ*, **bis ka~kɔḍ* n. ‘scorpion’;
RL: bis-ka~kəlr विस काखर विस काखर;
MH: bis-kaklr विषकाखर विषकाखर;
RP: kaxṭa काकड़ा काकड़ा;
BH: kaxṭa काकड़ा काकड़ा.
Recon. Id: 322. Etym: see **bis* ‘poison’.

**ka~ṭa* n. ‘thorn (generic), sting’;
KS: ka~ṭa काँटा काँटा;
RL: ka~ṭa काँटा काँटा;
MH: kat̪e काटा काटा;
TH: kaṭa काटा काटा;
SH: kaṭa काटा काटा;
RP: kaṭa काँटा काँटा;

BH: kaṭa काटौ काठा;
BN: kaṭa काटै काठा.
Recon. Id: 48. *Etym:* *kanta* > *kāṇṭaka*.
CDIAL: 2668. Tadbhava.

**kard^ho* n. ‘shoulder’;
KS: kaṇj काड़ कांग;
RL: kaṇj काड़ कांग;
MH: kaṇj काड़ कांग;
TH: kaṇj काँ काड़;
BN: kan, kant^h कान, कांक कान, कान्ध.
Recon. Id: 478. *Etym:* *skandhā* > *khamdhā* {Pk.}. *CDIAL:* 13627. Tadbhava.

**kainṭa* n. ‘river bank’;
RP: kainṭ̪æ काइन्ट्या काइन्टॉ;
BH: kainṭ̪æ, kanṭ̪a खाइंठा खाइन्ठा.
Recon. Id: 158. *Etym:* possibly < *kaṁṭha* ‘border, edge’ {Pk.} < *kaṇṭhā*.
CDIAL: 2680. ?.

**kauwa* n. ‘crow’;
KS: kauwa कोवा कोवा;
RL: kluwa, kəhuwa कौवा, काहुवा कौवा, काहूवा;
MH: kəuha काउहा काउहा;
TH: kuwa कुया कुया;
SH: kauwa काउया काउया;
RP: kauw̪æ काउया काउवा;
BH: kauw̪æ काउया काउया;
BN: kauwa काउवा काउवा.
Recon. Id: 299. *Etym:* *kā ka*. *CDIAL:* 2993.
Tadbhava.

**kak^ho + ṣoli* n. ‘armpit’;
KS: kakṭi काकती काकती;
RL: kakli काङ्ली काङ्ली;
MH: kaxli काङ्ली काङ्ली;
TH: kakli काकलि काकलि;
SH: panzar পাঞ্জাৰ পাঞ্জাৰ;
RP: kak কাক কাক;
BH: p^hakt̪ani ফাকতানী ফাকতানী;
BN: p^hatkuli, p^haŋkuli ফাঙ্কুলি, ফাঙ্কুলী, ফাঙ্কুলি, ফাঙ্কুলী.
Recon. Id: 378. *Etym:* *kákṣa* + cf. *ṭ̪ol ‘under’. *CDIAL:* 2588. Tadbhava.

**kan̪gal* adj. ‘poor’;
KS: kəŋal कंगाल कंगाल;
TH: kanjal কাংগাল কাংগাল;
SH: kan̪gal, kajal কাঙ্গাল কাঙ্গাল;
BN: kaŋal কাঙ্গাল কাঙ্গাল.

Recon. Id: 1359. *Etym:* *kañkāla*. *CDIAL:* 2604.
Tadbhava.

**kat̪si, *kat̪sija* n. ‘sickle (for harvesting rice)’;
KS: kəṭsia कन्त्रिया कचिया;
RL: ket̪sia केन्त्रिया केचिया;
MH: ket̪sia केन्त्रियाँ केचियाँ;
TH: koit̪sa कहेषा कहेवा;
SH: kasi ḍaw काचि दाओ काचि दाव;
RP: hasuw̪æ, hais̪æ, kaiso हासुया, काइसो हाँसुया, काइसो;
BH: katsi काटी काची;
BN: kasi कँचि कँचि.
Recon. Id: 671. *Etym:* *kartyā*. *CDIAL:* 2866.
Tadbhava.

**kat̪h-* post. ‘near, close, beside’;
TH: kat̪hōṭ काछत काछत;
RP: kase, katse काचे काचे;
BN: kapot [ks > k^h > p] कापत कापत.
Recon. Id: 1016. *Etym:* *kákṣa* [see also
**kak^h- 'elbow']*. *CDIAL:* 2588. Tadbhava.

**kaṭari* n. ‘knife’;
RP: kaṭair कटैश्वर काटाइर;
BN: katari कटौरी काटारी.
Recon. Id: 2376. *Etym:* *kartari* ‘scissors, knife’? *CDIAL:* 2858. Tadbhava.

**kat̪hi* n. ‘stick’;
KS: kat̪hi कटि कटि;
RP: kaṭi काटि काटि.
Recon. Id: 23. *Etym:* *kāṣṭhā*. *CDIAL:* 3120.
Tadbhava.

**kat̪huwal* n. ‘jackfruit’;
KS: kəṭhəl कट्टल कट्टल;
RL: kəṭhəl कठल कठल;
MH: kəṭhəl, kot̪wal কঠল, কঠবাল কঠল, কঠল;
TH: kəṭhəl কঠল কঠল;
SH: kat̪hol কাঠোল কাঠোল;
RP: kat̪ol কাঠেল কাঠেল;
BH: kat̪ol কাঠেল কাঠেল;
BN: kat̪ol কঠল কঠল.
Recon. Id: 512.

**kaṭi* n. ‘knife’;
RL: kaṭi काती काती;
MH: kaṭi काती काती;
TH: kaṭi কাতি কাতি.
Recon. Id: 663. *Etym:* *karta*. *CDIAL:* 2853.
Tadbhava.

**kado*~

**kado*~ *n.* ‘mud, mire’;
KS: *kado* कादो कादो;
RL: *kad̥a* काद काद;
MH: *kad̥a* काद काद;
TH: *kad̥a* कादो कादा;
SH: *kado* कादो कादो;
RP: *kađo* कादो कादो;
BH: *kado* कादो कादो;
BN: *kado*~ कादं कादं.
Recon. Id: 117. Etym: *kardáma*. CDIAL: 2869.
Tadbhava.

**kano* *n.* ‘ear’;
KS: *kan* कान कान;
RL: *kan* कान कान;
MH: *kan* कान कान;
TH: *kan* कान कान;
SH: *kan* कान कान;
RP: *kan* कान कान;
BH: *kan* कान कान;
BN: *kan* कान कान.
Recon. Id: 364. Etym: *kárpa*. CDIAL: 2830.
Tadbhava.

**kaṇa* *n.* ‘nostril’;
MH: *kana* काना काना;
TH: *naker kana* नाकेर काना नाकेर काना.
Recon. Id: 455. Etym: *kāṇā* ‘one -- eyed’ > ‘full of holes’ {Pk.}. CDIAL: 3019.
Tadbava.

**kaṇa* *adj.* ‘blind’;
KS: *kana* काना काना;
RL: *kana* काना काना;
MH: *kana* काना काना;
TH: *kana* काना काना;
RP: *kana* काना काना;
BH: *kana* काना काना.
Recon. Id: 996. Etym: *kāṇā*. CDIAL: 3019.
Tadbhava.

**kapas* *n.* ‘cotton’;
MH: *kapas* कापास कापास;
SH: *karpa* {Ts.} कार्पस कार्पस;
BH: *kapas* कापाश कापाथ;
BN: *kapas* कापास कापास.
Recon. Id: 85. Etym: *karpa*~*sa*. CDIAL: 2877.
Tadbhava.

**kapod*, **kapda* *n.* ‘clothes, clothing’;
KS: *kəpra* कपडा कपड़ा;
MH: *kapra* काप्रा काप्रा;

**kala*

SH: *kafor*, *kapṛa*, *kapera* काफोड़, कापेड़ा
कापेड़, कापेड़ा;
RP: *kapra*, *kapṛa* कापड़ा कापड़ा;
BH: *kapor* कापर कापर;
BN: *kapur*, *kafur* कापोर कापोर.
Recon. Id: 585. Etym: *karpaṭa* ‘patched
garment, rag’. CDIAL: 2871. Tadbhava <
Austro-asiatic.

**kami* *harwa* *n.* ‘rib (of the chest)’;
BH: *kami hærue* कामी हारुया कामी हारुया;
BN: *kamihara* कामिहाड़ा कामिहाड़ा.
Recon. Id: 487. Etym: *kambi* ‘branch or
shoot of bamboo’. CDIAL: 2774. Tadbhava.

**kam̥ar*~ *n.* ‘blacksmith’;
MH: *kum̥ar* कुम्हार कुम्हार;
TH: *kam̥ar* काम्हार काम्हार;
SH: *kamar* कामार कामार;
RP: *kamar* कामार कामार;
BH: *kamar* कामार कामार;
BN: *kamar* कामार कामार.
Recon. Id: 815. Etym: *karmā́ra* [aspiration
unexplained]. CDIAL: 2898. Tadbhava.

**karən*~ *n.* ‘because’;
KS: *karən* कारण कारण;
MH: *karən* कारन कारन;
TH: *kar̥on*, *kahron* कारहन कारहन;
SH: *karən* कारन कारन;
BH: *karon* कारन कारन;
BN: *karən* कारन कारन.
Recon. Id: 1007. Etym: *kārpa* ‘cause’
CDIAL: 3057. ?Tadbhava.

**kar-*, **karwan*~ *n.* ‘husk (as of rice grain)’;
KS: *kərwan* करुआन करुआन;
RL: *kərwan* करुवान करुवान;
TH: *kari* कारि कारि;
SH: *karani* कारानि कारानि.
Recon. Id: 55. Etym: *kaṇḍana* ‘separating
chaff from grain in a mortar, chaff’.
CDIAL: 2685. 2686. Tadbhava.

**kala* *adj.* ‘black’;
KS: *kal*, *kəlua* कालअ, कलुवा कालअ, कलुवा;
RL: *kal* काल काल;
MH: *kal* काल काल;
TH: *kalo* काल काल;
SH: *kala* काला काला;
RP: *kala* काला काला;
BH: *kala* काला काला;

BN: kala काला काला.

Recon. Id: 1264. *Etym:* *kāla*. *CDIAL:* 3083.
Tadbhava < Dravidian.

*kali *n.* ‘yesterday, tomorrow’; yesterday, tomorrow’;

KS: kal काल काल;

RL: kal^fi, kal^fi-e {Mth.} काल्ही काल्ही;

MH: kali काली काली;

TH: kail काइल काइल;

SH: kali कालि कालि;

RP: kalk^jæ, kail कालक्या, काइल कालकॉ, काइल;

BH: biṭ̥æ kali, ḏʒ^hawa kali बिता कालि, याओरा कालि विता कालि, जावा कालि;

BN: zoa kali, soa kali योरा कालि योवा कालि.

Recon. Id: 1511. *Etym:* *kālyā* > *kalla* {Pk.}.
CDIAL: 3104. Tadbhava.

*kahinjī *n.* ‘story’;

KS: kəhəni {Hn.} काहानी काशनी;

MH: kahini, kahani काहिनी, काहानी काशनी, काशनी;

TH: kahini काशनी काहिनी;

BH: kahini काशनी काहिनी;

BN: kahini काशनि काहिनि.

Recon. Id: 728. *Etym:* *kathana*. *CDIAL:* 2702.
Tadbhava.

*kahe *pro.* ‘who? (INT)’;

KS: ke के;

RL: kəhaj काहँय काहँय;

MH: kaε काए काए;

TH: ke, kaj के, काय के, काय;

SH: kaj काय काय;

RP: ka~i कायं कायं;

BH: kaj काय काय;

BN: kaε काय काय.

Recon. Id: 2295.

*kinṭu, *kinṭuk *cj.* ‘but, however’;

RL: kinṭu किन्तु किन्तु;

MH: kinṭu, kinṭuk किन्तु, किन्तुक किन्तु, किन्तुक;

TH: kinṭu, kinṭuk किन्तु, किन्तुक किन्तु, किन्तुक;

SH: kinṭuk किन्तुक किन्तुक;

RP: kinṭuk किन्तुक किन्तुक;

BH: kinṭuk किन्तुक किन्तुक;

BN: kintu किन्तु किन्तु.

Recon. Id: 1002. *Etym:* *kintu*. *Tatsama.*

*kit̥hū *adj.* ‘some, anything’;

KS: kut̥hū {Hn.} कुद्धु कुद्धु;

RL: kit̥hū किद्धु किद्धु;

MH: kit̥hū किद्धु किद्धु;

TH: kit̥hū किद्धु किद्धु;

SH: kesu केद्धु केद्धु;

BH: kisu किद्धु किद्धु.

Recon. Id: 1198. *Etym:* *kírmcid*. *CDIAL:* 3144.
Tadbhava.

*kin- *v.* ‘buys’;

KS: kin- किन- किन-;

RL: kin- किन- किन-;

MH: kin- किन- किन-;

TH: kin- किन- किन-;

SH: kin- किनिवार किनिवार;

RP: ken-, kin- केन-, किन- केन-, किन-;

BH: ken-, kin- केन-, किन- केन-, किन-;

BN: kin- किना किना.

Recon. Id: 1773. *Etym:* *krīñā* īti. *CDIAL:* 3594.
Tadbhava.

*kiṣaṇo *n.* ‘farmer’;

KS: kisan किसान किसान;

RL: kisan किसान किसान;

MH: kisan, krisak किसान, कृसक किसान, कृसक;

TH: kiṣan किषान किषान;

SH: kiṣan किषान किषान;

BH: kiʃæn किशान किशान.

Recon. Id: 823. *Etym:* *kṛśāṇa*. *CDIAL:* 3447.
Tadbhava.

*ku *adj.* ‘evil, wicked’;

RP: ku कू कू;

BH: ku कू कू.

Recon. Id: 872. *Etym:* *ku-* ‘pejorative prefix’
eg. *kukṛtya*. *CDIAL:* 3205. Bangla loan?.

*ku~a *n.* ‘well’;

KS: kuī कुई कुई;

RL: kṳi कुई कुई;

MH: kua, kui कुआ, कुई कुआ, कुई;

BH: kuæ कुया कुया;

BN: kua कुरा कुरा.

Recon. Id: 734. *Etym:* *kū́pa*. *CDIAL:* 3400.
Tadbhava.

*ku~ha, *ku~haf *adj n.* ‘cloudy, foggy, misty’;

KS: ku~hasi कुहाँसी कुशांसी;

**kum^harɔ*

RL: ku~has कुहाँस कूशंस;
MH: ku~ha, ku~hasa कुहाँ, कुहाँसा कूशं,
कूशंसा;
TH: kuha कूश कुहा;
SH: kuha कूंश कु़हा;
RP: kuw^jæ कूया कुवॉर;
BH: kuw^jæ, kuæli कूश, कूशालि कुया,
कुयालि;
BN: kuha कूश कुहा.
Recon. Id: 127. Etym: *kuha*; *kuhavarṣa*.
CDIAL: 3386; 3389. Tadbhava.

**kum^harɔ* n. ‘potter’;

KS: kum^har कुम्हार कूम्शार;
RL: kum^har कुम्हार कूम्शार;
MH: kum^har कुम्हार कूम्शार;
TH: kum^har कूम्शार कुम्हार;
SH: kumar कूमार कुमार;
RP: kumær कूमार कुमार;
BH: kumær कूमार कुमार;
BN: kumar कूमार कुमार.
Recon. Id: 828. Etym: *kumbhakāra*.
CDIAL: 3310. Tadbhava.

**kukṭi* n. ‘grasshopper (small)’;

SH: kukṭi कूकटि कुकटि;
BH: kukṭi कूष्टी कुकटौ;
BN: kuktī कूकटि कुकटि.
Recon. Id: 555.

**kukurɔ* n. ‘dog’;

RL: kukur कुकुर कूकूर;
MH: kukur कुकुर कूकूर;
TH: kukur कूकूर कुकुर;
SH: kukur कूकूर कुकुर;
RP: kukur कूकूर कुकुर;
BH: kukur कूकूर कुकुर;
BN: kukur कूकूर कुकुर.
Recon. Id: 222. Etym: *kurkurā*. CDIAL: 3329.
Tadbhava.

**kud^halɔ* n. ‘axe, hatchet’;

KS: kul^hari कुल्हाडी कूल्शाडी;
RL: kur^hal कुहलि कूर्शन;
MH: kul^hari कुल्हारी कूल्शारी;
TH: kur^hal कूल्शन कुड्हाल;
SH: kur^hwal कूड़ाल कुड़ाल;
RP: kur^hael कूड़ाल कुड़ॉल;
BH: kur^hael कूड़ाल कुड़ाल;
BN: kut^har कूठार कुठार.
Recon. Id: 684. Etym: *kuthāra*. CDIAL: 3244.
Tadbhava.

**kerɔŋj*

**kutta* n. ‘dog’;
KS: kutta कुत्ता कूड़ा;
RL: kutta कुत्ता कूड़ा;
RP: kut^hæ कूड़ा कुत्तौ.
Recon. Id: 223. Etym: *kutta*. CDIAL: 3275.
adapted Tatsama.

**kumir*, **kumb^hirɔ* n. ‘crocodile’;
TH: kumir {Tb.} कूमिर कुमिर;
RP: kumb^hir {Ts.} कूमिर, कूम्हीर कुमिर,
कुम्हीर.
Recon. Id: 255. Etym: *kumbhīra*. CDIAL: 3317.
Tadbhava, Tatsama.

**ku|ɔ* n. ‘jujube tree and its small plum-like berry’;
RP: kul कूल कुल;
BH: kul कूल कुल.
Recon. Id: 508. Etym: *kúvala* ‘the fruit of *Zizyphus jujuba*’. CDIAL: 3358. Tadbhava.

**kufiarɔ* n. ‘sugarcane’;

KS: kusiar कुसियार कूशियार;
RL: kusiar कुसियार कूशियार;
MH: kusiar कुस्यार कूस्यार;
TH: kuʃar कूशार कुशार;
SH: kuʃiar कूशियार कुशियार;
RP: kuʃær कूश्यार कुशार;
BH: kuʃiər कूशियार कुशियार;
BN: kusiar कूशियार कुशियार.
Recon. Id: 547. Etym: *kōśakāra*. CDIAL: 3541.
Tadbhava.

**ke lak^ha*, **ki lak^hanɔ* adj. ‘like what, how (INT)’;
RP: kæŋka क्यांका कॉका;
BH: ki naxan कि नाखान कि नाखान;
BN: keŋka केंका केंका.
Recon. Id: 1152. Etym: *Iakṣá*; *lakṣaṇá*.
CDIAL: 10881; 10882. Tadbhava.

**kemən* adj. ‘like what, how (INT)’;

TH: kemən केमन कैमन;
SH: kemən क्यामन क्यामन;
RP: kæmon केमन केमन;
BH: kemun केमून केमून.
Recon. Id: 1153. Etym: see **ə mətɔn*, *ə mən* ‘like that’. semi-Tatsama.

**kerɔŋj* adj. ‘like what, how (INT)’;

KS: keraj केरड केरण;
RL: kiraj, kinaj, kenaj किरड, किनड
किरण, किनण;

MH: kənəlŋ̥, kənəlŋ̥ti केनड, केनडती केनड,
केनडती;
TH: kənonj केनं केनं.
Recon. Id: 1151. *Etym:* *raqm.* Arabic.

*kotſa *n.* ‘thorn, sting, spear’;
SH: kosa कोषा कोष्ठा;
RP: kotsa, kosa कोषा कोचा;
BH: kotsa कोषा कोचा.
Recon. Id: 50. *Etym:* *kōcc-* ‘thrust, pierce, dig’. *CDIAL:* 3489. Tadbhava.

*kopṭor, *kojṭor *n.* ‘pigeon’;
KS: kapt̥or {P. कपतर कपत्र};
MH: kopt̥or {P. कपतोर कपतोर};
TH: kopt̥or {P. कोपतर कोपतर};
RP: kojṭor, kojtol {Tb.} कोइतर कोइतर;
BH: kojṭor {Tb.} कोइतर कोइतर.
Recon. Id: 221. *Etym:* *kabūtar ; kapōta.*
CDIAL: 2753. Persian ; Tadbhava.

*komal *adj.* ‘soft’;
MH: komal कोमल कोमल;
BH: komla कोमला कोमला.
Recon. Id: 1410. *Etym:* *kōmalā.* *CDIAL:* 3523.
Tatsama.

*kojla *n.* ‘charcoal, coal’;
KS: kojla कोयला कोयला;
RL: kojla कुइला कुइला;
MH: kojla कोइला कोइला;
TH: kɔjla कयला कयला;
SH: kojla कयला कयला;
RP: kojla कयला कयला;
BH: kojlae, kɔla कण्णा कण्णा.
Recon. Id: 106. *Etym:* *kōkila* > *kōilā*
{Pk.}. *CDIAL:* 3484. Austro-Asiatic > MIA.

*kōwn t̥e *adv.* ‘where (INT)’;

RL: kunt̥a, kunt̥ina कुन्ठा, कुन्ठिना कूठा,
कूठिना;
MH: kunt̥e, kunt̥in कुन्ठे, कुन्ठिन कूठे,
कूठीन;
TH: kunt̥e कून्ठे कुन्ठे;
SH: koṭ̥e, kunt̥a कोठे, कून्ठा कोठे, कुन्ठा;
RP: koṭ̥e कोटे थाके कोटे थाके;
BH: koṭ̥e, kuṭ̥i कूटे, कोटे कुटे, कोटे;
BN: kunt̥aj [unexplained] कून्ठाइ कुन्ठाइ.
Recon. Id: 1230. *Etym:* *kaḥ punar* ‘who?’ ;
sthā'man ‘station, place’. *CDIAL:* 2575 ;
13760. Tadbhava.

*kōwn pak^h- *adv.* ‘which way? (INT)’;

KS: kūnpakē कुनपाके कूनपाके;
RL: kūnpakaj कुनपाके कून्पाके;
TH: kūnpakaj कून पाकाय कुन पाकाय;
RP: kon pak कोन पाक कौन पाक.
Recon. Id: 1233. *Etym:* *kaḥ punar* ‘who?’ ;
paksá ‘wing, feather, fin, shoulder, side’. *CDIAL:* 2575 ; 7627. Tadbhava.

*kōwn beļa *adv.* ‘when (INT)’;

RL: kūn-beļa कुनबेला कूनबेला;
MH: kūn-beļa कुन्बेला कून्बेला;
TH: kūnbela कूनबेला कुन्बेला;
RP: konbæla, konbæla, kumbæla
कोनबेला, कोनभाला, कूनबेला कोनबेला,
कोनभाला, कुनबेला;
BH: konbela कोनबेला कोनबेला;
BN: konbela, kumbela कोनबेला कोनबेला.
Recon. Id: 1214. *Etym:* *kaḥ punar* ‘who?’ &
**beļa* ‘sun’. *CDIAL:* 2575. Tadbhava.

k^h - څ - څ

*k^haṭa *adj.* ‘sour’;
KS: k^haṭa څटा څټो;
RL: k^haṭa څاٹा څاټो;
MH: k^haṭe څاټा څاټो;
TH: k^haṭa څاټो څاټा.
Recon. Id: 1353. *Etym:* *khaṭa.* *CDIAL:* 3777.
Tatsama?.

*k^hoḍi *n.* ‘firewood, fuel’;
RL: k^hλri څरी څن්ରी;

TH: k^hori څଡی څଡی;
SH: k^hoṛi, k^hori څଡی څଡی;
RP: k^hoṛi, k^hoṛi څଡی څଡی;
BH: k^hori څଡی څଡی;
BN: k^hori څښی څښی.
Recon. Id: 28. *Etym:* *khaṭa.* *CDIAL:* 3769.
Tadbhava.

*k^hoṛja *adj.* ‘brown’;

RL: k^hλṛja څړرا څړیږا;

**k^hṛ̥r̥ha*

MH: k^hṛ̥jra खर्यरा खर्यरा.
Recon. Id: 1430. Etym: *khadirakā*.
CDIAL: 3806. Tadbhava.

**k^hṛ̥r̥ha* *n.* ‘hare, rabbit’;
KS: k^hṛ̥ra खरा खरा;
RL: k^hṛ̥r̥fa खारहा खारहा;
MH: k^hṛ̥ra खारा खारा.
Recon. Id: 290. Etym: *kharabhaka* ‘hare’.
CDIAL: 3823. Tadbhava.

**k^hṛ̥lipa* *n.* ‘tailor’;
SH: k^hṛ̥lipwa, k^hṛ̥ripwa खोलिपा खोलिपा;
RP: k^hṛ̥lp̥æ खैल्पा खैल्पा;
BH: k^hṛ̥lp̥æ खलिपा खलिपा.
Recon. Id: 834. Etym: *khalifa*. < Persian < Arabic.

**k^hṛ̥l-*, **k^hṛ̥lan* *n.* ‘threshing-floor, granary’;
KS: k^hṛ̥lian {Hn} खलियान खलियान;
TH: k^hṛ̥lan खलान खलान;
SH: k^hṛ̥lōwāqī खल्लवाड़ी खल्लवाड़ी;
RP: k^hṛ̥lan खलान खलान;
BH: k^hṛ̥lan खलान खलान.
Recon. Id: 610. Etym: *khála* ‘threshing floor’. CDIAL: 3834. Tadbhava.

**k^hṛ̥auda* *n.* ‘milk’;
RP: k^hṛ̥aud̥æ, k^hṛ̥aud̥wæ खाउदा खाउदा;
BH: k^hṛ̥aud̥æ खाउदा खाउदा.
Recon. Id: 535.

**k^hṛ̥adžur*, **k^hṛ̥eđur* *n.* ‘date-palm’;
KS: k^hṛ̥eđur {Hn.} खजूर खजूर;
RL: k^hṛ̥adžur {Hn.} खजुर खजूर;
MH: k^hṛ̥adžur {Hn.} खजुर खजूर;
TH: k^hṛ̥eđur खेजूर खेजूर;
SH: k^hṛ̥ezur खेजूर खेजूर;
RP: kaidzor, k^hṛ̥edžur खाइजर, खेजूर खाइजर,
खेजूर;
BH: k^hṛ̥adžur खाजूर खाजूर;
BN: k^hṛ̥ezur, k^hṛ̥edur खेजूर खेजूर.
Recon. Id: 506. Etym: *kharjū́ ūra*. CDIAL: 3828.
Tadbhava.

**k^hṛ̥at̥o* *n.* ‘bed frame’;
KS: k^hṛ̥at̥ खाट खाट;
SH: k^hṛ̥at̥ शाटे खाट;
RP: k^hṛ̥at̥ शाटे खाट;
BH: k^hṛ̥at̥ शाटे खाट;
BN: k^hṛ̥at̥ शात खात.
Recon. Id: 692. Etym: *khátvā*. CDIAL: 3781.
Tadbhava.

**k^hṛ̥ali*

**k^hṛ̥at̥o* *adj.* ‘short’;
MH: k^hṛ̥at̥ खाट खाट;
RP: k^hṛ̥at̥, k^hṛ̥at̥ खाटे खाटे;
BH: k^hṛ̥at̥, k^hṛ̥at̥ खाटे खाटे;
BN: k^hṛ̥ata खाता खाता.
Recon. Id: 1255.

**k^hṛ̥at̥laſ* *n.* ‘lizard (big)’;
MH: k^hṛ̥at̥las खाट्लास खाट्लास;
TH: k^hṛ̥at̥laſ खाट्लाश खाट्लाश;
RP: k^hṛ̥at̥laſ, k^hṛ̥at̥laſ खाट्लाश खाट्लाश.
Recon. Id: 232. Etym: see **k^hṛ̥at̥* ‘short’ & **laſ* ‘corpse’!

**k^hṛ̥ad̥o* *adj.* ‘deep (lake)’;
KS: k^hṛ̥ad̥ खाद खाद;
RL: k^hṛ̥adi खादी खादी.
Recon. Id: 1344. Etym: *khātā* (*khātikā*) > **khaddha* {MIA}. CDIAL: 3862.
Tadbhava.

**k^hṛ̥apor* *n.* ‘spear’;
RP: k^hṛ̥apor खापर खापर;
BH: k^hṛ̥apor खापर खापर;
BN: k^hṛ̥apor खापर खापर.
Recon. Id: 639.

**k^hṛ̥apori* *n.* ‘skull’;
KS: k^hṛ̥apri खोपड़ी खोपड़ी;
RL: k^hṛ̥appar {Hn.} Np. खप्पर खप्पर;
BH: k^hṛ̥apri खोपड़ी खोपड़ी.
Recon. Id: 431. Etym: *kharpara*. CDIAL: 3831.
Tadbhava.

**k^hṛ̥amar* *n.* ‘threshing-floor, granary’;
KS: k^hṛ̥amari खमारी खमारी;
RL: काम्हार काम्हार;
MH: k^hṛ̥amar खामार खामार.
Recon. Id: 611.

**k^hṛ̥arab* *adj.* ‘evil, wicked’;
KS: k^hṛ̥arab खराब खराब;
RL: k^hṛ̥rap खराब खराब;
MH: k^hṛ̥arab खराब खराब;
RP: k^hṛ̥arap खाराप खाराप.
Recon. Id: 870. Etym: *Kharāb*. < Persian < Arabic.

**k^hṛ̥ali*, **k^hṛ̥alija* *n.* ‘cave’;
SH: k^hṛ̥aiy खाइल खाइल;
RP: k^hṛ̥ajæ खाइया, खाइया खाइया, खाइया;
BH: k^hṛ̥aiyæ खाइलशा खाइलशा.
Recon. Id: 94. Etym: *khālī*. < Persian < Arabic.

**k^hṛ̥ali* *adj.* ‘empty’;

KS: k^hali खाली खाली;
RL: k^hali खाली खाली;
MH: k^hali खाली खाली;
TH: k^hali खालि खालि;
SH: k^hali खालि खालि;
RP: k^hali खालि खालि;
BH: k^hail^jæ खाइलशा खाइलशा;
BN: k^hali खाली खाली.
Recon. Id: 1365. *Etym:* khālī.< Persian < Arabic.

**k^hafī n. ‘castrated animal (esp. a goat)’;*
KS: k^həssī {Hn.} खस्सी खस्सी;
RP: k^hafī खाशी खाशी.
Recon. Id: 275. *Etym:* khaśī.< Persian < Arabic.

**k^hida n. ‘hunger’;*
TH: k^hida क्षिदा थ्विदा;
RP: k^hid^jæ थिदा थ्विदा.
Recon. Id: 568. *Etym:* kṣudhā. *CDIAL:* 3716.
 Semi-Tatsama.

**k^hira n. ‘cucumber’;*
KS: k^hira खीरा शीरा;
RL: k^hira खीरा शीरा;
MH: k^hira खिरा थिरा;
TH: k^hira थिरा थिरा;
SH: k^hira शीरा खीरा;
RP: k^hir^jæ थिरा थिरा.
Recon. Id: 82. *Etym:* kṣīraka. *CDIAL:* 3697.
 Tadbhava.

**k^huḍ-* v. ‘itchy’;
MH: k^huzla-ni खुजलानी खुजलानी;
TH: k^huzli खुजलि खुजलि;
BN: k^huzali खुजालि खुजालि.
Recon. Id: 1340. *Etym:* kharju. *CDIAL:* 3827.
 Tadbhava < Dravidian.

**-k^hudi adj. ‘some, few, little’;*
KS: ek k^hudi एक खुदी एक खुदी;
TH: uxuḍi उखुदि उखुदि.
Recon. Id: 1189.

**k^hun n. ‘blood’;*
KS: [k^hun, k^hon] खून खून;
RL: k^hun खुन खुन.
Recon. Id: 358. *Etym:* khūn.< Persian.

**k^hub adv. ‘very much, lots’;*
KS: k^hob खोब खोब;
MH: k^hob खोब खोब;

TH: k^huβei खुबेई खुबेई;
SH: k^hib खिब खिब;
RP: k^hup खुप खुप;
BH: k^hub, k^hup खुब, खुप खुब, खुप.
Recon. Id: 1181. *Etym:* khūb. Persian.

**k^huſi n. ‘joy, happiness’;*
KS: k^husi खुशी खुशी;
RL: k^husi खुशी खुशी;
MH: k^husi कुशी कुशी;
SH: k^huſi खुशी खुशी;
BH: k^huſi खुशी खुशी;
BN: k^husi खुचि खुचि.
Recon. Id: 943. *Etym:* khvušī.< Persian.

**k^hed̪o n. ‘straw (long dry grass)’;*
KS: k^her खेर खेर;
MH: k^her-i खेरी खेरी;
TH: k^her खेर खेर;
SH: k^her खार ख्यार;
RP: k^haer, k^hǣr खेड़ खेड़;
BH: k^her खेर खेर;
BN: k^her खेर खेर.
Recon. Id: 52. *Etym:* khēṭa. *CDIAL:* 3917.
 Tadbhava.

**k^het̪o n. ‘field’;*
KS: k^het̪ खेत खेत;
RL: k^het̪ खेत खेत;
MH: k^het̪ खेत खेत;
SH: k^het̪ ख्यात ख्यात;
RP: k^hǣt̪ ख्यात ख्यात;
BN: k^hetiβari खेतिबारी खेतिबारी.
Recon. Id: 686. *Etym:* kṣēṭra 'land'.
CDIAL: 3735. Tadbhava.

**k^hed̪ n. ‘sorrow, grief’;*
MH: k^hed̪ खेद खेद;
RP: k^hed̪ खेद खेद;
BH: k^het̪ खेद खेद.
Recon. Id: 896. Tatsama.

**k^hoko- n. ‘cave, cavity’;*
KS: k^ho खो खो;
BH: k^hokor खोकर खोकर;
BN: k^hokor खकर खकर.
Recon. Id: 95. *Etym:* khōkkha. *CDIAL:* 3927.
 Tadbhava.

**k^hoḍa adj. ‘lame, crippled’;*
RP: k^hora, k^hoṛa खोरा खोरा;
BN: k^hora खोरा खोरा.
Recon. Id: 991. *Etym:* khōra (khōṭa).

*k^honta

CDIAL: 3941. Tadbhava.

*k^honta n. ‘nest’;

KS: k^hoṭa खोता खोता;

RL: k^hoṭa खोता खोता;

MH: k^honta, k^hoṭa खोन्ता, खोता खोता,
खोता.

Recon. Id: 331.

*k^hol- n. ‘skull’;

*gəhiṇɔ, *gəhiṛɔ

MH: k^holka, k^hultj, k^holṭa खोल्का, खुल्टि,
खल्टा खोक्का, खुल्टि, खल्टा;

SH: k^holṭa, k^holṭa खोलठा खोलठा;

RP: k^huli खुली खुली;

BN: lau-xula लाउ-खोला लाओ-खोला.

Recon. Id: 432. Etym: khōla ‘cavity, hollow’

CDIAL: 3943. Tadbhava.

g - ग - ग

*gənɔ, *gənd̥hɔ n. ‘smell, scent’;

KS: gʌn {Tb.} गन गन;

RL: gʌn {Tb.} गन गन;

MH: gʌnd̥hʌ {Ts.} गन्धं गङ्घः;

TH: gənd̥hɔ {Ts.} गङ्घ, गङ्घाय गन्धं, गन्धाय,;

RP: gəndo {Ts.} गङ्घ, गङ्घाय गन्धं, गन्धाय,;

BH: gəndo {Ts.} गङ्घो गन्धो;

BN: gənd̥hɔ, kənd̥hɔ {Ts.} गोङ्घ गोन्ध.

Recon. Id: 123. Etym: gāndha. CDIAL: 4131.

Tadbhava ; Tatsama.

*gəp n. ‘talk’;

RL: gʌp गप गप;

MH: gʌɸ, gʌp गफ गफ.

Recon. Id: 756. Etym: gappa. CDIAL: 4022.

Tadbhava.

*gəbərɔ n. ‘cow-dung’;

KS: gʌwər गवर गवर;

RL: gʌwʌr गवर गवर;

TH: gəbor गवर गवर;

RP: gəbor गवर गवर;

BH: gəwor गवर गवर;

BN: gobər, kowər गोबर गोबर.

Recon. Id: 260. Etym: gōrvāra. CDIAL: 4316.

Tadbhava.

*gərəm adj. ‘warm (weather)’;

KS: gərəm गरम गरम;

RL: gʌrʌm गरम गरम;

MH: gʌrʌm गरम गरम;

TH: gərom गरम गरम;

SH: gərəm, gorəm गरम गरम;

RP: gərom गरम गरम;

BH: gərom गरम गरम;

BN: gərəm, korəm गरम गरम.

Recon. Id: 1265. Etym: garm.< Persian.

*gərib adj. ‘poor (person without means)’;

RL: garib गरीब गरीब;

MH: gərib गरिब गरिब;

TH: gorip गरीप गरीप;

SH: gorip गरिप गरिप;

RP: गरिब गरिब;

BH: gorib गरिब गरिब;

BN: gorib, korib गरीब गरीब.

Recon. Id: 1356. Etym: garib.< Persian < Arabic.

*gərd̥hɔna n. ‘neck’;

KS: gərd̥hən गरधन गरधन;

RL: g̥d̥fə घेवा घेचा;

MH: gad̥h̥a गादना गादना;

TH: gurd̥a गुर्दा गुर्दा;

SH: gəd̥h̥ona गधना गधना;

RP: gord̥on, gədd̥an गर्दन गर्दन;

BN: gold̥on, kold̥on गलधन गलधन.

Recon. Id: 449. Etym: gardan. Persian.

*gəlti n. ‘error, mistake’;

KS: gəlti गल्ती गल्ती;

RL: gəlti गल्ती गल्ती;

MH: gəlti गल्ती गल्ती.

Recon. Id: 1446. Etym: galatī.< Persian.

*gəhəmɔ n. ‘wheat’;

KS: gʌm गहम गहम;

RL: gʌhʌm गहम गहम;

MH: gʌhʌm गहम गहम;

TH: gəhom गहम गहम;

SH: gom गम गम;

RP: go~ गोम गोम;

BH: gom गोम गोम;

BN: gom गम गम.

Recon. Id: 76. Etym: gōdhū́ma. CDIAL: 4287.

Tadbhava (but unexplained *m).

*gəhiṇɔ, *gəhiṛɔ adj. ‘deep (lake)’;

*gat^ho

KS: gəhra गहरा गहरा;
RL: gʌhir गहिर गहिर;
MH: gʌhira गहिरा गहिरा;
BH: gohin गहिन गहिन;
BN: gob^hir, kob^hir {Ts.} गभीर गभीर.
Recon. Id: 1343. *Etym:* gabhīrā (gabhīrā, *gabhīna) ‘deep, solemn’. *CDIAL:* 4024. Tadbhava.

*gat^ho n. ‘tree’;
KS: gatʃ गाढ़ गाढ़;
RL: gatʃ^h गाढ़ गाढ़;
MH: gatʃ^h गाढ़ गाढ़;
TH: gatʃ गाढ़ गाढ़;
SH: gɔs गछ गछ;
RP: gʷɔs, gats गछ, गच गछ, गच;
BH: gɔts^h गछ गछ;
BN: gas, gɔs गछ, गच गाढ़, गच.
Recon. Id: 4. *Etym:* gakṣa > {Pali} gaccha. *CDIAL:* 3949. Tadbhava.

*gadʒorो n. ‘carrot’;
KS: gadʒor गाजर गाजर;
RL: gazar गाजर गाजर;
MH: gazar गाजर गाजर;
TH: gadʒor गाजर गाजर;
SH: gazor गाजर गाजर;
RP: gadzor गाजोर गाजोर;
BH: gadzor गाजर गाजर;
BN: gazor, kazor गौजर गाजर.
Recon. Id: 569. *Etym:* gārjara. *CDIAL:* 4140. Tadbhava.

*gadži n. ‘vehicle, waggon’;
KS: gari गाड़ी गाड़ी;
RL: gaṛi गाड़ी गाड़ी;
MH: gari गारी गारी;
TH: gaṭhi गाड़ही गाड़ही;
SH: gaṛi गाड़ि गाड़ि;
RP: gari गाड़ी गाड़ी;
BH: gaṛi, gari गाड़ी गाड़ी;
BN: gari, kari गाड़ी गाड़ी.
Recon. Id: 624. *Etym:* gāḍḍa ‘cart’. *CDIAL:* 4116. Tadbhava.

*ganda adj. ‘dirty’;
KS: gənda गंदा गंदा;
RL: gənda गान्दा गान्दा;
MH: gənda गान्दा गान्दा.
Recon. Id: 1268. *Etym:* ganda. < Persian.

*gab^hur adj. ‘young, youthful’;

SH: gaβur गाबुर गाबुर;
BH: gaβur, kaβur गाबुर गाबुर.
Recon. Id: 1402. *Etym:* garbhārūpa ‘a youth’. *CDIAL:* 4057. Tadbhava.

*gamla n. ‘wide mouthed jar or pot’;
TH: gamla गामला गामला;
RP: gamla गाम्ला गाम्ला.
Recon. Id: 604.

*gaj n. ‘cow’;
KS: gaj गाय गाय;
RL: gaṁj गाँय गाँय;
MH: gaj गाह गाई;
TH: gaj गाइ गाइ;
SH: gaj गाइ गाइ;
RP: gaj गाइ गाइ;
BH: gaj गाइ गाइ;
BN: gaj-yoru, kaj-yoru गाइगरु गाइगरु.
Recon. Id: 258. *Etym:* gāva. *CDIAL:* 4147. Tadbhava.

*galō n. ‘cheek’;
KS: gal गाल गाल;
RL: gal गाल गाल;
MH: gal गाल गाल;
TH: gal गाल गाल;
SH: gal गाल गाल;
RP: gal, gaṁ गाल गाल;
BH: gal गाल गाल;
BN: gal, kal गाल गाल.
Recon. Id: 481. *Etym:* galla. *CDIAL:* 4089. Tadbhava < Dravidian.

*gala n. ‘throat’;
KS: gola गला गला;
MH: gala गाला गाला;
SH: gala गाला गाला;
RP: gala गाला गाला;
BH: gala गाला गाला;
BN: gola, kola गोला गोला.
Recon. Id: 482. *Etym:* gala. *CDIAL:* 4070. Tadbhava.

*gaw n. ‘body’;
RP: gaw गाओ गाओ;
BH: gaw गाओ गाओ.
Recon. Id: 336. *Etym:* gā́tra. *CDIAL:* 4124. Tadbhava.

*gaw~ n. ‘village’;
KS: gaw~ गाँव गाँव;
RL: gaw~ गाँव गाँव;

*gafək

MH: gaw गाँड़ गाउँ;
TH: garam {Ts.} गाराम गाराम;
SH: gaw, geram {Ts.} गाओ, गेराम गाव, गेराम;
RP: gram {Ts.}, geram {Ts.} ग्राम, गेराम ग्राम, गेराम;
BH: gaw, geram {Ts.} गाओ, गेराम गाव, गेराम;
BN: gaw, kaw गाऊँ गाआँ.
Recon. Id: 643. *Etym:* grāma-. Tadbhava.

*gafək adj. ‘many’;

BH: gaʃek गाश्शेक गाथ्थेक;
BN: gaheke, kaheke गाहेके गाहेके.
Recon. Id: 1179.

*gidu n. ‘brain’;

RL: giḍu गिदु गिदू;
MH: giḍu गिदु गिदू.
Recon. Id: 436. *Etym:* gudda 'pith, core'.
CDIAL: 4197. Tadbhava.

*girgit n. ‘gecko (small lizard)’;

KS: girgit गिरगिर गिरगिर;
RL: girgit गिरगीत गिरगीत.
Recon. Id: 237.

*girḍon n. ‘thunder (from the clouds), roar, bellow’;

KS: girdʒ- गिरजेढ़े गिरजेछे;
RL: gṛdžan गर्जन गर्जन;
SH: giḍzon गीर्जन गीर्जन;
RP: gɔdžon गज्जन गज्जन;
BH: girḍon, giridzon गिरिजन, गिर्जन गिरिजन, गिर्जन;
BN: girgironi, girgirani गिर-गिरनी गिर-गिरनी.
Recon. Id: 202. *Etym:* cf. gárjati. *CDIAL:* 4046. semi-Tatsama.

*gil- v. ‘swallows’;

KS: gil- गिल- शिल-;
RL: gil- गिल- शिल-;
MH: gil- शिल- शिल-;
TH: gil- शिल- शिल-;
SH: gil- शिला शिला;
RP: gel-, gil- गेल-, शिल- शेल-, शिल-;
BH: gel-, gil- गेल-, शिल- शेल-, शिल-;
BN: gil- शिला शिला.
Recon. Id: 1988. *Etym:* *girati (*gilati) ‘drips, falls’. *CDIAL:* 4159. Tadbhava.

*gilap^h n. ‘sheet (that covers a person)’;

*gua

SH: giλaɸ शिलाप शिलाप;
RP: giλæp शिल्याप शिलॉप;
BH: giλæp, gilæɸ शिलाफ शिलाफ.
Recon. Id: 650. *Etym:* gilāf. < Persian < Arabic.

*gu n. ‘excrement, faeces’;

KS: gu गू गू;
RL: gu गु गु;
MH: gu गु गु;
TH: gu गु गु;
SH: gu गु गु;
RP: gu गु गु;
BH: gu गू गू;
BN: gu गु गु.
Recon. Id: 402. *Etym:* gūtha > gūha {Pk.}.
CDIAL: 4225. Tadbhava.

*gu~ḍa n. ‘flour’;

RL: gundża गुन्डा गुण्डा;
TH: gura गुड़ा गुड़ा.
Recon. Id: 541. *Etym:* gunḍaka. *CDIAL:* 4193. ?Tadbhava.

*guḍo n. ‘sugar (brown)’;

KS: gur गुड़ गुड़;
RL: gur गुड़ गुड़;
MH: guḍ गुड़ गुड़;
TH: gur गुड़ गुड़;
RP: gur, gur गुड़ गुड़;
BN: gur, kur गुड़ गुड़.
Recon. Id: 544. *Etym:* guḍá. *CDIAL:* 4182. Tadbhava.

*gundżur n. ‘snail’;

KS: gundżur गुंजूर गुंजूर;
RL: gundžri गुन्जारी गुञ्जारी.
Recon. Id: 239.

*gup^ha n. ‘cave’;

KS: gupha गुफा गुफा;
RL: gupha, gup^ha गुफा गुफा;
MH: gupha गुफा गुफा.
Recon. Id: 93. *Etym:* gupphā. *CDIAL:* 4204. Tadbhava.

*gurubar n. ‘Sunday’;

RL: guru-βar गुरुवार शुक्रवार;
BH: guruβær शुक्रवार गुरुबार.
Recon. Id: 1517.

*gua n. ‘areca or betelnut’;

MH: gua गुवा गुवा;
TH: gua गुया गुया;

SH: gua गुया गुया;
RP: guw^ha गुया गुवाँ;
BH: guæ गुया गुया;
BN: gua गुया गुया.
Recon. Id: 532. *Etym:* *guvāka*. *CDIAL:* 4219.
Tadbhava.

*guha *n.* ‘cave’;
TH: ga^ha गाड़ा गाड़ा;
BH: guæ गुहा गुहा;
BN: guha गुहा गुहा.
Recon. Id: 2374. *Etym:* *gúhā*. *CDIAL:* 4220.
Tadbhava.

*guhi *n.* ‘crocodile’;
KS: gui गुही गुही;
MH: guhisap गुही साप गुही साप;
SH: guhi गुहि गुहि.
Recon. Id: 256. *Etym:* *gōdhā*. *CDIAL:* 4286.
Tadbhava.

*gedra *adj.* ‘dirty’;
TH: gedra गेद्रा गेद्रा;
RP: gædرا गेद्रा;
BH: gedra गेद्रा गेद्रा.
Recon. Id: 1274.

*got-, *got-e-gula *adj.* ‘all’;
KS: gotela गोटेला गोटेला;
RL: got-la, gotelaj, gote गट्ला, गोटेलाये
गट्ला, गोटेलाये;
MH: gotlae गोटलाए गोटलाए;
TH: gotela, gotela गटेला गटेला;
SH: gotaj-taj गोटायटाय गोटायटाय;
BN: koṭaj yila, koṭej yila, koṭaj yiti गोटेल
गिला, गोटेलै गिला गोटाय गिला, गोटेल
गिला.
Recon. Id: 1201. *Etym:* *gōtta* ‘something
round’. *CDIAL:* 4271. Tadbhava.

*god^ha *n.* ‘root (of a tree)’;
KS: gor^ha गोड़ा गोड़ा;
RL: goṭ^ha गोड़ा गोड़ा;
MH: gorा गोड़ा गोड़ा;
RP: gorा गोड़ा गोड़ा;
BH: gora, gor गोड़ा, गोड़ा, गोड़ा.
Recon. Id: 42. *Etym:* *gōḍda* ‘foot, leg, knee’!

CDIAL: 4272. Tadbhava.

*gora *adj.* ‘white’;
KS: gorा गरअ गरअ;
RP: gora गोरा गोरा.
Recon. Id: 1262. *Etym:* *gaurá*. *CDIAL:* 4345.
Tadbhava.

*goru (halua goru) *n.* ‘bullock, ox’;
KS: guru गोरु गोरु;
RL: goru गोरु गोरु;
MH: goru गोरु गोरु;
SH: gorु, halua gorु गरु, हालुया गरु गरु,
हालुया गरु;
RP: goru, ala गोरु, आला गोरु, आला;
BH: haluae (gorु, goṛu, goru) गोरु, हालुया
गोरु गोरु, हालुया गोरु;
BN: halua-goru गरु, हालोरा-गरु गरु,
हालोवा-गरु.
Recon. Id: 262. *Etym:* *gōrūpā*. *CDIAL:* 4313.
Tadbhava.

*goḷɔ *n.* ‘circle’;
KS: gol गोल गोल;
RL: gol गोल गोल;
MH: gol गोल गोल;
TH: gol गोल गोल;
SH: gol गोल गोल;
RP: gol गोल गोल;
BH: goleja, gol गोलेया, गोल गोलेया, गोल.
Recon. Id: 214. *Etym:* *gōla* ‘ball’. *CDIAL:* 4321.
Tadbhava.

*gr̥hōn *n.* ‘eclipse (of the sun or moon)’;
KS: gər^hən ग्रहन श्रहन;
RL: gr̥hən, gr̥rahən ग्रहण, गर्हन श्रहण, गर्हन;
MH: gr̥hən, gr̥hə ग्रहन, ग्रह श्रहन, श्रह;
TH: gr̥hon, grohon श्रहन ग्रहन;
SH: gonna, gərhōn, grohōn गन्ना, गरहन
गन्ना, गरहन;
RP: gonna गन्ना गन्ना;
BH: gəhon गहन गहन;
BN: gr̥hōn, gərōχōn श्रहन ग्रहन.
Recon. Id: 197. *Etym:* *grāhaṇa*. *CDIAL:* 4364.
Tatsama.

g^h - घ - घ

*g^hont-

RL: g^hāila घैला घैला;
BH: g^hāra, k^hāra घड़ा घड़ा.
Recon. Id: 592. *Etym:* *ghāṭa* ‘pot’.
CDIAL: 4406. Tadbhava.

*g^hont- *n.* ‘bell’;

KS: g^honti घंटी घंटी;
RL: g^honti घंटी घंटी;
MH: g^hantī घान्टी घान्टी;
TH: g^huntī शून्ति शुन्ति;
SH: g^honta घण्टा घन्टा;
RP: g^honti, g^honta घंटी, घण्टा घन्टी, घन्टा;
BH: g^honta, k^honta घण्टा घन्टा;
BN: k^honta, k^honta घण्टा घन्टा.
Recon. Id: 628. *Etym:* *ghāṇṭā*. *CDIAL:* 4421.

Tadbhava.

*g^hārō *n.* ‘house’;

KS: g^hār घर घर;
RL: g^hār घर घर;
MH: g^hār घर घर;
TH: g^hor घर घर;
RP: g^hor घर घर;
BH: g^hor, k^hor घर घर;
BN: k^hor घर घर.
Recon. Id: 605. *Etym:* *ghara*. *CDIAL:* 4428.

Tadbhava.

*g^hājī *n.* ‘cow-dung’;

SH: g^hājī घोसि घोसि;
BH: g^hājī, k^hājī घैसा घइसा.
Recon. Id: 261.

*g^ha~jō *n.* ‘grass’;

KS: g^ha~s घास घास;
RL: g^ha~s घास घास;
MH: g^has घास घास;
TH: g^haf घास घास;
SH: g^haf घास घास;
RP: g^ha~f घास घास;
BH: k^haf घाश घाश;
BN: k^has घास घास.
Recon. Id: 51. *Etym:* *ghāśā*. *CDIAL:* 4471.

Tadbhava.

*g^hāṭa *n.* ‘path’;

SH: g^hāṭa घाटा घाटा;
RP: g^hāṭa घाटा घाटा;
BH: g^hāṭa घाटा घाटा.
Recon. Id: 575. *Etym:* *ghāṭṭa* ‘landing place, quay, ferry’. *CDIAL:* 4414. Tadbhava.

*g^had̪o *n.* ‘neck’;

*g^hēlu

TH: g^har घाड़ घाड़;
SH: g^har घाड़ घाड़;
RP: g^har घाड़ घाड़;
BH: g^har घार घार.

Recon. Id: 479. *Etym:* *ghāṭā* ‘nape of neck’.

CDIAL: 4459. Tadbhava.

*g^hīiu *n.* ‘ghee (clarified butter)’;

KS: g^hi घी घी;
RL: g^hīiu घिउ घिउ;
MH: g^hīiu घीउ घीउ;
TH: g^hīiu, g^hi घिउ, घि घिउ, घि;
SH: g^hīiu घिउ घिउ;
RP: g^hīiu, g^hi घिउ, घि घिउ, घि;
BH: g^hīiu घिउ घिउ;
BN: k^hi घि घि.

Recon. Id: 558. *Etym:* *ghṛtā*. *CDIAL:* 4501.

Tadbhava.

*g^hīin *n.* ‘hate’;

KS: g^hīin {Tb.} घीन घीन;
RL: g^hīin {Tb.} घिन घिन;
MH: g^hīin {Tb.}, g^hīinə {Ts.} घिन घिन;
TH: g^hīina {Tb.} घिना घिना;
SH: g^hīin {Tb.} घिन घिन;
RP: g^hīinə {Tb.} घिना घिना;
BH: g^hīin {Tb.} घिन घिन;
BN: kr^hīina {Ts.}, k^hīina, k^hīin {Tb.} श्ना, घिन घृना, घिन.

Recon. Id: 881.

*g^hīur- *n.* ‘whirlwind’;

KS: g^hīuriali घुरियाली घुरियाली;
TH: g^hīunni bao घुन्निबाओ घुन्निबाओ;
SH: g^hīurani bao घुरानी बाओ घुरानी बाओ;
RP: g^hīunni bai, g^hīurni bai घुन्निबाइ घुन्निबाइ;
BN: k^hīuruni-batas घुरुनी बातास घुरुनी बातास.

Recon. Id: 178. *Etym:* cf. *g^hīur- ‘turn’.

*g^hīet̪a *n.* ‘neck’;

KS: g^hēd̪īən गरधन गरधन;
RL: g^hīet̪a घेचा घेचा;
MH: gad̪īa गादना गादना;
TH: gurda गुर्दा गुर्दा;
SH: gōd̪īona गधना गधना;
RP: gordōn, gōddan गर्दान गर्दान;
BN: gold̪īon, kold̪īon गलधन गलधन.
Recon. Id: 449. *Etym:* *ghicca*. *CDIAL:* 4472.

Tadbhava.

*g^hīelu *n.* ‘brain’;

TH: g^hīelu घेलु घेलु;

RP: g^hilu घिलू घिलु;
BH: g^hilu घिलू घिलु;
Recon. Id: 434. *Etym:* *g^hiu 'ghee'.

*g^hoqa *n.* 'horse';
KS: घोडा घोड़ा;
RL: g^hlra घँरा घँरा;
MH: g^hlra घरा, घडा घरा, घड़ा;
TH: g^hora घडा घडा;
SH: g^hora घोडा घोड़ा;
RP: g^hora घोडा घोड़ा;
BH: g^hora, g^hora घोडा घोड़ा;

BN: k^hora खँॉरा घाँरा.
Recon. Id: 257. *Etym:* ghōta > Pa. ghōtaka.
CDIAL: 4516. Tadbhava.

*g^hodja^h *n.* 'crocodile';
SH: g^hurial घरियाल घरियाल;
RP: g^horiæl गरियेल गरियेल;
BH: g^horiæl घरियाल घरियाल;
BN: k^horial घरियाल घरियाल.
Recon. Id: 253. *Etym:* ghaṇṭika 'alligator'.
CDIAL: 4422. Tadbhava.

त्य - च - च

*tʃokku, *tʃaku *n.* 'knife';
KS: tʃəkku चक्कु चक्कु;
RL: tʃʌkku चक्कु चक्कु;
MH: tʃʌkku, tʃaku चक्कु, चाकु चक्कु, चाकु;
SH: saxu चाकु चाकु;
RP: tsaku चाकु चाकु;
BH: tsaku चाकु चाकु.
Recon. Id: 662. *Etym:* çaki. Turkish.

*tʃok^hu *n.* 'eye';
KS: tʃouk चौक ढोक;
RL: tʃʌk^hu चखु च्खु;
MH: tʃoxu चखु च्खु;
TH: tʃok ढोक चोक;
SH: tsoxu ढोखु चोखु;
RP: tsouk ढॉक चउक;
BH: tsoxu ढोखु, चकु चोखु, चकु;
BN: suku छूकु चुकु.
Recon. Id: 365. *Etym:* cákṣus. *CDIAL:* 4560.
Tadbhava.

*tʃɔd̥ko *n.* 'lightning, thunderbolt';
KS: tʃərək चरक ढरक;
RP: tsərok ढरक चरक;
BH: tsərok ढुरक चडक.
Recon. Id: 206. *Etym:* cāta; cf. caṛaka
 'thunderbolt' {Oriya}. *CDIAL:* 4570.
Tadbhava.

*tʃɔdai *n.* 'chicken';
RP: tsərai, tsɔ̄rai ढ़ोइ चडाइ;
BH: sərai ढराइ चराइ;
BN: sore ढरे चरे.
Recon. Id: 297. *Etym:* caṭaka. *CDIAL:* 4571.
Tadbhava.

*tʃɔppol *n.* 'sandal';
KS: tʃəppəl चप्पल चश्नन;
MH: tʃʌppəl चप्पल चप्नन;
BH: tsəppol चश्नल चप्पल.
Recon. Id: 588. *Etym:* carpa 'flat'.
CDIAL: 4696. Hindi loan.

*tʃɔrɔb, *tʃɔrbi *n.* 'fat (grease)';
TH: tʃɔrop, tʃɔrbi ढरब, ढर्बि चरब, चरवि;
SH: tsorbi ढर्बि चर्बि;
RP: tsərob, tsəbbi ढरब, ढर्बि चरब, चरवि;
BN: sorbi ढर्बि चर्बि.
Recon. Id: 559. *Etym:* carbi. < Persian.

*tʃa~war *n.* 'leech';
TH: tʃera ढेरा चेरा;
SH: tsewarj, tsama, tsamra zok ढेड़यारी,
 ढामेड़ा जोक चेत्यारी, चामेड़ा जोक;
RP: si~ær ढियार चियार.
Recon. Id: 317.

*tʃand̥o *n.* 'moon';
KS: tʃan चांद, चाँन ढांद, ढाँन;
RL: tʃan चाँन ढाँन;
MH: tʃan चान चान;
TH: tʃan ढान चान;
SH: tsan ढाँन चाँन;
RP: tsan, tsə~d ढान, ढाँन चान, चाँन;
BH: tsan ढान चान.
Recon. Id: 198. *Etym:* candrá. *CDIAL:* 4661.
Tadbhava.

*tʃau^ho *n.* 'rice (uncooked)';
KS: tʃəul चौल ढोन;
RL: tʃaul चाउल ढाउन;

**tsakor*

MH: *tsaul* चाउल छाउन;
TH: *tsaul* छाउल चाउल;
SH: *saul* छाउन चाउल;
RP: *tsaul* छाउल चाउल;
BH: *tsaul* छाउल चाउल;
BN: *saul* छाउन चाउल.
Recon. Id: 517. Etym: cāmala. CDIAL: 4749.
Tadbhava.

**tsakor* *n.* ‘servant’;

MH: *tsakor* चाकर छाकर;
TH: *tsakor* छाकर चाकर;
RP: *tsakor*, *tsakrani* छाकोर, छाकानी चाकोर,
चाकानी;
BH: *banda tsakor* बान्दा छाकर बान्दा चाकर;
BN: *sakor* छाकर चाकर.
Recon. Id: 831.

**tsaka* *n.* ‘wheel’;

KS: *tsəkər* {Hn.} चक्कर छक्कर;
RL: *tsʌkkər* {Hn.} चकर छकर;
MH: *tsaka* चाका छाका;
TH: *tsaka* छाका चाका;
SH: *saxa* शाखा चाखा;
RP: *tsaka* छाका चाका;
BH: *tsaka* छाका चाका;
BN: *saka* शाका चाका.
Recon. Id: 622. Etym: cakrá. CDIAL: 4538.

Tadbhava.

**tsati*, **tsiti* *n.* ‘ant’;

KS: *tsati* चौटी शौंडी;
RL: *tsitji* चिट्ठी छिट्ठी;
TH: *tsati* शौंडी चाटी.
*Recon. Id: 553. Etym: cāmītī. Avadhi ref. in
Hindi dict..*

**tsadər* *n.* ‘sheet (that covers a person)’;

KS: *tsadər* चादर छादर;
RL: *tsadər*, *tsadər* चादर छादर;
MH: *tsadər* चादर छादर;
TH: *tsadər* छादर चादर;
RP: *tsadər*, *sədər* छादर चादर;
BH: *tsadər* छादर चादर.
Recon. Id: 649. Etym: cādar. Persian.

**tsaṇa* *n.* ‘chickpea, gram’;

KS: *tsəna* चना छना;
MH: *tsana* चाना छाना;
RP: *sana* शाना छाना;
BH: *tsana* छाना चाना.
Recon. Id: 564. Etym: capa. CDIAL: 4579.

Tadbhava.

**tsari*

**tsandia* *adj.* ‘bald’;
TH: *tsandia* छान्दिया चान्दिया;
RP: *tsandiae* छान्दीया चान्दीयौ.
*Recon. Id: 466. Etym: candraka ‘spot like
the moon’. CDIAL: 4662. Tadbhava.*

**tsandi* *n.* ‘fingernail’;

TH: *tsandi* छन्दि चान्दि;
RP: *tsandi* छान्दी चान्दी.
Recon. Id: 393.

**tsandi* *n.* ‘silver’;

KS: *tsjani* चांदी छांदी;
RL: *tsjandi* चांदी छांदी;
RP: *sandi* शांदी चांदी;
BN: *sandi*, *sandī* छांदी चान्दी.
*Recon. Id: 1443. Etym: candrikā
'moonlight'. CDIAL: 4669. Tadbhava.*

**tsabi* *n.* ‘key’;

KS: *tsawi* चावी छावी;
RL: *tsawi* चावी छावी;
MH: *tsabi*, *tsaβ̥i* चावि, चाभी छावि, छाभै;
TH: *tsabi* छावी चावी;
SH: *tsabi*, *tsaβ̥i* छावि चावि;
RP: *tsabi* छवि चावि;
BN: *sabi* छवि चावि.
Recon. Id: 731.

**tsab-*, **tsabuwa* *n.* ‘molar’;

KS: *tsəwwa* चौआ छौआ;
RL: *tsawwa* चौवा छौवा;
RP: *tsabalir* दात छावालिर दात चावालिर दात.
Recon. Id: 470. Etym: cárvalí. CDIAL: 4711.

Tadbhava.

**tsamida* *n.* ‘skin (of person)’;

KS: *tsəmra* चमड़ा छमड़ा;
RL: *tsəmra* चेमरा छेमरा;
MH: *tsəmra* चेम्रा छेम्रा;
TH: *tsamra* {SCB} शामड़ा चामड़ा;
SH: *tsameṛa*, *tsamṛa*, *tsam* छामेड़ा, छाम
चामेड़ा, चाम;
RP: *tsamṛa* शमड़ा चामड़ा;
BH: *samṛa*, *tsamṛa* शामड़ा चामड़ा;
BN: *samra* शामरा चामरा.
Recon. Id: 462. Etym: cárman. CDIAL: 4701.

Tadbhava.

**tsari* *adj.* ‘four’;

KS: *tsar* चार छार;
RL: *tsar* चार छार;
MH: *tsar* चार छार;

TH: tʃair, tʃar जाईर, चार चाइर, चार;
 SH: tsair चाईर चाइर;
 RP: tsair चाईर चाइर;
 BH: tsair जाईर चाइर;
 BN: sari जरि चरि.
Recon. Id: 1082. *Etym:* *catvā́rah*.
CDIAL: 4655. Tadbhava.

*tsal̥, *tsala n. ‘thatch, roof’;
 MH: tʃal चाल चाल;
 TH: tʃal, tsala चाल, चाला चाल, चाला;
 SH: tsala चाला चाला;
 BH: tsala, tsal चाला, चाल चाला, चाल;
 BN: sal चाल चाल.
Recon. Id: 699. *Etym:* *cāla*. *CDIAL:* 4770.
 Tadbhava.

*tsaʃa n. ‘farmer’;
 TH: tʃaʃa चाषा चाषा;
 RP: tsəʃa चाषा चाषा.
Recon. Id: 826.

*tsikn̥ɔ adj. ‘thin (esp. human)’;
 TH: tʃikon चिकन चिकन;
 RP: tsekon चेकन चेकन;
 BH: tsiknæi चिकनाइ चिकनाइ.
Recon. Id: 1313. *Etym:* *cikkāṇa* ‘slippery, unctuous’. *CDIAL:* 4782. Tadbhava.

*tsika n. ‘muskrat’;
 KS: tʃiko चिको चिको;
 RL: [tʃika, tʃikka] चिका, चिक्का चिका, चिक्का;
 MH: tʃika चिका चिका;
 TH: tʃika चिका चिका;
 SH: tsikʰa, tsika चिका चिका;
 RP: sikʰæ, tsikʰæ चिका चिकौं;
 BH: tsikʰæ चिका चिका;
 BN: sika चिका चिका.
Recon. Id: 304. *Etym:* *cikka*. *CDIAL:* 4779.
 Tadbhava.

*tsit̥i n. ‘butterfly’;
 KS: tit̥i ? तितली तितली;
 RL: tʃit̥i चित्री चिटी;
 MH: tʃit̥i चिती चिती;
 TH: tʃit̥i चिति चिति;
 SH: sit̥i चिति चिति;
 RP: sit̥i, tsit̥i चिति चिति;
 BH: tsit̥i चिती चिती;
 BN: sit̥i चिठि चिठि.
Recon. Id: 333. *Etym:* *citrā* ‘conspicuous, bright’. *CDIAL:* 4803. Tadbhava.

*tʃini n. ‘sugar’;
 KS: tʃini चीनी चीनी;
 RL: tʃini चिनी चिनी;
 MH: tʃini चिनी चिनी;
 TH: tʃini चिनि चिनि;
 SH: tsini चिनि चिनि;
 RP: tsini चिनि चिनि;
 BH: tsini चिनि चिनि;
 BN: seni चेनि चेनि.
Recon. Id: 543. *Etym:* < *tsin* ‘Chinese’.

*tsin̥i n. ‘sign, print, mark’;
 KS: tʃin̥i चिन्ह चिन्ह;
 MH: tʃin̥i {Ts.} चिन्ह चिन्ह;
 SH: paor sin {Tb.} चिन चिन.
Recon. Id: 416. *Etym:* *cihna*. *CDIAL:* 4833.
 Tadbhava ; Tatsama.

*tʃip- v. ‘presses’;
 KS: tʃap- चाप- चाप-;
 RL: tʃap- चाप- चाप-;
 MH: tʃip- चिप- चिप-;
 TH: tʃap de- चाप दे- चाप दे-;
 SH: tsipibar चिपिबार चिपिबार;
 RP: sipʰæ d- छिपा द- छिपा द-;
 BH: tse?p-, tsip- चेप- चेप-;
 BN: sep-, sip- चेपा चेपा.
Recon. Id: 1827. *Etym:* *capp* (*cipp).
CDIAL: 4674. Tadbhava.

*tʃironi n. ‘comb’;
 TH: tʃironi चिरनि चिरनि;
 RP: siruni, tsiruni चिरनि चिरनि.
Recon. Id: 697.

*tsilk- n. ‘lightning, thunderbolt’;
 RL: tʃilkiwar चिल्किवार चिल्किवार;
 MH: tʃilketse चिल्केचे, चिकेचे चिल्केचे, चिकेचे;
 TH: tʃilkase मेघ चिलकेहे मेघ चिलकेहे;
 SH: tsilkon चिलकन चिलकन.
Recon. Id: 207. *Etym:* cf. *cilla* ‘unctuous, shining’; cf. *cilaknā* ‘to be bright’ {Hn.}. *CDIAL:* 4827. Tadbhava?.

*tsil̥a n. ‘kite (bird of prey)’;
 KS: tʃil̥a चील्हा चील्हा;
 RL: tʃil̥a चिल्हा चिल्हा;
 MH: tʃil̥a चिल्हा चिल्हा;
 TH: tʃil̥a चिल्हा चिल्हा;
 SH: tsil̥a चिला चिला;
 RP: tsil̥æ चिला चिला;
 BH: tsil̥æ चिला चिला;

**tsidz*

BN: sila শিলা চিলা.
Recon. Id: 327. *Etym*: *cilli* > *cillā* {Pk.}.
CDIAL: 4829. Tadbhava.

**tsidz* *n.* ‘thing’;
KS: *tsidz* চীজ টীজ;
RL: *tsidz* চীজ টীজ;
MH: *tsidz* চীজ টীজ.

Recon. Id: 762. *Etym*: *cīz*. Persian.

**tsuno* *n.* ‘lime’;
KS: *tsun* চুন ছুন;
RL: *tsun* চুন ছুন;
MH: *tsun* চুন ছুন;
TH: *tsun* ছুন চুন;
SH: sun, tsun ছুন চুন;
RP: *tsun^jæ* ছুণ্যা চুনাঁ;
BH: *tsun* ছুন চুন;
BN: sun ছুন চুন.

Recon. Id: 119. *Etym*: *cūrṇa* “*pulverized”.
CDIAL: 4889. Tadbhava.

**tsup* *n.* ‘silence, quiet’;
KS: *tsup* চুপ ছুপ;
RL: *tsup* চুপ ছুপ;
MH: *tsup* চুপ ছুপ;
TH: *tsup* ছুপ চুপ;
SH: *tsup* ছুপ চুপ.
Recon. Id: 1453. *Etym*: *cuppā*. *CDIAL*: 4864.
Tadbhava.

**tsuli* *n.* ‘hair’;
KS: *tsul* চুল ছূল;
RL: *tsuli* চুলী ছূলী;
MH: *tsuli* চুলী ছূলী;
TH: *tsul* ছূল চুল;
SH: *tsuli* ছূলি চুলি;
RP: *tsul* ছূল চুল;
BH: *tsuli* ছূলি চুলি;
BN: *suli* ছূলি চুলি.
Recon. Id: 464. *Etym*: *cū ḍa*. *CDIAL*: 4883.
Tadbhava.

**tsulkani* *adj.* ‘itchy’;
MH: *tsulkani* চুল্কানী ছুক্ষানী;
TH: *tsulkani* ছুলকানি চুলকানি;
SH: *tsulkani* ছুলকানি চুলকানি;
RP: *tsulk^jæ*, *tsulkæni* ছুলক্যা, ছুলকানি চুলকানি;
BH: *tsulkæni* ছুক্ষানী চুল্কানী.
Recon. Id: 1341. *Etym*: *cul* ‘fidget, itch’.
CDIAL: 4874. Tadbhava.

**tsupta*

**tsua* *n.* ‘well’;
KS: *tsua* চুঁবা ছুঁবা;
MH: *tsua* চুঁআ ছুঁআ;
TH: *tsua* ছুয়া চুবা;
SH: *tsua* ছুয়া চুআঁ;
RP: *tsuæ*, *suæ* ছুয়া চুবাঁ;
BH: *tsuæ* ছুয়া চুআ.
Recon. Id: 737.

**tsuhani* *n.* ‘alcohol’;
TH: *tsuhani* ছুহানী চুহানী;
RP: *tsoani* ঢোয়ানী চোবানী.
Recon. Id: 707.

**tsenja* *n.* ‘unmarried male, boy’;
RL: *tsenra* চেড়া ঢেঝো;
MH: *tsenra* চেঁগা ঢেঁথো;
SH: *sejera* জাঁড়া চ্যাঁড়া;
RP: *tsenjra*, *tsenja* ঢেঁড়া চেড়া;
BH: *tsenra* ঢেঁড়া চেড়ড়া;
BN: *senjera* ঢেঝো চেড়া.
Recon. Id: 787. *Etym*: *ciṅga* ‘young bird’.
CDIAL: 4785. Tadbhava.

**tsenj-moŋula* *n.* ‘lizard (big)’;
SH: *ta̤raseŋ* তারাচ্যাং তারাচ্যাং;
BH: *tseŋmouli^jæ* ঢেঝমৌলা চেড়মৌলা;
BN: *moŋula* মঙ্গুলা মঙ্গুলা.
Recon. Id: 234.

**tsenjri* *n.* ‘unmarried female, girl’;
RL: *tsenjri* চেড়-রী ঢেঝো-রী;
MH: *tsenjri* চেঁগী ঢেঁথী;
SH: *senjeri* ঢেঁরি চেঁরি;
RP: *tseŋri*, *tseŋri* ঢেঁড়ি চেঁড়ি.
Recon. Id: 788. *Etym*: see **tsenjra* ‘boy’.

**tset* *n.* ‘penis’;
MH: *tset* চেট ঢেট;
SH: *tset* ঢেট চেট;
BH: *tset* ঢেট চেট.
Recon. Id: 350.

**tsupta* *adj.* ‘flat’;
RL: *tsupta* চেপ্টা ঢেপ্টা;
MH: *tsupta* চেপ্টা ঢেপ্টা;
TH: *tsupta* জাপ্টা চ্যাপ্টা;
SH: *tsupta* জাপ্টা চ্যাপ্টা;
RP: *tsæpta* জাপ্টা চাঁপ্টা;
BH: *tsepta* ঢেপ্টা চেপ্টা;
BN: *septa* ঢেপ্টা চেপ্টা.
Recon. Id: 1463. *Etym*: *cipitā* (**cippitta*).
CDIAL: 4818. Tadbhava.

**ʃep̥ta*

**ʃep̥ta* adj. ‘wide (road)’;
TH: tʃepta जांप्टो च्याप्टा;
RP: tsæpt̥a जांप्टो चॉप्टा.
Recon. Id: 1319. *Etym:* cipiṭā (*cippit̥ta)
‘flat’. *CDIAL:* 4818. Tadbhava.

**ʃehra* n. ‘features, likeness’;
KS: tʃehera चहरा चश्वा;
MH: [tʃehera, tʃəhéra] चेहेरा चेश्वा;
TH: tʃehera चेश्वः चेहेडः;
SH: sehera जाश्वा च्याहेरा;
RP: tsehera चेश्वा चेहारा;
BH: tsehara चेश्वा चेहारा.
Recon. Id: 444. *Etym:* cěhra. Persian.

**ʃokʰa* adj. ‘sharp (knife) with a point’;
KS: tʃʌkʰʌ चख चथ;
RL: tʃʌkʰʌ चख चथ;
MH: tʃʌxʌ चख चथ;
TH: tʃɔxa, tʃɔxo चथा, चथ चखा, चख;

SH: tsoktsoka ढोकडोका चोकचोका;
RP: tsoka ढोका चोका;
BH: tsoka ढोका चोका;
BN: soka ढोका चोका.
Recon. Id: 1295. *Etym:* cōksa ‘pure, clean’.
CDIAL: 4918. Tadbhava.

**ʃoru* n. ‘buttocks’;
SH: tsoru ढोऱ चोरु;
RP: tsoru ढोऱ, ढऱ चोरु;
BH: tsoru ढोऱ चोरु.
Recon. Id: 345.

**ʃouki* n. ‘bed frame’;
RL: tʃowki, tʃo̤ki चौकी ढोकी;
MH: tʃowki चौकी ढोकी;
SH: soxi चथि चव्हि;
RP: tsoki ढोकि, ढकि चोकि, चकि.
Recon. Id: 690. *Etym:* catuṣka ‘consisting of four’. *CDIAL:* 4629. Tadbhava.

ʃ^h - છ - છ

**ʃ^ho̤j* adj. ‘six’;
KS: tʃ^hʌ {Hn.} છહ છહ;
RL: tʃ^hʌ {Hn.} છ છ;
MH: tʃ^hʌ {Hn.} છ, છહ છ, છહ;
TH: tʃ^ho̤j છય છય;
SH: tsɔj છય છય;
RP: tsɔj છય છય;
BH: ts^hɔj છય છય;
BN: sɔj છય છય.
Recon. Id: 1085. *Etym:* sás (*ksat).
CDIAL: 12803. Tadbhava.

**ʃ^ha~ja* n. ‘shadow, shade’;
KS: tʃ^hə̤ja છાઁયા છાઁયા;
RL: tʃ^ha~ha, tʃ^hia~ છાઁહા, છીયાં છાઁહા, હીયાં;
MH: tʃ^hi~a છિયાં છિયાં;
TH: tʃ^hia છિયા છિયા;
SH: ts^hema છેમા છેમા;
RP: sae̤jæ, sæ̤ja, ts^ha~ja છેયા, છાઁયા
છાઁવા, છાઁવા;
BH: ts^hɛ̤ja છેણ છેણ;
BN: soja છયા છયા.
Recon. Id: 33. *Etym:* chāyā́. *CDIAL:* 5027.
Tadbhava?.

**ʃ^hai* n. ‘ashes’;
SH: sai છાઈ છાડ;

RP: ts^hai છાઈ છાડ;
BH: ts^hai છાઈ છાડ;
BN: sai છાઈ છાડ.
Recon. Id: 109. *Etym:* chādi. *CDIAL:* 5020.
Tadbhava.

**ʃ^hagol* n. ‘goat’;
RL: tʃ^hagl છાગલ છાગલ;
MH: tʃ^hagl છાગલ છાગલ;
TH: tʃ^hagol છાગલ છાગલ;
SH: sayol, ts^hayol છાગોલ છાગોલ;
RP: sagol, ts^hagol છાગલ છાગલ;
BH: ts^hayol છાગલ છાગલ;
BN: sayol છાગલ છાગલ.
Recon. Id: 271. *Etym:* chagalá. *CDIAL:* 4963.
Tatsama?.

**ʃ^had-* n. ‘lake (ox-bow)’;
KS: tʃ^harən છાડાન છાડાન;
BH: sara, ts^hara છાડા છાડા.
Recon. Id: 142. *Etym:* cf. **ʃ^had-* ‘leave’.
Tadbhava.

**ʃ^hada* n. ‘deprived of, without’;
TH: tʃ^hara છાડા છાડા;
RP: saṛa છાડા છાડા;
BH: ts^hara છાડા છાડા.

**tfʰad-*, **tfʰada*

Recon. Id: 1045. Etym: see **tfʰad-* 'leave'.
Tadbhava.

**tfʰad-*, **tfʰada* *n.* 'release, deliverance, acquittal';
MH: *tfʰeral* ছেরাল ছেরাল;
TH: *tfʰara* ছাড়া আড়া;
SH: *tsʰara*, *tsʰara* ছাড়া আড়া;
RP: *sari dæwa*, *tsʰati dæwa* ছাড়ী দেওয়া
ছাড়ী দেবা;
BH: *sata* ছাড়া আড়া.

Recon. Id: 957. Etym: *chárdati*. CDIAL: 4998.
Tadbhava.

**tfʰata* *n.* 'mushroom';
KS: *tfʰeta* ছতা ছতা;
RL: *tfʰata* ছতা ছতা;
TH: *bener tfʰata* ব্যাঙের ছাতা ব্যাঙের ছাতা;
RP: *bæner sata*, *tsʰata* বেঙের ছাতা বেঙের
ছাতা;
BH: *bener sata* বেঙের ছাতা বেঙের ছাতা.

Recon. Id: 521. Etym: *chatrāka*. CDIAL: 4975.
Tadbhava.

**tfʰati* *n.* 'chest';
KS: *tfʰati* আতী ছাতী;
RL: *tfʰati* আতী ছাতী;
SH: *tsʰati* ছাতি আতি;
BH: *tsʰati* ছাতী আতী.

Recon. Id: 486. Etym: *chātti*. CDIAL: 5014.
Tadbhava.

**tfʰad̥o* *n.* 'roof';
KS: *tfʰət̥* {Hn.} ছত ছত;
MH: *tfʰlət̥* {Hn.} ছত ছত;
TH: *tfʰad̥* ছাদ আদ;
RP: *tsʰad̥*, *sad̥* ছাদ আদ.
Recon. Id: 698. Etym: *chádman*. CDIAL: 4981.
Tadbhava.

**tfʰanq* *n.* 'cow-dung';
KS: *tfʰan* ছান ছান;
RL: *tfʰan* ছান ছান;
MH: *tfʰan* ছান ছান;
BH: *san*, *tsʰan* ছান ছান.
Recon. Id: 259. Etym: *chākana*. CDIAL: 5007.
Tadbhava.

**tfʰanc* *n.* 'thatched roof, covering';
MH: *tfʰan-* ছান- ছান-;
SH: *san* ছান ছান;
BH: *tsʰan* ছান ছান.
Recon. Id: 700. Etym: *channa*. CDIAL: 4989.

**tfʰilka*

Tadbhava.

**tfʰap* *n.* 'print, reflection';
KS: *tfʰap* ছাপ ছাপ;
RL: *tfʰap* ছাপ ছাপ;
MH: *tfʰap* ছাপ ছাপ;
TH: *tfʰap* ছাপ ছাপ;
RP: *tsʰap* ছাপ ছাপ;
BH: *tsʰap* ছাপ ছাপ.

Recon. Id: 34. Etym: *chapp* 'press, cover,
hide'. CDIAL: 4994. Tadbhava.

**tfʰalɔ* *n.* 'bark of a tree';
KS: *tfʰal* ছাল ছাল;
TH: *tfʰal* ছাল ছাল;
SH: *tsʰal* ছাল ছাল;
RP: *sal* ছাল ছাল;
BH: *tsʰal* ছাল ছাল.

Recon. Id: 43. Etym: *challi*. CDIAL: 5005.
Tadbhava.

**tfʰalɔ* *n.* 'hide (skin of an animal)';
TH: *tfʰal* ছাল ছাল;
SH: *tsʰal*, *tsʰalta* ছাল, ছালটা ছাল, ছালটা;
RP: *tsʰal* ছাল ছাল;
BH: *sal* ছাল ছাল;
BN: *sal* চাল চাল.
Recon. Id: 463. Etym: *challi* 'bark'.
CDIAL: 5005. Tadbhava.

**tfʰawŋi* *n.* 'thatched roof, covering';
RL: *tfʰawni* ছৌনী ছৌনী;
RP: *tsʰawni* ছাওনী, ছাওয়া ছৌনী, ছৌবা.
Recon. Id: 2377. Etym: *chādana* 'covering'.
CDIAL: 5017. Tadbhava.

**tfʰawa* *n.* 'child';
KS: *tfʰua* ছুআ ছুআ;
RL: *beta tfʰua* বেটা ছুবা বেটা ছুবা;
MH: *beta tfʰua* বেটা ছুআ বেটা ছুআ;
TH: *tfʰua* ছুয়া ছুয়া;
SH: *sawa* ছাওয়া আওয়া;
RP: *sawa* ছাওয়া আবা;
BH: *sawa* ছাওয়া আওয়া;
BN: *apasawa*, *apaswa* আপাচাওয়া
আপাচাওবা.
Recon. Id: 792. Etym: *chāpa* 'young one'.
CDIAL: 5026. Tadbhava.

**tfʰilka* *n.* 'bark of a tree';
KS: *tfʰilka* ছিলকা ছিকা;
RL: *tfʰilka* ছলকা ছলকা;
MH: *tfʰilka* ছিলকা ছিকা.

Recon. Id: 46. *Etym:* *chilla*. *CDIAL:* 5052.

Tadbhava.

**g^huri* *n.* ‘knife’;

KS: *t^huri* छुरी छूरी;

MH: *t^huri* छुरी छूरी;

TH: *t^huri* छुरि छुरि;

SH: *surgi* छुरि छुरि;

RP: *ts^huri* छुरि छुरि;

BH: *ts^huri* छुरि छुरि.

Recon. Id: 664. *Etym:* *kṣurā* ‘razor’.

CDIAL: 3727. Tadbhava.

**g^hed*, **g^henda* *n.* ‘nostril’;

KS: *t^hed* छेद छेद;

RL: *t^hed* छेद छेद;

SH: *ts^henda* छेन्दा छेन्दा;

RP: *ts^hænda*, *sænda*, *ts^hæda* छान्दा, छान्दा

छाँदा, छाँदा;

BH: *ts^henda* छेन्दा छेन्दा.

Recon. Id: 457. *Etym:* *chidrá* > *chidda*

{*Pk.*}'; cf. also **chindati* □ cuts off, splits □'; *chēda* □ section, piece □. *CDIAL:* 5043 ; 5046 ; 5064. Tadbhava.

**g^hoṭ^o* *adj.* ‘little’;

KS: *t^hoṭo* छोटो छोटो;

RL: *t^hat^ha* छट छट;

MH: *t^hat^ha* छट छट;

TH: *t^hat^ho*, *t^hutu* छट, छूट छट, छुट;

RP: *ts^hoṭo* छोटे छोट.

Recon. Id: 1249. *Etym:* *chōṭta*. *CDIAL:* 5071.

Tadbhava.

**g^horani* *n.* ‘key’;

RL: *t^hərani* छारानी शारानी;

MH: *t^harani* छरानी शरानी;

RP: *ts^horani*, *sorani* छोरानी छोरानी;

BH: *ts^horani*, *sorani* छोरानी छोरानी.

Recon. Id: 732.

ঢ - জ - জ

**χ^hoŋgoł* *n.* ‘forest’;

KS: *χ^hoŋgol* जंगल ज़ंगल;

RL: *χ^hoŋgol* जंगल ज़ंगल;

MH: *χ^hoŋgol* ज़ंगल ज़ंगल;

TH: *χ^hoŋgol* জংগল জংগল;

SH: *zɔŋgol* জংগল জংগল;

RP: *χ^hoŋgol*, *zɔŋgol*, *χ^hoŋgla* জঙ্গল, জংগী, জংলা

জড়ল, জংলী, জলা;

BH: *χ^hoŋgol* জঙ্গল জড়ল;

BN: *zɔŋgol*, *songol* জংগল জংগল.

Recon. Id: 5. *Etym:* *jāngala*. *CDIAL:* 5177.

Tadbhava.

**χ^hoŋgoli* *adj.* ‘forest-dwelling, wild’;

RL: *χ^hoŋgoli* জংগলি জংগনি;

MH: *χ^hoŋgoli* জড়লি জংগনী;

SH: *zɔŋgoli* জংগলী জড়গলী;

RP: *χ^hoŋgoli* জংগলী জংলী;

BH: *χ^hoŋgoli* জংগলী জড়লী;

BN: *zɔŋgoli*, *songolia* জংগলী জড়লী.

Recon. Id: 1419. *Etym:* see **χ^hoŋgol*

‘forest’. Tadbhava.

**χ^hogot* *n.* ‘world, universe’;

RL: *χ^hogot* জগত জগত;

TH: *χ^hogot* জগত জগত;

RP: *χ^hogot* জগোত জগোত.

Recon. Id: 3. *Etym:* *jágat*. *CDIAL:* 5078.

Tatsama.

**χ^hoṛ* *n.* ‘rust’;

KS: *χ^hoṛ* জং জংগ;

TH: *χ^hoṛ* জু জড়;

SH: *zɔṛ* জু জড়;

RP: *χ^hoṛ*, *zɔṛ*, *χ^hoṛj* জাঙ, জাঙাত, জু জাঙ,

জাঙাত, জং;

BH: *χ^hoṛ* জঙ জড়.

Recon. Id: 103. *Etym:* *zang*.< Persian.

**χ^hoṛṭo* *n.* ‘root (of a tree)’;

KS: *χ^hoṛṭ* জড় জড়;

RL: *χ^hoṛṭ* জঁর জঁর;

MH: *χ^hoṛṭ*, *χ^hoṛṭ-a* জর, জরা জর, জরা;

TH: *χ^hoṛṭ* জর জর.

Recon. Id: 39. *Etym:* *jáṭā*. *CDIAL:* 5086.

Tadbhava.

**χ^hoṭo*, **χ^het^o* *adj.* ‘as many (REL)’;

KS: [*χ^he-t-e-la*, *χ^he-t-la*] জেতেলা জেতেলা;

RL: [*χ^he-t-e-la*, *χ^he-t-e-la*] জেত্লা জেত্লা;

MH: *χ^he-t-e-la*, *χ^he-t-e-la* জেত্লা, জেতেলা, জেতেলা;

TH: *χ^hoṭo* যত যত;

SH: *zɔṭola* যতলা যতলা;

***ǵ̥ədi**

BH: ǵ̥ətola जठला जतला;
BN: zetogula येतगिला येतगिला.
Recon. Id: 1164. *Etym:* see **et̥o* 'this many'.

***ǵ̥ədi** *cj.* 'if';

KS: ǵ̥ədi जदि जदि;
RL: ǵ̥ədi, (jeđi, jəđi) {Hn.} जदि, यदि जदि, शदि;
MH: ǵ̥ədi, ǵ̥ud̥i जदी, जुधी जदी, जूधी;
TH: ǵ̥udi, ǵ̥odi यूदि जुदि;
SH: zuđi यूदि युदि;
RP: dzodi, dzoidk'ael यदि, यहैदक्याल जदि, जइदकॉल;
BH: dzodi, dzedu योदी, येदु जोदी, जेदु;
BN: zodi यदि यदि.
Recon. Id: 1009. *Etym:* yádi. *CDIAL:* 10410. semi-Tatsama.

***ǵ̥ənt̥u** *n.* 'animal, creature';

KS: ǵ̥ənt̥u जंतू जंतू;
RL: ǵ̥ənt̥u जंत जंत;
MH: ǵ̥ənt̥u जतु जतू;
SH: zon̥tur जन्तुर जन्तुर;
BH: dzon̥tur जन्तुर जन्तुर जन्तु, जन्तुर.
Recon. Id: 216. *Etym:* jantú. *CDIAL:* 5110.

Tatsama.

***ǵ̥ənm̥o** *n.* 'birth';

KS: ǵ̥ənəm जनम जनम;
RL: ǵ̥ənm̥a जन्म जन्म;
MH: ǵ̥ənm̥a, ǵ̥alma जन्म, जल्म जन्म, जल्म;
TH: ǵ̥əlmo जन्म जल्म;
SH: zənm̥o जन्म;
RP: dzəlmo जन्म जल्म;
BH: dzənmo जन्म जन्म;
BN: zənm̥o, sormo जन्म जन्म.
Recon. Id: 1506. Tatsama.

***ǵ̥əmin** *n.* 'land';

KS: ǵ̥əmin जमीन जमीन;
MH: ǵ̥əmin जमीन जमीन;
TH: ǵ̥omi जमि जमि;
SH: zomin जमीन जमीन;
RP: dzomi, dzomin जमि, जमीन जमि, जमीन;
BH: dzomin जमीन जमीन.
Recon. Id: 584. *Etym:* zamīn. < Persian.

***ǵ̥ərō** *n.* 'fever';

RL: ǵ̥ar जर जर;
MH: ǵ̥ar जर जर;
TH: ǵ̥ar जूर जर;
SH: zor जूर ज्वर;
RP: dzor जर जर;

***ǵ̥əd̥o**

BH: ǵ̥or जर जर;
BN: zor जूर ज्वर.
Recon. Id: 980. *Etym:* jvara-. Tatsama.

***ǵ̥əl̥o** *n.* 'water';

RL: ǵ̥al जल जल;
MH: ǵ̥al जल जल;
SH: zol जल जल;
BH: dzol जल जल.
Recon. Id: 131. *Etym:* jala. *CDIAL:* 5155.

Tadbhava.

***ǵ̥əl̥-**, ***ǵ̥əl̥p̥n** *n.* 'jealousy, envy';

KS: ǵ̥ələn जलन जलन;
RL: ǵ̥ələn जलन जलन;
RP: dzola, dzola जूला ज्वला.
Recon. Id: 889. *Etym:* cf. *jvalati* 'to burn'.
Tadbhava.

***ǵ̥əwan** *adj.* 'young, youthful';

KS: ǵ̥əwan जवान जवान;
RL: ǵ̥əwan जवान जवान;
MH: ǵ̥əwan जवान जवान;
TH: ǵ̥uwān जोयान, जूयान जोयान, जुयान;
RP: dzuwān जूयान जुवाँन;
BN: zuwan जूज्वान जुवान.
Recon. Id: 1401. *Etym:* javān. < Persian.

***ǵ̥əwab** *n.* 'answer';

KS: ǵ̥əwab जवाब जवाब;
RL: ǵ̥əwaф जवाब जवाब;
MH: ǵ̥əwaф, ǵ̥əwap जावाफ, जावाप
 जावाफ, जावाप;
TH: ǵ̥owab जयाब जवाब;
SH: zobap, zowap जवाब जवाब;
RP: dzowap जयाब जवाब;
BH: dzowap जयाब जयाब.
Recon. Id: 712. *Etym:* javāb. < Persian < Arabic.

***ǵ̥əhər** *n.* 'poison';

KS: ǵ̥əhər जहर जहर;
MH: ǵ̥əhər जहर जहर.
Recon. Id: 538. *Etym:* zahr. < Persian.

***ǵ̥əjan** *n.* 'thigh';

KS: ǵ̥əjan जाड जाड;
RL: ǵ̥əjan जाड जाड;
MH: ǵ̥əjan जाड जाड;
TH: ǵ̥ajan जां जां.
Recon. Id: 418. *Etym:* jáñghā. *CDIAL:* 5082.
Tadbhava.

***ǵ̥əd̥o** *n.* 'cold (weather)';

**đjan*

KS: đjar जाड़ जाड़;
MH: đjar जार जार;
TH: đjar जार जार;
SH: zar जोर जार;
RP: đar, đar जाड़ जाड़;
BH: đar जार जार.

Recon. Id: 1267. *Etym:* *jada*. *CDIAL:* 5090.

Tadbhava.

**đjan* *n.* ‘life’;

MH: đjan जान जान;
RP: đan जान जान.
Recon. Id: 849. *Etym:* *jān*.< Persian.

**đjanwar* *n.* ‘animal, creature’;

RL: đjanawar, đjanwar जनावर, जानवर
जनावर, जानवर;
MH: đjanawar, đjanwar जनावर जनायर;
RP: đanwar जानोशार जानोवार.

Recon. Id: 217. *Etym:* *jānvar*.< Persian.

**đjal* *n.* ‘net, web’;

KS: đjal जाल जाल;
RL: đjal जाल जाल;
MH: đjal जाल जाल;
TH: đjal जाल जाल;
SH: zal जाल जाल;
RP: đjal जाल जाल;
BH: đjal जाल जाल;
BN: zal जाल जाल.

Recon. Id: 250. *Etym:* *jāl*. *CDIAL:* 5213.

Tadbhava.

**đjalŋo* *n.* ‘firewood’;

KS: đjaln जालन जालन;
RL: đjaran, đjarn-a जारन, जर्ना जारन, जर्ना.
Recon. Id: 29. *Etym:* *javālana*. *CDIAL:* 5313.

Tadvhava.

**đgagah* *n.* ‘place’;

KS: đgagħ- जोघअ जोघअ;
MH: đgħagħ- जगह जगह;
TH: đaga जागा जागा;
RP: đaga जागा जागा;
BH: đaya जागा जागा;
BN: zaeyā, sayā जायगा जायगा.
Recon. Id: 582. *Etym:* *jā'egāh*.< Persian.

**đgahađ* *n.* ‘ship’;

KS: đgħadż- जहाज जहाज;
RL: đgħadż- जहाद जहाद;
MH: đgħadż- जहाज जहाज;

**đgira*

TH: đgħaż- जाशज जाहाज;
SH: zahaṭ जाशत जाहात;
RP: dħaż- जाशज जाहाज;
BH: dħażas जाशज जाहाज;
BN: zahas, saħas जाशज जाहाज.
Recon. Id: 703. *Etym:* *jahāz*.< Persian < Arabic.

**đgahē* *pro.* ‘the one who (REL)’;

KS: đgaε जाहे जाहे;
RL: đgħahaj जाहाँय जाश्य;
MH: đgħahē जाहे जाहे;
TH: ε̄-j याय याय;
SH: zaj याय याय;
RP: đa-i, đa शाय, जा जाँव, जा;
BH: đaj याय याय;
BN: zae, sae याय याय.
Recon. Id: 2291.

**đgiu*, **đgib* *n.* ‘life’;

KS: đgiu जीउ जीউ;
RL: đgib जीब जীব;
MH: đgib जीब जীব;
TH: đgip जীব जীব;
SH: zip, ziu जीউ, जীब जीउ, जीब;
BH: đgiu जिउ जিউ;
BN: ziu जীউ जীউ.

Recon. Id: 846. *Etym:* *jīvā* ‘living’.
CDIAL: 5239. Tadbhava, Tatsama.

**đjinis* *n.* ‘thing’;

MH: đjinis जिनिस जिनिस;
TH: đjiniś जिनिश जिनिश;
SH: ziniś जिनिस जिनिस;
RP: đziniś जिनिश जिनिश;
BH: đziniś जिनिश जिनिश.
Recon. Id: 763. *Etym:* *jīns*. Persian < Arabic.

**đgib* *a* *n.* ‘tongue’;

KS: đgiħba जीभा जীভা;
RL: đgiħba जीभा जীভা;
MH: đgħib- जीभा जीভা;
TH: đgiħba जीभा जीভা;
SH: zibba जीबा जीবা;
RP: đħib-ae जिब्बा जিব্বা;
BH: đħib-ae जिबा जিবা;
BN: zib-ā, siħ-ā जিভা জিভা.

Recon. Id: 468. *Etym:* *jihvā*. *CDIAL:* 5228.

Tadbhava.

**đgira* *n.* ‘cummin plant, cummin seed’;

KS: đgira जीरा जীরা;

***dzui**

RL: **dzira** জীরা জীরা;
MH: **dzirə** জিরা জিরা;
TH: **dzira** জীরা জীরা;
SH: **zira** জীরা জীরা;
RP: **dir^jæ** জিরা জিরা;
BH: **dir^jæ** জিরা জিরা;
BN: **zira, sira** জীরা জীরা.
Recon. Id: 65. *Etym:* *jī́raka*; *zīra*.
CDIAL: 5234. Tadbhava ; Persian.

***dzui** *n.* ‘fire’;

SH: **zui** ঝুই জুই;
BH: **dzui** ঝুই জুই;
BN: **zui** ঝুই জুই.
Recon. Id: 121. *Etym:* *dyuti* ‘brightness’.
CDIAL: 6606. Tadbhava.

***dzuktī** *n.* ‘rope (thick)’;

SH: **zukti** ঝুক্তি জুক্তি;
BN: **zutki, sutki** ঝুতকি জুতকি.
Recon. Id: 681. *Etym:* *yukti*. Semi-Tatsama.

***dzuṭa, *dzoṭa** *n.* ‘shoe’;

KS: **dzuṭa** জুতা ঝুতা;
RL: **dzuṭa** জুতা ঝুতা;
MH: **dzoṭa** জতা জাতা;
TH: **dzuṭa** ঝুতা জুতা;
SH: **zoṭa** জোতা জোতা;
RP: **dzoṭa** জোতা জোতা;
BH: **dzut^jæ** ঝুতা জুতা;
BN: **zuta** ঝুতা জুতা.
Recon. Id: 591. *Etym:* *yuktā* ‘joined, yoked’.
CDIAL: 10479. Tadbhava.

***dzuda** *adj.* ‘separate’;

TH: **dzuda** ঝুদা জুদা;
SH: **zuda** ঝুদা জুদা;
RP: **dzud^jæ** ঝুদ্যা জুদঁ.
Recon. Id: 1486. *Etym:* *judā*. Persian.

***dzə beļa** *adv.* ‘when (REL)’;

RL: **dzeiβela** জৈবেলা জেবেলা;
MH: **dzeiβela** জৈবেলা জেবেলা;
TH: **dzebela, dzəbeļa, dzela** জেবেলা, যেলা
জবেলা, যেলা;
SH: **zela** যালা অ্যালা;
RP: **dzela, dzebæla** যেলা, যেবেলা
জেলা জবেলা;
BH: **dzela** যেলা জেলা;
BN: **zela, sela** যেলা যেলা.
Recon. Id: 1217. *Etym:* see **beļa* ‘sun’.

***dzə mətōn, *dzə mōn** *adj.* ‘like what (REL)’;

***dzokɔ**

TH: **dzemon** যেমন যেমন;
SH: **zəmən** যামন য্যামন;
RP: **dæmon** যেমোন জেমোন;
BH: **dzei mōton, dzemun** জেই মতোন, জেমুন
জেই মতোন, জেমুন.

Recon. Id: 1150. *Etym:* see **o mōton, o mōn*
‘like that’. semi-Tatsama.

***dzə rɔŋ** *adj.* ‘like what (REL)’;

KS: **dzərlaj** জেরড জেরড;
RL: **dzərlaj, dzəinlaj** জেরড, জেনড জেরড
জেনড;
MH: **dzənlaj, dzənlajtī** জেনড, জেনড-তী জেনড,
জেনডজী;
TH: **dzənoŋ** {Hindu} যেনং যেনং.
Recon. Id: 1148. *Etym:* *raqm*. Arabic.

***dzə lak^ha, *dzə lak^hanɔ** *adj.* ‘like what (REL)’;

RP: **dzaŋka** যাঙ্কা জঁকা;
BH: **dzei naxan** জেই নাখান জেই নাখান;
BN: **zəŋka, seŋka** যেঁকা যঁকা.
Recon. Id: 1149. *Etym:* *lakṣá*; *lakṣaṇá*.
CDIAL: 10881 ; 10882. Tadbhava.

***dzəl^hi, *dzəl-keṭ-** *n.* ‘gecko (small lizard)’;

RL: **dzərketa** জেরকেটা জেরকেটা;
MH: **dzəlkalaj** জেল্কালাই জেল্কালাই;
TH: **dzəlketjī** জেল্কেটি জেটকেটি;
SH: **zit^hi** জিঠি জিঠি;
RP: **dzeṭi** জোটি জেটি;
BH: **dzit^hi** জিটি জিটি;
BN: **zet^hi, set^hi** জেঠী জেঠী.
Recon. Id: 235. *Etym:* *jyaiṣṭhī* *CDIAL:* 5295.
Tadbhava.

***dzə(tɔ)kina** *adj.* ‘as many (REL)’;

RL: **dzətkina** জত্কীনা জৎকীনা;
RP: **dzeknæ** যেকন্যা জেকন্যা.
Recon. Id: 1165.

***dzokɔ** *n.* ‘leech’;

KS: **dzəluk** {Ts.} জলুক জলুক;
RL: **dzəl^hk** {Tb.}, **dzəluk** {Ts.} জঁক, জলুক
জঁক, জনুক;
MH: **dzəluk** {Ts.} জলুক জনুক;
TH: **dzoluk** {Ts.} জোলুক জোলুক;
SH: **zok** জোক জোক;
RP: **dzok** জোক জোক;
BH: **dzok** জোক জোক;
BN: **zok, sok** জোক জোক.
Recon. Id: 314. *Etym:* *jalūkā* (**jōkkā*).
CDIAL: 5161. Tadbhava.

**dzon^hako*

**dzon^hako* *n.* ‘light’;
RL: *dz̥an^hak* जन्हाक जन्हाक;
MH: *dz̥an^hak* जन्हाक जन्हाक;
BH: *dzonak* जोनाक जोनाक;
BN: *zonak*, *sonak* जोनाक जोनाक.
Recon. Id: 208. *Etym:* *jyōtsnā* ‘moonlight’ > *jonhā* {Pk.}. *CDIAL:* 5301. *Tadbhava.*

**dzor* *n.* ‘power, force, strength’;
KS: *dzor* जोर जोर;

**dz̥ola*

RL: *dz̥or* जोर जोर;
MH: *dz̥or* जोर जोर;
TH: *dz̥or* जोर जोर;
SH: *zor* जोर जोर;
RP: *dzor* जोर जोर;
BH: *dzor* जोर जोर;
BN: *zor*, *sor* जोर जोर.
Recon. Id: 1391. *Etym:* *zor*. < Persian.

ঢ - ব - ঝ

**ঢঁোক-ঢঁোকা* *adj.* ‘flashing, shining’;
TH: *ঢঁোকঢঁোক* ঝকঝক ঝকঝক;
SH: *ঢঁোগ-ঢঁোখা* ঝকঝকা ঝকঝকা;
RP: ঢকচকা চকচকা;
BH: *ঢঁোগডঁোকা*, *ত্সঁোক-ত্সঁোকা* ঝকঝকা
 ঝকঝকা.
Recon. Id: 1276. *Etym:* *jhakk* ‘flash, shine’.
CDIAL: 5318. *Tadbhava.*

**ঢঁোঢি* *n.* ‘rain’;
RL: *ঢঁোরি* ঝরী ঝৰী;
SH: *ঢঁোরি* ঝরি ঝৰি;
RP: *ঢেঁোরি*, *ত্সঁোরি* ঝড়ি ঝড়ি;
BH: *ঢেঁোরি*, *ত্সঁোরি* ঝোঢ়ী, ঝড়ি ঝোঢ়ী, ঝড়ি.
Recon. Id: 149. *Etym:* *jhadī*. *CDIAL:* 5329.
Tadbhava.

**ঢঁোরা* *n.* ‘stream, small river’;
BH: *ঢেঁোরা*, *ত্সঁোরা* ঝৰা ঝৰা;
BN: *সঁোরা* ঝৰা ঝৰা.
Recon. Id: 163. *Etym:* *jhara* ‘waterfall’.
CDIAL: 5343. *Tadbhava.*

**ঢঁদো*, **ঢাদো* *badj* *n.* ‘forest’;
KS: *ঢঁোর* জার জোর;
MH: *ঢঁোবারি* ঝারবারী ঝাৰবাৰী;
TH: *ঢঁোর* ঝাড় ঝাড়;
SH: *ঢঁোর* ঝাড় ঝাড়;
RP: *ঢেঁোবার্জি*, *ত্সঁোৱাৰ্জি* জাড়বাড়ী জাড়বাড়ী.
Recon. Id: 6. *Etym:* *jhāṭa* > *jhāḍa* {Pk.}。
CDIAL: 5362. *Tadbhava.*

**ঢঁোঠ* *n.* ‘silence, quiet’;
RL: *ঢঁোঠ-মাৰ-এ* ঝিতমাৰে ঝিতমাৰে;
SH: *ঢঁোঠ* ঝিত ঝিত;
BH: *ঢেঁোঠ* ঝিত ঝিত.
Recon. Id: 1454. *Etym:* *jit*. Austro-asiatic

(Kakati 1962: 37).

**ঢঁুঠ^hো* *n adj.* ‘lie (untruth)’;
KS: *ঢঁুঠ* ঝুঠ ঝুঠ;
MH: *ঢঁুঠ^h* ঝুঠ ঝুঠ.
Recon. Id: 721. *Etym:* *jhūṭha*. *CDIAL:* 5407.
Tadbhava.

**ঢঁুঠ^hা* *n adj.* ‘false, incorrect, untrue’;
KS: *ঢঁুঠ^hা* ঝুঠা ঝুঠা;
RL: *ঢঁুঠ^hা* ঝুঠা ঝুঠা;
MH: *ঢঁুঠ^hা* ঝুঠা ঝুঠা.
Recon. Id: 1449. *Etym:* see **ঢঁুঠ^hো* ‘lie’.
Tadbhava.

**ঢুৰি* *n.* ‘basket’;
TH: *ঢুৰি* ঝুৰী ঝুৰী;
RP: *ঢুৰি* ঝুৰি ঝুৰি.
Recon. Id: 738.

**ঢুল-* *v.* ‘hangs, swings’;
KS: *ঢুল-* ঝুল- ঝুল-;
RL: *ঢুল-* ঝুল- ঝুল-;
MH: *ঢুল-*, *ঢুলা-* ঝুল-, ঝুলা-, ঝুল-;
TH: *ঢুলা-* ঝুলা- ঝুলা-;
SH: *ঢুল-* ঝুলিবাৰ ঝুলিবাৰ;
RP: *ঢেুল-*, *ত্সুল-* ঝোল-, ঝুল- ঝোল-, ঝুল-;
BH: *ঢেুল-*, *ত্সুল-* ঝোল-, ঝুল- ঝোল-, ঝুল-;
BN: *সুল-* ঝুলা ঝুলা.
Recon. Id: 1884. *Etym:* **jhulyati*.
CDIAL: 5406. *Tadbhava.*

**ঢুলা* *n.* ‘basket’;
MH: *ঢুলা* ঝুলা ঝুলা;
RP: *ঢুলা* ঝুলা ঝুলা.
Recon. Id: 2378. *Etym:* *jhōla* ‘bag’.
CDIAL: 5415. *Tadbhava.*

ତ - ତେ - ଟ

*tɔ̄fa *adj.* ‘deaf’;
SH: tɔ̄fa ତୋସା ଟୋସା;
RP: tɔ̄fa ତୋଶା ଟଥା;
BH: tɔ̄fa ତୋଶା ଟଥା.
Recon. Id: 987.

*tāt̄or *n.* ‘cockroach’;
RL: tāt̄ar ଟୋଟର ଟୋଟେର;
MH: tāt̄er ଟାଟର ଟୋଟେର.
Recon. Id: 318.

*takua, *t̄hak- *adj.* ‘bald’;
KS: t̄hukmuria ଥୁକମୁରିଆ ଥୁକମୁରିଆ;
MH: t̄hakt̄hokia ଥକଥକିଆ ଥକଥକିଆ;
RP: takuw̄æ ଟୋକୁଆ ଟାକୁଵ୍ବୁ;
BH: takuw̄æ ଟୋକୁଆ ଟାକୁଯା.
Recon. Id: 465. *Etym:* *takka* (**thakka*)
‘bald’. *CDIAL:* 5422. Tadbhava.

*tat̄ka *adj.* ‘fresh’;
RL: t̄at̄ka ଟଟକା ଟୋଟକା;
TH: tat̄ka ଟୋଟକା ଟାଟକା;
RP: tat̄ka ଟୋଟକା ଟାଟକା;
BN: tat̄ka ତାତକା ତାତକା.
Recon. Id: 1306.

*tat̄i *n.* ‘wall (bamboo)’;
KS: tat̄i ଟାଟି ଟୋଣି;
RL: tat̄i ଟାଟି ଟୋଣି;
MH: tat̄i ଟାଟି ଟୋଣି;
TH: tat̄i ଟୋଣି ଟାଟି;
RP: tat̄i, tat̄i ଟୋଣି ଟାଟି.
Recon. Id: 617. *Etym:* *trat̄ta* > *tat̄ti* (*Prakrit*)
(*cf. also* *thaṭṭha*). *CDIAL:* 5990 (*cf. also*
6089), Tadbhava.

*tap *n.* ‘footprint’;
KS: tap ଟାପ ଟୋପ;
RL: tap ଟାପ ଟୋପ.
Recon. Id: 415. *Etym:* *thapp*. *CDIAL:* 5495.
Tadbhava.

*tik̄tiki *n.* ‘gecko (small lizard)’;
KS: tik̄tiki ଟିକଟିକି ଟିକଟିକି;
RL: tik̄tikia ଟିକିଟିକ୍ୟା ଟିକିଟିକ୍ୟା;
MH: t̄ik̄tiki ଥିକଥିକି ଥିକଥିକି;
TH: tik̄thiki, tik̄tiki ଟିକଟିକି ଟିକଟିକି.
Recon. Id: 236. *Etym:* (*connected to*) *thakk*
‘clatter’ [*Onom. J.*] *CDIAL:* 5487. Tadbhava.

*tip- *v.* ‘presses’;
MH: tip- ଟିପ- ଟିପ-;
SH: tip- ଟିପା ଟିପା;
RP: t̄ep-, tip- ଟେପ-, ଟିପ- ଟେପ-, ଟିପ-;
BH: t̄ep-, tip- ଟେପ-, ଟିପ- ଟେପ-, ଟିପ-.
Recon. Id: 1826. *Etym:* *tipp* ‘squeeze, nip’
CDIAL: 5464. Tadbhava.

*tina, *t̄jina *n.* ‘leech’;
KS: t̄ina ଟିନା ଟିନା;
RL: t̄ina ଟିନା ଟିନା;
MH: t̄ina ଟିନା ଟିନା;
TH: t̄jina ଢୁଲୁକ ଚିନା ଜୋଲୁକ;
SH: t̄jina ଢିନାଜୋକ ଟିନାଜୋକ;
RP: sin̄æ ଚିନା ଜୋକ ଚିନା ଜୋକ;
BH: tsin̄æ dzok ଚିନା ଜୋକ ଚିନା ଜୋକ.
Recon. Id: 315.

*tut̄i *n.* ‘throat’;
RL: tut̄-i ଦୁଟି ଛୁଟି;
TH: tut̄i ଛୁଟି ଦୁଟି;
RP: tut̄i ଛୁଟି ଦୁଟି;
BH: tut̄i ଛୁଟି ଦୁଟି.
Recon. Id: 451. *Etym:* *tōṭṭa* ‘hollow stick,
tube, hole’. *CDIAL:* 5479. Tadbhava.

*teṇja *adj.* ‘sour’;
SH: teṇja ଢେଣ୍ଠା ଟେଙ୍ଗା;
RP: ଢେଣ୍ଠା ଟେଙ୍ଗା;
BH: teṇja ଢେଣା ଟେଙା;
BN: teṇja ଢେଣ୍ଠା ଟେଙା.
Recon. Id: 1354. *Etym:* *tigmá* ‘sharp,
pungent, hot’. *CDIAL:* 5808. Tadbhava.

*ter- *adj.* ‘crooked (not straight), twisted, bent’;
KS: t̄era ଟେରା ଢେଣା;
MH: t̄era ଟେରା ଢେଣା;
BH: teriæ ଢେଡ଼ିଆ ଟେଡ଼ିଆ.
Recon. Id: 1331. *Etym:* *tēraka* ‘squinting’
CDIAL: 5474. Tadbhava.

*tok- *n.* ‘basket’;
KS: tokori ଟୋକରୀ ଢୋକରୀ;
MH: tokari ଟକରୀ ଢେକରୀ;
BN: tukuli ଢୁକୁଳୀ ଦୁକୁଳୀ.
Recon. Id: 739. *Etym:* *tōkka*. *CDIAL:* 5477.
Tadbhava.

t^h - ṭ - ṭ

*t^ha~i *n.* ‘place’;
RL: t^hai~, t^haw~ ठाइ~, ठाँ ठाइ~, ठाँ;
MH: t^hai ठाइ ठाइ;
SH: t^hai ठाइ ठाँइ.
Recon. Id: 580. *Etym:* sthā́ ‘man or sthāya
‘station’. *CDIAL:* 13760 ; 13762. Tadbhava.

*t^handa *adj.* ‘cold (weather)’;
KS: t^həndə ठण्डा ठण्डा;
RL: t^həndə ठाण्डा ठण्डा;
MH: t^handa ठान्डा ठाण्डा;
TH: t^handa ठाण्डा ठान्डा;
SH: t^handa ठाण्डा ठान्डा;
RP: t^handa ठाण्डा ठान्डा;
BH: t^handa ठाण्डा ठान्डा;
BN: t^handa ठाण्डा ठान्डा.
Recon. Id: 1266. *Etym:* stabdha ‘stiff,
paralysed, dull’. *CDIAL:* 13676. Tadbhava.

*t^hali *n.* ‘branch’;
KS: t^hal ठाल ठाल;
RL: t^hal, t^hal-i ठाल, ठाली ठाल, ठाली;
MH: t^hali ठाली ठाली;
SH: t^hal, t^hai~ ठाल ठाल;
RP: t^hæl ठाल ठाल;

BH: t^hai~ ठाइल ठाइल.
Recon. Id: 12. *Etym:* thāla. *CDIAL:* 5546.
Tadbhava.

*t^hiko *adj.* ‘right (correct)’;
KS: t^hik ठीक ठीक;
RL: t^hik ठीक ठीक;
MH: t^hik ठिक ठिक;
TH: t^hik ठिक ठिक;
SH: t^hik ठीक ठीक;
RP: t^hik ठीक ठीक;
BH: t^hik ठीक ठीक;
BN: t^hik ठीक ठीक.
Recon. Id: 1444. *Etym:* thikka ‘firm, right’.
CDIAL: 5503. Tadbhava.

*t^hejɔ *n.* ‘leg’;
KS: t^hej ठेंग ठंग;
RL: t^hej, t^hej-a ठेङ, ठेडा ठंग, ठंग;
MH: t^hej ठेङ ठंग;
SH: t^hej, t^hej-a ठांग, ठंगा ठ्यां, ठेंगा;
RP: t^hæj, t^hæja ठांग, ठंगा ठ्याङ, ठेंगा;
BH: t^hej, t^hej-a ठंग, ठंग ठेङ, ठेडा;
BN: t^hej ठंग ठेङ.
Recon. Id: 409. *Etym:* tanika. *CDIAL:* 5428.

d - ḍ - ḍ

*d^gor *n.* ‘path’;
RL: d^gor डेर डेगर;
MH: d^gar डेर डेगर.
Recon. Id: 573. *Etym:* dag (*dig) ‘step,
pace’. *CDIAL:* 5523. Tadbhava.

*d^gangɔ *n.* ‘stick’;
KS: d^gaj डाड डाँ;
RL: bʌdʌlɪ बदड बदौ ;
BH: d^gaj, d^gandj डां, डाड्ज डाड, डान्डी;
BN: d^gaj डाँ डाड.
Recon. Id: 22. *Etym:* dakka. *CDIAL:* 5520.
Tadbhava.

*d^gangoro *adj.* ‘long, tall’;
BH: d^gajor डाडर डाडर;
BN: d^gajor डाडर डाडर.
Recon. Id: 1253. *Etym:* dagga ‘defective’ >

*dariga > cf. dāniga ‘one who is
reduced to a skeleton’ {Oriya}.
CDIAL: 5524. Tadbhava.

*d^gat *adj.* ‘strong, able’;
RP: d^gat डाट डाट;
BH: d^gat डाट डाट.
Recon. Id: 1388.

*d^gal, *d^gali *n.* ‘branch’;
TH: d^gal, d^gail डाल, डाइल डाल, डाइल;
SH: d^gal डाल डाल;
RP: d^gal डाल डाल;
BN: d^gani, tani दानि दानि.
Recon. Id: 13. *Etym:* dāla. *CDIAL:* 5546.
Tadbhava.

*d^ga~jɔ *n.* ‘fly, gadfly’;

**dahin̥*

SH: dəʃ डास डास;

RP: dəʃ̥ डँश डँश;

BH: dəʃ डाश डाश;

BN: das, tas दास दास.

Recon. Id: 308. *Etym*: *daṁśa* ‘stinging insect’. *CDIAL*: 6110. Tadbhava.

**dahin̥* adj. ‘right (hand)’;

KS: dəhina {Hn.} दहिना दश्ना;

RL: dəhina, dəhina {Hn.} देहिना देश्ना;

MH: da~ja, dahina {Hn.} दौंया, दाहिना दाँया, दाश्ना;

TH: dəhin डाश्न डाहिन;

SH: dəin डॉइन डाइन;

RP: dəin̥æ डॉइना डाइना;

BH: dəin डॉइन डाइन;

BN: dain, tain नाइन दाइन.

Recon. Id: 1288. *Etym*: *dākṣīṇa*. *CDIAL*: 6251. Tadbhava.

**qimma* n. ‘egg’;

KS: qimma डिम्मा डिश्ना;

RL: qimma डिम्मा डिश्ना;

MH: qimma डिम्मा डिश्ना;

TH: qima डिमा डिमा;

SH: qima डिमा डिमा;

RP: qima डिमा डिमा;

BH: qim̥æ डिमा डिमा;

BN: dima, tija डिमा डिमा.

**q̥ila*

Recon. Id: 513. *Etym*: *dimba*. *CDIAL*: 5550.

Tadbhava.

**q̥ena* n. ‘wing’;

KS: q̥ena डेना डेना;

RL: q̥ena डेना डेना;

MH: q̥end̥ə डेन्डा डेन्डा;

SH: q̥ena डेना डेना;

RP: q̥ena डेना डेना;

BH: q̥ena डेना डेना;

BN: dena, tena डेना डेना.

Recon. Id: 244. *Etym*: *dayana*. *CDIAL*: 5535.

Tadbhava.

**q̥odqi* n. ‘rope (thick)’;

MH: moi qor मौइ डोर मौइ डोर;

TH: qori, moiqor ऊरि, मैडोर डरि, मइडोर;

SH: qɔṛi ऊरि डरि;

RP: qori ऊड़ी डोडी;

BH: qɔṛi ऊड़ी डोडी;

BN: dori, tori दूरि दरि.

Recon. Id: 678. *Etym*: *davara*. *CDIAL*: 6225.

Tadbhava.

**q̥ol* n. ‘bucket’;

KS: q̥ol डोल डोल;

RL: q̥ol डोल डोल.

Recon. Id: 745.

ঢ - ত - ঢ

**q̥ak* n. ‘drum’;

RP: q̥ak ढाक ढाक;

BH: q̥ak ढाक ढाक.

Recon. Id: 627.

**q̥aki* n. ‘basket’;

KS: q̥āki ढँकी ढँकी;

RL: q̥aki ढाकी ढाकी;

MH: q̥aki ढाकि ढकि;

SH: q̥axi ढाकि ढाकि.

Recon. Id: 743. *Etym*: *dhakk* ‘cover’.

CDIAL: 5574. Tadbhava.

**q̥anya* adj. ‘long, tall’;

TH: q̥araŋga {Hindu} ढाराङ्गा ढाराङ्गा;

SH: q̥anya, q̥an̥ga ढाङ्गा ढाङ्गा;

RP: q̥an̥ga ढাঙ्गा ढাঙ्गা;

BH: q̥anya, t̥anya ढाङ्गा ढाङ्गा.

Recon. Id: 1251. *Etym*: *dagga* ‘defective’ >

dhāṅkhara ‘branch without leaves or fruit’ {Pk.}; cf. *dhāṅgarā* ‘unmarried youth’ {Oriya}. *CDIAL*: 5524. Tadbhava.

**q̥ilɔ* n. ‘louse’;

KS: q̥ilə ढिलअ ढिलअ;

TH: q̥ila ढिला ढिला;

RP: q̥æla ढेला ढेला.

Recon. Id: 226. *Etym*: *dala* (6. **dhilla*).

CDIAL: 5536. Tadbhava.

**q̥ila* adj. ‘loose’;

KS: q̥ila ढीला ढीला;

RL: q̥ila धीला धीला;

MH: q̥ila ढिला ढिला;

TH: q̥il, q̥ila ढिल, ढिला ढिल, ढिला;

SH: q̥ila, t̥ila ढिला ढिला;

RP: q̥il̥æ ढिल्या ढিল्या;

BH: *d̥il̥æ* ঢিলা ঢিলা;
BN: *t̥ila* ঢিলা ঢিলা.
Recon. Id: 1422. *Etym*: *dhila*. *CDIAL*: 5590.
 Tadbhava.

**q̥uk-* *v.* ‘enters’;
KS: *q̥uk-* ঢুক- ঢুক-;
RL: *q̥uk-* ঢুক- ঢুক-;
MH: *q̥uk-* ঢুক- ঢুক-;
TH: *q̥uk-* ঢুক- ঢুক-;
RP: *q̥ok-* ঢোক- ঢোক-.
Recon. Id: 1590. *Etym*: **dhukyati*
 ‘approaches’. *CDIAL*: 5592. Tadbhava.

**q̥usa* *n.* ‘blanket, doona, quilt’;
RL: *q̥ussa* {*Hn.*} ধুস্সা ধুস্সা;
SH: *q̥uswā* ছুসা ছুসা;
RP: *q̥uṣṭæ* ছুশিয়া ছুশিয়াঁ;
BH: *q̥uṣṭ* ছুশ, ঢাশ ঢুশ, ঢাশ.
Recon. Id: 655. *Etym*: *dūrśā* (**dhūrśā*)

[*retroflexion unexplained*]. *CDIAL*: 6502.
 Tadbhava.

**q̥ena* *n.* ‘unmarried male’;
MH: *q̥ena* ঢেনা ঢেনা;
SH: *q̥ena* ঢেনা ঢেনা.
Recon. Id: 790.

**q̥olo* *n.* ‘drum’;
KS: *q̥ol* ঢোল ঢোল;
RL: *q̥ol* ঢোল ঢোল;
MH: *q̥ol* ঢোল ঢোল;
TH: *q̥ol* ঢোল ঢোল;
SH: *q̥ol* ঢোল ঢোল;
RP: *q̥ol* ঢোল ঢোল;
BH: *q̥ol*, *t̥ol* ঢোল ঢোল;
BN: *t̥ol* ঢোল ঠোল.
Recon. Id: 625. *Etym*: *dhōla*. *CDIAL*: 5608.
 Tadbhava.

ত - ত - ত

**t̥ok* *post.* ‘until’;
KS: *t̥ek* তক তক;
RL: *t̥lak* তক তক;
MH: *ṭṣap-t̥lk* জপতক জপতক;
SH: *t̥ok* তক তক;
BH: *t̥ok* তক তক.
Recon. Id: 1058. *Etym*: *tāvatka*. *CDIAL*: 5805.
 Tadbhava.

**t̥ol-* *post.* ‘under, below’;
RL: *t̥lalat̥* তলত তলত;
MH: *t̥lalat̥* তলত তলত;
TH: *t̥lot̥* তলত তলত;
RP: *t̥lot̥* তলত তলত;
BH: *t̥lot̥* তলত তলত;
BN: *t̥lot̥*, *tolot̥* তলত তলত.
Recon. Id: 1023. *Etym*: *tala*. *CDIAL*: 5731.
 Tadbhava.

**tadʒa* *adj.* ‘fresh’;
KS: *tadʒa* তাজা তাজা;
RL: *taza* তাজা তাজা;
MH: *taza* তাজা তাজা;
SH: *taza* তাজা তাজা;
RP: *taza* তাজা তাজা;
BH: *taza* তাজা তাজা.
Recon. Id: 1305. *Etym*: *tāza*. Persian.

**tane* *post.* ‘for’;
KS: *tane* তানে তানে;
RL: *tane* তানে তানে;
MH: *tane* তানে তানে;
TH: *tahane* তাহানে তাহানে.
Recon. Id: 1068.

**taman* *adj.* ‘all’;
SH: *taman* তামান তামান;
RP: *tamangul̥æ* তামানগুলা তামানগুলা;
BH: *tamanlae* তামাল্লায় তামাল্লায়.
Recon. Id: 1203. *Etym*: *tamām* ‘complete’.
 Arabic.

**tamma* *n.* ‘copper’;
KS: *təmma* তম্মা তম্মা;
RL: *tama* তম্মা, তামা তম্মা, তামা;
MH: *tama* তামা তামা;
TH: *tama* তামা তামা;
SH: *tamma* তম্মা তাম্মা;
RP: *tamma* তামা, তম্মা তামা;
BH: *tama* তামা তামা;
BN: *tama* তামা তামা.
Recon. Id: 100. *Etym*: *tāmrā*. *CDIAL*: 5779.
 Tadbhava.

**tara* *n.* ‘star’;

**tara-tari*

KS: तरा तारा तारा;
RL: तरो {Np.} तारे तारो;
MH: तरा तारा तारा;
TH: तरा तारा तारा;
SH: तरा तारा तारा;
RP: तरा तारा तारा;
BH: तरा, तरा-गोनि तारा, तारागनि तारा,
तारागनि;
BN: tara, taranji, tarapi तारा, तारांशि तारा,
ताराड़ि.

Recon. Id: 185. Etym: *tārā*. CDIAL: 5798.

Tadbhava.

**tara-tari* *adv.* ‘quick, swift’;

TH: तरातरी ताड़ाताड़ि ताड़ाताड़ि;
BN: taratari तारातरि तारातरि.
Recon. Id: 1376. Etym: *tarás*. CDIAL: 5708.

Tadbhava.

**ṭala*, **ṭalu* *n.* ‘palm (of hand)’;

KS: टेल्वा, टल्वा तलुआ तलुआ;
MH: टला ताला ताला;
TH: टलु तालु तालु;
SH: टला ताला ताला;
RP: टला ताला ताला;
BH: टला, टलु ताला, तालु ताला, तालु;
BN: tala ताला ताला.

Recon. Id: 382. Etym: *tā ḍa*. CDIAL: 5748.

Tadbhava.

**ṭalu* *n.* ‘palate’;

KS: टलु तालु तालु;
RL: टल-का ताल्का ताळ्का;
MH: टल्का ताल्का ताळ्का;
TH: टलु तालु तालु;
SH: बोरम टलु, बोरम टलु बरम तालु बरम
तालु;
RP: टलु तालु तालु;
BH: टलु तालु तालु;
BN: talu तालु तालु.
Recon. Id: 446. Etym: *tā lu*. CDIAL: 5803.

**ṭal-*, **ṭala* *n.* ‘sole (of the foot)’;

KS: टेल्वा तलवा तलवा;
RL: टलुका, टल्का तलुका, ताल्का तनुका, ताळ्का;
MH: टला ताला ताला;
TH: टला ताला ताला;
SH: टला ताला ताला;
RP: टला ताला ताला.
Recon. Id: 413. Etym: cf. **tala* ‘palm of the
hand’.

**tui*

**ṭīṭa* *adj.* ‘bitter’;
KS: टीटा तीत तौत;
MH: टीटा तित ठित;
TH: टिटो ठित तित;
SH: टीटा ठिता तिता;
RP: टीटै ठिता तितै;
BH: टीटै ठिता तिता;
BN: tita ठिता तिता.

Recon. Id: 1352. Etym: *tiktá*. CDIAL: 5806.

Tadbhava.

**ṭin* *adj.* ‘three’;

KS: टीन तीन तैन;
RL: टीन तीन तैन;
MH: टीन तीन तैन;
TH: टीन ठिन तिन;
SH: टीन ठिन तिन;
RP: टीन ठिन तिन;
BH: टीन ठिन तिन;
BN: tin, tini ठिन तिन.

Recon. Id: 1081. Etym: *tráyah*. CDIAL: 5994.

Tadbhava.

**ṭiro* *n.* ‘river bank’;

TH: टिर ठिर तिर;
RP: टिर ठिर तिर.

Recon. Id: 161. Etym: *tīṛa*. CDIAL: 5842.

Tadbhava.

**ṭiri* *n.* ‘married woman, wife’;

KS: टिर्मात तिरमात ठिरमात;
RL: टिर्माती तिरमाती ठिरमाती;
SH: टिरि ठिरि तिरि;
BH: टिरि ठिरि तिरि;
BN: tiri ठिरि तिरि.

Recon. Id: 785. Etym: *stri*. CDIAL: 13734.

Tadbhava.

**ṭir* *n.* ‘arrow’;

KS: टीर तीर तौर;
RL: टीर तीर तौर;
MH: टीर तीर तौर;
TH: टीर तौर तीर;
SH: टीर ठिर तिर;
RP: टीर ठिर तिर;
BH: टीर ठिर तिर;
BN: tir तौर तीर.

Recon. Id: 635. Etym: *tīr*. Persian.

**ṭui* *pro.* ‘you (singular)’;

KS: टुई झुई;
RL: टुई झुई;

MH: တို့ တူ့ တူ့;
 TH: တို့ တူ့ တူ့;
 SH: တို့ တူ့ တူ့;
 RP: တို့ တူ့ တူ့;
 BH: တို့ တူ့ တူ့;
 BN: တော် တယ တယ.
Recon. Id: 2284.

**tup^han* *n.* ‘storm’;
 KS: တျာန တျာန တျာန;
 MH: တျာန တျာန တျာန;
 RP: တျာန, တျာန တျာန တျာန.
Recon. Id: 171. *Etym:* *tūfān*. Persian.

**turi* *n.* ‘mustard plant or seed’;
 KS: တူရို တူရို တူရို; တူရို တူရို တူရို;
 RL: တူရို တူရို တူရို;
 MH: တူရို တူရို တူရို;
 TH: တူရို တူရို တူရို.
Recon. Id: 66. *Etym:* *trōtikā*. CDIAL: 6080.
 Tadbhava.

**tuļa* *n.* ‘cotton’;
 TH: တူလာ တူလာ;
 RP: တူလာ တူလာ;
 BH: တူလာ တူလာ.
Recon. Id: 86. *Etym:* *tūlā*. CDIAL: 5904.
 Tadbhava.

**tuṣj* *n.* ‘husk (as of rice grain)’;
 TH: တူ့ တူ့ တူ့;
 SH: တူ့ တူ့ တူ့;
 RP: တူ့ တူ့ တူ့;
 BH: တူ့ တူ့ တူ့;
 BN: တူ့ တူ့ တူ့.
Recon. Id: 56. *Etym:* *túṣa*. CDIAL: 5892.
 Tadbhava.

**ṭeḍj* *adj.* ‘loud’;
 RL: တော် တော် တော်;
 BN: တော် တော် တော်.
Recon. Id: 1461.

**ṭetli* *n.* ‘tamarind’;
 KS: တော် တော် တော်;
 RL: တော် တော် တော်;
 MH: တော်, တော် တော် တော်;
 TH: တော် တော် တော်;
 SH: တော် တော် တော်;
 RP: တော်, တော်, တော် တော် တော်, တော်;
 BH: တော် တော် တော်;
 BN: တော် တော် တော်.

Recon. Id: 70. *Etym:* *tintidī*. CDIAL: 5813.
 Tadbhava.

**ṭeroh* *adj.* ‘thirteen’;
 KS: တော် တော် တော်;
 RL: တော် တော် တော်;
 MH: တော် တော် တော်;
 TH: တော် တော် တော်;
 SH: တော် တော် တော်;
 RP: တော် တော် တော်;
 BH: တော် တော် တော်;
 BN: တော် တော် တော်.
Recon. Id: 1093. *Etym:* *tráyōdaśa*
 (**trayēdaśa*). CDIAL: 6001. Tadbhava.

**ṭel* *n.* ‘oil (vegetable, for eating)’;
 KS: တော် တော် တော်;
 RL: တော် တော် တော်;
 MH: တော် တော် တော်;
 TH: တော် တော် တော်;
 SH: တော် တော် တော်;
 RP: တော် တော် တော်;
 BH: တော် တော် တော်;
 BN: တော် တော် တော်.
Recon. Id: 557. *Etym:* *tailá*. CDIAL: 5958.
 Tadbhava.

**ṭel-* *n.* ‘cockroach’;
 KS: တော် ပိုး တော် ပိုး;
 TH: တော် ပိုး, တော် ပိုး တော် ပိုး, တော် ပိုး;
 SH: တော် ပိုး, တော် ပိုး တော် ပိုး;
 RP: တော် ပိုး တော် ပိုး;
 BH: တော် ပိုး တော် ပိုး;
Recon. Id: 319. *Etym:* cf. **tel* ‘oil’.

**ṭom^hra* *pro.* ‘you (plural)’;
 KS: တူမရာ တူမရာ;
 RL: တူမ^ha, တူမ^ha, တူမ^ha-la တူမာ, တူမာ-လာ;
 MH: တူမ^ha တူမာ တူမာ;
 TH: တူမ^ha တူမရာ တူမရာ;
 SH: တူမရာ, တူမရာ တူမရာ တူမရာ;
 RP: တူမရာ, တူမရာ တူမရာ တူမရာ;
 BH: တူမရာ တူမရာ တူမရာ;
 BN: တူမ, တူမ^ha တူမ, တူမရာ တူမရာ, တူမရာ.
Recon. Id: 2288.

**ṭelmus* *n.* ‘papaya’;
 MH: တော် တော် တော်.

SH: telmus তেলমুচ;
BH: tolmu তলমু তলমু.

Recon. Id: 501.

t^h - থ - থ

*t^hoqek *adj.* ‘few, little’;
KS: t^horek থোরেক
RL: t^horek থোরেক
Recon. Id: 1195. Etym: stōkā ‘drop’
CDIAL: 13720. Tadbhava.

*t^hoñq n. ‘female breast’;
MH: t^han থন থন;
TH: t^hon থোন থোন;
BN: stōn {Tb.}, ton স্তন স্তন.
Recon. Id: 483. Etym: stána. CDIAL: 13666.
Tadbhava.

*t^holwa n. ‘buttocks’;
MH: t^halma থলমা থল্মা;
TH: t^holua থলুয়া থলুয়া;
BN: tapuli তাপুলি তাপুলি.
Recon. Id: 343.

*t^habba n. ‘claws (as of a bear)’;
TH: t^haβa থাবা থাবা;
SH: t^habba থাবা থাব্বা;
BH: t^haβa থাবা থাবা.
Recon. Id: 326. Etym: thapp ‘slap, pat’
(*thabb). CDIAL: 6091. Tadbhava.

*t^hal n. ‘vessel, dish, bowl’;
MH: t^hal থাল থাল;
SH: t^hali থালি থালি;
BH: t^hal থাল থাল.

Recon. Id: 603. Etym: sthālī. CDIAL: 13766.
Tadbava.

*t^hutli n. ‘palate’;
RL: [t^hutni, t^hutli] থুতনী, থুল্লী থুতনী, থুল্লী;
TH: t^hutli, t^hotma থুতলি, থোতমা থুতলি,
থোতমা;
RP: t^hutli, t^hutri থুথলী, থুটুরী থুথলী, থুটুরী;
BN: t^huturi থুতুরি থুতুরি.
Recon. Id: 447.

*t^hup n. ‘spit’;
KS: t^hup থুপ থুপ;
RL: t^hup থুপ থুপ;
MH: t^hup থুপ থুপ;
TH: t^hup থুব থুব;
SH: t^hup থুপ থুপ;
RP: t^hup থুপ থুপ.
Recon. Id: 442. Etym: ?thukk ‘spit’ & stūpya
'pile'. CDIAL: 13711 & 6097. Tadbhava.

d - দ - দ

*dok^hinq n. ‘south’;
KS: d^hek^hin দেখিন দেখিন;
RL: d^hek^hin দখিন দখিন;
MH: d^hak^hin দখিন দখিন;
TH: dok^hin দখিন দখিন;
SH: dok^hin দক্ষিন দক্ষিন;
RP: dokin দক্ষিন দক্ষিন;
BH: dokin দক্ষিন দক্ষিন;
BN: dok^hin, tok^hin দক্ষিন দক্ষিন.
Recon. Id: 1072. Etym: dákṣiṇa. CDIAL: 6119.
?Tadbhava.

*d^hor n. ‘price, value’;
SH: d^hor, d^hor-b^hao দর, দর-ভাও দর, দর-
ভাও;
RP: d^hor দর দর.

Recon. Id: 751.

*d^horina n. ‘river bank’;
SH: dorina দরিনা দরিনা;
BH: dojjnæ দইন্যা দইন্যা.
Recon. Id: 159. Etym: cf. *d^horia.< Persian.

*d^horia n. ‘stream, small river’;
TH: d^horia দরিয়া দরিয়া;
SH: d^horia দরিয়া দরিয়া;
RP: d^horiae দরিয়া দরিয়ে;
BH: দরিয়া দরিয়া.
Recon. Id: 166. Etym: daryā.< Persian.

*d^hordži n. ‘tailor’;
KS: d^hordži দজি দজী;
RL: d^hardži দজি দজী;
MH: d^hardži দজি দজী;

TH: d̥oččj̥i दृच्छि दर्जि;
 BH: d̥ordži दृजौ दर्जी;
 BN: dorzi दृजौ दर्जी.
Recon. Id: 833.

*d̥əs̥o̚ adj. 'ten';
 KS: d̥əs दस दस;
 RL: d̥as दश दश;
 MH: d̥as दश दश;
 TH: d̥ɔ̚ दश दश;
 SH: d̥ɔ̚ दस दस;
 RP: d̥ɔ̚ दश दश;
 BH: d̥ɔ̚ दश दश;
 BN: d̥os, tos दह, दस दह, दस.
Recon. Id: 1089. *Etym:* dāśa. *CDIAL:* 6227.

Tadbhava.

*d̥ohoo̚ adj. 'deep (lake)';
 SH: d̥ohō, d̥oho दह दह;
 RP: d̥oo दो दउ;
 BN: doha, toha दहा दहा.
Recon. Id: 1346. *Etym:* draha 'deep lake'
 [metath of hradá]. *CDIAL:* 6627.

Tadbhava.

*d̥ohi n. 'curds';
 KS: d̥eि दही दशी;
 RL: d̥ahi दही दशी;
 MH: d̥ahi दही दशी;
 TH: d̥ohi दहि दहि;
 SH: d̥oi दहे दह;
 RP: d̥oi दहे दह;
 BH: d̥oi दोहे, दहे दोह, दह;
 BN: doi दै दै.
Recon. Id: 563. *Etym:* dādhī. *CDIAL:* 6146.

Tadbhava.

*d̥a̚t̥o̚ n. 'tooth';
 KS: da̚t दाँत दाँत;
 RL: da̚t दाँत दाँत;
 MH: dat दाँत दाँत;
 TH: dat दात दात;
 SH: dat दात दात;
 RP: dat दात दात;
 BH: dat दात दात;
 BN: dat दाँत दाँत.
Recon. Id: 469. *Etym:* dānta. *CDIAL:* 6152.

Tadbhava.

*dag n. 'print, reflection';
 TH: d̥ag दाग दाग;
 RP: dag दाग दाग.

Recon. Id: 36. *Etym:* dāg. < Persian.

*d̥at̥hi n. 'beard';
 KS: dar̥i दाढ़ी दाढ़ी;
 RL: d̥at̥i दाढ़ी दाढ़ी;
 MH: dar̥i दारी दारी;
 TH: d̥a दा दा;
 SH: d̥ati दाड़ि दाड़ि;
 RP: d̥ari, d̥ari दाड़ी दाड़ी;
 BH: d̥ari दाड़ी दाड़ी;
 BN: dari, tari दाड़ि दाड़ि.
Recon. Id: 494. *Etym:* dāmīstra. *CDIAL:* 6250.

Tadbhava.

*d̥ana n. 'grain (as of rice)';
 KS: d̥ana दाना दाना;
 RL: dana दाना दाना;
 MH: d̥ana दाना दाना;
 TH: d̥ana दाना दाना;
 SH: dana दाना दाना;
 RP: d̥ana दाना दाना;
 BH: d̥ana दाना दाना.
Recon. Id: 62. *Etym:* dāna. Persian.

*d̥ap̥na n. 'arm (upper)';
 RP: d̥apna दाप्ना दाप्ना;
 BH: d̥afna दाफना दाफना;
 BN: daфана, taфана दाफना दाफना.
Recon. Id: 376.

*d̥am̥o n. 'price, value';
 KS: d̥am दाम दाम;
 RL: dam दाम दाम;
 MH: d̥am दाम दाम;
 TH: d̥am दाम दाम;
 RP: dam दाम दाम;
 BH: d̥am दाम दाम.
Recon. Id: 749. *Etym:* dramma. *CDIAL:* 6622.

Tadbhava.

*d̥amal n. 'road';
 RL: [d̥amal, d̥emal] दामाल, देमाल दामाल,
 देमाल;
 MH: damal दामाल दामाल.
Recon. Id: 572.

*d̥ami adj. 'expensive';
 SH: d̥ami दामी दामी;
 RP: d̥ami दामि दामि;
 BH: d̥ami दामी दामी;
 BN: dami, danji दामी दामी.
Recon. Id: 1259.

**damura*

**ḍamura* *n.* ‘bullock, ox’;
SH: ḍamera दामेरा दामेरा;
BH: ḍamṭa, ḍamra दामरा दामरा;
BN: damuri, tamuri दामुरि गङ्क दामुरि गङ्क.
Recon. Id: 263. Etym: *damya*. CDIAL: 6184.
Tadbhava.

**ḍaru* *n.* ‘alcohol’;
KS: ḍaru दारू दारू;
RL: ḍaru दारू दारू;
MH: ḍaru दारू दारू.
Recon. Id: 705. Etym: *dārū*. Persian.

**ḍin* *n.* ‘day (not night)’;
KS: ḍin दिन दिन;
RL: ḍin दिन दिन;
MH: ḍin दिन दिन;
TH: ḍin दिन दिन;
SH: ḍin दिन दिन;
RP: ḍin दिन दिन;
BH: ḍin दिन दिन;
BN: din दिन दिन.
Recon. Id: 1494. Etym: *dina*. CDIAL: 6328.
Tadbhava.

**ḍimag* *n.* ‘brain’;
KS: ḍimag दिमाग दिमाग;
RL: ḍimag दिमाग दिमाग;
MH: ḍimag दिमाग दिमाग.
Recon. Id: 437. Etym: *dimāg* |< Persian < Arabic.

**ḍil* *n.* ‘heart’;
KS: ḍil दिल दिल;
MH: ḍil दिल दिल;
RP: ḍil, ḍel दिल, देल दिल, देल.
Recon. Id: 397. Etym: *dil*.< Persian.

**ḍui* *adj.* ‘two’;
KS: ḍui दुई पूँछ;
RL: ḍui दुई पूँछ;
MH: ḍui दुइ दुइ;
TH: ḍui पूँछ दुइ;
SH: ḍui पूँछ दुइ;
RP: ḍui पूँछ दुइ;
BH: ḍui पूँछ दुइ;
BN: dui, tui पूँछ दुइ.
Recon. Id: 1080. Etym: *dva*. CDIAL: 6648.
Tadbhava.

**ḍud* *n.* ‘milk’;
KS: ḍuhəni दुहनी दूशनी;
RL: ḍud दुध दूध;

**duwarɔ*

MH: ḍud दुध दूध;
TH: ḍut, ḍud दूध दुध;
SH: ḍut दूद दुद;
RP: ḍud दुध दूध;
BH: ḍut दूध दुध;
BN: dut^h दूध दुध.
Recon. Id: 534. Etym: *dugdhá*. CDIAL: 6391.
Tadbhava.

**ḍun* *n.* ‘storm’;
KS: ḍun दुन दून;
RL: ḍun दुन दून;
MH: दुन दून;
TH: ḍun दून दुन;
SH: ḍun दून दुन.
Recon. Id: 172. Etym: ?*drōñī*. CDIAL: 6644.
Tadbhava?.

**ḍunia* *n.* ‘world, universe’;
KS: ḍunia दुनिया दूनिया;
RL: ḍunia दुनिया दूनिया;
MH: ḍunia दुनिया दूनिया;
TH: ḍunia दूनिया दुनिया;
SH: ḍunia दूनिया दुनिया;
RP: ḍuniae दूनिया दुनियाँ;
BH: ḍuniae दूनिया दुनिया.
Recon. Id: 1. Etym: *dunya*.< Persian < Arabic.

**ḍunfi* *n.* ‘milk’;
RL: ḍunfi दुन्ही पूँछी;
MH: ḍunfi दुन्ही पूँछी.
Recon. Id: 536. Etym: *dōhana* ‘milking,
milk-pail’ > **dohna* + -i. CDIAL: 6593.
Tadbhava.

**ḍuro* *adj.* ‘far’;
KS: ḍur दूर दूर;
RL: ḍur दुर दूर;
MH: ḍurat दुरत दूरत;
TH: ḍuroṭ दुरोत दुरोत;
SH: ḍur दूर दुर;
RP: ḍur दूर दुर;
BH: ḍur दूर दुर;
BN: durai, turai, durait दूराइ, दूराइत दुराइ,
दुराइत.
Recon. Id: 1020. Etym: *dūrā*. CDIAL: 6495.
Tadbhava.

**ḍuwarɔ* *n.* ‘door’;
KS: ḍuar द्वार घार;
MH: ḍuar द्वार घार;
SH: ḍuor द्वार दुयार;

RP: duær दुशार दुवार;
BH: duor दुउर दुओर;
BN: duar दुशार दुवार.

Recon. Id: 613. *Etym:* *dūvāra*. *CDIAL:* 6459.
 Tadbhava.

*deri *n.* ‘delay, lateness, lapse of time’;
KS: deri देरी देरौ;
RL: deri देरी देरौ;
MH: deri देरी देरौ;
TH: deri देरि देरि;
SH: deri देरि देरि;
RP: deri देरौ देरी;
BH: deri देरौ देरी;
BN: deri देरि देरि.
Recon. Id: 941.

*deobar *n.* ‘Sunday’;
TH: deobar देवोबार देओबार;
SH: deowar देवोबार देओबार;
BH: deowar देवोबार देओबार;
BN: deowar, teowar देवोबार देओबार.
Recon. Id: 1518.

*dēwa *n.* ‘space, the sky, the heavens’;
RP: dēwa देवा देवा;
BH: dēwa देवा देवा.
Recon. Id: 184. *Etym:* *divá* ‘sky’ or *dēvá* ‘heavenly’. *CDIAL:* 6331 or 6523. Tadbhava.

*dēwal *n.* ‘wall (brick)’;
KS: diibal दिवाल दिबाल;
RL: diwal दिवाल दिबाल;
MH: diibal दिवाल दिबाल;
TH: dēwal, deal देवोयाल, देयाल देओयाल, देयाल;
SH: ts^had doal छाद दोयाल छाद दोयाल;
RP: dæal, dēwal देवोयाल देवाल;
BH: dēwal देवोयाल देओयाल.
Recon. Id: 616. *Etym:* *dīvār*.< Persian.

*dēha *n.* ‘body’;
KS: dea देहा देश;
RL: deha देहा देश;
MH: dēha देहा देश;
SH: deha देश देहा;
RP: deho, dēha देहो, देश देहो, देहा;
BH: deha देश देहा;
BN: deha, teha देश देहा.
Recon. Id: 335. *Etym:* *dēha*. *CDIAL:* 6557.
 Tadbhava.

*dokan *n.* ‘shop, store’;

KS: dukan {Hn.} दुकान दुकान;

RL: d^hakan दकान दकान;

MH: d^hakan दकान दकान;

TH: d^hakan दकान दकान;

SH: doxan दोकान दोकान;

RP: dokan दोकान दोकान;

BH: dokan दोकान दोकान;

BN: dokan, tokan दोकान दोकान.

Recon. Id: 607. *Etym:* *dūkān*.< Persian < Arabic.

*dōf *n.* ‘fault, defect’;

RL: dos दोष दोष;

MH: dos दोष दोष;

TH: dōf दोष दोष;

SH: dōf दोष दोष;

RP: dōf दोष दोष;

BH: dos दोष दोष;

BN: dos दोष दोष.
Recon. Id: 873.

*d^hātu *n.* ‘metal’;

KS: d^hātu धातु धातु;

RL: d^hātu धातु धातु;

MH: d^hātu धातु धातु;

SH: d^hātu धातु धातु;

RP: d^hātu धातु धातु;

BH: t^hātu धातु धातु;

BN: t^hātu धातु धातु.

Recon. Id: 101. *Etym:* *dhā́tu*. *CDIAL:* 6773.

Tadbhava.

*d^hān^g *n.* ‘grain (as of rice)’;

RL: d^hān धान धान;

MH: d^hān धान धान;

BN: bid^hān, pid^hān विधान विधान.

Recon. Id: 63. *Etym:* *dhānā̄*. *CDIAL:* 6777.

Tadbhava.

*d^hu~wa *n.* ‘smoke, vapour, gas’;

KS: d^hu~wa धुआं धुआं;

RL: d^hu~wa धुवाँ धुवाँ;

MH: d^hu~wa धुआं धुआं;

TH: d^hu~wa धुया धुया;

SH: d^howa धोया धोया;

RP: d^hum^hæ, d^hu~w^hæ धुम्या, धुया धुम्या, धुया;

BH: d^humæ, d^huŋæ धुमा धुमा;

BN: t^huŋa धुडा धुडा.

Recon. Id: 122. *Etym:* *dhūmā̄*. *CDIAL:* 6849.

Tadbhava?.

d̥̥ - ଧ - ଧ

*d̥̥oreea *n.* ‘rat-like creature that lives in trees, has a long tail’;
KS: d̥̥erja ଧରିଆ ଧରିଆ;
MH: d̥̥arja, d̥̥urja ଧରିଆ ଧରିଆ;
TH: d̥̥aria, d̥̥oreea ଧାରିଆ, ଧରିଆ ଧାରିଆ,
 ଧରିଆ;
SH: d̥̥oreea ଧରେଆ ଧରେଆ;
RP: d̥̥oreea, d̥̥oreea ଧଡ୍ଜେଆ ଧଡ୍ଜେଆ;
BH: d̥̥oreea ଧରେଆ ଧରେଆ;
BN: dal-holia, tal-holia ଡାଳ-ସଲୀଆ ଡାଳ-
 ଷଲୀଆ.
Recon. Id: 305.

*d̥̥onjī *adj.* ‘rich (person with means)’;
KS: d̥̥eni ଧନୀ ଧନୀ;
RL: d̥̥ani ଧନୀ ଧନୀ;
MH: d̥̥ani ଧନୀ ଧନୀ;
SH: d̥̥oni ଧନୀ ଧନୀ;
RP: d̥̥oni ଧନି ଧନି;
BH: d̥̥oni, t̥̥oni ଧନୀ ଧନୀ;
BN: t̥̥oni ଧନି ଧନି.
Recon. Id: 1362. *Etym:* *dhanín*. *CDIAL:* 6722.

Tadbhava.

*d̥̥akor̥ *n.* ‘bullock, ox’;
KS: d̥̥akor̥ ଧାକଡ଼ ଧାକଡ଼;
RL: d̥̥akor̥ ଧାଁକର ଧାଁକର;
MH: d̥̥akor̥ ଧାକର ଧାକର.
Recon. Id: 267. *Etym:* *dhakk-* ‘push, strike’.
CDIAL: 6701. Tadbhava.

*d̥̥ano *n.* ‘growing or unhusked rice’;
KS: d̥̥an ଧାନ ଧାନ;
RL: d̥̥an ଧାନ ଧାନ;
TH: d̥̥an ଧାନ ଧାନ;
SH: d̥̥an ଧାନ ଧାନ;
RP: d̥̥an ଧାନ ଧାନ;
BH: d̥̥an ଧାନ ଧାନ;
BN: t̥̥an ଧାନ ଧାନ.
Recon. Id: 519. *Etym:* *dhānyā* ‘pertaining to grain’. *CDIAL:* 6778. Tadbhava.

*d̥̥aro *n.* ‘stream, small river’;
KS: d̥̥ar ଧାର ଧାର;
RL: d̥̥ad̥̥ar, d̥̥ad̥̥r-a ଧାଧର, ଧଧର ଧଧର,
 ଧଧରା;
MH: d̥̥ara ଧାରା ଧାରା;
TH: d̥̥ar ଧାର ଧାର;

SH: d̥̥ar ଧାର ଧାର;
RP: d̥̥ar ଧାର ଧାର.
Recon. Id: 162. *Etym:* *dhā́ra*. *CDIAL:* 6788.

Tadbhava.

*d̥̥ar- *adj.* ‘sharp (knife) with a point’;
TH: d̥̥arail ଧାରାଇଲ ଧାରାଇଲ;
SH: d̥̥ar ଧାର ଧାର;
BN: t̥̥aral ଧାରାଳ ଧାରାଳ.
Recon. Id: 1296. *Etym:* *dhā́rā* ‘sharp edge, rim, blade’. *CDIAL:* 6793. Tadbhava.

*d̥̥ire-d̥̥ire *adv.* ‘slowly, patiently’;
KS: d̥̥ire d̥̥ire ଧୀର ଧୀର ଶୀର ଶୀର;
RL: d̥̥ire-d̥̥ire ଧୀରଧୀର ଶୀରଧୀର;
MH: d̥̥ire ଧୀର ଧୀର;
TH: d̥̥ire ଶୀର ଧୀର;
SH: d̥̥ire d̥̥ire ଶୀର ଶୀର ଧୀର ଧୀର;
RP: d̥̥ere d̥̥ere ଧେର ଧେର ଧେର ଧେର;
BH: d̥̥ire d̥̥ire ଧିର ଧିର ଧିର ଧିର.
Recon. Id: 1378. *Etym:* *dhī́ra*. *CDIAL:* 6817.

Tadbhava.

*d̥̥un- *v.* ‘beats cotton, scatches, separates into fine threads’;
KS: d̥̥un- ଧୁନ- ଧୁନ-;
RL: d̥̥un- ଧୁନ- ଧୁନ-;
MH: d̥̥un- ଧୁନ- ଧୁନ-;
TH: d̥̥una- ଧୁନା- ଧୁନା-;
SH: d̥̥una- ଧୁନା- ଧୁନା-;
RP: d̥̥on-, d̥̥un- ଧୋନ-, ଧୁନ- ଧୁନ-, ଧୁନ-;
BH: d̥̥on-, d̥̥un- ଧୋନ-, ଧୁନ- ଧୁନ-, ଧୁନ-;
BN: t̥̥una- ଧୁନା ଧୁନା.
Recon. Id: 2000. *Etym:* *dhūnōti* ‘shakes’.
CDIAL: 6846. Tadbhava.

*d̥̥upo *n.* ‘sunshine, light, heat of the sun’;
KS: d̥̥up ଧୂପ ଧୂପ;
MH: d̥̥up ଧୂପ ଧୂପ.
Recon. Id: 188. *Etym:* *dhuppā*. *CDIAL:* 6825.

Tadbhava.

*d̥̥ula *n.* ‘dust’;
KS: [d̥̥ulə, d̥̥ul] ଧୂଲ ଧୂଲ;
RL: d̥̥ula ଧୂଲା ଧୂଲା;
MH: d̥̥ula ଧୂଲା ଧୂଲା;
TH: d̥̥ula ଧୂଲା ଧୂଲା;
SH: d̥̥ula ଧୂଲା ଧୂଲା;

RP: d^fuλæ धुला॑ धुला॑;
BH: d^fuλæ, t^fuλæ धुला॑ धुला॑;
BN: t^fula धुला॑ धुला॑.
Recon. Id: 110. *Etym:* *dhūdī*. *CDIAL:* 6835.

Tadbhava.

*d^foka *n.* ‘deceit’;
KS: d^fλka धका॑ धका॑;
MH: d^foka {Np.} धोका॑ धोका॑;
BH: d^foka धोका॑ धोका॑.

Recon. Id: 725. *Etym:* *dhrōkṣa*. *CDIAL:* 6894.

Tadbhava.

*d^fopa, *d^foba, *d^fopi, *d^fobi *n.*

‘washerman’;
KS: d^foβi धोवी॑ धोवी॑;
RL: d^fuβi धुवी॑ धुवी॑;
MH: d^fobi धोवी॑ धोवी॑;
TH: d^fɔpa धपा॑ धपा॑;
SH: d^fophi, d^fuphi धोपि॑ धोपि॑;
RP: d^fɔpa धोपा॑ धोपा॑;
BH: d^fɔpa धोपा॑ धोपा॑;
BN: t^fowa धोवा॑ धोवा॑.
Recon. Id: 814. *Etym:* *dhauvati ‘washes’.

CDIAL: 6886. Tadbava.

॥ n - न - न ॥

*nō- *adj.* ‘nine’;
KS: nōw नौ॑ नौ॑;
RL: nāw नौ॑ नौ॑;
MH: nāw नौ॑ नौ॑;
TH: nōj नय॑ नय॑;
SH: nōj नय॑ नय॑;
RP: nōj, nōw नय॑, नও॑ नय॑, नौ॑;
BH: nōw नও॑ नओ॑;
BN: nō न॑ न॑.
Recon. Id: 1088. *Etym:* *náva*. *CDIAL:* 6984.

Tadbhava.

*nōkər *n.* ‘servant’;
KS: nākər नकर॑ नकर॑;
RL: nākər नकर॑ नकर॑;
MH: nākər नकर॑ नकर॑.
Recon. Id: 830.

*nōgɔ̄ *n.* ‘fingernail’;
KS: lāj लड़॑ नड़॑;
TH: nōk {Ts.} नक॑ नक॑;
RP: nōg नउग॑ नउग॑;
BN: nōxɔ̄ {Ts.} नथ॑ नख॑.
Recon. Id: 385. *Etym:* *nakhā*. *CDIAL:* 6914.

semi-Tatsama.

*nōti *n.* ‘throat’;
KS: nēti नटि॑ नटि॑;
MH: nāti नटी॑ नटी॑.
Recon. Id: 452.

*nōdi *n.* ‘river’;
KS: lēdi लदी॑ नदी॑;
RL: lādi लदी॑ नदी॑;

MH: lādi लदी॑ नदी॑;
TH: nod^fi, nodi नदी॑ नदी॑;
SH: nod^fi नदी॑ नदी॑;
RP: nodi नदी॑ नदी॑;
BH: nodi नदी॑ नदी॑;
BN: nodi नदी॑ नदी॑.
Recon. Id: 155. *Etym:* *nadī*. *CDIAL:* 6943.

Tatsama.

*nōnōcō² *n.* ‘husband's El Sis’;
KS: nōnō² ननद॑ ननद॑;
RL: nānāt ननद॑ ननद॑;
MH: नन्द॑? नन्द॑?;
TH: nōnō² ननद॑ ननद॑;
SH: nōnō² ननद॑ ननद॑;
BH: nōnō² ननद॑ ननद॑.
Recon. Id: 2131. *Etym:* *nánāndṛ*. *CDIAL:* 6946.

Tadbhava.

*nōja *adj.* ‘new’;
KS: nōja नाया॑ नाया॑;
RL: nāja नय॑॑ नय॑॑;
MH: nāja नय॑॑ नय॑॑;
TH: nōja नया॑ नया॑;
SH: noja नया॑ नया॑;
RP: noja नया॑ नया॑;
BH: noja नया॑ नया॑.
Recon. Id: 1398. *Etym:* *naviya-*. Tadbhava.

*nōrō *n.* ‘male’;
MH: nār नर॑ नर॑;
BH: nor नर॑ नर॑.
Recon. Id: 778. *Etym:* *nára*. *CDIAL:* 6970.

*nɔrɔm

Tadbhava.

*nɔrɔm adj. ‘soft’;

KS: nərəm नरम् नरम्;

RL: nərəm नरम् नरम्;

MH: nərəm नरम् नरम्;

TH: nɔrom नरम् नरम्;

SH: nɔrɔm नरम् नरम्;

RP: nɔro~ नरोम् नरोम्;

BH: nɔrom नरम् नरम्;

BN: nɔrɔm, norɔm नरम् नरम्.

Recon. Id: 1409. Etym: *narm*. Persian.

*naŋt̪a, *neŋt̪a adj. ‘naked’;

KS: nəŋt̪a नंटा नश्ते;

RL: naŋt̪ia नाडिया नांडिया;

MH: naŋt̪a, naŋt̪ia नाडटा, नाडिट्या नांडे, नांडिया;

TH: naŋga {SCB} नांगा नांगा;

SH: neŋt̪a नार्था न्यांठा;

RP: næŋt̪a, naŋt̪a नेंटे, नाश्ते नेटा, नांटा;

BH: neŋt̪iae नेंडिया नेडिया;

BN: leŋta लेंटे लेंटा.

Recon. Id: 1477. Etym: *nagná*. CDIAL: 6926.

Tadbhava.

*naj, *nab^fi n. ‘navel’;

KS: leβi {Ts.} लेभी लेजै;

RL: leβ^fi {Ts.} लेभी लेजै;

MH: leβ^fi {Ts.} लेभी लेजै;

TH: najr {Tb.} नाइर नाइर;

SH: neβi {Ts.} नेबि नेबि;

RP: naj {Tb.} नाइ नाइ;

BH: nabi {Ts.} नाबी नाबी;

BN: naβ^fi {Ts.} नाभि नाभि.

Recon. Id: 349. Etym: *na bhi*. CDIAL: 7062.

Tadbhava, Tatsama.

*nakɔ n. ‘nose’;

KS: nak नाक नाक;

RL: nak नाक नाक;

MH: nak नाक नाक;

TH: nak नाक नाक;

SH: nak नाक नाक;

RP: nak नाक नाक;

BH: nak नाक नाक;

BN: nak नाक नाक.

Recon. Id: 453. Etym: *nakka*. CDIAL: 6909.

Tadbhava.

*nakar n. ‘cat’;

KS: nəkar नकार नकार;

*narikɔʃ, *narikeʃ

RL: nakar नाकार नाकार;

MH: nakar नाकार नाकार;

BN: nakar नाकार नाकार.

Recon. Id: 270.

*naŋgɔʃ n. ‘plough’;

TH: langol लाङ्गल लाङ्गल;

SH: naŋol नाङ्गल नाङ्गल;

RP: naŋgol नाङ्गल नाङ्गल;

BH: naŋol नाङ्गल नाङ्गल;

BN: naŋal नाङ्गल नाङ्गल.

Recon. Id: 668. Etym: *lā ŋigala* > *naŋgala*

{Pali}. CDIAL: 11006. Tadbhava.

*naŋdi n. ‘intestines’;

KS: nari- नारी- नारी-;

RL: lari लारी लारी;

MH: lari, nari लारी, नारी लारी, नारी;

SH: naŋib^fut̪i नांडिभूति नांडिभुटि;

RP: naŋi- नांडि- नांडि-;

BH: nar नार नार.

Recon. Id: 373. Etym: *nāḍī*. CDIAL: 7047.

Tadbhava.

*nam n. ‘name’;

KS: nam नाम नाम;

RL: nam नाम नाम;

MH: nam नाम नाम;

TH: nam नाम नाम;

SH: naw~, nam नाओ, नाम नाओ, नाम;

RP: nam नाम नाम;

BH: nam नाम नाम;

BN: nam नाम नाम.

Recon. Id: 808. Etym: *nā́man*. CDIAL: 7067.

Tadbhava.

*nam- post. ‘under, below’;

RP: namat̪ नामात् नामात्.

Recon. Id: 1026. Etym: *námati* ‘bends’.

CDIAL: 6956. ?Tadbhava.

*nam^f- v. ‘comes down, descends’;

KS: nam^f- नाम्ह- नाम्ह-

RL: naβ^f- नाभ- नाभ-

MH: num^f- नुम्ह- नुम्ह-

SH: nam- नामा नामा;

RP: nam- नाम- नाम-

BH: nam- नाम- नाम-

BN: nam- नामि- नामि-

Recon. Id: 1625. Etym: *namrá*. CDIAL: 6964.

Tadbhava.

*narikɔʃ, *narikeʃ n. ‘coconut’;

KS: nariel नारियल नारियल;
RL: nariol नारीयोल नारौयोल;
MH: narigol नारिगोल नारिगोल;
TH: narikel, narigel नारिकेल, नारिगेल
 नारिकेल, नारिगेल;
SH: narixol नारिकेल नारिकोल;
RP: nargol, narkol नारकल, नारकेल नारकल,
 नारगल;
BH: narikel नारिकल नारिकल;
BN: narikol नारिकल नारिकल.
Recon. Id: 72. *Etym:* *nārikēla*. *CDIAL:* 7075.
 Tatsama.

**nari* *n.* ‘female’;
MH: nari नारी नारौ;
BH: nari नारौ नारी.
Recon. Id: 795. *Etym:* *nā́rī*. *CDIAL:* 7078.

Tadbhava.

**nala* *n.* ‘stream, small river’;
RP: nala नाला नाला;
BH: nala नाला नाला.
Recon. Id: 165. *Etym:* *nādī*. *CDIAL:* 7047.

Tadbhava.

**naw, *nawka* *n.* ‘boat’;
KS: naw नाँव नाँও;
RL: naw नाव नाओ;
MH: naw~, nəw~ka नाँउ, नाँका नाँऊ, नाँको;
TH: nowka नौका नौका;
SH: nowkʷa नौका नौका;
RP: naw, nowkʰæ नाओ, नौका नौ, नौको;
BH: naw नाओ नाओ;
BN: naw~ नाओ नाव.
Recon. Id: 702. *Etym:* *nāvā*. *CDIAL:* 7081.

Tadbhava.

**nit̪-* *post.* ‘under, below’;
KS: nit̪sa नीचा नीचा;
MH: nit̪-l̪t̪ निचत निचत;
TH: nit̪ot̪ निचत निचत;
RP: nis, nisoṭ निचत निचत;
BH: nits̪æt̪ निचात निचात.
Recon. Id: 1024. *Etym:* *nīcā* ‘low’.
CDIAL: 7540. Tadbhava.

**nit̪sa* *adj.* ‘low’;
KS: nit̪sa नीचा नीचा;
RP: nits̪æ निचा निचॉ;
BH: nits̪æ निचा निचा.
Recon. Id: 1324. *Etym:* *nīcā*. *CDIAL:* 7540.
 Tadbhava.

**nibri* *n.* ‘ant’;
KS: nibri निबरी निबरी;
RL: nibri निबरी निबरी;
MH: libri लिब्री लिब्री.
Recon. Id: 552.

**nimok^h* *n.* ‘salt’;
SH: nimok निमक निमक;
RP: nemok नेमक नेमक;
BH: nimok निमक निमक;
BN: nimox निमख निमख.
Recon. Id: 89. *Etym:* *namak*.< Persian.

**nil̪o, *nil̪a* *adj.* ‘blue’;
KS: nila नीला नीला;
MH: nila निला निला;
TH: lil, nila लील, नीला लील, नीला;
SH: nil नील नील;
RP: nil, niliae निल, निलिया निल, निलियाँ;
BH: niluæ निल्या निल्या;
BN: nila नीला नीला.
Recon. Id: 1433. *Etym:* *nīlā*. *CDIAL:* 7563.

Tadbhava.

**nun̪o* *n.* ‘salt’;
KS: nun नुन नुन;
RL: nun नून नून;
MH: nun नुन नुन;
TH: nun नुन नुन;
SH: nun नुन नुन;
RP: nun नुन नुन;
BH: nun नुन नुन.
Recon. Id: 88. *Etym:* *lavāñā*. *CDIAL:* 10978.

Tadbhava.

**nua, *nunḍa* *n.* ‘clothes, clothing’;
KS: nua नुआ नुआ;
RL: nua नुवाँ, वस्तर नुवाँ, वस्तर;
MH: nua नुवा नुवा;
TH: nundā नुन्दा नुन्दा.
Recon. Id: 586.

**neknaj* *n.* ‘mouse’;
RL: nekna नेकना नेकना;
MH: neknaj नेकनाँइ नेकनाँइ;
TH: neknaj नेकनाइ नेकनाइ;
SH: nexenaj न्याकेनाइ न्याकेनाइ.
Recon. Id: 300.

**nəŋguro* *n.* ‘tail’;
KS: nəŋər नेङ्गर नेङ्गर;
RL: neŋl̪r नेङ्गर नेङ्गर;
TH: neŋər, neŋol नेङ्गर नेङ्गर;

*poki

RP: neŋgur नेंगुर नेङ्गुर.
Recon. Id: 243. Etym: lāñgūlā. CDIAL: 11009.

*panḍora

Tadbhava.

p - প - প

*poki *n. ‘penis’;*

RP: poki পকি পকি;
BH: poki পকি পকি.
Recon. Id: 355.

*pok^hi *n. ‘bird’;*

RL: pok^hi পখ্বী পখী;
MH: poxi পখ্বী পখী;
TH: poxi পথি পখি;
SH: poxi পখী পখ্বী;
RP: poki পখী পখ্বী;
BH: poxi পখী পখ্বী;
BN: pok^hi পঞ্চী পঞ্বী.
Recon. Id: 218. Etym: pakṣīn. CDIAL: 7636.

Tadbhava.

*pɔṭsa *adj. ‘rotten’;*

TH: pɔṭsa পঁচা পঁচা;
SH: posa পচা পচা;
RP: pɔsa, pɔtsa পঁচা পচাঁ;
BH: pɔtsa পচা পচা;
BN: posa পচা পচা.
Recon. Id: 1303. Etym: pautya ‘stink’.

CDIAL: 8415. Tadbhava.

*pɔṭ^h *n. ‘path’;*

TH: pɔṭ পথ পথ;
RP: pɔṭ পত পত.
Recon. Id: 576. Etym: pathá. CDIAL: 7743.

Tatsama.

*podd̥o~ *n. ‘lotus’;*

TH: podd̥o পদ্ম পদ্ম;
SH: podd̥o পদ্ম পদ্ম;
RP: podd̥o পদ্ম পদ্ম;
BH: podd̥o পদ্ম পদ্ম;
BN: podu~ পদুম পদুম.
Recon. Id: 79. Etym: pádma. CDIAL: 7769.

semi-Tatsama.

*pənd̥ja *n. ‘claws (as of a bear)’;*

KS: pənd̥ja {Hn.} পংজা পংজা;
RL: pənd̥ja {Hn.} পংজা পংজা;
MH: pənd̥ja {Hn.} পংজা পংজা.
Recon. Id: 325. Etym: pan~ja. Persian.

*pɔpiṭa, *papia *n. ‘papaya’;*

KS: papiṭa পপীটা পপীটা;

RL: papiṭa পপীটা পপীটা;

MH: papiṭa পপীটা পপীটা;

TH: papia পাপিয়া পাপিয়া;

RP: papiæ পাপিয়া পাপিয়া.

Recon. Id: 502.

*pɔləŋkɔ *n. ‘bed frame’;*

RL: pələŋj পলঁজ পলঁঙ;

MH: pələŋj পলঁজ পলঁঙ.

Recon. Id: 691. Etym: palyan̄ka. CDIAL: 7964.

Tadbhava.

*pɔwaʃɔ *n. ‘straw, hay (eaten by cow), dry rice grass’;*

KS: pwal, pol পুবাল পুয়াল;

RL: pual পুবাল পুবাল;

MH: pual-i পুআলী পুআলী;

TH: pwal পোয়াল পোয়াল;

SH: poal পোয়াল পোয়াল;

RP: poal পোয়াল পোবাল;

BH: poal পোয়াল পোয়াল.

Recon. Id: 58. Etym: pravāla. CDIAL: 8800.

Tadbhava.

*pɔjɔm *n. ‘wool’;*

SH: pɔjɔm পশম পথম;

RP: pɔjɔ~ পশম পথম.

Recon. Id: 277. Etym: Paśm. Persian.

*pa~ṭɔ adj. ‘five’;

KS: pa~ṭ পাঁচ পাঁচ;

RL: pa~ṭ পাঁচ পাঁচ;

MH: patʃ পাঁচ পাঁচ;

TH: patʃ পাঁচ পাঁচ;

SH: pas পাচ পাচ;

RP: pa~s পাঁচ পাঁচ;

BH: pas পাচ পাচ;

BN: pas পাচ পাচ.

Recon. Id: 1084. Etym: pāñca. CDIAL: 7655.

Tadbhava.

*pand̥ora *n. ‘side of body, rib (of the chest)’;*

KS: pand̥or পঁজোর পঁজোর;

SH: panzarer baṭa পাঞ্জারের বাতা পাঞ্জারের

বাতা;

RP: pandra, pandra hadđi পাংজরা, পাংজরার
হাঙ্গী পাংজরা, পাংজরার হাঙ্গী.

Recon. Id: 489. *Etym:* pañjara ‘cage,
dovecot, net’. *CDIAL:* 7685. Tadbhava.

*paw~ *n.* ‘foot’;

RL: paw~ পাঁৰ পাঁও;

MH: paw পাও পাও;

TH: pa {SCB} পা পা;

SH: paw পাও পাও;

RP: paw~ পাঁও পাঁও;

BH: paw পাও পাও.

Recon. Id: 410. *Etym:* pādū ; pā da.

CDIAL: 8075 ; 8056. Tadbhava.

*paka *adj.* ‘ripe’;

KS: pəka পকা পকা;

RL: paka, pakal পাকা, পাকাল পাকা, পাকাল;

MH: paka পাকা পাকা;

TH: paka পাকা পাকা;

SH: paxa পাকা পাকা;

RP: pak-, paka পাখছে, পাকা পাক-, পাকা;

BH: paxa পাকা পাকা;

BN: poka পকা পকা.

Recon. Id: 1308. *Etym:* pakvá. *CDIAL:* 7621.

Tadbhava.

*pak^ha, *pak^hina *n.* ‘feather’;

KS: pək^hina পখিনা পখিনা;

RL: pək^hna পেখনা পেখনা;

MH: pəxna পেখনা পেখনা;

TH: paxa, poxina পাখা, পাখিনা পাখা,
পাখিনা;

SH: paxena পাখেনা পাখনা;

RP: paka, pakna পাকা, পাখনা পাকা, পাখনা;

BH: paxa, paxna পাখা, পাখনা পাখা, পাখনা;

BN: paxa পাখা পাখা.

Recon. Id: 245. *Etym:* paksá. *CDIAL:* 7627.

Tadbhava.

*pak^he *adv.* ‘towards, in the direction of’;

SH: paxe পাখে পাখে;

RP: pake পাকে পাকে.

Recon. Id: 1221. *Etym:* pakṣá ‘wing, feather,
fin, shoulder, side’. *CDIAL:* 7627.

Tadbhava.

*pat^h- *post.* ‘behind, at the rear’;

KS: pat^hu পাঞ্জ পাঞ্জ;

RL: pat^hu bi-ti, patṣa-ti, pat^hu-t পাঞ্জবীনী,
পাঞ্জানি, পাঞ্জত পাঞ্জবীনী, পাঞ্জানি, পাঞ্জত;

MH: pat^hu-t-i, pat^hu-t পাঞ্জনী, পাঞ্জত

পাঞ্জুটী, পাঞ্জুত;

SH: pasoṭ পাছেত পাঞ্জোত;

RP: paser, pasoṭ পাছেত, পাঞ্জের, পাঞ্জের,
পাঞ্জোত;

BH: pasil̥-t, pas-oṭ পাঞ্জিলাত, পাঞ্জেত

BN: pasoṭ, pasfale পাঞ্জত, পাঞ্জফালে পাঞ্জত,
পাঞ্জফালে.

Recon. Id: 1028. *Etym:* paśca. *CDIAL:* 7990.
Tadbhava.

*pat^ha, *pat^him *n.* ‘west’;

KS: pat^him {s-Ts.} পঞ্জিম পছিম;

RL: pəst̥^him {Ts.} পচ্জিম পছিম;

MH: pat^ha {Tb.}, pət̥^him {Ts.} পাঞ্জা,
পঞ্জিম পাঞ্জা, পছিম;

TH: pot^him {s-Ts.} পছিম পঞ্জিম;

SH: pots^him {s-Ts.} পছিম পঞ্জিম;

RP: posim {s-Ts.} পচিম পচিম;

BH: potsim {s-Ts.} পচিম পচিম;

BN: posim {s-Ts.} পশ্চিম পঞ্জিম.

Recon. Id: 1075. *Etym:* paścimá ‘later,
hinder, western’. *CDIAL:* 8007. Tadbhava,
semi-Tatsama.

*pat^hila *n.* ‘buttocks’;

SH: pasiña পাছিলা পাঞ্জিলা;

RP: paslæ পাসল্যা পাসল্যা.

Recon. Id: 347. *Etym:* see *pat^h- ‘behind’.

*paṭi *n.* ‘gums’;

SH: paṭi পারি পারি;

BH: paṭi পাটী পাটী;

BN: dat-ɔr bilai, pilai দাঁতৰ পিলাই দাঁতৰ
পিলাই.

Recon. Id: 477. *Etym:* ?patṭa ‘slab, tablet’.
CDIAL: 7699. Tadbhava.

*pat^hla *adj.* ‘thin’;

KS: pat̥la পতলা পতলা;

RL: pat̥la পাতলা পাতলা;

MH: pat̥la পাতলা পাতলা;

TH: pat̥la পাতলা পাতলা;

SH: pat̥ela পাতলা পাতলা;

RP: pat̥la পাতলা পাতলা;

BH: pat̥la পাতলা পাতলা;

BN: patla, patala পাতলা পাতলা.

Recon. Id: 1314. *Etym:* pat̥ralá ‘leafy’.
CDIAL: 7736. Tadbhava.

*paṭa *n.* ‘eyelid’;

RL: paṭa পাতা পাতা;

**pata*

MH: pə̄ta पाता पाता;
TH: pā̄ta पाता पाता;
SH: pā̄ta पाता पाता;
RP: pā̄ta पाता पाता;
BH: pā̄ta पाता पाता;
BN: pata पाता पाता.
Recon. Id: 369. *Etym:* see **pata* 'leaf'.

**pā̄ta* *n.* 'sole (of the foot)';

SH: pā̄ta पाता पाता;
BH: pā̄ta पाता पाता.
Recon. Id: 414. *Etym:* see **pata* 'leaf'.

**paṭ-*, **paṭari* *n.* 'leaf';

KS: pə̄ti पती पती;
RL: paṭi, pə̄ṭʰai, paṭari पाती, पथै, पातारी
पाती, पैठै, पातारी;
MH: pā̄ta, paṭari पाता, पातारी पाता, पातारी;
TH: paṭ पात पात;
SH: paṭ, pit̄ari, piṭaṭi पात, पितारि पात,
पितारि;
RP: paṭai, paṭa, paṭi पाताइ, पाता, पाति
पाताइ, पाता, पाति;
BH: paṭ पात पात;
BN: pat पात पात.
Recon. Id: 38. *Etym:* pāṭtra. *CDIAL:* 7733.

Tadbhava.

**paṭʰor* *n.* 'stone';

KS: pə̄ṭʰel पश्चल पश्चल;
RL: pə̄ṭʰal, paṭʰal, paṭʰel पश्चल, पाथल
पथल, पाथल;
MH: paṭʰal पाथल पाथल;
TH: paṭʰor पाथर पाथर;
RP: paṭor पाथर पाथर;
BH: paṭor पातर पातर;
BN: paṭʰor पाथर पाथर.
Recon. Id: 90. *Etym:* prastarā. *CDIAL:* 8857.

Tadbhava.

**panj* *n.* 'water';

KS: pani पानी पानी;
RL: pani पानी पानी;
MH: pani पानी पानी;
TH: pani पानी पानी;
SH: pani पानी पानी;
RP: pani पानी पानी;
BH: pani पानी पानी;
BN: pani पानी पानी.
Recon. Id: 132. *Etym:* pānī́ya. *CDIAL:* 8082.

Tadbhava.

**pahia*

**papuni*, **papuri* *n.* 'eyelash';
KS: pupni पुपनी पुपनी;
RL: pupni पुपनी पुपनी;
RP: papri पाप्री पाप्री;
BN: baburi बाबुरी बाबुरी.
Recon. Id: 367. *Etym:* pāksman. *CDIAL:* 7638.

Tadbhava.

**paroni* *n.* 'sheet (that covers a bed)';

SH: paroni पारनि पारनि;
BH: parni पारनि पारनि.
Recon. Id: 647. *Etym:* pārā 'bringing across'.
CDIAL: 8100. Tadbhava.

**parua*, **paria* *n.* 'pigeon';

KS: perwa परवा परवा;
RL: perwa, peru पेरवा, पेरु पेरवा, पेरु;
MH: parū पारहु पारहु;
TH: paro पारो पारो;
SH: paro पारो पारो;
RP: pajra पायरा पायरा;
BH: paro पारो पारो;
BN: paro पार चराइ पार चराइ.
Recon. Id: 220. *Etym:* pā́rāvata. *CDIAL:* 8109.

Tadbhava.

**paṭj* *n.* 'flock (of goats, sheep)';

SH: pal छागोलेर पाल, भेड़ार पाल छागोलेर
पाल, भेड़ार पाल;
RP: pal पाल पाल;
BH: pal बोकड़ीर पाल बोकड़ीर पाल;
BN: p̄erār pal भेड़ार पाल भेड़ार पाल.
Recon. Id: 282. *Etym:* pālā 'protector'.
CDIAL: 8125. Tadbhava.

**pahadj* *n.* 'mountain, hill, river bank';

KS: pə̄har पहाड़ पहाड़;
RL: pə̄haṭ पाहाड़ पाहाड़;
MH: pə̄haṭ पाहाड़ पाहाड़;
TH: pahar पाहाड़ पाहाड़;
SH: par {Tb.}, pahar {Ts.} पार, पाहार
पार, पाहार;
RP: par, paṭ {Tb.}, pahar, pahaṭ {Ts.}
पाड़, पाहाड़ पाड़, पाहाड़;
BH: pahar {Ts.} पाहार पाहार;
BN: par {Tb.}, pahar {Ts.} पार, पाहार
पार, पाहार.
Recon. Id: 154. *Etym:* pāhāda, but cf. also
pārā 'river bank'. *CDIAL:* 8141 ; cut cf. also
8100. Tadbhava.

**pahia* *n.* 'wheel';

**pind*^f-

KS: pəhia पाहिया पहिया;
 MH: pahia पाहिंया पाहिंया.
Recon. Id: 623. *Etym:* *pradhí* ‘felly’.
CDIAL: 8672. Tadbhava.

**pind*^f- *v.* ‘wears, puts on (clothes)’;
 KS: pin^f- पिन्ह- पिन्ह-;
 RL: pin^f- पिन्ह- पिन्ह-;
 MH: pin^f- पिन्ह- पिन्ह-;
 TH: pin^f- पिनह- पिनह-;
 SH: pind- पिन्द- पिन्द-;
 RP: pend- पेन्द- पिन्द- पेन्द-, पिन्द-;
 BH: pend- pind- पेन्द- पिन्द- पेन्द-, पिन्द-;
 BN: pind- पिन्ध- पिन्ध-.
Recon. Id: 1911. *Etym:* *pinaddha*.
CDIAL: 8197. Tadbhava.

**pit*^hi *n.* ‘back’;
 KS: pit^hi पीठी पीठी;
 RL: pit^hi पिठी पिठी;
 MH: pit^hi पिठी पिठी;
 TH: pit^hi पीठी पीठी;
 SH: pit^hi पिठि पिठि;
 RP: piṭi पिटि पिटि;
 BH: piṭi पिटी पिटी;
 BN: pit^hi पिठि पिठि.
Recon. Id: 342. *Etym:* *piṣṭī*. *CDIAL:* 8370.

Tadbhava.

**pit*^hal *n.* ‘brass’;
 KS: pit^hal पीतल पीतल;
 RL: pit^hal पीतल पीतल;
 MH: pit^hal पितल पितल;
 TH: pit^hal पितल पितल;
 SH: pit^hol, pit^hul पितोल पितोल;
 RP: peṭol पेतल पेतल;
 BH: pit^hol पितल पितल;
 BN: pit^hol पीतल पीतल.
Recon. Id: 105. *Etym:* *pittala*. *CDIAL:* 8184.

Tadbhava.

**pilu-kira* *n.* ‘insect, a worm, a grub’;
 KS: pilu पीलू शैलू;
 RL: pilu पिल्लु पिल्लु;
 RP: pikir^hæ, pikr^hæ पिकड़ा पिकड़ॉ;
 BH: pikir^hæ पिकिरा पिकिरा.
Recon. Id: 247. *Etym:* *pilu* + *kītā*.
CDIAL: 8240 + 3193. Tadbhava.

**pil*^fai *n.* ‘spleen’;
 KS: piləi पिलाई पिलाई;
 SH: pilai पिलाइ पिलाइ;

**pura*

RP: pilæi पिलाइ पिलाइ;
 BH: pilæi पिलाइ पिलाइ;
 BN: pilai पिलाइ पिलाइ.
Recon. Id: 398. *Etym:* *plihán*. *CDIAL:* 9028.

Tadbhava.

**pij*- *v.* ‘grinds, squashes’;
 KS: pis- पीस- पीस-;
 RL: pis- पिस- पिस-;
 MH: pis- पिस- पिस-;
 TH: pij- पीस- पीस-;
 SH: pij- पिसिवार पिसिवार;
 RP: peʃ- pij- पेश-, पिश- पेथ-, पिथ-;
 BH: peʃ- pij- पेश-, पिश- पेथ-, पिथ-.
Recon. Id: 1997. *Etym:* *pēśayati*. *CDIAL:* 8386.

Tadbhava.

**put*^h- *v.* ‘asks’;
 KS: put^h- पुछ- पुछ-;
 RL: put^hari, pusari kər-, put^h- पुछारी कर-,
 पुछ- पुछारी कर-, पुछ-;
 MH: put^h- पुछ- पुछ-;
 TH: put^h- पुछ- पुछ-;
 SH: pus- पुछिवार पुछिवार;
 RP: pus kər- पुछ कर- पुछ कर-;
 BH: pos-, pus- पोछ- पोछ-;
 BN: pus- पूछा पूछा.
Recon. Id: 1913. *Etym:* *precháti*. *CDIAL:* 8352.

Tadbhava.

**put*- *v.* ‘buries (a corpse)’;
 RP: pot-, put- पोत-, पुत- पोत-, पुत-;
 BH: pot-, put- पोत-, पुत- पोत-, पुत-;
 BN: put- पुति थोरा पुति थोरा.
Recon. Id: 2012. *Etym:* *pūrāyati* ‘fills’.
CDIAL: 8335. Tadbhava.

**pub* *n.* ‘east’;
 KS: purəb {Ts.} पुरब पुरब;
 RL: purub {Ts.} पुरुब पुरुब;
 MH: purab {Ts.} पुरब पुरब;
 TH: pub पूब पुब;
 SH: puw पूब पुब;
 RP: pub पूब पूब;
 BH: pub पूब पुब;
 BN: pub पूब पुब.
Recon. Id: 1073. *Etym:* *pū́rvā*. *CDIAL:* 8343.

Tadbhava.

**pura* *adj.* ‘full’;
 KS: pura पुरा पुरा;
 RL: pure पुरे पुरे;

**pura*

RP: pur^jæ পুর্যা পুরঁ;

BN: pura পূৰা পুৱা.

Recon. Id: 1207. Etym: *pūra*. CDIAL: 8330.

Tadbhava.

**pura* adj. ‘full, complete’;

KS: pura পূৱা পূৱা;

RL: pura পূৱা পূৱা;

MH: pura পুৱা পুৱা;

RP: pur^jæ পুৰ্যা পুৱঁ;

BH: purok পুৱক পুৱক;

BN: pura পূৱা পুৱা.

Recon. Id: 1367. Etym: *pūra*. CDIAL: 8330.

Tadbhava.

**puranj* adj. ‘old’;

KS: purna পুৱনা পুৱনা;

RL: purna পুৰ্না পুৰ্না;

MH: punna পুননা পুননা;

TH: punna পুৱা পুৱা;

SH: puran পুৱান পুৱান;

BH: purjāni পুৱানী পুৱানী.

Recon. Id: 1396. Etym: *purāṇā* ‘ancient’.

CDIAL: 8283. Tadbhava.

**puruṣ* n. ‘male’;

KS: purus পুৱস পুৱস;

MH: purus পুৱস পুৱস.

Recon. Id: 779. Etym: *púruṣa*. CDIAL: 8289.

?Hindi loan.

**pul* n. ‘bridge’;

KS: pul পুল পুল;

RL: pul পুল পুল;

MH: pul পুল পুল;

TH: pul পুল পুল;

SH: pul পুল পুল;

RP: pul পুল পুল;

BH: pul পুল পুল.

Recon. Id: 577.

**puṣa*, **poṣa* adj. ‘tame’;

KS: pusa পুষা পুশা;

TH: puṣa পুষা পুষা;

SH: puṣa পুষা পুষা;

RP: poṣa, puṣi, poṣmunae পোশা, পুশি,
পোশমুন্যা পোথা, পুশি, পোথমুন্যা;

BH: poṣa পোশা পোথা;

BN: puha পুহা পুহা.

Recon. Id: 1416. Etym: *pōṣa*. CDIAL: 8408.

Tadbhava.

**pēñj-* adj. ‘green’;

**pōwa*

RL: peñsia পেঞ্সীয়া পেঙ্জীয়া;

MH: pejsa পেঞ্সা পেজা.

Recon. Id: 1436.

**pēñj* n. ‘stomach, belly’;

KS: pēñ পেট পেট;

RL: pet পেট পেট;

MH: pet পেট পেট;

SH: pēñ প্যাট প্যাট;

RP: pæt প্যাট পাঁট;

BH: pet পেট পেট;

BN: pet পেট পেট.

Recon. Id: 348. Etym: *pēñta*. CDIAL: 8376.

Tadbhava.

**pēñhi* n. ‘molar’;

SH: piñir dāt পিড়ির দাত পিড়ির দাত;

RP: piñi পিড়ি পিড়ি;

BH: perir dāt পেড়ির দাত পেড়ির দাত.

Recon. Id: 473. Etym: *pīṭha* (**pēñha*).

CDIAL: 8222. Tadbhava.

**pēñti* n. ‘cowherd’s stick’;

RP: penti পেন্টী পেন্টী;

BH: penti পেনচি, পেনচি পেনচি, পেনচি.

Recon. Id: 24. Etym: *pravayaṇa* ‘goad’ > *pavayana* ‘whip’ {Pk.}. CDIAL: 8783.

Tadbhava.

**poka* n. ‘insect, worm, snake’;

KS: poka পোকা পোকা;

RL: p̄lka পোকা পোকা;

MH: plka পকা পকা;

TH: p̄oka পকা পকা;

SH: poxa পোকা পোকা;

RP: poka পোকা পোকা;

BH: poka, poya পোকা পোকা;

BN: poka পোকা পোকা.

Recon. Id: 246. Etym: *pōkkā*. CDIAL: 8393.

Tadbhava.

**poh-wa* n. ‘dawn’;

TH: pohaṭ পোহাত পোহাত;

RP: aīṭ poise আইত পোয়া আইত পোওা;

BH: rati pua রাতী পোহা রাতী পোহা;

BN: rati pua রাতি পুৱা রাতি পুৱা.

Recon. Id: 196.

**pōwa* n. ‘quarter’;

KS: pua পুআ পুআ;

RL: pluwa {Hn.} পৌৱা পৌৱা;

MH: pua পুআ পুআ;

TH: pua পোয়া পোওা;

RP: poa পোয়া পোবা;
BH: poa পোয়া পোয়া.

Recon. Id: 1076. *Etym*: *pā́da*. *CDIAL*: 8056.
Tadbhava.

p^h - ফ - ফ

**p^hɔtp^hɔt* *adj.* ‘shining, clear’;
MH: p^hʌtp^hʌt ফটফট ফটফট;
BH: p^hɔtp^hɔt ফটফটো ফটফটা.
Recon. Id: 1280. *Etym*: *phat* (**phatt*)
‘sudden movement’. *CDIAL*: 9038.
Tadbhava.

**p^hɔm* *n.* ‘memory’;
KS: p^hʌm ফম ফম;
RL: p^hʌm ফম ফম;
MH: p^hʌm ফম ফম;
TH: p^hɔm ফম ফম;
SH: p^hɔm ফম ফম;
RP: p^hɔm ফম ফম;
BH: p^hɔm ফম ফম.
Recon. Id: 496.

**p^hɔrɔj* *n.* ‘nostril’;
MH: naker p^hʌrʌj, p^hinj নাকের ফরড়, ফিঙ
নাকের ফরঙ, ফিঙ;
TH: naker bin নাকের বিন নাকের বিন;
SH: naker p^horoj নাকের ফোড়োঁ নাকের
ফোড়োঁ;
BH: naker p^horoj নাকের ফোরোঁ নাকের
ফোরোঁ.
Recon. Id: 454. *Etym*: *pōda* (**phōra*).
CDIAL: 8398. Tadbhava.

**p^hɔʃ* *n.* ‘fruit’;
KS: p^hʌl ফল ফল;
RL: p^hʌl ফল ফল;
MH: p^hʌl ফল ফল;
TH: p^hɔl ফল ফল;
SH: p^hɔl ফল ফল;
RP: p^hɔl ফল ফল;
BH: p^hɔl ফল ফল;
BN: p^hɔl ফল ফল.
Recon. Id: 71. *Etym*: *phála*. *CDIAL*: 9051.
Tadbhava.

**p^hajk* *adj.* ‘many’;
SH: p^hajk ফাইক ফাইক;
BH: p^hajk ফাইক ফাইক.
Recon. Id: 1176.

**p^haʃ* *n.* ‘ploughshare’;

KS: p^hal ফাল ফাল;
RL: p^hal ফাল ফাল;
MH: p^hal ফাল ফাল;
TH: fal ফাল ফাল;
SH: p^hal ফাল ফাল;
RP: p^hala, p^hali ফালা, ফালি ফালা, ফালি;
BH: p^hal ফাল ফাল;
BN: p^hal ফাল ফাল.
Recon. Id: 669. *Etym*: *phā* *la*. *CDIAL*: 9072.
Tadbhava.

**p^hit* *n.* ‘faint, swoon’;
TH: p^hit ফিটে ফিট;
SH: p^hit ফিটে ফিট;
RP: p^hit ফিটে ফিট.
Recon. Id: 985.

**p^hirɔ*, **p^hero* *adv.* ‘again’;
KS: p^her ফের ফের;
RL: p^her, p^heno ফের, ফেন ফের, ফেন;
MH: p^her ফের ফের;
TH: p^her ফের ফের;
SH: p^hir ফির ফির;
RP: p^hir ফির ফির;
BH: p^hit, p^hir ফির ফির.
Recon. Id: 1051. *Etym*: **phirati* (**phēra*).
CDIAL: 9078. Tadbhava.

**p^hulɔ* *n.* ‘flower’;
KS: p^hul ফুল ফূল;
RL: p^hul ফুল ফূল;
MH: p^hul ফুল ফূল;
TH: p^hul ফূল ফুল;
SH: p^hul ফূল ফুল;
RP: p^hul ফূল ফুল;
BH: p^hul ফূল ফুল;
BN: p^hul ফূল ফুল.
Recon. Id: 47. *Etym*: *phulla*. *CDIAL*: 9092.
Tadbhava.

**p^huʃɔ* *n.* ‘straw (used for thatching a roof)’;
RL: p^hus ফুস ফুস;
MH: p^hus ফুস ফুস.
Recon. Id: 60. *Etym*: *phussa* ‘defective’.
CDIAL: 9100. Hindi loan.

**p^huʃp^huʃ*, **p^hepda*, **p^hepʃa*

**p^huʃp^huʃ*, **p^hepda*, **p^hepʃa* n. ‘lung’;
KS: *p^heprā* फेफड़ा फेफड़ा;
RL: *p^hepsa* फेपसा फेपसा;
MH: *p^hepsa* फेपसा फेफसा;
TH: *p^hepʃa*, *p^hɛʃpa* फेपसा, फेसपा फेपसा,
फेसपा;
SH: *p^huʃp^huʃ*, *p^hɛʃʃa* फुसफूस, फेइथ्या
फुसफुस, फेइथ्या;

**bɔdɔji*

RP: *p^huʃɸuʃi*, *p^hɛpṛa* फुसफूसी, फ्यापड़ा
फुसफुसी, फॉपड़ा;
BH: *p^huʃp^huʃ*, *p^hapra* {Hn.} फुसफूस, फाप्रा
फुसफुस, फाप्रा.
Recon. Id: 493. Etym: *phupphusa* [onom.]
> *phupphusa*, *phepphasa*, ... {Pk.}.
CDIAL: 9090. Tadbhava.

b - ब - ब

**bɔ~ʃa* n. ‘crocodile’;

KS: *bʌ~ʃʌ* बोंचो बोंचो;
RL: *bʌ~ʃʌ* बैंच बैंच;

TH: *bɔʃa* बठा बचा.

Recon. Id: 254. Etym: *váñcati* ‘moves (with
a stick), crawls’ ‘deceives’. CDIAL: 11208.
Tadbhava.

**bɔir* n. ‘jujube tree and its small plum-like
fruit/berry’;

KS: *bɔir* बैर बैर;
RL: *bʌir* बइर बईर;
TH: *boir* बईर बइर;

RP: *borai* बोराइ बोराइ.

Recon. Id: 507. Etym: *bádara*. CDIAL: 9125.
Tadbhava.

**bɔkɔdjī* n. ‘goat’;

KS: *bəkri* बकरी बकरी;
TH: *bokri* बकरी बकरी;
RP: *bokri* बकरि बकरि;
BH: *bokrī* बकड़ी बकड़ी.

Recon. Id: 272. Etym: *bōkka*. CDIAL: 9312.
Tadbhava.

**bɔgɔl* n. ‘armpit’;

RP: *bɔgol* बगल बगल.

Recon. Id: 379. Etym: *bagal*. Persian.

**bɔgloṭɔ* post. ‘near, close, beside’;

KS: *bəgəl* बगल बगल;
RL: *bʌglalət* बगलत बगलत;
MH: *bʌglət* बगलत बगलत;
TH: *bɔgloṭ* बगलत बगलत;
SH: *bɔyol* बगल बगल;
RP: *bɔgoloṭ* बगलत बगलत;
BH: *bɔgoloṭ* बगलत बगलत.

Recon. Id: 1012. Etym: see **bɔgɔl* ‘armpit’.
Persian.

**bɔʃhɔrɔ* n. ‘year’;

KS: *bəʃhər* बछर बछर;

RL: *bʌʃhʌr* बछर बछर;

MH: *bʌʃhʌr* बछर बछर;

TH: *bɔʃhɔr* बछर बछर;

RP: *bɔsor* बछर बछर;

BN: *bɔsɔr*, *posɔr* बछर बछर.

Recon. Id: 1499. Etym: *vatsará*. CDIAL: 11242.
Tadbhava.

**bɔḍɔ*, **bɔḍḍɔ* adj. ‘big’;

KS: *bʌṛʌ*, *bərka* बड़ो, बड़का बोड़ो, बड़का;

RL: *bʌṛʌ*, *bərka* बड़, बारका बड़, बारका;

MH: *bʌṛʌ* बड़ बड़;

TH: *bɔḍḍo*, *bɔṛ̥io*, *bɔro* बड्ड, बड्ह बड्ह,
बड्ह;

SH: *bɔḍḍo* बड्ड बड्ह;

RP: *bɔṛ̥o*, *bɔro* बड़ बड़;

BH: *bɔṛ̥o* बड़ बड़;

BN: *bɔṛ̥o*, *poro* बर बर.

Recon. Id: 1247. Etym: *vadra*. CDIAL: 11225.
Tadbhava.

**bɔḍol-* n. ‘instead of’;

KS: *bəḍələt* बदलत बदलत;

RL: *bʌḍlaṭ* बदलात बदलात;

MH: *mor bʌḍli*, *bʌḍla*, *bʌḍl-i-t* मोर बदली
मोर बच्ची;

TH: *bɔḍole* बदले बदले;

SH: *bɔḍol* बदल बदल;

RP: *bɔḍole* बदले बदले;

BH: *bɔḍole*, *bɔḍolot* बदले, बदलत बदले,
बदलत;

BN: *bodole*, *bodoli* बदले बदले.

Recon. Id: 1070. Etym: *badal*. Arabic.

**bɔḍɔli* n. ‘cloud’;

KS: *bəḍol*, *bəḍəl-i* बादल, वादली बादल,

बादलौ;

MH: bʌdli बद्ली बच्छी.

Recon. Id: 125. Etym: *vārdala*. CDIAL: 11567.
Tadbhava.

*bən̡ n. 'forest';

KS: bən बन बन;

RL: bʌn बन बन;

MH: bʌn बन बन;

TH: bən बन बन;

RP: bən बन बन.

Recon. Id: 7. Etym: *vána*. CDIAL: 11258.
Tadbhava.

*bənd̥u n. 'friend';

SH: bond̥u बन्धु बन्धु;

RP: bondu बन्धु बन्धु;

BH: bondu बन्धु बन्धु;

BN: bond̥o, pond̥u बन्धु बन्धु.

Recon. Id: 802. Etym: *bándhu* 'kinsman'.
CDIAL: 9144. Tatsama.

*bən̡-, *bənua adj. 'forest-dwelling, wild';

KS: bənua बनुआ बनुआ;

RL: bʌneja~ बनैयाँ बनैयाँ;

TH: bən बन बन;

SH: bonua बनुआ बनुआ;

BN: bonua, ponua बनुआ बनुआ.

Recon. Id: 1420. Etym: see *bən̡ 'forest'.

*bojar n. 'wind, breeze, air';

KS: bəjar बयार बयार;

RL: bajar बँयार बँयार.

Recon. Id: 201. Etym: *vātara*. CDIAL: 11497.
Tadbhava.

*bərəpʰ n. 'ice, snow';

KS: bərəp बरफ बरफ;

RL: bərləp बरप बरप;

MH: bərəp बरफ बरफ;

TH: bərof बरफ बरफ;

SH: bərəp, borəp बरप बरप;

RP: बरफ बरफ;

BH: bərof, bərop बरफ बरफ;

BN: borəp, porəp बरफ बरफ.

Recon. Id: 133. Etym: *barf*. Persian.

*bərɔ̯- n. 'rain';

RL: bʌrsa बर्षा बर्षा;

MH: बर्षा बर्षा;

SH: bəʃʃən बर्षन बर्षन;

BN: boro-χun, poro-χun बरशून बरशून.

Recon. Id: 148. Etym: *varṣá*. CDIAL: 11392.

semi-Tatsama.

*bərʃa n. 'spear';

SH: bəʃʃa बर्शा बर्शा;

RP: bərʃa बरशा बरशा.

Recon. Id: 640. Etym: *badisā* 'hook'.

CDIAL: 9123. Tadbhava.

*bəst̥i n. 'mucus';

RP: bəʃʃi बस्ती बस्ती;

BH: bosti बोस्ती बोस्ती.

Recon. Id: 460.

*bəst̥i n. 'village';

KS: bəst̥i बस्ती बस्ती;

MH: bʌst̥i बस्ती बस्ती;

TH: bosti बस्ति बस्ति.

Recon. Id: 644. Etym: *vasti* 'dwelling'.

CDIAL: 11448. Tatsama.

*bəho- v. 'blows (wind)';

KS: [bʌhʌ-, boho-] बह- बह-;

RL: bʌhʌ- बह- बह-;

MH: [bʌhʌ-, bʌho-] बह- बह-;

TH: bəho- बह- बह-;

SH: bə- बोवार बोवार;

RP: bə- ब- ब-.

Recon. Id: 1572. Etym: *váhati*. CDIAL: 11453.

Tadbhava.

*bəhu, *bəhuṭ̥ adj. 'many';

RL: bʌhuṭ̥la बहुत्त्वा बहुत्त्वा;

SH: bəuṭ̥, bəhuṭ̥ बहुत् बहुत्;

BN: bohu, pohu बहुत् बहुत्.

Recon. Id: 2379. Etym: *bahú* ; *bahutva*

'abundance'. CDIAL: 9187 ; 9190.

Tadbhava.

*ba cj. 'or';

KS: ja {Hn.} या या;

RL: ja, ja-ṭe {Hn.} या, याते या, याते;

MH: wa, ja {Hn.} वा, या वा, या;

RP: ba वा वा;

BH: naile, ba नाइले, वा नाइले, वा;

BN: ba वा वा.

Recon. Id: 1048. Etym: *vā*. CDIAL: 11466.

adapted Tatsama.

*ba~jī n. 'horn';

RL: ba~si, bʌsli बाँसी, बसली बाँसी, बसली;

MH: basi बासी बासी;

TH: bəjī बाशि बाशि;

*ba~j̥ɔ

RP: baf̥i बाशि वाथि.
Recon. Id: 631. *Etym:* see *ba~j̥ɔ 'bamboo'.

*ba~j̥ɔ n. 'bamboo';

KS: ba~s वाँस वाँस;
RL: ba~s वाँस वाँस;
MH: bas वास वास;
TH: baf̥ वाँश वाँथं;
SH: baf̥ वास वास;
RP: ba~ʃ वाँश वाँथं;
BH: baf̥ वाँस वाँस;
BN: bas वाँश वाँथं.

Recon. Id: 31. *Etym:* *vamśá*. *CDIAL:* 11175.
Tadbhava.

*ba~-, *ba~ja, *ba~w adj. 'left (hand)';

KS: ba~ja वायाँ वायाँ;
RL: ba~ja वायाँ वायाँ;
MH: ba~ja वायाँ वायाँ;
TH: bo~ja, boja बँया बँया;
RP: ba~e, ba~o वाय, वाँও वाय, वाँओ;
BH: bao, banj बाँও, बाङ वाँओ, बाङ;
BN: bao, pao बाओ बाओ.

Recon. Id: 1286. *Etym:* *vā́ma*. *CDIAL:* 11533.
Tadbhava.

*banj̥ʰia n. 'thumb';

KS: bəŋj̥ʰa बंगठा बंगठा;
RL: bəŋj̥ʰa aŋjul बैड्ठा आँगुल बेर्ज्ठा आँगुल.
Recon. Id: 386. *Etym:* *vanya* 'dwarf'.
CDIAL: 11236. Tadbhava.

*band̥- v. 'ties';

KS: ban̥- बान्ह- बान्ह-;
RL: band̥- बान्ध- बान्ध-;
MH: ban̥- बान्ह- बान्ह-;
TH: band̥- बान्ध- बान्ध-;
SH: band̥- बान्द- बान्द-;
RP: bandi t̥h- बान्दी थ- बान्दी थ-;
BH: band̥- बान्द- बान्द-;
BN: band̥- बान्ध- बान्ध-.

Recon. Id: 1741. *Etym:* *bándhana*.
CDIAL: 9140. Tadbhava.

*bajgɔnɔ n. 'eggplant';

KS: bəjgən बैगन बैगन;
RL: begən बैगन बैगन;
MH: begən बैगन बैगन;
TH: begun {SCB} बेणुन बैगुन;
SH: bajyon बाइगन वाइगन;
RP: bajgon बाइगन वाइगन;
BH: bajgon बाइगोन वाइगोन;

*baj̥a

BN: bayɔn बागन वागन.
Recon. Id: 526. *Etym:* *vātiṅgaṇa* 'śolanum melongena'. *CDIAL:* 11503. Tadbhava.

*bakɔla n. 'bark of a tree';

MH: bakla बाकला बाक्ला;
SH: baxela बाखला बाखला;
RP: bakla, bakol बाकला, बाकल बाकला, बाकल;
BH: bakla, baxla बाकला बाकला;
BN: bakla बाकलि, बाकला बाकलि, बाकला.
Recon. Id: 44. *Etym:* *valkala*. *CDIAL:* 11418.
Tadbhava.

*bagd̥ɔnuk n. 'rainbow';

MH: बाक्डुम्का बाक्डुम्का;
SH: bag-d̥enuk बाग्धेनुक बाग्धेनुक;
RP: bagd̥onu बाक्धनु बाम्धनु;
BH: bag-d̥onuk बाग्धनुक बाग्धनुक.
Recon. Id: 151. *Etym:* cf. *bagd̥ & *d̥ɔnuk^h.

*bagan n. 'garden';

RL: bagan बागान बागान;
MH: bəgan बागान बागान;
TH: bagan बागान बागान;
SH: bayan बागान बागान;
RP: bagan बागान बागान;
BH: bayan बागान बागान;
BN: bayan bari बागान बागान.

Recon. Id: 10. *Etym:* ??.

*bagit̥a n. 'garden';

KS: bəgit̥a बगीचा, बगीचा बगीचा, बगीचा;
RL: bəgit̥a बगीचा बगीचा;
BH: bagits̥æ बगीचा बगीचा.
Recon. Id: 11. *Etym:* *bāgīca*. Persian.

*bagd̥i n. 'tiger';

KS: bag बाघ बाघ;
RL: bag बाघ बाघ;
MH: bag बाघ बाघ;
TH: bag बाग बाग;
SH: bak बाग बाग;
RP: bag बाग बाग;
BH: bak बाघ बाघ;
BN: bax बाघ बाघ.

Recon. Id: 283. *Etym:* *vyāghrā*. *CDIAL:* 12193.
Tadbhava.

*baŋa n. 'cotton';

KS: baŋa बांडा बांडा;
RP: baŋa बांडा बांडा;
BH: banji, baŋa बांडा बांडा.

Recon. Id: 87. *Etym:* *vāṅga*. *CDIAL:* 11196.
Tadbhava.

*bat̥a *adj.* ‘short, young’;
MH: bat̥a वाञ्छा वाञ्छा;
BH: batsa वाचा वाचा.
Recon. Id: 1256. *Etym:* *vatsá* ‘calf, child’.
CDIAL: 11239. Tadbhava.

*bat̥ʰ-, *bat̥ʰa, *bat̥ʰi, *bat̥ʰur *n.* ‘calf, colt, young bull or goat’;
RL: bat̥ʰ-i, bat̥ʰ-a वाञ्छी, वाञ्छा वाछी, वाछा;
MH: bat̥ʰa, bat̥ʰi वाञ्छा, वाञ्छी वाछा, वाछी;
TH: bat̥ʰur वाञ्छुर वाञ्छुर;
SH: basur वाञ्छुर वाञ्छुर;
RP: basur वाञ्छुर वाञ्छुर;
BH: basur वाञ्छुर वाञ्छुर.
Recon. Id: 294. *Etym:* *vatsatara*.
CDIAL: 11241. Tadbhava.

*baŋji *n.* ‘house’;
RL: baŋji वाङ्जी वाङ्जी;
MH: baŋji वाङ्जी वाङ्जी;
TH: baŋji वाङ्जी वाङ्जी;
SH: baŋji वाङ्जि वाङ्जि;
RP: baŋji, baŋli वाङ्जी वाङ्जी.
Recon. Id: 606. *Etym:* *vāṭa* ‘enclosure, fence’.*CDIAL:* 11480. Tadbhava.

*baŋto *n.* ‘talk’;
MH: boli बोली बोली.
Recon. Id: 757. *Etym:* *vārtta* ‘tidings’.
CDIAL: 11564. Tadbhava.

*bataʃ̥o *n.* ‘wind (high), storm’;
RL: bʌt̥as, bət̥as वतास वतास;
MH: bət̥as वातास वातास;
TH: bataʃ̥ वातास वातास;
RP: bataʃ̥ वातास वातास;
BH: bataʃ̥ वातास वातास;
BN: batas वातास वातास.
Recon. Id: 175. *Etym:* *vāṭatrāśa*.
CDIAL: 11493. Tadbhava.

*baðam *n.* ‘groundnut’;
KS: tʃinia bəðam चिनियां वदाम चिनियां-वदाम;
RL: bʌðam, tʃinia bʌðam वदाम, चिनियाँ-वदाम;
MH: bəðam वादाम वादाम;
TH: baðam वादाम वादाम;
SH: badam वादाम वादाम;

RP: baðam वादाम वादाम;
BH: baðam, padam वादाम वादाम;
BN: badam, padam वादाम वादाम.
Recon. Id: 74. *Etym:* *bādām*. Persian.

*bad̥ami *adj.* ‘brown’;
TH: baðami वादामी वादामी;
SH: baðami वादामी वादामी;
RP: bad̥ami वादामी वादामी;
BH: baðami वादामी वादामी.
Recon. Id: 1432. *Etym:* see *badam
'groundnut'. Persian.

*baðe *post.* ‘for’;
RL: baðe वादे वादे;
MH: baðe वादे वादे;
SH: baðe वादे वादे;
RP: baðe वादे वादे;
BH: baðe वादे वादे.
Recon. Id: 1067.

*bano *n.* ‘flood’;
KS: ban बान बान;
TH: ban बान बान;
SH: bana बाना बाना;
RP: ban बान बान;
BH: ban बान बान;
BN: ban-pani, pan-pajni बान-पानी बान-पानी.
Recon. Id: 156. *Etym:* *vanyā*. *CDIAL:* 11278.
Tadbhava.

*bania *n.* ‘goldsmith’;
KS: bənia बनिया बनिया;
RL: bania बॉनीया बॉनीया;
MH: bania बानिया बानिया;
TH: bania बानिया बानिया;
SH: bania बानिया बानिया;
RP: baniæ बानिया बानिया;
BH: baniæ बानिया बानिया.
Recon. Id: 817.

*band̥ra *n.* ‘monkey’;
KS: bənd̥er बांदर बांदर;
RL: band̥r, band̥er बान्दर बान्दर;
MH: band̥r बान्दर बान्दर;
TH: band̥er बान्दर बान्दर;
SH: band̥er बान्दर बान्दर;
RP: bandor बान्दर बान्दर;
BH: bandor बान्दर बान्दर;
BN: bandor, pandor बान्दर बान्दर.
Recon. Id: 251. *Etym:* *vāñara*. *CDIAL:* 11515.

*bar̥hō

Tadbhava.

*bar̥hō adj. ‘twelve’;

KS: barΛ बारह् बारह्;

RL: barΛ बार बार;

MH: barΛ बारह् बारह्;

TH: barɔ बार बार;

SH: baṭo, baro बारो बारो;

RP: baro बार बार;

BH: baro बार बार;

BN: barɔ बार बार'.

Recon. Id: 1091. Etym: dvā́ daśa.

CDIAL: 6658. Tadbhava.

*bariṣa n. ‘the rainy season’;

KS: bərsət {Ts.} वरसात् बरसात्;

RL: bərsaṭ {Ts.} वरसात् बरसात्;

MH: bərsa {Ts.} बर्सा बर्सा;

TH: bərṣa {Ts.}, bɔj्जा kal वर्षा काल वर्षा काल;

SH: baīṣa बाइस्या बाइस्या;

RP: baij̑æ बाइस्या बाइस्या;

BH: baij̑æ बाइस्या बाइस्या;

BN: borsa {Ts.} वर्षा वर्षा.

Recon. Id: 1542. Etym: varṣā́ > {Pk.} varisā. CDIAL: 11396. semi-Tatsama.

*baļa, *baļu n. ‘sand’;

KS: balu बालू बालू;

RL: balu बालु बालु;

MH: balu बालु बालू;

TH: balu बालू बालु;

SH: bala बाला बाला;

RP: bala, bali, balu बाला, बालि, बालू बाला, बालि, बालू;

BH: bala बाला बाला;

BN: bala, pala, balu बालि, बाला, बालू बालि, बाला, बालू.

Recon. Id: 118. Etym: vālukā. CDIAL: 11580.

Tadbhava.

*baw n. ‘wind, breeze, air’;

RL: baw dali बाउ दाली बाउ दाली;

MH: baw बाऊ बाअ;

TH: baw बाओ बाओ;

SH: baw बाओ बाओ;

RP: baw बाओ बाओ;

BH: baw बाओ बाओ.

Recon. Id: 200. Etym: vāyū. CDIAL: 11544.

Tadbhava.

*baw kunṭa n. ‘whirlwind’;

*bit̥fi, *bit̥fɔn

RP: baw kunṭ̑æ बाओ कुन्टौ बाव कुन्टा;

BH: baw kunṭ̑æ बाउ कुमठा बाउ कुमठा.

Recon. Id: 179. Etym: cf. *baw ‘wind’ + ?.

*baſna n. ‘smell, scent’;

SH: baſena बासेना वासेना;

RP: baſna बासना वासना.

Recon. Id: 124. Etym: vāsa. CDIAL: 11592.

Tadbhava.

*baha n. ‘arm (upper)’;

KS: bah बाह बाह;

RL: baha बाहौं बाहौं;

MH: baha, bahu {Ts.} बाह, बाहु बाह, बाहु;

TH: baha बाहा बाहा;

SH: baha बाहा बाहा;

BH: बाहा बाहा.

Recon. Id: 375. Etym: bāhū. CDIAL: 9229.

Tadbhava.

*bahir- post. ‘outside’;

KS: bahar बाहार बाहार;

RL: bahər, bahar-ət̑, bahar-t̑i बाहर,

बाहारत, बाहारति बाहर, बाहरत, बाहरति;

MH: bahirət̑ बाहिरत बाहिरत;

TH: bahiroṭ बाहिरत बाहिरत;

SH: bajra, bajra बायरा बायरा;

RP: bair बाईर बाईर;

BH: baiȓæ बाईरा बाईरा;

BN: bahir, pahir, bahiroṭ, pahiroṭ, bahizat, pahizat बाहिर, बाहिरत, बाहिरत, बायजात् बाहिर, बाहिरत, बायजात्.

Recon. Id: 1010. Etym: bāhira ‘external’.

CDIAL: 9226. Tadbhava.

*bit̥f- post. ‘between, middle’;

KS: bit̥f बीच बीच;

RL: bit̥f-ət̑ बीचत बीचत;

MH: bit̥f-ət̑ बिचत बिचत.

Recon. Id: 1032. Etym: vīcya. CDIAL: 12042.

Tadbhava.

*bit̥fa n. ‘penis’;

MH: bit̥fa बिचा बिचा;

TH: bit̥fa बिचा बिचा.

Recon. Id: 352.

*bit̥fi, *bit̥fɔn n. ‘seed’;

KS: bit̥fən बीचन बीचन;

RL: bit̥fi बिच्ची बिच्ची;

MH: bit̥fən, bit̥fi बिचन, बिची बिचन, बिची;

TH: bit̥fɔn, bit̥fon बिचन बिचन;

SH: bisi बिचि बिचि;

RP: bitsi, bisi, betson বিচি, বেচন বিচি,
বিচন;
BH: bitsi বিচী বিচী.
Recon. Id: 61. *Etym:* *bījya?* or cf.
vicchādayati ‘spread out’. *CDIAL:* 9261 ;
11692. Tadbhava?.

**bitfu n. ‘scorpion’;*
KS: bitfu বিচ্ছু বিচ্ছু;
TH: bidžu বিয় বিয়;
RP: bisu, bitsu বিচু বিচু;
BN: bisa, pisa বিষা বিষা.
Recon. Id: 321. *Etym:* *vŕścika*. *CDIAL:* 12081.
Tadbhava.

**bitf^hna n. ‘sheet (that covers a bed)’;*
KS: bitf^hna বিছনা বিছনা;
RL: bitf^hna বিছনা বিছনা;
MH: bisna বিছনা বিছনা;
TH: bitf^hani বিছানি বিছানি;
RP: biseni, bisnæ বিছানী, বিছন্যা বিছানী,
বিছনোঁ;
BH: bisinæ বিছনা, বিছনা বিছনা, বিছিনা.
Recon. Id: 645. *Etym:* *vicchādana* ‘covering
over’. *CDIAL:* 11691. Tadbhava.

**biṇa adv prep. ‘deprived of, without’;*
KS: bina বিনা বিনা;
RL: bina বিনা বিনা;
MH: bina বিনা বিনা;
TH: bina বিনা বিনা;
BH: bin^ha বিনা বিনা.
Recon. Id: 1044. *Etym:* *vínā*. *CDIAL:* 11772.
?Tadbhava.

**bindi n. ‘needle’;*
SH: bindi বিন্দি বিন্দি;
BH: bindi বিন্দী বিন্দী.
Recon. Id: 694. *Etym:* *bindú* ‘drop, spot’.
CDIAL: 9240. Tatsama.

**bipod^h n. ‘danger’;*
TH: bipod^h বিপদ বিপদ;
SH: bipot^h বিপদ বিপদ;
RP: bepod apod^h বেপদ আপদ বেপদ আপদ;
BN: bipot বিপদ বিপদ.
Recon. Id: 950. *Etym:* *vi-patti*. Semi-Tatsama.

**bilai n. ‘cat’;*
KS: bili বিল্লী বিল্লী;
RL: bila বিল্লা বিল্লা;
MH: bilai বিলাই বিলাই;

TH: bilai বিলাই বিলাই;
SH: bilai বিলাই বিলাই;
RP: bilæi বিল্যাই বিল্যাই;
BH: bilæi বিলাই বিলাই.
Recon. Id: 269. *Etym:* *bídāla*. *CDIAL:* 9237.
Tadbhava.

**bilati n. ‘guava’;*
KS: bilati বীলাতী বীলাতী;
RL: bilati বিলাতী বিলাতী;
MH: bilați বীলাতী বীলাতী;
TH: bilati বিলাতি বিলাতি.
Recon. Id: 510.

**bij^ho n. ‘poison’;*
RL: bis বিষ বিষ;
MH: bis বীষ বীষ;
TH: bij বিষ বিষ;
SH: bij বিষ বিষ;
RP: bij বিষ বিষ;
BH: bij বিষ বিষ;
BN: bis বিষ বিষ.
Recon. Id: 537. *Etym:* *viṣā*. *CDIAL:* 11968.
Tadbhava.

**bij^h n. ‘pain’;*
KS: bis বীশ বীশ;
RL: bis বিস বিস;
MH: bis বীষ বীষ;
TH: bij বিস বিস;
SH: biṣa বিষা বিষা;
RP: bij বিশ বিশ;
BH: bij বিশ বিশ;
BN: bis বিষ বিষ.
Recon. Id: 894.

**bij^ha n. ‘excrement, faeces’;*
RL: bistha বিষ্টা বিষ্টা;
BN: bist^ha, pist^ha বিষ্টা বিষ্টা.
Recon. Id: 403. *Etym:* *viṣṭhā*. *CDIAL:* 11990.
Tatsama.

**bistibar n. ‘Thursday’;*
RL: brespaṭibar, brespaṭibar {Ts.}
বৃহস্পতিবার? ব্রেশ্পতিবার বৃহস্পতিবার?
ব্রেশ্পতিবার;
MH: bistībar বিস্তিবার বিস্তিবার;
TH: bisudbar বিশুদ্ধবার বিশুদ্ধবার;
SH: bistībar বিস্তিবার বিস্তিবার;
RP: besot^hbar, besot^h বেশোতবার বেশোতবার;
BH: bistībær বিস্তীবার বিস্তীবার;
BN: bistibar, brihospotibar বিস্তিবার, বৃহস্পতি

**bihān̥*

वार् विष्टिवार्, बृहस्पति वार्.
Recon. Id: 1523. Etym: *bṛhaspativārā*.
CDIAL: 9305. semi-Tatsama.

**bihān̥* n. ‘dawn’;

KS: behan बेहान बेहान;
RL: behan बेहान बेहान;
MH: behan बेहान बेहान;
RP: biæn, biæŋ-ga, biæŋ-ka वियान, वियानका
वियॉन, वियॉनका;
BH: biæn वियान वियान;
BN: bihane, pihane विश्वाने विहाने.
Recon. Id: 194. Etym: *vibhāna* ‘shining’.
CDIAL: 11813. Tadbhava.

**biha-*, **beha-* n. ‘married person’;

KS: behal बेहाल बेहाल;
MH: beha-ṭi-lok, beha-dar-a, beha-dar-i
बेहातिलोक, बेहादारा, बेहादारी
बेहातिलोक, बेहादारा, बेहादारी;
TH: bihaṭi विश्वाति विहाति;
BH: biæo howa manṣi वियाओ ह्वयामानसि
वियाओ ह्वयामानसि.
Recon. Id: 782. Etym: *vivāhita*. CDIAL: 11924.
Tadbhava.

**buk̥* n. ‘chest’;

KS: buk बुक बुक;
RL: buk बुक बुक;
MH: buk बुक बुक;
TH: buk बुक बुक;
SH: buk बुक बुक;
RP: buk बुक बुक;
BN: buku बुकू बुकू.
Recon. Id: 485. Etym: *vṛkkā* ‘kidneys’
(*bukka*). CDIAL: 12064. Tadbhava.

**būṭ* n. ‘chickpea, gram’;

TH: buṭ बूट बुट;
RP: buṭ बूठ बुठ;
BH: buṭ बूट बुट;
BN: but बूट बुट.
Recon. Id: 565. Etym: *būṭa* (**būṭta*) ‘bush,
plant’. CDIAL: 9297. Tadbhava.

**bud̥a*, **bud̥i* aŋgul n. ‘thumb’;

MH: bud̥a बुढा बुड़ा;
TH: bur̥a बुड़ा बुड़हा;
RP: buri बुड़ी बुड़ी;
BH: buṭi बुड़ी बुड़ी.
Recon. Id: 387. Etym: *buddha* ‘old’.

CDIAL: 9271. Tadbhava.

**beṭa-tʃʰawa*

**bud̥a* n adj. ‘old age, old person’;

KS: bur̥a बूढा बूढ़ा;
RL: bur̥a बुढा बूढ़ा;
MH: bud̥a बुढा बूढ़ा;
TH: bur̥a बुड़ा बुड़हा;
SH: bur̥a, bur̥ali बूड़ा, बूड़ालि बुड़ा, बुड़ालि;
RP: bur̥ae बूड़ा बूड़ौं;
BH: bur̥ae बूड़ा बूड़ा;
BN: bur̥a, bura, pura बूड़ा बुड़ा.
Recon. Id: 1400.

**bud̥bar* n. ‘Wednesday’;

KS: bud बुध बुध;
RL: bud̥bar बुधवार बुधवार;
MH: bud̥bar बुधवार बुधवार;
TH: bud̥ubar, bud̥ub̥ar बुधवार बुधवार;
SH: budbar बुधवार बुधवार;
RP: budb̥ær बुधवार बुधवार;
BH: budb̥ær बुधवार बुधवार;
BN: budbar बुधवार बुधवार.
Recon. Id: 1522.

**bun̥-* v. ‘weaves, plaits (without needle)’;

KS: bun- बुन- बुन-;
MH: bun- बुन- बुन-;
TH: tā̄t̄ bun- ताँत् बुन- ताँत् बुन-;
BH: bon-, bun- बोन-, बुन- बोन-, बुन-.
Recon. Id: 1797. Etym: **vināti* (**vunāti*).
CDIAL: 11773. Tadbhava.

**beka* adj. ‘crooked (not straight), twisted,
bent’;

KS: beka, beki बेका, बेकी बेका, बेकी;
RL: beka बेका बेका;
MH: beka बेका बेका;
TH: beka ब्याका ब्याका;
BN: beka, peka बेका बेका.
Recon. Id: 1330. Etym: *vivanika*.

CDIAL: 11914. Tadbhava.

**beŋ̥* n. ‘frog’;

KS: beŋ बेंग बेंग;
RL: beŋ̥a बेडँ बेडँ;
MH: beŋ बेड़ बेड़;
TH: beŋ ब्याङ ब्याङ;
SH: beŋ ब्याङ ब्याङ;
RP: bəŋ ब्याङ बॉङ;
BH: beŋ बेंग बेड़;
BN: beŋ बेंग बेंग.
Recon. Id: 320. Etym: *vyāṅga*. CDIAL: 12159.
Tadbhava.

**beṭa-tʃʰawa* n. ‘male’;

TH: bət̪a^hua बेटौछुआ बेटाछुवा;
 SH: betasawa ब्यटोछाओया व्याटाछ्हाओया;
 RP: bætasawa बेटोछाओया बेटाछ्हावा;
 BH: betasawa बेटोछाओया बेटाछ्हाओया.
Recon. Id: 781. *Etym:* see *bət̪a 'son' & *t̪ʰawa 'child'.

*bət̪i-t̪ʰawa n. 'female';
 TH: bət̪i^hua बेटिछुआ बेटिछुवा;
 SH: betisawa बेटिछाओया बेटिछ्हाओया;
 RP: beti-ts^haewa बेटि-छाओया बेटि-छौवा;
 BH: betisæwa बेटीचाओया बेटीच्छाओया.
Recon. Id: 797. *Etym:* see *bət̪i 'daughter' & *t̪ʰawa 'child'.

*bət̪i-t̪ʰawa-ni > bə/et̪i^hani n. 'married woman, wife';
 KS: bert̪^həni बेरछ्हानी बेरहनी;
 RL: bert̪^hani बेर्छ्हानी बेर्ष्हानी;
 MH: bet̪^hani बेर्छ्हानी बेर्ष्हानी;
 TH: bet̪^hani बेर्छ्हानी बेर्छ्हानी.
Recon. Id: 784. *Etym:* see *bət̪i 'daughter' & *t̪ʰawa 'child'. Tadbhava.

*ber^fa n. 'wall (bamboo)';
 RL: ber^fa बेर्ही बेर्शी;
 RP: bæra बेऱा बेर्डा;
 BH: bera बेऱा बेर्डा;
 BN: bera, pera बेरा बेरा.
Recon. Id: 618.

*bedlaŋ n. 'leech';
 BH: bedlaŋ बेदलेंग बेदलेड़;
 BN: bedlaŋ, pedlaŋ बेदेलां बेदेलां.
Recon. Id: 316.

*bela n. 'sun';
 KS: bela बेला बेला;
 RL: bela बेला बेला;
 MH: bela बेला बेला;
 TH: bela बेला बेला;
 SH: bela बेला बेला;
 RP: bæla बेला बेला;
 BH: bela बेला बेला;
 BN: bela, pəla बेला बेला.
Recon. Id: 186. *Etym:* vēlā. *CDIAL:* 12115. Tadbhava.

*bela ut̪^h- n. 'dawn';
 KS: bela-ut̪^h-a बेला उठा बेला उर्ठा;
 RL: bela-ut̪^h-a बेलाउठा बेलाउर्ठा;

RP: bæla uṭse बेला उट्से बेला उट्से.
Recon. Id: 195. *Etym:* see *bela 'sun' & *ut̪^h- 'rise'.

*bela quba n. 'sunset';
 KS: bela quba बेला डुबा बेला डुबा;
 RL: bela quba बेला डुबा बेला डुबा;
 MH: bela qub- बेला डुब- बेला डुबा;
 TH: bela qubha बेला डूबहा बेला डुबहा;
 SH: belaqubha बेलाडुबा बेलाडुबा;
 RP: bæla qubse बेलाडुबा बेलाडुबा;
 BH: beladubhæ बेलाडुबा बेलाडुबा;
 BN: beladuβa, peladuβa बेलाडुबा बेलाडुबा.
Recon. Id: 190. *Etym:* see *bela 'sun' & *qub- 'sink'.

*besi n. 'excessive';
 KS: besi बेसी बेसी;
 RL: besi, besik बेसि, बेसीक बेसि, बेसीक;
 MH: besi se besi बेसी से बेसी बेसी से बेसी;
 RP: beʃi, beʃ बेशी हइले, बेश बेशी हइले,
 बेश;
 BH: beʃi बेशि बेशि.
Recon. Id: 1170. *Etym:* besī. Persian.

*bojlō n. 'bullock, ox';
 KS: bojl बैल बैल;
 RL: bəjl बयल बयल;
 MH: bəjl बइल बइल.
Recon. Id: 264. *Etym:* balilla. *CDIAL:* 9175. Tadbhava.

*boka adj. 'stupid, foolish';
 KS: bəkə बका बका;
 RP: boka बोका बोका.
Recon. Id: 1381. *Etym:* bukka (*bōkka). *CDIAL:* 9263. Tadbhava.

*bod^faj adv. 'perhaps';
 SH: bod^faj बोधाय बोधाय;
 BH: bod^foj बोदय बोदय.
Recon. Id: 1065. *Etym:* bōdhati 'perceives'. *CDIAL:* 9315. adapted Tatsama.

*boba adj. 'dumb';
 SH: boβa बोबा बोबा;
 RP: boβa बोबा बोबा;
 BH: boβa बोबा बोबा;
 BN: boba बोबा बोबा.
Recon. Id: 995.

b^h - ভ - ভ

*b^hɔ̄tra *adj.* ‘blunt (knife)’;
KS: b^hʌ̄tra, b^hʌ̄tta ভতরা, ভত্তা ভতৰা, ভত্তা;
RL: b^hʌ̄tra ভত্তা ভত্তা;
MH: b^hʌ̄tra ভত্তা ভত্তা;
TH: b^hɔ̄tra ভতৰা ভতৰা;
SH: b^hɔ̄tora ভতৰা ভতৰা;
RP: b^hōtra ভোতৰা ভোতৰা;
BH: b^hōtora ভোতো়া ভোতো়া;
BN: p^hɔ̄tora ভতৰা ভতৰা.
Recon. Id: 1294. *Etym:* *bhutta* (*bhōtta).
CDIAL: 9532. Tadbhava.

*b^hɔ̄ra *adj.* ‘full, complete’;
RL: b^hʌ̄ral ভরাল ভৱাল;
MH: b^hʌ̄ral ভরাল ভৱাল;
TH: b^hɔ̄ra ভৱা ভৰা;
BH: b^hɔ̄ra, p^hɔ̄ra ভৱা ভৰা.
Recon. Id: 1368. *Etym:* *bhārati*. *CDIAL:* 9397.
Tadbhava.

*b^hɔ̄rti *adj.* ‘full, complete’;
TH: b^hōtti ভত্‌তি ভন্তি;
SH: b^hōtti ভতি ভন্তি;
RP: b^hōti ভতি ভন্তি.
Recon. Id: 1369. *Etym:* *bhārati*. *CDIAL:* 9397.
Tadbhava.

*b^hat̪o *n.* ‘rice (cooked)’;
KS: b^hat̪ ভাত ভাত;
RL: b^hat̪ ভাত ভাত;
MH: b^hat̪ ভাত ভাত;
TH: b^hat̪ ভাত ভাত;
SH: b^hat̪ ভাত ভাত;
RP: b^hat̪ ভাত ভাত;
BH: b^hat̪ ভাত ভাত;
BN: p^hat ভাত ভাত.
Recon. Id: 518. *Etym:* *bhaktā*. *CDIAL:* 9331.
Tadbhava.

*b^hap *n.* ‘steam’;
KS: b^hap ভাপ ভাপ;
RL: b^hap ভাপ ভাপ;
MH: b^hap ভাপ ভাপ;
TH: b^hap, baɸ ভাপ ভাপ;
SH: b^hap ভাপ ভাপ;
RP: b^hap ভাপ ভাপ;
BH: b^hap ভাপ ভাপ;

BN: p^hap ভাপ ভাপ.
Recon. Id: 135. *Etym:* *bāspá* (*bhāspa).
CDIAL: 9223. Tadbhava.

*b^hari *adj.* ‘heavy’;
KS: b^hari ভারী ভাৰী;
RL: b^hari ভারী ভাৰী;
MH: b^hari ভারী ভাৰী;
TH: b^hari ভাৰী ভাৰী;
RP: b^hari ভাৰি ভাৰি;
BN: p^hari ভাৰি ভাৰি.
Recon. Id: 1281. *Etym:* *bhārá* ‘burden, weight’. *CDIAL:* 9459. Tadbhava.

*b^hal, *b^halo *adj.* ‘good’;
MH: b^hal ভাল ভান;
TH: b^halo ভাল ভাল;
SH: b^hal ভাল ভাল;
RP: b^hal, b^hal-ঝ ভাল, ভানত ভাল, ভালত;
BH: b^hal ভাল ভাল;
BN: p^hal ভাল ভাল.
Recon. Id: 1242. *Etym:* *bhalla* ‘auspicious’.
CDIAL: 9408. Tadbhava.

*b^hal-ila < *b^hal-gila < *b^hal-gula *adj.* ‘many’;
KS: b^hələla ভললা ভললা;
RL: b^hələla ভেলেলা ভেলেলা;
MH: b^hələla ভেলেলা ভেলেলা;
TH: b^hella ভেল্লা ভেল্লা;
BH: b^haλλæ, b^haləla, b^hale-giλæ ভাইল্লা,
ভানেলা, ভানেগিলা ভাইল্লা, ভালেলা,
ভাসেগিলা.
Recon. Id: 1174. *Etym:* see *b^hal ‘good’ & *-gula eg. ‘these’.

*b^halu, *b^halukø *n.* ‘bear’;
KS: b^halu ভালু ভালু;
RL: b^haluk ভালুক ভালুক;
MH: b^haluk ভালুক ভালুক;
TH: b^haluk ভালুক, ভলুক ভালুক, ভল্লুক;
RP: b^haluk ভালুক ভালুক;
BH: b^haluk ভালুক ভালুক;
BN: p^halu ভালুক ভালুক.
Recon. Id: 323. *Etym:* *bhallū ka* (*bhallukka). *CDIAL:* 9415. Tadbhava.

*b^haſa *n.* ‘nest’;

TH: b^hāja भासा भासा;
SH: b^hāja भासा भासा;
RP: b^hāja भासा भासा;
BH: b^hāja भासा भासा;
BN: baha {SCB} वाहा वाहा.
Recon. Id: 332. *Etym:* vāsā. *CDIAL:* 11591.
Tadbhava.

**b^hi^gga* adj. ‘wet, damp, moist, humid’;
KS: b^hīg̃a भीजा औजा;
RL: b^hīg̃al भिजाल भिजाल;
MH: b^hīg̃a भिजा भिजा;
TH: b^hīg̃a भिजा भिजा;
SH: b^hīz̃a भिजा भिजा;
RP: b^hīd̃æ भिजा भिजौं;
BH: b^hīd̃æ भिजा भिजा;
BN: p^hīza भिजा भिजा.
Recon. Id: 1291. *Etym:* *bhīyajyatē ‘is smeared, gets wet’. *CDIAL:* 9502.
Tadbhava.

**b^hi^gor-* post. ‘inside’;
KS: b^hīg̃er भीतर औतर;
RL: b^hīg̃ar, b^hītr-āt भीतर, वीतरत भीतर,
वीतरत;
MH: b^hītrāt भितरत भितरत;
TH: b^hītor, b^hītroṭ भितर, भितरत भितर,
भितरत;
SH: b^hītira भितिरा भितिरा;
RP: b^hītor, b^hīetroṭ भेतर, भेतरत भेतर,
भेतरत;
BH: b^hīt̃æ भितिरा भितिरा;
BN: p^hīt̃rōṭ भितरत भितरत.
Recon. Id: 1011. *Etym:* bhīyantara ‘inner’.
CDIAL: 9504. Tadbhava.

b^hi^{ti}* (biti*) post. ‘towards, in the direction of’;
KS: biti [unexplained] विति विति;
RL: biti, tī वीती, ती वीती, जी;
MH: tī ती जी;
TH: tī ति ति;
RP: b^hīti भिति भिति;
BH: b^hīti भिति भिति.
Recon. Id: 1219. *Etym:* bhitta ‘fragment’.
CDIAL: 9493. Tadbhava.

**b^hin* adj. ‘separate’;
RL: b^hīne भिने भिने;
MH: b^hīne भिने भिने;
BH: b^hīn भिन भिन;
BN: prit^hok, pirt^hok प्रथक पृथक.

Recon. Id: 1484. *Etym:* bhinnā. *CDIAL:* 9498.
Tadbhava.

**b^hiru* adj. ‘timid’;
TH: b^hīru भैरु भीरु;
BN: p^hīru भिरु भिरु.
Recon. Id: 1473. *Etym:* bhīrū. *CDIAL:* 9516.
?Tadbhava.

**b^hu^gwi* n. ‘land’;
RL: b^hūumi {Ts.} भूमि भूमि;
MH: b^hūui भूमि भूमि;
RP: b^hūi भूई भूई;
BH: b^hūi भूई भूई;
BN: p^hūumi, p^hūuji भूमि भूमि.
Recon. Id: 583. *Etym:* see **b^hu^gi* ‘dirt’.

**b^huk-* v. ‘barks (as a dog)’;
KS: b^hūuk- भूक- भूक-;
RL: b^hūuk- भूक- भूक-;
MH: b^hūuk- भूक- भूक-;
SH: b^hūux- भूकिवार भूकिवार;
RP: b^hūok- भूोक भोक;
BH: b^hūok- भूोक भोक-;
BN: p^hūuka भूका भुका.
Recon. Id: 1583. *Etym:* būkkati (*bhukkati).
CDIAL: 9265. Tadbhava.

**b^huṭi* n. ‘intestines’;
KS: b^hūṭi भूटी भूटी;
MH: b^hūṭi भूटी भूटी;
TH: b^hūṭi भूटि भूटि;
SH: naṛib^hūṭi नाड़िभूटि नाड़िभुटि;
RP: b^hūṭi भूड़ि भुड़ि.
Recon. Id: 374. *Etym:* bhuṭta & bhunḍa.
CDIAL: 9530 & 9531. Tadbhava.

**b^hul* n. ‘error, mistake, wrong’;
MH: b^hūl भूल भूल;
TH: b^hūl भूल भूल;
SH: b^hūl भूल भूल;
RP: b^hūl भूल भूल;
BH: b^hūl, p^hūl भूल भूल;
BN: p^hūl भूल भूल.
Recon. Id: 1447. *Etym:* bhull. *CDIAL:* 9538.
Tadbhava.

**b^huṣi* n. ‘husk (as of rice grain), chaff’;
KS: b^hūusi भूस्सी भूस्सी;
RL: b^hūusa भूस्सा भूस्सा;
MH: b^hūus, b^hūusa, b^hūusi भूस, भूसा, भूसी भूस,
भूसा, भूसी;

**b^hu~i*

TH: b^huji भूसी भुसी;

RP: b^huji भूसी भुसी;

BH: b^huji भूषि भुषि.

Recon. Id: 54. Etym: *busa* > **bhussa*.

CDIAL: 9293. Tadbhava.

**b^hu~i* n. ‘earth, soil, clay, dust, land’;

MH: b^hui (Tb.), b^humi (Ts.) भूइ, भूमि भूरे,
भूग्नि;

RP: b^hu~i भूई भुँइ.

Recon. Id: 115. Etym: *bhū̄ mi*. CDIAL: 9557.

Tadbhava.

**b^hekd̥a* adj. ‘crooked (not straight), twisted,
bent’;

SH: b^hexera भ्याकेरा भ्याकेरा;

RP: b^hæk̥ra भेकड़ा भेकड़ा;

BH: b^hekra भ्याकरा भ्याकरा;

BN: p^henjura भेङ्कुरा भेङ्कुरा.

Recon. Id: 1333. Etym: *bhēkka*. CDIAL: 9601.

Tadbhava.

**b^heq̥a* n. ‘sheep’;

KS: b^hera भेड़ा भेड़ा;

RL: b^he̥ra भेरा भेरा;

MH: b^he̥ra भेड़ा भेड़ा;

TH: b^hera भेड़ा भेड़ा;

SH: b^hera भेड़ा भेड़ा;

RP: b^hḁra भेड़ा भेड़ा;

BH: b^he̥ra, b^hera भेड़ा भेड़ा;

BN: p^hera भेड़ा छागल भेड़ा छागल.

Recon. Id: 274. Etym: *bhēdra*. CDIAL: 9606.

Tadbhava.

**b^hoī~j̥o* n. ‘buffalo’;

KS: b^hoī~sə भैंस तैंस;

RL: b^hΛ̥is भइस भैस;

MH: b^hlis भइस भैस;

TH: b^hu~j̥, b^huʃ̥, b^hu~j̥, b^huʃ̥ भूँश, भूँह्श
भूंश, भूँह्श;

SH: b^hoīʃ̥, moīʃ̥ तैंस, भैस, मैस;

**mōj*

RP: b^hoi~ʃ̥, moiʃ̥ भैश, मैश भइश, मैश;

BH: b^hoīʃ̥ भैश भैश;

BN: p^hois तैंस भैस.

Recon. Id: 268. Etym: *mahiśā*. CDIAL: 9964.

Tadbhava.

**b^hok̥* n. ‘hunger’;

KS: b^hok भोख भोख;

RL: b^hok भोक भोक;

MH: b^hok भोक भोक;

TH: b^hok भोक भोक;

SH: b^hok भोक भोक;

RP: b^hok भोक भोक;

BH: b^hok भोक भोक;

BN: p^hok भोक भोक.

Recon. Id: 567. Etym: *bubhukṣā*. CDIAL: 9286.

Tadbhava.

**b^horo* n. ‘daybreak, just before dawn’;

KS: b^hor भोर भोर;

RL: b^hor भोर भोर;

MH: b^hor भोर भोर;

TH: b^hor भोर भोर;

SH: b^hor भोर भोर;

RP: b^hor भोर भोर;

BH: b^hor, p^hor भोर साकाल भोर साकाल.

Recon. Id: 192. Etym: **bhōrā*. CDIAL: 9634.

Tadbhava.

**b^hru* n. ‘eyebrow’;

KS: b^hru भू ऊँ;

RL: b^hura भुरा भुरा;

MH: b^hura भुरा भुरा;

TH: b^huru ऊँ, भूरु भुरु, भुरु;

SH: βυρύ, b^huru भूरु भुरु;

RP: b^huru, b^huru भूरु भुरु;

BH: b^hur, b^huru भूरु भुरु;

BN: p^hru ऊँ भू.

Recon. Id: 366. Etym: *bhrū*. CDIAL: 9688.

Tatsama.

**mōngolbar* n. ‘Tuesday’;

KS: mλŋlal मंगल मङ्गल;

RL: mλŋgla~-bar मङ्गलबार मङ्गलबार;

MH: mλŋgla~bar मङ्गलबार मङ्गलबार;

TH: mōngolbar मङ्गलबार मङ्गलबार;

SH: mōngolbar मङ्गलबार मङ्गलबार;

RP: mōngolbar मङ्गलबार मङ्गलबार;

BH: mōngolbar मङ्गलबार मङ्गलबार;

BN: mōŋolbar, mōŋolbar मङ्गलबार

मङ्गलबार.

Recon. Id: 1520.

**mōj* n. ‘harrow, ladder used to level ground’;

*məgədʒ

KS: moj मोय घोयः;
MH: moj~ मोय गोयः;
TH: moj घै मइ;
SH: moj घै मइ;
RP: moj घै मइ;
BH: moj घै मइ;
BN: moj घै मै.
Recon. Id: 682. Etym: matyā. CDIAL: 9755.
Tadbhava.

*məgədʒ n. ‘brain’;
TH: məŋgoʃ मंगज मङ्गजः;
SH: məxəs मकज मकजः;
RP: məgodz मगज मगजः;
BN: məgozu मगजु मगजु.
Recon. Id: 435. Etym: mag|z.< Persian.

*məfj̥ʰərō n. ‘mosquito’;
KS: məfj̥ʰər मच्छर मच्छरः;
RL: məfj̥ʰər मच्छर मच्छरः;
MH: mAf̥ʰA, raṭkar mAf̥ʰA मच्छ, रातकार मच्छ
मच्, रातकार मच्.
Recon. Id: 313. Etym: matsara. CDIAL: 9757.
Tadbhava, possible Hindi loan.

*məṭrō n. ‘pea’;
KS: məṭər मटर शेवः;
RL: mʌṭAr मटर शेवः;
MH: mʌṭAr मटर शेवः;
TH: məṭor शेव मटरः;
SH: məṭor शेव मटरः;
BH: məṭor शेव मटरः;
BN: məṭor शत्र मटरः.
Recon. Id: 503. Etym: maṭtara. CDIAL: 9724.
Tadbhava.

*məṭləb n. ‘sense, meaning’;
KS: məṭləb {Hn.} मतलब मठलबः;
RL: mʌṭləb {Hn.} मतलब मठलबः.
Recon. Id: 967. Etym: m
AT: lab.< Hindi-Urdu < Persian < Arabic.

*məd̥o n. ‘alcohol’;
RL: mʌd̥, mʌt̥ मद मदः;
MH: mʌt̥ मद मदः;
TH: məd̥ मद मदः;
SH: mət̥ मद मदः;
RP: məd̥ मद मदः;
BH: mət̥, moṭ̥ मद मदः.
Recon. Id: 704. Etym: máda. CDIAL: 9773.
Tatsama.

*məhu, *mod̥u

*mənq n. ‘heart’;
KS: mən मन भनः;
RL: mən मन भनः;
MH: mən मन भनः;
RP: mən भन मन.
Recon. Id: 396. Etym: máñas 'mind'.
CDIAL: 9822. Tadbhava.

*məritʃ, *mərufʃ n. ‘chilli’;
KS: mərtʃin मरचिन भरचिनः;
RL: [moitʃin, mərtʃin] मइचिन, मर्चिन
भैचिन, भर्चिन;
MH: mərtʃi, mərtʃin मर्ची, मर्चीन शौं, शौनः;
TH: moriʃ भरिच मरिचः;
SH: morus मरुष मरुचः;
RP: morus, moris भोरुष, भोरिच मोरुच,
मोरिचः;
BH: morus भोरुष मोरुच.
*Recon. Id: 529. Etym: marīca (*maricca ;
marucca). CDIAL: 9875. Tadbhava.

*mərəd̥ n. ‘male’;
KS: mərəd̥ मरद भरदः;
RL: morəd̥ मरद भरदः;
TH: mərod̥ भरद मरदः.
Recon. Id: 780. Etym: mard.< Persian.

*mərənq n. ‘dying’;
KS: mərlən मरन भरनः;
MH: mərlən मरन भरनः;
TH: məra, məron भरा, भरन मरा, मरनः;
SH: məra भरा मरा;
RP: məron, mərse, məsse भरोन, भरसे
मरोन, मरसे;
BH: məron भरोन मरोनः;
BN: mərən, morən भरन मरनः.
Recon. Id: 1509. Etym: maranya. CDIAL: 9869.
Tadbhava.

*məhu mat̥hi n. ‘honey bee’;
KS: məu mat̥hi मौ माद्धी घौ माषी;
RL: mʌd̥u mat̥hi {Ts.} मधुमाद्धी मधुमाषी;
MH: mʌhu mat̥hi महु माद्धी भह माषी;
TH: məho mat̥hi भह माद्धी मह माद्धी;
SH: mou mʷasi घौ माषी मौ माची;
RP: mou masi घौ माषी मौ माद्धी;
BH: mou masi घौ माषी मौ माद्धी;
BN: mou maxi घौ माथि मौ माद्धी.
*Recon. Id: 551. Etym: mádhū + see *mat̥hi*
'fly'. CDIAL: 9784. Tadbhava.

*məhu, *məd̥u n. ‘honey’;

*makqa

RL: məd̥u-ras मधुरस मधुरस;
MH: məd̥u, mohur ras मधु, महुर रस मधु,
 मधुर रस;
TH: mod̥u मधु मधु;
SH: mod̥u मधु मधु;
RP: mod̥u मधु मधु;
BH: modu मधु मधु;
BN: mod̥u मधु मधु.

Recon. Id: 549. *Etym:* *mádhu*. *CDIAL:* 9784.

Tatsama.

*makqā n. ‘spider’;

KS: məxra मकड़ा मकड़ा;
RL: makra, məkra माकरा शाकरा;
MH: makra माक्रा शाक्रा;
TH: makra, makroṣa, makroṣa शाकरा,
 शाकरासा माकरा, माकरासा;
SH: maxeṭa शाकेड़ा माकेड़ा;
RP: makra शाक्रा माक्रा;
BH: maxṭa शाक्रा माक्रा;
BN: maxra शाकारा माकारा.

Recon. Id: 249. *Etym:* *markaṭa*. *CDIAL:* 9883.

Tadbhava.

*makowrō n. ‘insect, a worm, a grub’;

RL: makur माकुर माकूर;
TH: pokamakor पकामाकर पकामाकर;
BH: makor शाकर माकर.

Recon. Id: 248. *Etym:* *matkōṭaka* ‘termite or white ant’ or cf. *makqā. *CDIAL:* 9749.

Tadbhava.

*makaj n. ‘maize’;

KS: məkəj मकई शकई;
RL: məkka {Hn.} मक्का शक्का;
MH: makaj माकाइ शाकाइ;
TH: makaj शाकाइ माकाइ;
SH: maxoj शाकोइ माकोइ;
BN: makoj शाकै माकै.

Recon. Id: 522. *Etym:* *markaka*. *CDIAL:* 9879.

Tadbhava.

*mak^hono n. ‘butter’;

KS: məkk^hən {Hn.} मक्खन मक्खन;
MH: məkk^hən {Hn.} मक्खन मक्खन;
SH: maxom शाखम माखम;
RP: makon शाकन माकन;
BH: maxon शाखन माखन;
BN: maxən शाखन माखन.

Recon. Id: 560. *Etym:* *mrakṣana*.

CDIAL: 10378. Tadbhava.

*madža

*mag^hō n. ‘10th month of the Hindu calendar’;

KS: mag माघ शाघ;
RL: mag माघ शाघ;
MH: mag माग शाग;
TH: mag शाघ माघ;
SH: mak शाग माग;
RP: mag शाग माग;
BH: mak शाग माग;
BN: max शाघ माघ.

Recon. Id: 1537. *Etym:* *māghā*. *CDIAL:* 999.

Tatsama.

*matj^hō n. ‘fish’;

KS: matj माछ शाछ;
RL: matj^h माछ शाछ;
MH: matj^h माछ शाछ;
TH: matj^h शाछ माछ;
SH: mas शाच माच;
RP: mas शाछ माछ;
BH: mas शाछ माछ;
BN: mas शाछ माछ.

Recon. Id: 224. *Etym:* *mátsya*. *CDIAL:* 9758.

*matj^hua, *matj^huar n. ‘fisherman’;

KS: matj^hwar मच्छार मछुआर;
RL: matj^hwar मच्छवार मछुवार;
MH: matj^huar माच्छवार शाछुवार;
TH: matj^huar शाछुयार माच्छवार;
SH: masua शाचूया माचुया;
RP: masuw^jæ शाचूया माच्छुवा०;
BH: masuw^jæ शाचूया माच्छुवा०;
BN: masua शाचूया० माच्छवा०.

Recon. Id: 820. *Etym:* see *matj^hō ‘fish’.

Tadbhava.

*matj^hi n. ‘fly’;

RL: matj^hi माढ्ही शाढी;
TH: matj^hi शाढि माढ्हि;
SH: masi शाढि माढ्हि;
RP: masi, mats^hi शाढि माढ्हि;
BH: masi शाढि माढ्हि;
BN: maxi शाढी माढ्ही.

Recon. Id: 307. *Etym:* *mákṣā*. *CDIAL:* 9696.

Tadbhava.

*madža n. ‘marrow’;

RP: madža माजा माजा;
BH: madza माजा माजा;
BN: modža मज्जा मज्जा.

Recon. Id: 361. *Etym:* *majján*. *CDIAL:* 9712.

Tatsama.

*mað̥^f-

*mað̥^f- post. ‘between, middle’;
TH: mað̥ot̥ मावत् माद्वत्;
RP: maðot̥, matse माजत्, माजे माजत्,
माजे;
BH: mazot̥, maziPæt̥ मावत्, माद्विलात्
माद्वत्, माद्विलात्;
BN: mazot̥ माजत् माजत्.
Recon. Id: 1033. Etym: *mádhya*. CDIAL: 9804.
Tadbhava.

*maṭi n. ‘earth, soil’;
KS: maṭi माटी शौटी;
RL: maṭi माटी शौटी;
MH: maṭi माटी शौटी;
TH: maṭi शौटि माटि;
SH: maṭi शौटि माटि;
RP: maṭi शौटि माटि;
BH: maṭi शौटी माटी;
BN: mati, mat^hi शौटि माटि.
Recon. Id: 114. Etym: *mīttikā*. CDIAL: 10286.

Tadbhava.

*mat^ha n. ‘head’;
KS: mat^ha माथा शाथा;
RL: mat^ha माथा शाथा;
MH: mat^ha माथा शाथा;
TH: mat^ha माथा माथा;
SH: mat^ha माथा माथा;
RP: maṭa शाता माता;
BH: maṭa शाता माता;
BN: mat^ha माथा माथा.
Recon. Id: 430. Etym: *masta*. CDIAL: 9926.

Tadbhava.

*manuṣ > manuṣi > manji n. ‘human,
person’;
RL: mansi, mansi-la मान्सी, मान्सीला शासी,
शासीला;
MH: manus मानुष मानुष;
TH: manuṣ मानुष मानुष;
SH: manji शान्सी शानसी;
RP: manuṣ मानुष मानुष;
BH: manji शान्सी शानसी;
BN: manu . शानुह मानुह.
Recon. Id: 777. Etym: *manuṣyā*. CDIAL: 9828.
altered Tatsama.

*mane n. ‘sense, meaning’;
KS: mane माने शाने;
RL: mane माने शाने;
MH: mane माने शाने;

SH: mane शाने माने;
RP: mane शाने माने.
Recon. Id: 966.

*man^f- v. ‘agrees’;
KS: man^f- मान- शान-;
MH: man^f- मान्ह- शांह-;
RP: man- शान- मान-;
BH: man- शान- मान-.
Recon. Id: 1994. Etym: *mányatē*. CDIAL: 9857.

Tadbhava.

*map^h adj. ‘forgiven’;
KS: maφi माफी शाफी;
RL: maφ माफ शाफ;
MH: maφ माफ शाफ;
SH: maφ माप माप;
RP: map kora शाप करा माप करा;
BH: map शाफ माफ;
BN: maφ, map शाफ माफ.
Recon. Id: 880.

*maj- n. ‘female’;
TH: majja~, mai शाइया, शै माइया, माइ;
BH: majo शाइय माइय.
Recon. Id: 796.

*maʃo n. ‘month’;
RL: mas मास शास;
MH: mas माँस शाँस;
TH: maʃ शास मास;
SH: maʃ शास मास;
RP: maʃ शास मास;
BH: maʃ शास मास.
Recon. Id: 1552. Etym: *mā́sa*. CDIAL: 10104.

Tadbhava.

*maʃuda, *maði n. ‘gums’;
KS: məsura मसूडा शसूडा;
RL: məsura मसुरा शसुरा;
TH: maʃura, maʃkura शसुरा, शासकुरा
मासुरा, मासकुरा;
RP: maṭi शौटी माडी.
Recon. Id: 475. Etym: *māṁsapuṭaka*.
CDIAL: 9984. Tadbhava.

*maʃu, *məʃo~, *maŋʃo n. ‘meat (flesh)’;
KS: ma~s {Hn.} माँस शँस;
RL: masu मासु शासु;
MH: masu मासु शासु;
SH: məʃo {s-Ts.} शसृ मसृ;
RP: maŋʃo {Ts.} शांश मांश;
BH: məʃo {s-Ts.} शसृ मसृ;

*mit^ha

BN: maŋsə {Ts.} मांस मांस.
Recon. Id: 515. *Etym:* māṁsá 'flesh'.
CDIAL: 9982. Tatsama?.

*mit^ha adj. 'lie (untruth)';

RL: mit^hamit^hi मित्तामित्ति शिष्टमित्ति;
MH: mit^hamit^hi, mitt^ha {Ts.} मित्तामित्ति,
 मित्त्या शिष्टमित्ति, शिष्टा;
TH: mit^ha, mitt^ha {Ts.} शिष्टा, शिष्ट्या मित्ता,
 मित्त्या;
SH: mits^ha शिष्टा मित्ता;
RP: mis^hæ, mitt^ha {Ts.} शिष्टा, शिष्टा मित्तौ,
 मित्ता;
BH: mis^hæn mis^hæ शिष्टा, शिष्टा मित्तौ, मित्ता;
BN: misa शिष्टा मित्ता.
Recon. Id: 722. *Etym:* mithyā̄. *CDIAL:* 10130.
 Tadbhava.

*mit^ha adj. 'sweet';

KS: miṭ^hΛ मीठअ शीठअ;
RL: miṭ^hΛ मीठ शीठ;
MH: miṭ^hΛ मिठ शिठ;
TH: miṭ^ho {Tb.}, miṣṭhi {Ts.} शिठ, शिष्ठिः
 मिठ, मिष्ठि;
BH: miṭ^hæ शिठा मित्त्या;
BN: mit^ha शिठा मिठा.
Recon. Id: 1351. *Etym:* mr̥ṣṭā. *CDIAL:* 10299.
 Tadbhava.

*mit^haj n. 'sugar (brown)';

KS: miṭ^ha मिठा शिठा;
MH: miṭ^haj मिठाइ शिठाइ;
SH: miṭ^haj शिठाइ मिठाइ;
RP: miṭ^hæ शिठाइ मिठाइ;
BH: miṭ^hæ शिठाइ मिठाइ.
Recon. Id: 545. *Etym:* mr̥ṣṭā. *CDIAL:* 10299.
 Tadbhava.

*mihi adj. 'thin (stick)';

MH: mihi मिहि शिहि;
TH: mihi शिहि मिहि.
Recon. Id: 1316.

*mui pro. 'I';

KS: mui मुई शूई;
RL: mui मुई शूई;
MH: mui मुई शूई;
TH: mui शूई मुई;
SH: mui शूई मुई;
RP: mui शूई मुई;
BH: mui शूई मुई;
BN: mœ मय मय.
Recon. Id: 2283.

*murdar

*muk^ho n. 'mouth';
KS: muk मुख शूखः;
RL: muk^h मुख शूखः;
MH: muk^h मुख शूखः;
TH: muk^h शूख मुखः;
SH: muk शूख मुखः;
RP: muk शूक मुकः;
BH: muk शूख मुखः;
BN: mux शूख मुखः.
Recon. Id: 438. *Etym:* mukha. *CDIAL:* 10158.
 semi-Tatsama.

*muk^ha-muk^hi post. 'in front (of), facing';
KS: muxa-muxi मुखा-मुखी शूखा-शूखी;
MH: muxa-muxi मुखा-मुखी शूखा-शूखी;
TH: muxamuxi शूखाशूखि मुखामुखि;
RP: muk^ha-muki शूका-शूकि मुका-मुकि.
Recon. Id: 1029. *Etym:* see *muk^h 'mouth'.

*mut^hi, *mut^hiar n. 'leather worker';
TH: mut^hi शूटि मुचि;
SH: musiar शूचियार मुचियार;
RP: musi, mutsi शूटि मुचि;
BH: mutsiaer शूचियार मुचियार;
BN: musi शूटि मुचि.
Recon. Id: 812.

*mut^hi n. 'fist, clenched hand';
RL: mut^hhi {Hn.} मुट्ठी शूटी;
MH: mut^hhi {Hn.} मुठी शूटी;
TH: mut^h (Tb.), muṭ^hi (Ts.) शूठ, शूठि मुठ,
 मुठि;
SH: mut^hi शूठि मुठि;
RP: mut, mut^hae शूठ, शूठा मुठ, मुठौ;
BH: muti शूटी मुटी;
BN: mut^hi शूठि मुठि.
Recon. Id: 491. *Etym:* muṣṭí. *CDIAL:* 10221.
 Tadbhava.

*mut^ho n. 'urine';

KS: mut मूत शूतः;
RL: mut मूत शूतः;
MH: muṭ मूत शूतः;
TH: muṭ शूत मूतः;
SH: muṭ, mu शूत मूतः;
RP: muṭ शूत मूतः;
BH: muṭ शूत मूतः;
BN: mut शूत मूतः.

Recon. Id: 405. *Etym:* mū̄tra. *CDIAL:* 10234.
 Tadbhava.

*murdar n. 'corpse';

KS: murda मुरदा शूरदा;

*murga, *murgi

RL: murdar मुरदार शूरदार;
TH: muḍdar शूद्दार मुद्दार.
Recon. Id: 340. Etym: murda ; murdār.
Persian.

*murga, *murgi n. ‘chicken, cock, rooster’;
KS: murgi, murga मुरगी, मुरगा शूरगी, शूरगा;
RL: murg-i, murg-a मुर्गी, मुर्गा शूर्गी, शूर्गा;
MH: murg-i, murg-a मुर्गी, मुर्गा शूर्गी, शूर्गा;
TH: murgi, mugi, murga, muga शूर्गी, शूरगी,
शूर्गा, शूर्गी मुर्गी, मुरगी, मुर्गा, मुर्गा;
SH: murgi, murg^wa शूरगी, शूरगा मुरगी,
मुरगा;
RP: murgi, murug, murg^jæ शूर्गी, शूरग, शूर्गा
मुर्गी, मुरग, मुर्गी;
BH: murgi, murg^jæ शूर्गी, शूर्गा मुर्गी, मुर्गा;
BN: murgi शूरगी मुरगी.
Recon. Id: 296. Etym: murg|. Persian.

*murf^ha n. ‘faint, swoon’;
KS: murtʃ^ha मूरच्छा शूरच्छा;
MH: murtʃ^ha मुर्छा शूर्छा;
BH: murtʃ^jæ शूर्छा मुर्छा;
BN: mursa, mussa शूर्छा मुर्छा.
Recon. Id: 982.

*mul^o n. ‘root’;
KS: mul मूल शूल;
SH: mul शूल मूल;
RP: mul शूल मूल.
Recon. Id: 41. Etym: mū Ia. CDIAL: 10250.
Tadbhava?.

*muṣ^o n. ‘rat, lives in fields (or house), harvest rat’;
KS: musa, musu मुसा शूसा;
RL: mus मुस शूस.
Recon. Id: 303. Etym: mūṣa. CDIAL: 10258.
Tadbhava.

*muṣi n. ‘ashes, soot’;
KS: mus मुश शूश;
RL: musi मुसी शूसी;
MH: musi मुसी शूसी;
TH: muʃ शूश मुश.
Recon. Id: 108. Etym: máši ‘black powder,
lampblack, ink’. CDIAL: 9920. Tadbhava.

*meg^fo, *meg^fola n. ‘cloud’;
RL: mjeg मेघ शेघ;
MH: meg मेग शेग;
TH: meg, meg, meg^fla मेघ, शेघला मेघ,
शेघला;

*moda

SH: mek श्याग श्याग;
RP: mæg, mægla श्याग, श्यगला माँग,
मँगला;
BH: mek, megali श्याघ, श्याघलि श्याघ,
श्याघलि;
BN: mex शेघ मेघ.
Recon. Id: 126. Etym: mēghā ; mēghya.
CDIAL: 10302 ; 10304. ?Tatsama,
?Tadbhava.
*meļa adj. ‘many’;
TH: mela शेला मेला;
SH: mela शेला मेला;
RP: mæla शेला मेला;
BH: mela शेला मेला.
Recon. Id: 1175. Etym: mēla ‘meeting’.
CDIAL: 10331. Tadbhava.

*meska n. ‘comb’;
BH: meska शेका मेस्का ;
BN: meska शेका मेस्का.
Recon. Id: 696.

*motʃ^o n. ‘moustache’;
KS: motʃ मोच शोच;
RL: motʃ मोच शोच;
MH: motʃ मोच शोच;
TH: motʃ शच मच;
SH: mos शोच मोच;
RP: mos शोछ मोछ;
BH: mos शोच मोच;
BN: mos शोच मोच.
Recon. Id: 495. Etym: mucchā. CDIAL: 10180.
Tadbhava.

*moṭa adj. ‘fat’;
KS: moṭo {Np.} मोटो शोटो;
RL: moṭo {Np.} मट शटो;
MH: maṭṭa मट शटो;
TH: moṭa शटो मटा;
SH: moṭa शोटो मोटा;
RP: moṭa, moṭa शोटो मोटा;
BH: moṭa शोटो मोटा;
BN: mota शोटो मोटा.
Recon. Id: 1309. Etym: muṭta ‘defective’ >
*mōṭṭha. CDIAL: 10187. Tadbhava.

*moda n. ‘corpse’;
SH: moṭa, mora शरा मरा;
RP: moṭa शडा मडा;
BH: mora शरा मरा;
BN: mora manuh शरा शानुह मरा मानुह.

*moni

Recon. Id: 341. Etym: mṛtaka. CDIAL: 10279.
Tadbhava.

*moni *n. ‘lake (ox-bow)’;*

KS: moni मरिया मरिया;
RL: moni मोनी मोनी;
MH: muni मुनी मूँनी;
TH: muni मनि मनि.
Recon. Id: 141.

*mosa *n. ‘mosquito’;*

TH: moṣa, moṣo मशो, मशा मशो, मशा;
SH: moṣo मष मष;
RP: moṣa मशा मशा;
BH: moṣa मशा मशा;

*lat^{hi}

BN: moh॒ महै महै’.

Recon. Id: 312. Etym: maśāka. CDIAL: 9917.
Tadbhava.

*mojla *adj. ‘dirty’;*

RL: mojla मइला मइला;
TH: mojla मयला मयला;
SH: mojla मेला मैला;
RP: moj^læ मइल्या मइल्ला;
BH: moj^læ मोइला मोइला;
BN: mojla मयला मयला.

Recon. Id: 1270. Etym: malin. CDIAL: 9904.
Tadbhava.

1 - ल - ल

*lōwha *n. ‘iron’;*

KS: lua लुहा लुहा;
RL: luha लुहा लुहा;
MH: luha लुहा लुहा;
TH: luha लुहा लुहा;
SH: noha नोश नोहा;
RP: nowa नुझा नुवाँ;
BH: noha, noa नहा, नोँया नहा, नोँया;
BN: loha लोश लोहा.
Recon. Id: 99. Etym: laūha and cf. lōhā.
CDIAL: 11172a ; 11158. Tadbhava.

*lōwharō *n. ‘blacksmith’;*

KS: luhar लोहार लोशर;
RL: luhar लुहार लुशर.
Recon. Id: 816. Etym: lōhakāra ; lauhakāra.
CDIAL: 11159. Tadbhava.

*lōkodji *n. ‘firewood’;*

KS: ləkri लकड़ी लकड़ी;
RL: ləkri लकड़ी लकड़ी;
MH: ləkri लकड़ी लकड़ी;
TH: lokri लकड़ि लकड़ि.
Recon. Id: 30. Etym: lakuta. CDIAL: 10875.
Tadbhava.

*lōgōṭō *post. ‘near, close, beside’;*

RL: ləγ-ət̪, lək-t̪-e लगत, लकते लगत, लकते;
MH: ləg-ət̪ लगत लगत;
TH: ləyoṭ लगत लगत;
SH: nəyōṭ, naya नगत, नागा नगत, नागा;
RP: nəgoṭ नगोत नगोत;
BH: nəgoṭ नगत नगत;

BN: ləyōṭ लगत लगत.

*Recon. Id: 1013. Etym: ?conn. *lag- ‘be applied, adhere’ [unexplained *a/*ɔ].*

*lomba, *lamba *adj. ‘long, tall’;*

KS: ləmba लंबा लंबा;
RL: ləmma लम्मा लम्मा;
MH: lamba, lamə {Np.} लाम्बा, लाम लाम्बा,
लाम;
TH: ləmba, lamba लम्बा, लाम्बा लम्बा, लाम्बा;
RP: nəmba नम्बा नम्बा.
Recon. Id: 1250. Etym: lamba ‘pendent’, lāmbyā. CDIAL: 10951 ; 11022. ?Tadbhava.

*ladʒ, *lədʒdža *n. ‘shame, sense of modesty’;*

KS: ladʒ {Tb.} लाज लाज;
RL: ladʒ {Tb.} लाज लाज;
MH: ladʒ {Tb.} लाज लाज;
TH: loiḍdža {Ts.} लइज्जा लइज्जा;
SH: nəzza {Ts.} नज्जा नज्जा;
RP: nədʒdza {Ts.}, nadz {Tb.} नज्जा, नाज
नज्जा, नाज;
BH: nədʒda {Ts.} नज्जा नज्जा;
BN: las {Tb.} लाज लाज.
Recon. Id: 968. Etym: lajjā. CDIAL: 10910.
Tadbhava, adapted Tatsama.

*lat^{hi} *n. ‘stick’;*

KS: lat^{hi} लाठी लाठी;
RL: lat^{hi} लाठी लाठी;
MH: lat^{hi} लाठी लाठी;
TH: lat^{hi} लाठि लाठि;
SH: naṭ^{hi} नाठि नाठि;

RP: naṭi नाठी नाठी;
BH: naṭi नाटि, नाठि नाटि, नाठि;
BN: lat^hi लाठि लाठि.
Recon. Id: 16. *Etym:* *laṣṭi*. *CDIAL:* 10991.
Tadbhava.

*la|ɔ n. ‘saliva’;
KS: lalḍ^hol लालझोल नालबोल;
RL: lal ḍ^hol लाल झोल नाल झोल;
MH: lal, ral {Np.} लाल, राल नाल, राल;
TH: lal नाल लाल;
SH: nal नाल नाल;
RP: nala, nælta नाला, नेल्टो नाला, नेल्टा;
BH: nala नाला नाला;
BN: lalta नालटो लालटा.
Recon. Id: 440. *Etym:* *lālā*. *CDIAL:* 11027.
Tadbhava.

*lal adj. ‘red’;
KS: lal लाल नाल;
RL: lal लाल नाल;
MH: lal लाल नाल;
TH: lal, hal नाल, नाल लाल, नाल;
SH: nal नाल नाल;
RP: nal नाल नाल;
BH: nal नाल नाल;
BN: lal नाल लाल.
Recon. Id: 1434. *Etym:* *lāl*. Persian.

*lalatʃɔ n. ‘greed’;
KS: lalatʃ लालच नालच;
RL: lalatʃ लालच नालच;
MH: lalatʃ लालच नालच;
BH: nalos नालच नालच.
Recon. Id: 971. *Etym:* *lālitya*. *CDIAL:* 11029.
Tadbhava.

*laləʃɔ, *laləʃa n. ‘temptation’;
RL: lalsa, lalʃia लालसा, लालचिया नालसा, नालचिया;
SH: naloʃ नालस नालस;
RP: nalʃa नालशा नालशा;
BH: naloʃ नालस नालस;
BN: lalosa नालसा लालसा.
Recon. Id: 973. *Etym:* *lālasā*?Tatsama.

*laʃ n. ‘corpse’;
RL: ləhas लाहाश नाहाश;
MH: las लास नास;
SH: naʃ नाश नाश;
RP: naʃ नाश नाश.
Recon. Id: 339. *Etym:* *lāš*.< Persian (Turkish

according to ODBL p213. fn 1).

*luṭi (or nuṭi?) n. ‘ant’;
MH: lutj लुटी नुटी;
SH: nuṭi नुटि नुटि.
Recon. Id: 554.

*lula, *lul^ha adj. ‘lame, crippled’;
MH: lul^ha लुल्हा नुव्हा;
TH: lula, nula नुला, नुला लुला, नुला;
RP: nuḷ^hae नुला नुला;
BH: nuḷ^hae नुला नुला.
Recon. Id: 990. *Etym:* *lulla*. *CDIAL:* 11090.
Tadbhava.

*len̥da, *neṇ̥da adj. ‘lame, crippled’;
KS: neṇ̥ra नेंडा नेंड़ा;
RL: neṇ̥ra, neṇ̥ra नेडरा नेड़रा;
MH: leṇ̥ra लेण्डा लेण्डा;
SH: neṇ̥ra, neṇ̥ra नेंडा नेंडा;
RP: næṇ̥ra, næṇ̥ra नेंड़ा नेंड़ा;
BH: neṇ̥ra, neṇ̥ra नेंड़ा नेंड़ा;
BN: leṇ̥era लेण्डेरा लेडेरा.
Recon. Id: 989. *Etym:* *likka* (*lēn̥ga); cf. *lenkarā* ‘ragged, torn (of cloth)’ {Oriya}. *CDIAL:* 11044. Tadbhava.

*lek̥da n. ‘wolf, a carnivore that is smaller than a lion’;
RL: lekra लेक्रा लेक्रा;
MH: lekra लेक्रा लेक्रा;
TH: nekre {SCB} नेकरे नेकरे;
SH: nexera न्याकड़ा न्याकड़ा;
RP: nekre {SCB} नेकड़े नेकड़े;
BH: nekra न्याकड़ा न्याकड़ा;
BN: lokra लक्रा लक्रा.
Recon. Id: 329.

*le̤-ṳ < *la̤-ua̤ n. ‘tail’;
MH: ne̤l नेट नेट;
SH: ne̤lo न्याटो न्याटो;
BH: ne̤lu नेंदौ नेंदू;
BN: letu~ लेटूं लेटुं.
Recon. Id: 242. *Etym:* *laṭṭa* ‘hanging, tangled’. *CDIAL:* 10918. Tadbhava.

*lok n. ‘people’;
KS: lok लोक लोक;
RL: lok, lok-la लोक, लोकला लोक, लोकला;
MH: lok लोक लोक;
TH: lok लोक लोक;
SH: lok लोक लोक;
RP: lok लोक लोक;

**lota*

BH: lok लोक लोक;

BN: lok लोक लोक.

Recon. Id: 776. Etym: *lōkā* ‘free space, world’. CDIAL: 11119. Tatsama.

**lotā* n. ‘waterpot’;

RL: lotā लोटा लोटो;

MH: lāṭa लटा लटो.

Recon. Id: 594. Etym: *lōṭta*. CDIAL: 11133.

Tadbhava.

**lob^h* n. ‘temptation’;

KS: lob लोभ लोभ;

RL: loβ लोभ लोभ;

MH: lob लोभ लोभ;

TH: loβ लोभ लोभ;

SH: loφ लोभ लोभ;

RP: loβ, noβ लोब, नोब लोब, नोब;

BH: loφ लोब लोब;

**rand^h-*

BN: loφ लोभ लोभ.

Recon. Id: 875.

**loj* n. ‘tear (from the eye)’;

KS: loj लोई लोइँ;

RL: loj लोय लोयः;

MH: loj, roj लोय, रोय लोया, रोया;

TH: loj लै लइः;

BH: loj लोय लोय.

Recon. Id: 372. Etym: *rōda* > **lōa* {MIA}.

CDIAL: 10839. Tadbhava.

**lepo* n. ‘blanket, quilt’;

TH: lep लेप लेप;

SH: lep न्याप ल्याप;

RP: næp न्याप नॉप;

BN: lep लेप लेप.

Recon. Id: 653. Etym: *lēpya* ‘plaster’.

CDIAL: 11114. Tadbhava.

r - रः - r

**rakṭo* n. ‘blood’;

RL: rakti रक्ती रक्ती;

MH: rakti रक्त रक्त;

TH: ṣktō, rakṭo अक्तु, रक्तु अक्तु, रक्त;

SH: raktō रक्तु रक्त;

RP: ṣktō अक्तु अक्त;

BH: raktō, noktō रक्तु, नक्तु रक्त, नक्त.

Recon. Id: 356. Etym: *rakta*. CDIAL: 10539.

Tatsama.

**rog* n. ‘vein’;

KS: rog रोग झोग;

MH: rək रग रग;

TH: rog रग रग;

RP: rog रग रग;

BH: nok, rök नक, रग नक, रग.

Recon. Id: 406. Etym: *rag*. < Persian.

**raj* n. ‘colour’;

KS: rai रंग रङ्ग;

RL: rai रंग रङ्ग;

MH: rai रङ् रङ्;

TH: rai रङ् रङ्;

SH: rai रङ् रङ्;

RP: ḷi अङ् अङ्;

BH: rai रङ् रङ्;

BN: rai रङ् रङ्.

Recon. Id: 1426. Etym: *raīga*. CDIAL: 10560.

Tatsama.

**rajñi d^henu* n. ‘rainbow’;

TH: rājñihenu राज्ञेनु रङ्घेनु;

RP: ḷñd^henu अङ्धनु अंधनु.

Recon. Id: 152. Etym: cf. **rɔŋ* & **d^hənuk^h*.

**rəbibar* n. ‘Sunday’;

RL: rəwiwar रविवार रविवार;

TH: robiśbar रविवार रविवार;

RP: obib^hær अविवार अविवार;

BH: ḥbbar अववार अववार;

BN: rowiwar बविवार रविवार.

Recon. Id: 1516.

**rajsun^h, *rejsun^h, *lejsun^h* n. ‘garlic’;

KS: rusni रूसनी रूसनी;

RL: [risun, nisun] रिसुन, निसुन रिसून, निसून;

MH: isni, rusni इसनी, रूसनी इसनी, रूसनी;

TH: oṣun, rɔṣun, roṣun ओशुन, रसून ओशुन, रसुन;

SH: eṣun एःशासून एःशासुन;

RP: oṣun ओशुन ओशुन;

BH: nosun, nesun, oṣun नेशुन रशुन, नेशुन;

BN: rehun रेशुन, रसून रेहुन, रसून.

Recon. Id: 527. Etym: *lásuna* (*lásuna* ;

**raśuna*). CDIAL: 10990. Tadbhava.

**rand^h-* v. ‘cooks’;

KS: nad^{fi}- नाध- नाध-;
 RL: nad^{fi}- नान्ध- नान्ध-;
 MH: nan^{fi}- नान्ह- नान्ह-;
 TH: ran^{fi}- रान- रान-;
 SH: and- आन्द- आन्द-;
 RP: and-, ond- आन्द- आन्द-;
 BH: rand^{fi}- रान्द- रान्द-;
 BN: rand^{fi}- रान्दा रान्दा.
Recon. Id: 1756. *Etym:* *randháyati* ‘subjects’.
CDIAL: 10616. Tadbhava.

*rai n. ‘mustard plant or seed’;

KS: rai राइ राई;
 MH: rai राइ राई;
 SH: rai राई राई.
Recon. Id: 68. *Etym:* *rājikā*. *CDIAL:* 10688.
 Tadbhava.

*rak^hwa[ɔ], *lak^hwa[ɔ] n. ‘herder, shepherd, cowherd’;
 KS: loxwal लख्वाल लश्वाल;
 MH: loxwal लख्वाल लश्वाल;
 TH: taxal, axal राखाल, आखाल राखाल,
 आखाल;
 SH: axwal आखोयाल आखोयाल;
 RP: akwal, akal आखोयाल आखोयाल;
 BH: raxwal, naxwal, axwal राखोयाल
 राखोयाल;
 BN: taxal राखाल राखाल.
Recon. Id: 809. *Etym:* *rakṣapāla* ‘watchman’.
CDIAL: 10548. Tadbhava.

*rago n. ‘anger’;

MH: rag राग राग;
 TH: rag राग राग;
 SH: rak राग राग;
 RP: ag आग आग;
 BH: rak राग राग;
 BN: rag, rak राग राग.
Recon. Id: 885. *Etym:* *rāga*. *CDIAL:* 10674.
 Tatsama.

*radʒ ha[ʃ] n. ‘goose’;

RL: radʒ-ha[ʃ] राजहाँस राजहाँस;
 MH: raza has राजा हाँस राजा हाँस;
 TH: haʃ हास हास;
 SH: haʃ हास हास;
 RP: adʒ ha[ʃ] आज हाँस आज हाँस;
 BH: radʒ haʃ, hafi राज हास, हासी राज हास,
 हासी;
 BN: raz-has राज-हाँस राज-हाँस.

Recon. Id: 288. *Etym:* see *radʒa + *haʃ.

*radʒa n. ‘king’;

KS: radʒa राजा राजा;
 RL: raza राजा राजा;
 MH: raza राजा राजा;
 TH: adʒa, radʒa आजा, राजा आजा, राजा;
 SH: raza राजा राजा;
 RP: adža आजा आजा;
 BH: nadža, adža नाजा, आजा नाजा, आजा;
 BN: raza राजा राजा.
Recon. Id: 807. *Etym:* *rājan*. *CDIAL:* 10679.
 adapted Tatsama.

*raṭi n. ‘night’;

KS: raṭ रात रात;
 RL: raṭ रात रात;
 MH: raṭ, raṭi रात, राती रात, राती;
 TH: raiṭ, ait राइत, आइत राइत, आइत;
 SH: aṭi आठि आठि;
 RP: aṭi आइत आइत;
 BH: rati, naṭi राति, नाति राति, नाति;
 BN: rati राति राति.
Recon. Id: 1495. *Etym:* *rātrī*. *CDIAL:* 10702.
 Tadbhava.

*rasta n. ‘road’;

MH: rasta रास्ता रास्ता;
 TH: aṣṭa, rasta आस्ता, रास्ता आस्ता, रास्ता;
 RP: aṣṭa आस्ता आस्ता;
 BN: rasta रास्ता, रास्ता रास्ता.
Recon. Id: 570. *Etym:* *rāsta*. Persian.

*rui n. ‘cotton’;

KS: rui रुई रुई;
 RL: rui रुई रुई;
 MH: rui रुई रुई.
Recon. Id: 84. *Etym:* *rū -- a*. *CDIAL:* 10798.
 Tadbhava.

*rupa n. ‘silver’;

RL: rupa रूपा रूपा;
 MH: rupa रूपा रूपा;
 TH: rupa, upa रूपा, उपा रूपा, औपा;
 SH: up^wa उपा, रूपा उपा, रूपा;
 RP: up^jæ उपा उपा;
 BH: rup^jæ, rup^jæli रूपा, रूपाली रूपा,
 रूपाली;
 BN: rupa रूपा रूपा.
Recon. Id: 1442. *Etym:* *rūpya*. *CDIAL:* 10805.
 Tadbhava.

**re̥t̥o*

**re̥t̥o* n. ‘current’;
KS: *re̥t̥* रेत् रेत्;
RL: *re̥t̥* रेत् रेत्.
Recon. Id: 167. *Etym:* *re̥tra* ‘perfumed powder’ > ‘sand’ > ‘current’.
CDIAL: 10816. *Tadbhava.*

**rod̥o* n. ‘sunshine, light, heat of the sun’;
KS: *roud̥* रौद् रौद्;
RL: *raud̥, raud̥* {Ts.} रउद्, राउद् रउद्,

**singal*

राउद्;
MH: *rot̥* रौत् रौत्;
TH: *rod̥* रोद् रोद्;
SH: *ot̥* ओद्, रोद् ओद्, रोद्;
RP: *oid̥* अइद् अइद्;
BH: *not̥, rot̥* नोत्, रौत् नोत्, रौत्;
BN: *rot* बद् रद्.
Recon. Id: 189. *Etym:* *raudrá*. *CDIAL:* 10872.
Tadbhava?.

ʃ - श - श

**ʃɔjʃo* n. ‘maize’;
RP: *ʃojʃo* शोइश् शोइश्;
BH: *ʃojʃo* शोइश् शोइश्.
Recon. Id: 523. *Etym:* *sasyá*. *CDIAL:* 13295.
Tadbhava.

**ʃɔtru* n. ‘enemy’;
MH: *sḀtru* सत्रु शक्;
RP: *ʃotru* शक् शत्रु;
BH: *ʃotru* शक् शत्रु;
BN: *hotru* शक् शत्रु.
Recon. Id: 804. *Etym:* *sátru*. *CDIAL:* 12286.
Tatsama.

**ʃənibar* n. ‘Saturday’;
KS: *səniʃ̥ər* शनीचर शनौचर;
RL: *sAniβ̥ar, sAniʃ̥arβ̥ar* शनिवार,
 शनिचरवार शनिवार, शनिचरवार;
MH: *sAniβ̥ar* सनिवार, सइन्चर शनिवार,
 सईचर;
TH: *soniβ̥ar* शोनिवार शोनिवार;
SH: *soniβ̥ar* शनिवार शनिवार;
RP: *sonib̥ær* शोनिवार शोनिवार;
BH: *soniβ̥ær* शनीवार शनीवार;
BN: *honibar, sonibar* शनिवार शनिवार.
Recon. Id: 1526.

**ʃəmbar* n. ‘Monday’;
KS: *sAm* सोम सोम;
RL: *som-bar* सोमवार सोमवार;
MH: *sAmbar* समवार समवार;
TH: *ʃəmbar* समवार समवार;
SH: *ʃəmbar* शमवार शमवार;
RP: *ʃəmbar* समवार समवार;
BH: *ʃəmbar* शमवार शमवार;
BN: *həmbar* सोमवार सोमवार.
Recon. Id: 1519.

**ʃɔrəm* n. ‘shame, sense of modesty’;
KS: *sərəm* शरम शरम;
TH: *ʃɔrom* शरम शरम;
SH: *ʃɔrəm* सरम सरम;
RP: *ʃɔrom* शरम शरम.
Recon. Id: 969.

**ʃɔril̥o* n. ‘body’;
TH: *ʃoril* शरील शरील;
SH: *ʃoril* शरील शरील;
RP: *ʃoil* शरील शरील;
BH: *ʃoril* शरील शरील.
Recon. Id: 337. *Etym:* *śáriṛa*. *CDIAL:* 12335.
Tadbhava.

**ʃɔlea* n. ‘mouse’;
TH: *ʃolea* शलेया शलेया;
SH: *ʃolea* सलेया सलेया;
RP: *ʃolea* शलेया शलेया;
BH: *ʃolea* शलेया शलेया;
BN: *holja* शलीया शलीया.
Recon. Id: 301. *Etym:* *?śályaka* ‘porcupine’.
CDIAL: 12353. ?Tadbhava.

**ʃamuk̥o* n. ‘snail’;
MH: *samuk* (Tb.), *sambuk* (Ts.) सामुक्,
 साम्बुक् सामुक्, साम्बुक्;
TH: *samuk* शामुक् शामुक्;
SH: *samuk* शामुक् शामुक्;
BH: *samuk* शामुक् शामुक्.
Recon. Id: 238. *Etym:* *śambu* > *sambukka*
 {Pk.}. *CDIAL:* 12316. semi-Tatsama?.

**ʃingal* n. ‘mucus of the nose’;
KS: *sijal* सिंगाल सिंगाल;
MH: *singari* सिंगारी सिंगारी;
TH: *singol, singal* शिंगल, शिंगल शिंगल,
 शिंगाल;

RP: sæjon शेजोन शेङ्गोन.
Recon. Id: 459. *Etym:* ?śrīkhala ‘chain’.
CDIAL: 12580. Tadbhava.

*fik *n.* ‘stick’;
SH: fik शिक शिक;
RP: fik शिक शिक.
Recon. Id: 18. *Etym:* *sīk*. Persian.

*fik^h- *v.* ‘learns’;
KS: sik^h- सिख- सिख-;
RL: six- सीख- सीख-;
MH: sik^h- सिख- सिख-;
TH: fix- शिख- शिख-;
SH: fix- शिखार शिखार;
RP: sek-, fik शेख- शेख-;
BH: sek^h, fik^h- शेख- शेख-;
BN: hik- शिका शिका.
Recon. Id: 1600. *Etym:* *sīkṣatē*. *CDIAL:* 12430. Tadbhava.

*fipa *n.* ‘root (of a tree)’;
TH: fipa, cipa शिपा शिपा;
SH: pip^wa शिपा शिपा;
RP: pip^jæ शिप्या शिपॉ;
BH: pip^jæ शीप्या थीप्या;
BN: hipa शिपा शिपा.
Recon. Id: 40. *Etym:* *śiphā*. *CDIAL:* 12443. semi-Tatsama.

*fianjī *n.* ‘mucus of the nose’;
RL: siani सियानी सियानी;
BH: fiæni शियानी शियानी;
BN: hiani शियानि शियानि.
Recon. Id: 458. *Etym:* śrīkhāṇikā (*śrīkhāṇikā*; *śīnhāṇa*). *CDIAL:* 12582. Tadbhava.

*firō *n.* ‘vein’;
SH: fir शिर शिर;
BH: fir^jæ शिरा शिरा;
BN: hira शिरा शिरा.
Recon. Id: 408. *Etym:* *sīrā*. *CDIAL:* 13421. Tadbhava.

*filō *n.* ‘stone’;
KS: silti शिल्टी शिल्टी;
SH: fil, fič शिल शिल;
RP: fil शिल शिल;
BH: fil शिल शिल;
BN: hel शिल शिल.
Recon. Id: 91. *Etym:* *śīlā*. *CDIAL:* 12459.

Tadbhava.
*fungh- *v.* ‘smells (perceive odor)’;
KS: sungh- सुँघ- सुँघ-;
RL: sungh- सुँघ- सुँघ-;
MH: sungh- सुँग- सुँग-;
TH: sunj- शुं- शुं-;
SH: sunj- शुंग- शुंग-;
RP: song-, sungh- शोंग-, शुंग- शुंग-;
BH: sonj-, sunj- शोंग-, शुंग- शुंग-;
BN: hunj- शुंग- शुंग-.
Recon. Id: 1698. *Etym:* *śrīkhati, śīnghati. *CDIAL:* 12579. Tadbhava.

*fukrbar *n.* ‘Friday’;
KS: sukər शुकर शुकर;
RL: sukrwar, sukarwar शुक्रवार शुक्रवार;
MH: sukarwar शुक्रवार शुक्रवार;
TH: fukurwar शुक्र वार शुक्र वार;
SH: fuxurwar शुक्रवार शुक्रवार;
RP: sokorbar शोकोरवार शोकोरवार;
BH: fukurwær शुक्रवार शुक्रवार;
BN: hukurwar, sukurwar शुक्रवार शुक्रवार.
Recon. Id: 1525. *Etym:* śukrá + vāra.
CDIAL: 12506 + 11547. semi-Tatsama + Tadbhava.

*sun- *v.* ‘hears’;
KS: sun- सुन- सुन-;
RL: sun- सुन- सुन-;
MH: sun- सुन- सुन-;
TH: sun- शुन- शुन-;
SH: sun- शुनिवार शुनिवार;
RP: son- शोन-, शुन- शोन-, शुन-;
BH: son-, sun- शोन-, शुन- शोन-, शुन-;
BN: hun- शुन- शुन-.
Recon. Id: 1647. *Etym:* śṛṇōti. *CDIAL:* 12598. Tadbhava.

*ſe~waʃ *n.* ‘cucumber’;
SH: ſemaf स्यामास स्यामास;
RP: ſo~aʃ शमाश शमाश;
BH: ſemaf शेमाश शेमाश;
BN: he~was, hejwas सेंवास सेंवास.
Recon. Id: 83. *Etym:* sabz. Persian.

*ſemla *adj.* ‘green’;
RP: ſæmla शामला शामला;
BH: ſemla शेमला शेमला.
Recon. Id: 1438. *Etym:* śīpāla. *CDIAL:* 12493. Tadbhava.

*ʃeʃa

*ʃeʃa *n.* ‘rabbit, hare’;
 SH: ʃeʃa शेसा शेसा;
 RP: ʃæʃa, ʃoʃa शेशा, शोशा शेशा, शोशा;
 BH: ʃeʃa शेशा शेशा;
 BN: haha pohu . शाहा पहु शाहा पहु.
Recon. Id: 291. *Etym:* śāśā. *CDIAL:* 12357.
 Tadbhava.

*ʃeʃo *n.* ‘end (result)’;

*ʃomundrɔ

RL: ses सेस सेस;
 MH: ses सेस सेस;
 TH: ʃef शेष शेष;
 RP: ʃæf शेष शेष;
 BH: ʃef शेष शेष.
Recon. Id: 766. *Etym:* śēśa ‘remaining’.
CDIAL: 12611. Tadbhava.

ʃ - श - ष

*ʃa~d̪o *n.* ‘bullock, ox’;
 TH: ſar घार पार;
 RP: ſa~r, ſa~t̪ घाड़/घाँड़ पाड़, पाँड़;
 BH: ſar golu, goru घार गरु पार गरु;

BN: har goru घाड़ गरु पाड़ गरु.
Recon. Id: 266. *Etym:* sā́ṇḍa. *CDIAL:* 13331.
 Tadbhava.

ʃ - श - स

*ʃəŋgɔ *n.* ‘friend’;
 RL: ſaŋj सड़ सঙ्ग;
 MH: ſaŋj सड़ सঙ্গ.
Recon. Id: 800. *Etym:* saīgá. *CDIAL:* 13082.
 Tatsama.

*ʃəŋge *post.* ‘with (accompanying).
Recon. Id: 1021. *Etym:* see *ʃəŋgɔ ‘friend’.

*ʃəŋsarɔ *n.* ‘world, universe’;
 KS: səŋsar संसार सङ्सार;
 RL: ſaŋsar संसार सङ्सार;
 MH: sənsar सन्सार सञ्चार;
 SH: ſəŋsar सङ्सार संसार;
 RP: ſəŋsar सङ्सार संसार;
 BH: ſəŋsar सङ्चार सँसार;
 BN: ſo~sar सङ्सार संसार.
Recon. Id: 2. *Etym:* saṁśāra. *CDIAL:* 13036.
 Tatsama.

*ʃokal, *ʃakal *n.* ‘morning’;
 RL: ſakale सकाले सकाले;
 TH: ſokal सकाल सकाल;
 SH: ſaxal साकाल साकाल;
 BH: ſakal साकाल साकाल.
Recon. Id: 1505. *Etym:* sakāla. *CDIAL:* 13067.
 Tatsama.

*ʃopk *n.* ‘road’;
 KS: ſərek सड़क सड़क;

MH: ſarlk सरक सरक;
 SH: ſɔl̪k, ſorok सड़क सड़क;
 BH: ſorok शड़क शड़क.
Recon. Id: 571. *Etym:* śāṭati ‘goes’.
CDIAL: 12269. ?Tadbhava.

*ʃobɔ *adj.* ‘all’;
 KS: ſəb-la सबला सबला;
 TH: ſɔbla सबला सबला;
 RP: ſowk, ſowg शौग शौग;
 BH: ſowk, ſowgħae शउक शउक.
Recon. Id: 1202. *Etym:* sárva ‘all, whole’.
CDIAL: 13276. Tadbhava.

*ʃobudž, *ʃobudžia *adj.* ‘green’;
 TH: ſobutʃ सबूज सबुज;
 SH: ſobus सबूज सबुज;
 RP: ſobudž, ſobdžia सबूज, सबजिया सबुज,
 सबजिया;
 BN: hewuzia सेउजीया सेउजीया.
Recon. Id: 1439. *Etym:* sabz. < Persian.

*ʃomundrɔ *n.* ‘sea (ocean)’;
 KS: ſəmundrɔ समुन्दर समून्दर;
 RL: ſamundrɔ समुन्दर समून्दर;
 MH: ſamundrʌ समुन्द्र समून्द्र;
 SH: ſomuddur समूद्र समुद्र.
Recon. Id: 180. *Etym:* samudrá. *CDIAL:* 13236.
 Tatsama.

*ʃɔr- *n.* ‘butter’;

RP: guḍam गुदाम् गुदाम्.
Recon. Id: 562.

*ʃɔrɔl̥ adj. ‘simple, easy’;

KS: sərəl सरल् सरल्;
RL: saral सरल् सरल्;
MH: saral सरल् सरल्;
RP: ʃɔrol सरल् सरल्;
BH: ʃɔrol सरल् सरल्;
BN: hɔrɔl सरल् सरल्.

Recon. Id: 1403. *Etym:* *saralá* ‘straight’.

CDIAL: 13252. Tadbhava.

*ʃɔra adj. ‘rotten’;

KS: səra सड़ा सड़ा;
RL: səral सड़ाल सड़ाल;
MH: sərə सरा सरा;
TH: ʃɔra सरा सरा;
BH: ʃɔra सरा सरा.

Recon. Id: 1301. *Etym:* *sátati* ‘disintegrates, is ill’.

CDIAL: 12268. Tadbhava.

*ʃɔriʃā n. ‘mustard plant or seed’;

KS: सरसों सरसों;
RL: sərsə सेरसो सेरसो;
TH: ʃɔriʃā सरिशा सरिषा;
SH: ʃɔiʃ̥iā सहेया सहया;
RP: ʃɔʃ̥iā शश्या शश्या;
BH: ʃɔʃ̥iā शहेया शहया.

Recon. Id: 67. *Etym:* *sarsápā* > *sarisava* {Pk.}.

CDIAL: 13281. Tadbhava.

*ʃɔwal n. ‘question’;

KS: səwal सवाल सवाल;
RL: səwal सवाल सवाल;
TH: ʃowal सोयाल सोवाल.

Recon. Id: 709. *Etym:* *su'äl* < Persian < Arabic.

*ʃɔṣṭā adj. ‘cheap’;

KS: səṣṭā सस्ता सस्ता;
RL: səṣṭā सस्ता सस्ता;
MH: səṣṭā सस्ता सस्ता;
TH: ʃɔṣṭā सस्ता सस्ता;
SH: ʃoṣṭā सस्ता सस्ता;
RP: ʃoṣṭā शस्ता शस्ता;
BH: ʃoṣṭā शस्ता शस्ता;
BN: hosta, hosta सस्ता सस्ता.

Recon. Id: 1257.

*ʃohədʒ adj. ‘simple, easy’;

RP: ʃohodz शहोज शहोज;

BN: hohos, hohos सहज सहज.

Recon. Id: 1405. *Etym:* *sahajā* ‘born together’.

CDIAL: 13302. Tatsama.

*ʃa~pɔ n. ‘snake’;

KS: sa~p साँप साँप;
RL: sa~p साँप साँप;
MH: sap साप साप;
SH: ʃap साप साप;
RP: ʃa~p साप साप;
BH: sap साप साप;

BN: hap साप साप.

Recon. Id: 231. *Etym:* *sarpá*; cf. *sāpa* {Oriya}.

CDIAL: 13271. Tadbhava.

*ʃandʒ̥iō n. ‘evening’;

KS: sam {Hn.} शाम शाम;
RL: san {Tb.} सान सान;
MH: san {Tb.} सान सान;
TH: joind̥ia {Ts.} जैन्हीका सइन्धा;
SH: sans {Tb.} सांझ सांझ;
RP: ʃa~dž {Tb.}, ʃa~dzerβela शौज, सॉजेर्बेला शौज, सॉजेर्बेला;
BH: sas {Tb.}, joind̥æ {Ts.} सांझ, सैंझा;
BN: hojnd̥ia, hojnd̥a {Ts.} सक्का सन्ध्या.

Recon. Id: 1502. *Etym:* *sarṇdhyā*.

CDIAL: 12918. Tadbhava.

*ʃagorɔ n. ‘sea (ocean)’;

SH: ʃagor सागर सागर;
RP: ʃagor सागर सागर;
BH: ʃagor सागर सागर;
BN: hayor सागर सागर.

Recon. Id: 181. *Etym:* *sāgara*.

CDIAL: 13325. Tatsama.

*ʃat̥ adj. ‘seven’;

KS: sat̥ सात सात;
RL: sat̥ सात सात;
MH: sat̥ सात सात;
TH: ʃat̥ सात सात;
SH: ʃat̥ सात सात;
RP: ʃat̥ शात शात;
BH: ʃat̥ सात सात;
BN: hat, sat सात सात.

Recon. Id: 1086. *Etym:* *saptá*.

CDIAL: 13139. Tadbhava.

*ʃat̥h- post. ‘near, close, beside’;

KS: sat̥h, sat̥h-e साथ, साथे साथ, साथे;
TH: ʃat̥h-e, ʃat̥h-oṭ साथे, साथोत् साथे, साथोत्;

**sad^ha*

RP: *ṣaṭe* साते साते;
BH: *ṣaṭoṭ* सातत् सातत्.
Recon. Id: 1014. *Etym:* *sā́rtha*. *CDIAL:* 13364.
Tadbhava.

**sad^ha* adj. ‘white’;
TH: *ṣad^ha* साधा साधा;
SH: *ṣada* सादा स्वादा;
RP: *ṣada* सादा सादा.
Recon. Id: 1261.

**samən-* post. ‘in front (of), facing’;
KS: *səmna-səmni* सामना-सामनी सामना-
सामनी;
RL: *samnət* सामनत् सामनत्;
TH: *ṣamnoṭ* सामनत् सामनत्;
BH: *ṣamnoṭ, samnat* सामनत्, सामनात्
सामनत, सामनात;
BN: *hənmuxət, hormuxot* {Ts.} सनुखत
सन्मुखत.
Recon. Id: 1030. *Etym:* *sarṇmukhā*.
CDIAL: 12982. Tadbhava.

**sal* n. ‘year’;
KS: *sal* साल साल;
RL: *sal* साल साल;
MH: *sal* साल साल;
BH: *sal* साल साल.
Recon. Id: 1498. *Etym:* *sāl*. Persian.

**siŋgə* n. ‘horn’;
KS: *siŋ* सिंग सिंग;
RL: *siŋ* सिङ् सिङ्;
MH: *siŋ* सिङ् सिङ्;
SH: *siŋ* शिं थिं;
RP: शानाइ थानाइ;
BH: *siŋ^hæ* शिङ् शिङा;
BN: *hiŋ* शिं थिं.
Recon. Id: 630. *Etym:* *śṛ̥iga*. *CDIAL:* 12583.
Tadbhava.

**siŋg^hə~* n. ‘lion’;
KS: *siŋ* सिङ् सिङ्;
RL: [sihʌ~, siŋ^hʌ~] सिंह सिंह;
MH: *sihʌ~* सिहँ सिहँ;
TH: *siŋg^hə, siŋgə* सिंघ सिंघ;
SH: *siŋgə, siŋgə* सिंह सिंह;
RP: *seŋgo* शिङो शिङ्गो;
BH: *siŋgə* शिंह थिंह;
BN: *hiŋhə, hiŋg^hə* सिंह सिंह.
Recon. Id: 284. *Etym:* *śimhā*. *CDIAL:* 13384.
Tadbhava?.

**sukna, *sukan*

**śitō* n. ‘dew, mist, light condensation’;
RL: *śiṭ* सित् सित्;
MH: *śiṭ* सित् सित्;
TH: *śiṭ* शीत् शीत्;
SH: *śiṭ* शीत् शीत्;
RP: *śiṭ* शित् शित्.
Recon. Id: 144. *Etym:* *śītā*. *CDIAL:* 12485.
Tatsama.

**śid^ha* adj. ‘straight’;
KS: *śid^ha* सीधा सीधा;
RL: *śid^ha* सीधा सीधा;
MH: *śid^ha* सिधा सिधा;
TH: *ṣaq^hafid^ha, ḍad^hamat^ha* साधासिधा,
साधासाठी साधासिधा, साधामाठी;
SH: *śida* सिदा सिदा;
RP: *śid^hæ* सिदा सिदा;
BH: *śid^hæ* सिधा सिधा;
BN: *śid^ha* सिधा सिधा.
Recon. Id: 1328. *Etym:* *siddha*
‘accomplished, skilled’. *CDIAL:* 13401.
Tadbhava.

**śiṣa* n. ‘glass’;
KS: *sisa* सिसा सिसा;
RL: *sisa* सिसा सिसा;
MH: *sisa* सिसा सिसा;
TH: *śiṣa* शिशा शिशा.
Recon. Id: 620. *Etym:* *śīśā*. Persian.

**śima* n. ‘bean’;
KS: *sim* सीम सीम;
RL: *sima* सिमा सिमा;
MH: *sima* सीम्हा सीम्हा;
TH: *śim* सीम सीम;
SH: *ts^hima* छिमा छिमा;
RP: *sim^hæ* छिमा छिमा;
BH: *ts^him^hæ* छिमा छिमा.

Recon. Id: 505. *Etym:* *śimba* ‘pod, legume’.
CDIAL: 12445. Tadbhava.

**śṳi* n. ‘needle’;
KS: *sṳi* सूई सूई;
RL: *si̤u* {Np.} सिउँ सिउँ;
MH: *siu* {Np.} सिउँ सिउँ;
TH: *śui* सूई सूई;
SH: *śui* सूई सूई;
RP: *śui* सूई सूई.
Recon. Id: 693. *Etym:* *sūcī'*. *CDIAL:* 13551.
Tadbhava.

**sukna, *sukan* adj. ‘dry (substance)’;

**suk^h*

KS: sukna सुखना सूखना;
RL: sukna सुकना सूकना;
MH: sukna सुकना सूकना;
TH: jukna शुकना थुकना;
SH: suk^{wan} शुकान् शुकान्;
RP: suk^jæn, suknæ शुक्यान्, शुकन्या शुकान्,
 थुकनॉ;
BH: suk^jæn शुकान् शुकान्;
BN: hukuna शुकूना थुकुना.
Recon. Id: 1290. *Etym:* *śuśkati 'becomes dry'. *CDIAL:* 12552. Tadbhava.

**suk^h* *n.* 'ease';

KS: suk सुख सूख;
RL: suk^h सुख सूख;
MH: suk^h सुख सूख;
TH: suk^h सूख सुख;
SH: suk, suxi सूख, सूखी सुख, सुखी;
RP: sokot शुकत् शुकत्;
BH: suk शुक शुक.
Recon. Id: 948.

**sut-* *v.* 'lies down, rests';

KS: sut- सुत- सूत-;
MH: sut- सुत- सूत-;
TH: suṭ- शुत् शुत-;
RP: sot-, sut- शोत-, शुत- शोत-, शुत-;
BH: sot-, sut- शोत-, शुत-- शोत-, शुत-.
Recon. Id: 1693. *Etym:* suptá. *CDIAL:* 13479.

Tadbhava.

**suta* *n.* 'thread';

KS: suṭo सुतअ सूतअ;
RL: suṭa सुत्ता सूत्ता;
MH: suṭa सुता सूता;
TH: suṭa सूता सुता;
SH: suṭi, suṭwa सूता सुता;
RP: suṭæ शुत्ता शुतॉ;
BH: suṭæ, sutli सूता, शूतली सुता, सुतली;
BN: huta सूता सुता.
Recon. Id: 676. *Etym:* sū́tra. *CDIAL:* 13561.

Tadbhava.

**sundər* *adj.* 'pretty (girl)';

KS: sundər सुंदर सूंदर;
RL: sundər सुंदर सूंदर;
MH: sundər सुन्दर सून्दर;
TH: sundori शून्दरी सुन्दरी;
RP: sondor सोन्दर सौन्दर;
BH: sunđor सून्दर शुन्दर;
BN: hundər सून्दर सुन्दर.
Recon. Id: 1245.

**ſe-beļa*

**ſupari* *n.* 'betelnut';

KS: supari सुपारी सूपारी;
RL: supari सुपारी सूपारी;
MH: supari सुपारी सूपारी;
TH: supari सूपारी सूपारी;
RP: supri शुपरि थुपरि;
BH: supri शुप्री सुप्री;
BN: hupari सूपारि, सूभरि आम सुपारि, सुभरि आम.

Recon. Id: 533. *Etym:* suppāra. *CDIAL:* 13482.

Tadbhava.

**ſurdžo* *n.* 'sun';

KS: surədž सूरज सूरज़;
RL: surudž सुरुज सूरुज़;
MH: surio सुर्ज सूर्ज़;
SH: ſurjus सूरुज सुरुज़;
RP: furudž शुरुज शुरुज़;
BH: ſudždo सुय सुय्य.
Recon. Id: 187. *Etym:* sū́ra ; sū́rya.

CDIAL: 13574. Tatsama.

**ſučro* *n.* 'pig, boar';

KS: sor सोर शोरः;
RL: sugar {Np.} सुगर सूगरः;
MH: sor सोर शोरः;
TH: ſor शोर शोरः;
SH: ſuor शुओर शुओरः;
RP: ſuor शुउर शुओरः;
BH: ſuor शुउर शुओरः.

Recon. Id: 298. *Etym:* sūkará 'boar'.

CDIAL: 13544. Tadbhava.

**ſep* *n.* 'spit';

RP: səep छाप छाँपः;
BH: ts^hep छेप छेपः;
BN: hep सेप सेपः.
Recon. Id: 443.

**ſe-beļa* *adv.* 'then';

RL: seiβela सैबेला सैबेला;
MH: liβela, uβela अइबेला, उबेला अइबेला, उैबेला;
TH: ſela, ſelan^fe स्याला, स्यालानहे स्याला, स्यालानहे;
SH: ſela सेला सेला;
RP: ſæla सेला सेला;
BH: ſela सेला सेला;
BN: hela सेला सेला.
Recon. Id: 1212. *Etym:* see *beļa 'sun'!

Tadbhava.

*ʃo̤t̥

*ʃo̤t̥ *n.* ‘current, flow’;

TH: जॉट् सॉत् सॉत्;

SH: जोट् सोत् सोत्;

RP: जॉट्, जॉट् शॉट्, शॉट् सॉत्, सॉत्;

BH: जोट् सोत् सोत्;

BN: hot शॉट् सॉत्.

Recon. Id: 169. *Etym:* *srávant.* *CDIAL:* 13881.

Tadbhava.

*ʃok̥ *n.* ‘sorrow, grief’;

KS: sok शोक शोक;

MH: sok सोक सोक;

BH: जोक शोक शोक;

BN: hok शोक शोक.

Recon. Id: 899.

*ʃona *n.* ‘gold’;

KS: sана सना सना;

RL: sана सना सना;

MH: sана सना सना;

TH: जोना सना सना;

SH: जोना सोना सोना;

RP: जोना सोना सोना;

BH: jona, jonalı सोना, सोनाली सोना, सोनाली;

BN: hona सोना सोना.

Recon. Id: 1440. *Etym:* *suvárṇa* >

*ha̤ʃo̤, *pati ha̤ʃo̤

sō(v)anña {Pk.}. *CDIAL:* 13519. Tadbhava.

*ʃonarɔ̤ *n.* ‘goldsmith’;

RL: sanar सनार सनार;

MH: sunar {Np.} सुनार शुनार;

BN: honari सोनारी सोनारी.

Recon. Id: 818. *Etym:* *suvarṇakāra.*

CDIAL: 13520. Tadbhava.

*ʃoru *adj.* ‘thin (stick)’;

RL: suru सुरु शुरु;

MH: suru सुरु शुरु;

SH: suru, जोरु सरु सरु;

RP: suru सरु सरु;

BH: suru, जोरु सरु सरु;

BN: horu सरु सरु.

Recon. Id: 1315. *Etym:* *saru* < śarā ‘reed’.

CDIAL: 13264 (< 12324), Tadbhava.

*ʃowa *adj.* ‘one & a quarter’;

KS: səwa सवा सवा;

RL: səwa सवा सवा;

MH: seβa [unexplained] शेवा शेवा;

SH: sowa जोया सोया;

RP: sowa शोया शोवा;

BH: sowa जोया सोया;

BN: sowa जोरा चोवा.

Recon. Id: 1079.

h - ह - ह

*hət̥hat̥ *adv.* ‘suddenly, unexpectedly,

surprising’;

KS: hət̥hat̥ हठात् श्ठात्;

TH: hət̥hat̥ श्ठात् हठात्;

RP: hət̥at̥ श्ठात् हठात्;

BH: hət̥ase श्ठासे हठासे;

BN: hət̥at̥ श्ठात् हठात्.

Recon. Id: 917.

*həriŋɔ̤ *n.* ‘deer’;

KS: hərin हरिन शरिन;

RL: hərin हरीन शरीन;

MH: [hərin, həriŋɔ̤] हरिन, हरिं शरिन, शरिङ;

TH: horin शरिन हरिन;

SH: horiŋ शरिं हरिं;

RP: horin शरिन हरिन;

BH: horin, horiŋ शरिन हरिण;

BN: horin शरिन हरिन.

Recon. Id: 324. *Etym:* *hariṇā.* *CDIAL:* 13982.

Tadbhava.

*həldia *adj.* ‘yellow’;

KS: həldia हल्दिया इल्दिया;

RL: həldia हल्दिया इल्दिया;

MH: həldia हल्दिया इल्दिया;

TH: holdia इल्दिया हल्दिया;

SH: holdia इल्दिया हल्दिया;

RP: holdiæ इल्दिया हल्दियाँ;

BH: holdiæ इल्दीया हल्दीया;

BN: halidia, hallia शालधीया हालधीया.

Recon. Id: 1429.

*ha̤ʃo̤, *pati ha̤ʃo̤ *n.* ‘duck’;

KS: ha̤s हांस हांस;

RL: ha̤s हाँस हाँस;

MH: has हाँस हाँस;

TH: pati haʃ पाति हास पाति हास;

SH: pati haʃ पातिहास पातिहास;

RP: ha̤ʃ, paki,pati ha̤ʃ हाँस, पाति हाँस हाँस,

पाति हाँस;

BH: paṭi haʃ पाती हास पाती हास;
BN: hasini-^has हसिनीहँस हासिनीहँस.
Recon. Id: 287. *Etym:* *haṁsá.* *CDIAL:* 13937.
Tadbhava.

**hadžir adj. ‘present’;*
RL: hazir हाजिर शजिर;
MH: hazir हाजिर शजिर;
TH: hadžir शजिर हाजिर;
SH: hazir शजिर हाजिर;
BH: hadžir शजिर हाजिर.
Recon. Id: 1488. *Etym:* *ḥāzīr.* Arabic.

**hatjua n. ‘knee’;*
KS: hətjua हटूआ श्टूआ;
RL: hʌtjua हटुवा श्टूवा;
MH: hatjua हाटुआ श्टूआ;
TH: hetjua, hoṭjua श्टेवा, श्टेवा हेट्या,
 होट्या;
SH: hatjua शर्व्या हाटुया;
RP: hatjuae, haṭju शट्या हाटुवा;
BH: haṭjuae शट्या हाटुया;
BN: hatu शट् हाट्.
Recon. Id: 428. *Etym:* *haṭt* ‘move’.
CDIAL: 13943. *Tadbhava.*

**hadđji n. ‘bone’;*
KS: hədđji हड्डी श्जौ;
RL: hʌdđji हड्डी श्जौ;
MH: hədđji हाड्डी श्जौ;
TH: hadđji श्जौ हाड्डी;
RP: hadđji श्जौ हाड्डी;
BH: hadđji श्जौ हाड्डी;
BN: hara {Tb.} शङ्गा हाडा.
Recon. Id: 360. *Etym:* *hadđa.* *CDIAL:* 13952.
?Tatsama.

**hatijaro n. ‘weapon’;*
KS: haṭiar हतियार श्जियार;
RL: heṭiar हेथियार श्वेयियार;
MH: haṭiar हतियार श्जियार;
TH: haṭiar श्जियार हातियार;
BH: haṭiær श्जियार हातियार.
Recon. Id: 642. *Etym:* *hastakāra* ‘tool,
 weapon’. *CDIAL:* 14027. *Tadbhava.*

**hati, *haṭhi n. ‘elephant’;*
KS: həṭhi हथी श्थी;
RL: hʌṭhi हथी श्थी;
MH: hati हाती श्जौ;
TH: haṭi श्ति हाति;
SH: haṭi श्ति हाति;

RP: haṭi हाति हाति;
BH: haṭi हाती हाती;
BN: hati हाती हाती.
Recon. Id: 252. *Etym:* *hastín.* *CDIAL:* 14039.
Tadbhava.

**haṭowḍa n. ‘hammer, sledgehammer’;*
KS: həṭowḍa हथौडा श्थोड़ा;
RL: hʌṭowḍi हथौरी श्थोरी;
MH: haṭowḍe हतौडा श्थोड़ा;
TH: haṭuri श्तुरी हातुरी;
SH: haṭuṭ^wa श्तुड़ा हातुडा;
RP: haṭur^hae, haṭur, haṭu हातुड़ा, हातुड़े
 हातुड़ों, हातुड़;
BH: haṭur^hae श्तुड़ा हातुडा;
BN: hatura श्तुरा हातुरा.
Recon. Id: 685. *Etym:* **hastakūṭa-*. *Tadbhava.*

**haṭ^ho n. ‘hand’;*
KS: haṭ^h हाथ हाथ;
RL: haṭ हात हात;
MH: haṭ^h हाथ हाथ;
TH: haṭ हात हात;
SH: haṭ हात हात;
RP: haṭ हथ हाथ;
BH: haṭ हात हात;
BN: ha, hat शात हात.
Recon. Id: 380. *Etym:* *hásta.* *CDIAL:* 14024.
Tadbhava.

**hamra pro. ‘we’;*
KS: həmra हामरा शमरा;
RL: hama, hama-la हामा, हामाला शमा,
 शमाला;
MH: hama हामा शमा;
TH: hamra शमरा हामरा;
SH: hamera शमेरा हामेरा;
RP: hamra, hamra शमरा हामरा;
BH: hamra, amra शमरा, आमरा हामरा,
 आमरा;
BN: ami, ami-ra आमि, आमिरा आमि,
 आमिरा.
Recon. Id: 2287.

**haʃɔ̄, *halɔ̄ n. ‘plough’;*
KS: hal हाल शल;
RL: hal हाल शल;
MH: hal हाल शल;
SH: hal शल हाल;
RP: hal शल हाल;
BH: hal शल हाल.

*haluka

*Recon. Id: 667. Etym: hālā ; halyā̄ :
CDIAL: 14066 ; 14016. Tadbhava.*

*haluka *adj. ‘light (weight)’;*

KS: həlka हलका लका;

RL: hulka हुल्का ल्का;

MH: həlka हल्का ल्का;

TH: hulko हुक् हुल्क;

RP: halka हलका हालका;

BH: halka हल्का हाल्का.

Recon. Id: 1284. Etym: laghū ‘light’.

CDIAL: 10896. Tadbhava.

*hawa *n. ‘wind, breeze, air’;*

KS: həwa हवा श्वा;

RL: hawa हावा शावा;

MH: haʃa हावा शावा;

RP: hawa शावा हावा.

Recon. Id: 199. Etym: havā. < Persian <

Arabic.

*hinʃa *n. ‘jealousy, envy’;*

KS: irsja ईर्ज्या ईर्ज्या;

MH: hiŋʃa हिंज्सा शिंजा;

TH: hiŋʃa शिंजा हिंसा;

SH: hiŋʃa शिंजा हिंसा;

RP: hiŋʃæ शिंशा हिंशा;

BH: hiŋʃæ शिंशा, शिंशीजा हिंसा, हिंशीजा.

Recon. Id: 888.

*hia *n. ‘heart’;*

MH: hrīdəj {Ts.} हृदय शदय;

TH: hadj शड् हाड्;

SH: hia {Tb.} शिंशा हिंशा;

*hotolai

RP: idoj {Ts.} ईदोय इदोय;

*BH: hiæ {Tb.}, hidoj {Ts.} शिंशा, शिदोय
हिंशा, हिदोय.*

*Recon. Id: 395. Etym: hr̥daya. CDIAL: 14152.
Tadbhava.*

*hur-, *hurka *n. ‘storm’;*

MH: huri bəṭas हुरी बातास श्रौ बातास;

RP: hurk̑æ शर्क्या हुर्कॉ;

BH: hurk̑æ, k^hurk̑æ शर्का हुर्का;

*BN: hurka-watas, p^hurka-watas शर्का-बातास
हुर्का-बातास.*

*Recon. Id: 174. Etym: hṛtā ‘carried off’ +
uka. CDIAL: ?14149. Tadbhava.*

*het^h- *post. ‘under, below’;*

*MH: [het^h-ʌt̪, het̪-ʌt̪^h] हेठत्, हेटथ छेठत्,
छेटथ;*

TH: heṭot् शाट्ते ह्याट्त;

SH: heṭot् शाट्ते ह्याट्त.

*Recon. Id: 1025. Etym: adhástāt ‘underneath’
> heṭṭhā {Pali}. CDIAL: 248. Tadbhava.*

*hemə *n. ‘ice, snow’;*

TH: hem शाम ह्याम;

BH: hem हेम हेम.

*Recon. Id: 134. Etym: himá. CDIAL: 14096.
semi-Tatsama.*

*hotolai *n. ‘palate’;*

SH: hotoloi शोतोलोइ होतोलोइ;

BH: hotolai शोतोलाइ होतोलाइ.

Recon. Id: 448.

English reversal wordlist

A - a

able <i>adj.</i> *dat̪	all <i>adj.</i> *t̪aman	anything <i>adj.</i> *kit̪hū
above <i>post.</i> *upɔr-	<i>adj.</i> *ʃɔbɔ	areca <i>n.</i> *gua
acquittal <i>n.</i> *t̪ʰad-, *t̪ʰada	<i>adj.</i> *got̪-, *got̪e-gula	arm <i>n.</i> *dapʰna
again <i>adv.</i> *pʰiro, *pʰero	and <i>cj.</i> *ar	<i>n.</i> *baha
agrees <i>v.</i> *man̪-	anger <i>n.</i> *rago	armpit <i>n.</i> *bɔgɔl
ahead <i>post.</i> *ag-	animal <i>n.</i> *dʒanwar	<i>n.</i> *kakʰɔ + t̪ɔli
air <i>n.</i> *hawa	<i>n.</i> *dʒɔnt̪u	arrow <i>n.</i> *t̪ir
	answer <i>n.</i> *uttɔrɔ	ashes <i>n.</i> *muʃi
	<i>n.</i> *dʒɔwab	<i>n.</i> *t̪ʰai
alcohol <i>n.</i> *d̪aru	ant <i>n.</i> *t̪ʃati, *t̪ʃiti	asks <i>v.</i> *put̪h-
	<i>n.</i> *lut̪i (or nuṭi?)	axe <i>n.</i> *kuɖ̪alo
	<i>n.</i> *nibri	

B - b

back <i>n.</i> *pit̪i	bell <i>n.</i> *g̪ɔnt̪-	blind <i>adj.</i> *kaɳa
bald <i>adj.</i> *t̪ʃandia	belly <i>n.</i> *peʈɔ	blood <i>n.</i> *kʰun
	<i>adj.</i> *t̪akua, *t̪ʰak-	<i>n.</i> *rɔkt̪ɔ
bamboo <i>n.</i> *ba~ʃɔ	below <i>post.</i> *het̪-	blows <i>v.</i> *bɔho-
banana <i>n.</i> *koɻa, *keɻa	<i>post.</i> *nitʃ-	blue <i>adj.</i> *niɻɔ, *niɻa
bank <i>n.</i> *d̪ɔrina	<i>post.</i> *nam-	blunt <i>adj.</i> *b̪ɔɳtra
	<i>post.</i> *t̪ɔl̪-	boar <i>n.</i> *ʃuɳra
	beside <i>post.</i> *lɔɳʈɔ	boat <i>n.</i> *naw, *nawka
	<i>post.</i> *bɔgɔlɔʈɔ	body <i>n.</i> *gaw
	<i>post.</i> *kaʈʃʰ-	<i>n.</i> *ʃɔrilɔ
bark <i>n.</i> *bakɔɻa	<i>post.</i> *sat̪h-	<i>n.</i> *d̪eha
	<i>post.</i> *ʃɔɳge	bone <i>n.</i> *hadɖi
	betelnut <i>n.</i> *gua	bowl <i>n.</i> *t̪ʰal
	<i>n.</i> *ʃupari	boy <i>n.</i> *t̪ʃenɖa
barks <i>v.</i> *b̪uk-	between <i>post.</i> *maɖʒ̪-	brain <i>n.</i> *mɔgɔɖ
basket <i>n.</i> *dʒ̪uri	<i>post.</i> *bitʃ-	<i>n.</i> *giɖu
	big <i>adj.</i> *bɔɖɔ, *bɔɖɖɔ	<i>n.</i> *d̪imag
	<i>bird</i> <i>n.</i> *pɔkʰi	<i>n.</i> *g̪ɛlu
	birth <i>n.</i> *dʒ̪ɔɳmɔ	branch <i>n.</i> *ɖaɻɔ, *ɖali
	<i>n.</i> *ubɖ-	<i>n.</i> *t̪ʰali
bean <i>n.</i> *ʃima	bitter <i>adj.</i> *t̪ita	brass <i>n.</i> *piʈɔɻɔ
bear <i>n.</i> *b̪alu, *b̪aluks	black <i>adj.</i> *kala	breast <i>n.</i> *t̪ʰeɳɖɔ
beard <i>n.</i> *d̪aʈʰi	blacksmith <i>n.</i> *kam̪arɔ	breeze <i>n.</i> *bɔjar
beats cotton <i>v.</i> *d̪uɳ-	<i>n.</i> *lɔɳwharɔ	<i>n.</i> *hawa
because <i>n.</i> *karɔɳɖ	blanket <i>n.</i> *d̪uʃa	<i>n.</i> *baw
bed <i>n.</i> *kʰaʈɔ	<i>n.</i> *kɔmbɔɻɔ	brick <i>n.</i> *iʈa
	<i>n.</i> *t̪ɔukɪ	
	<i>n.</i> *pɔlɔɳɖɔ	
behind <i>post.</i> *paʈ̪h-	<i>n.</i> *lepo	

bridge *n.* *pul
 brown *adj.* *k^hɔ̄ra
 adj. *baðami
 bucket *n.* *dolɔ̄
 buffalo *n.* *b^hɔ̄i~ʃɔ̄
 bug *n.* *ukuni
 bullock *n.* *damura

n. *goru (halua goru)
 n. *ʃaðɔ̄
 n. *d^hakɔ̄rɔ̄
 n. *adja
 n. *bojlɔ̄
 buries *v.* *put-
 but *cj.* *kin̄tu, *kin̄tuk

butter *n.* *ʃɔ̄r-
 n. *mak^hɔ̄nɔ̄
 butterfly *n.* *ʃʃit̄i
 buttocks *n.* *ʃʃoru
 n. *pat^hhila
 n. *t^hɔ̄lwa
 buys *v.* *kin̄-

C - C

calendar *n.* *ɔ̄g^hɔ̄nɔ̄, *ag^hɔ̄nɔ̄
 n. *mag^hɔ̄
 calf *n.* *bat^h-, *bat^ha,
 *i bat^hi, *bat^hur
 camel *n.* *u~t^hɔ̄
 camphor *n.* *kɔ̄puro
 carrot *n.* *gaðɔ̄rɔ̄
 castrated animal *n.* *k^hafsi
 cat *n.* *nakar
 n. *bilai
 cave *n.* *guha
 n. *k^hali, *k^halisa
 n. *k^hokɔ̄-
 n. *gup^ha
 cavity *n.* *k^hoko-
 chaff *n.* *b^hufsi
 charcoal *n.* *kojla
 n. *an^ha
 n. *anara, *ɛnara
 cheap *adj.* *ʃəʃta
 cheek *n.* *galɔ̄
 chest *n.* *t^hat̄i
 n. *bukɔ̄
 chicken *n.* *ʃəðai
 n. *murga, *murgi
 chickpea *n.* *buṭɔ̄
 n. *tʃana
 child *n.* *t^hawa
 chilli *n.* *akali
 n. *mɔ̄ritʃɔ̄, *mɔ̄ruʃɔ̄
 circle *n.* *gołɔ̄
 claws *n.* *t^habba
 n. *pɔ̄ndʒa
 clay *n.* *b^hu~i
 clear *adj.* *p^hɔ̄tp^het̄
 close *post.* *sat^h-
 post. *kat^h-
 post. *bəgələt̄ɔ̄

post. *ləgət̄ɔ̄
 clothes *n.* *nua, *nunḍa
 n. *kapod̄, *kapqa
 v. *pind^h-
 clothing *n.* *kapod̄, *kapqa
 n. *nua, *nunḍa
 cloud *n.* *meg^hɔ̄, *meg^hɔ̄la
 n. *bɔ̄dəli
 cloudy *adj.* *n.* *ku~ha,
 *ku~haʃ
 coal *n.* *kojla
 n. *anara, *ɛnara
 n. *an^ha
 cock *n.* *murga, *murgi
 cockroach *n.* *tel-
 n. *ta~tɔ̄r
 coconut *n.* *narikɔ̄,
 *narikɛɔ̄
 cold *n.* *dʒadʒ
 adj. *t^handa
 colour *n.* *rɔ̄ŋ
 colt *n.* *bat^h-, *bat^ha,
 *bat^hi, *bat^hur
 comb *n.* *meska
 n. *tʃirɔ̄ni
 n. *ka~kɔ̄
 comes down *v.* *nam^h-
 complete *adj.* *b^hɔ̄ra
 adj. *pura
 adj. *b^hɔ̄rt̄i
 condensation *n.* *oʃɔ̄
 n. *ʃit̄ɔ̄
 contrary *n.* *ulṭa
 cooks *v.* *rand^h-
 copper *n.* *tamma
 corpse *n.* *murdar
 n. *moda
 n. *laʃ

cotton *n.* *baña
 n. *rui
 n. *t̄ula
 n. *kapasɔ̄
 courtyard *n.* *agiṇa
 cover *n.* *bit^hna
 n. *tʃadɔ̄r
 n. *paroni
 n. *gilap^h
 covering *n.* *ʃ^hanɔ̄
 n. *t^hawŋi
 cow *n.* *gaj
 cow-dung *n.* *ʃ^hanɔ̄
 n. *g^hɔ̄fi
 n. *goboro
 cowherd *n.* *pen̄ti
 n. *rak^hwalɔ̄, *lak^hwalɔ̄
 creature *n.* *dʒanwar
 n. *dʒon̄tu
 crippled *adj.* *k^hođa
 adj. *leñđa, *neñđa
 adj. *lula, *lul^ha
 crocodile *n.* *guhi
 n. *g^hođiałɔ̄
 n. *bɔ̄~t̄a
 n. *kumir, *kumb^hirɔ̄
 crooked *adj.* *beka
 adj. *b^hekđa
 adj. *ter-
 crow *n.* *kauwa
 cucumber *n.* *ʃe~waʃ
 n. *k^hira
 cummin *n.* *džira
 curds *n.* *dɔ̄hi
 current *n.* *ʃo~t̄
 n. *rełɔ̄

D - d

damp *adj.* *b^hidʒa
 danger *n.* *bipəð
 darkness *n.* *and^harɔ
 date-palm *n.* *k^hadʒur,
 *k^hɛdʒur
 dawn *n.* *poh-wa
 n. *bela u^h-
 n. *bihano
 day *n.* *diŋɔ
 day before yesterday *n.* *u
 dina, *u ɖinka
 daybreak *n.* *b^horɔ
 deaf *adj.* *tɔʃa
 deceit *n.* *d^hoka
 deep *adj.* *k^hadɔ
 adj. *gəhiŋɔ, *gəhiro
 adj. *dəhɔɔ

deer *n.* *həriŋɔ
 defect *n.* *døf
 delay *n.* *dəri
 deliverance *n.* *tʃ^had-,
 *tʃ^hada
 deprived of *adv prep.* *biŋa
 n. *tʃ^hada
 descends *v.* *nam^h-
 dew *n.* *oʃɔ
 n. *ʃitɔ
 difficult *adj.* *kɔt^hin
 direction *adv.* *pak^he
 post. *b^hiti (*biti)
 dirty *adj.* *mɔjla
 adj. *gedra
 adj. *ganda
 dish *n.* *t^hal̩

DIST DEM PL *dem.* *o guʃa
 does *v.* *kɔr-
 dog *n.* *kutta
 n. *kukuro
 doona *n.* *d^huʃa
 n. *kəmbɔʃɔ
 door *n.* *duwarɔ
 drum *n.* *d^holo
 n. *d^hak
 dry *adj.* *ʃukna, *ʃukan
 duck *n.* *haʃɔ, *paṭi haʃɔ
 dumb *adj.* *boba
 dust *n.* *b^huʃi
 n. *d^huʃa
 dying *n.* *mɔrɔŋɔ

E - e

ear *n.* *kanɔ
 earth *n.* *matj
 n. *b^huʃi
 ease *n.* *ʃuk^h
 east *n.* *pub
 easy *adj.* *ʃərɔʃ
 adj. *ʃəhəʃ
 eclipse *n.* *grəhɔn
 egg *n.* *qimma
 eggplant *n.* *bajgəŋɔ
 eight *adj.* *a~t^hɔ, *at^hɔ
 elbow *n.* *kahunj,

*kiʃɔ + kahunj
 elephant *n.* *haṭi, *haṭhi
 eleven *adj.* *egarəhɔ
 empty *adj.* *k^hali
 end *n.* *ʃeʃɔ
 enemy *n.* *ʃɔṭru
 enters *v.* *d^huk-
 envy *n.* *hiŋʃa
 n. *dʒəl̩-, *dʒəlɔn
 error *n.* *gɔlti
 n. *b^hul
 evening *n.* *ʃand^hɔ

evil *adj.* *ku
 adj. *k^harab
 excessive *n.* *beʃi
 excrement *n.* *gu
 n. *biʃt^ha
 expensive *adj.* *dami
 eye *n.* *tʃək^hu
 eyebrow *n.* *b^hru
 eyelash *n.* *papuni, *papuri
 eyelid *n.* *paṭa

F - f

faeces *n.* *gu
 n. *biʃt^ha
 faint *n.* *p^hit̩
 n. *murʃ^ha
 false *n adj.* *dʒ^huʃa
 far *adj.* *dūrɔ
 farmer *n.* *ʃafa

n. *kiʃaŋɔ
 fast *n.* *upəbaʃ, *upaʃ
 fat *adj.* *moṭa
 n. *ʃərɔb, *tʃərɔbi
 fault *n.* *døf
 feather *n.* *pak^ha, *pak^hina
 features *n.* *tʃehra

female *n.* *tʃejri
 n. *t^həŋɔ
 n. *beṭi-tʃ^hawa
 n. *maj-
 n. *nari
 fever *n.* *dʒərɔ
 few *adj.* *-k^hudi

adj. *k ^h onek	flood n. *banɔ
adj. *əlpɔ	flour n. *ata
adj. *kɔm	n. *gu~da
adj. *t ^h ɔdɛk	flow n. *fo~t̪
field n. *k ^h ɛt̪ɔ	flower n. *p ^h ulɔ
finger n. *aŋgulɔ	fly n. *da~ʃɔ
fingernail n. *nɔgɔ	n. *matʃ ^h i
n. *tʃandi	foggy adj. n. *ku~ha, *ku~haʃ
fire n. *aguni	foolish adj. *boka
n. *dʒui	foot n. *paw~
firewood n. *lɔkɔd̪i	footprint n. *tap
n. *dʒalɔŋɔ	for post. *bade
n. *k ^h ɔd̪i	post. *tanə
fish n. *maʃ ^h ɔ	force n. *dʒor
fisherman n. *maʃ ^h ua,	forehead n. *kɔpaʃ
*maʃ ^h uar	forest n. *dʒ ^h adʒ, *dʒadɔ
fist n. *muʃ ^h i	badj
five adj. *pa~tʃɔ	n. *bɔŋɔ
flashing adj. *dʒ ^h ɔk- ^h ɔka	n. *dʒɔŋgɔlɔ
flat adj. *tʃep̪ta	forest-dwelling adj. *bɔn-, *bɔnuua
flock n. *pałɔ	

adj. *dʒɔŋgɔlɔ
forgiven adj. *map ^h
four adj. *fjari
frame n. *pɔlɔŋkɔ
n. *tʃɔuki
n. *k ^h aṭɔ
fresh adj. *taḍza
adj. *taṭka
Friday n. *fukɔrbar
friend n. *fɔŋgɔ
n. *bɔnd ^h u
frog n. *beŋɔ
fruit n. *p ^h ɔlɔ
fuel n. *k ^h ɔd̪i
full adj. *b ^h ɔra
adj. *pura
adj. *b ^h ɔrt̪i
adj. *pura
further on post. *ag-

G - g

gadfly n. *da~ʃɔ	n. *tʃ ^h agolɔ
garden n. *bagitʃa	n. *k ^h afʃi
n. *bagan	gold n. *jona
garlic n. *rɔʃunɔ, *reʃunɔ,	goldsmith n. *bania
*leʃunɔ	n. *ʃonaro
gas n. *d ^h u~wa	good adj. *b ^h al, *b ^h alɔ
gecko n. *tiktiki	goose n. *radʒ ha~ʃ
n. *dʒetʃi, *dʒetʃet-ketʃ-	grain n. *d ^h anɔ
n. *girgit	n. *d ^h ana
ghee n. *g ^h iu	gram n. *tʃaŋa
ginger n. *aða	n. *buṭɔ
girl n. *tʃenri	granary n. *k ^h ɔl-, *k ^h ɔljan
glass n. *ka~iʃ	n. *k ^h amar
n. *ʃiʃa	grape n. *aŋgur
goat n. *bɔkɔd̪i	grass n. *g ^h a~ʃɔ

n. *pɔwaʃɔ
grasshopper n. *kukti
greed n. *lałtʃɔ
green adj. *ʃemla
adj. *ʃobudʒ, *ʃobuḍia
adj. *peŋʃ-
grief n. *ʃok
n. *k ^h ed̪
grinds v. *piʃ-
groundnut n. *bađam
grub n. *piļu-kira
n. *makɔwṛo
guava n. *bilati
gums n. *pati
n. *maʃuḍa, *mađi

H - h

hair n. *tʃuʃi	n. *hat ^h ɔ
half n. *ad ^h a	handle n. *kat ^h i
hammer n. *haṭowd̪a	n. *ʃik
hand n. *muṭ ^h i	n. *lat ^h i

n. *dangɔ
hangs v. *dʒ ^h ul-
happiness n. *k ^h uʃi
hard adj. *kɔṭ ^h or

hare

hare *n.* *ʃeʃa
 n. *k^hɔrɔha
 harrow *n.* *moj
 harvest *n.* *ɛndurɔ
 harvesting *n.* *katʃi, *katʃija
 hatchet *n.* *kud^halɔ
 hate *n.* *g^hin
 hay *n.* *pɔwala
 head *n.* *mat^ha
 hears *v.* *ʃuŋt
 heart *n.* *hia
 n. *dil
 n. *mɔŋɔ
 heat of the sun *n.* *rodɔ
 n. *d^hupo
 heavy *adj.* *b^hari

heel *n.* *eri
 herder *n.* *rak^hwalɔ,
 *lak^hwalɔ
 here *adv.* *ɛ-t^hɛ, *ɛ-t^hɛ-konɔ
 adv. *ɛ pak^h-
 hide *n.* *ʃ^halo
 high *adj.* *u~tʃa
 hill *n.* *pahaqɔ
 honey *n.* *mɔhu, *mɔd^hu
 honey bee *n.* *mɔhu matʃ^hi
 horn *n.* *ʃingɔ
 n. *ba~ʃi
 horse *n.* *g^hoqa
 house *n.* *badjɔ
 n. *g^hɔrɔ
 how *adj.* *kerɔŋ

knife
 adj. *ke lak^hha, *ki
 lak^hanɔ
 adj. *kemɔn
 how many? *adj.* *kɔtɔkina,
 *ketɔkina
 however *cj.* *kintu, *kintuk
 human *n.* *manuʃ > manufi
 > manʃi
 humid *adj.* *b^hidʒa
 hunger *n.* *k^hida
 n. *b^hoko
 husband's El Sis *n.* *nɔŋɔðɔ
 husk *n.* *kar-, *karwaŋɔ
 n. *tuʃɔ
 n. *b^huʃi

I - i

I *pro.* *mui
 ice *n.* *bɔrɔp^h
 n. *hemɔ
 if *cj.* *dʒɔdi
 in front *post.* *muk^ha-muk^hi
 post. *ag-
 post. *ʃamɔn-
 inauspicious *n.* *ulṭa
 incorrect *n adj.* *dʒ^hut^ha
 insect *n.* *makɔwɔ
 n. *pilu-kira
 n. *poka

inside *post.* *b^hitɔr-
 instead of *n.* *bɔdɔl-
INTERROGATIVE
 adj. *kemɔn
 adj. *kerɔŋ
 adv. *kɔwn t^hɛ
 adj. *kɔtɔkina,
 *ketɔkina
 adj. *ke lak^ha, *ki
 lak^hanɔ
 adj. *kɔtɔ, *ketɔ
 adv. *kɔwn pak^h-

adv. *kɔwn bɛla
INTERROGATIVE PRO
 SG *pro.* *kahe
 intestines *n.* *b^hutʃi
 n. *nadji
 inverse *n.* *ulṭa
 iron *n.* *lɔwha
 it *pro.* *ɛ~j, *i~haj
 pro. *o~ɛ, *u~haj
 itchy *adj.* *tʃulkani
 v. *k^hudʒ-

J - j

jackfruit *n.* *kat^huwal
 jealousy *n.* *dʒɔl~, *dʒɔlɔn
 n. *hiŋʃa
 joy *n.* *k^huʃi
 jujube tree and its small

plum-like berry
 n. *kuʃɔ
 jujube tree and its small
 plum-like fruit/berry
 n. *bɔir

jungle *n.* *dʒɔŋgoʃɔ
 n. *dʒ^hadʒ~, *dʒadʒ badj
 n. *bɔŋɔ
 just before dawn *n.* *b^horɔ

K - k

key *n.* *tʃ^horani
 n. *tʃabi
 king *n.* *radʒa

kite *n.* *tʃil^ha
 knee *n.* *hatua
 knife *n.* *tʃokku, *tʃaku

n. *tʃ^huri
 n. *kaʃari
 n. *katʃi

L - 1

ladder *n.* *moj
 lake *n.* *t^had-
 n. *moni
 lame *adj.* *lula, *lul^ha
 adj. *leŋda, *neŋda
 adj. *k^hoqa
 land *n.* *b^hu~wi
 n. *b^hu~i
 n. *dʒomin
 lapse of time *n.* *d^heri
 lateness *n.* *d^heri
 leaf *n.* *pač-, *patari
 learns *v.* *ʃik^h-
 leather worker *n.* *mutʃi,
 *iutʃiar
 leech *n.* *dʒoko
 n. *tʃa~war
 n. *beðlaŋ
 n. *tina, *tʃina
 left *adj.* *ba~, *ba~ja,
 *ba~w
 leg *n.* *t^heŋɔ
 level *n.* *moj
 lie *adj.* *mitʃ^ha
 n adj. *dʒ^hut^hɔ
 lies down *v.* *ʃut-
 life *n.* *dʒan

n. *dʒiu, *dʒib
 light *n.* *d^hupɔ
 adj. *haluka
 n. *alɔ
 n. *rodɔ
 n. *uʃdʒəla
 n. *dʒon^hakɔ
 lightning *n.* *ʃeŋdəkɔ
 n. *tʃilk-
 like that *adj.* *č mətɔn, *č
 mɔn
 adj. *č rɔkɔm, *č rɔŋ,
 *u rɔŋ
 adj. *č lak^ha, *č lak^hanɔ
 like this *adj.* *ε rɔkɔm, *ε
 rɔŋ
 adj. *ε mətɔn, *ε mɔn
 adj. *ε lak^ha, *ε lak^hanɔ
 like what *adj.* *kemɔn
 adj. *kerɔŋ
 adj. *dʒe rɔŋ
 adj. *ke lak^ha, *ki
 lak^hanɔ
 adj. *dʒe lak^ha, *dʒe
 lak^hanɔ
 adj. *dʒe mətɔn, *dʒe
 mɔn

likeness *n.* *ʃehra
 lime *n.* *t^huno
 lion *n.* *ʃing^hɔ~
 lip *n.* *o~t^h, *t^hot
 little *adj.* *alpɔ
 adj. *t^hođek
 adj. *kɔnek
 adj. *t^hołɔ
 adj. *-k^hudi
 adj. *kɔm
 liver *n.* *kołidža
 lives in fields *n.* *muʃɔ
 lizard *n.* *k^hałłaj
 n. *tʃeŋ-mɔjula
 long *adj.* *lɔmba, *lamba
 adj. *dąngɔrɔ
 adj. *d^hanja
 loose *adj.* *d^hila
 lots *adv.* *k^hub
 lotus *n.* *kɔmɔłɔ
 n. *pɔddɔ~
 loud *adj.* *teč
 louse *n.* *q^hilɔ
 n. *ukuni
 low *adj.* *nitʃa
 lung *n.* *p^huʃp^huʃ, *p^hɛpqa,
 *p^hɛpʃa

M - m

maize *n.* *ʃɔjʃɔ
 n. *makaj
 male *n.* *mɔrɔd
 n. *tʃenjda
 n. *beta-t^hawa
 n. *d^hena
 n. *puruʃ
 n. *nɔrɔ
 mango *n.* *am
 many *adj.* *meļa
 adj. *gaʃek
 adj. *dʒe(tɔ)kina
 adj. *dʒečɔ, *dʒečɔ

adj. *b^hal-ila < *b^hal-gila < *b^hal-gula
 adj. *p^hajk
 adj. *bɔhu, *bɔhutɔ
 mark *n.* *tʃin^hɔ
 married *n.* *biha-, *beha-
 n. *tiri
 n. *bɛti-t^hawa-ni >
 be/etʃ^hani
 marrow *n.* *mađza
 meaning *n.* *mɔtłob
 n. *mane
 meat *n.* *maʃu, *mɔʃɔŋ,

n. *maŋʃɔ
 memory *n.* *p^hɔm
 metal *n.* *d^hatu
 middle *post.* *mađ^h-
 post. *bitʃ-
 milk *n.* *duđ^hɔ
 n. *k^hauda
 n. *dun^hi
 mire *n.* *kadɔɔ~
 mist *n.* *oʃɔ
 n. *ʃitɔ
 mistake *n.* *gɔlti
 n. *b^hul

misty

misty *adj n.* *ku~ha, *ku~haʃ
 moist *adj.* *b̥idʒa
 molar *n.* *tʃab-, *tʃabuwa
 n. *pəd̥fi
 Monday *n.* *ʃəmbar
 monkey *n.* *bandɔrɔ
 month *n.* *maʃɔ
 n. *mag̥i
 n. *əg̥ənq̥, *ag̥ənq̥
 moon *n.* *tʃandɔ

morning *n.* *ʃɔkal, *ʃakal
 mosquito *n.* *moʃa
 n. *mətʃʃʰərɔ
 mountain *n.* *pahadɔ
 mouse *n.* *neknaʃ
 n. *ʃolea
 moustache *n.* *motʃɔ
 mouth *n.* *mukʰɔ
 much *adv.* *kʰub
 mucus *n.* *ʃingal

plant

n. *bəstʃi
 n. *ʃianj
 mud *n.* *kaðɔɔ~
 mushroom *n.* *tʃʰata
 muskrat *n.* *tʃika
 mustard *n.* *turi
 n. *ʃoriʃa
 n. *rai

N - n

naked *adj.* *naŋʃta, *neŋʃta
 name *n.* *nam
 narrow *adj.* *a~tɔ
 navel *n.* *naj, *nab̥i
 near *post.* *ʃat̥h-
 post. *katʃʰ-
 post. *logɔtɔ
 post. *bɔgołc̥tɔ
 neck *n.* *g̥eʃʃa

n. *g̥aʃʃɔ
 n. *gərd̥hɔnɔ
 needle *n.* *ʃu~i
 n. *bindi
 nest *n.* *b̥aʃa
 n. *kʰonṭa
 net *n.* *dʒalɔ
 new *adj.* *nɔja
 night *n.* *raṭi

nine *adj.* *nɔ-
 north *n.* *utʃɔrɔ
 nose *n.* *ʃianj
 n. *ʃingal
 n. *nakɔ
 nostril *n.* *kaŋa
 n. *tʃʰed, *tʃʰenda
 n. *pʰərɔŋj
 now *adv.* *el̥a, *əl̥a

O - o

oath *n.* *kɔʃɔm
 of similar kind *adj.* *eke
 lakʰa, *eke lakʰanq̥
 oil *n.* *tʃeʃɔ
 old *adj.* *puranq̥
 old age *n adj.* *buɖ̥a
 old person *n adj.* *buɖ̥a

one *adj.* *ekɔ
 one & a quarter *adj.* *ʃowa
 ontop *post.* *upɔr-
 opposite *n.* *ulṭa
 or *cj.* *ba
 outside *post.* *bahir-
 ox *n.* *goru (halua goru)

n. *d̥akɔrɔ
 n. *damura
 n. *ʃa~dʒɔ
 n. *adžia
 n. *bojlo

pain *n.* *biʃ
 palate *n.* *hotɔlai
 n. *taʃu
 n. *tʃutli
 palm *n.* *taʃa, *taʃu
 papaya *n.* *telmus
 n. *pɔpiṭa, *papia
 path *n.* *poʈʰ
 n. *g̥aʈa
 n. *d̥egor

patiently *adv.* *d̥iře-d̥iře
 adv. *aṣṭe-aṣṭe
 pea *n.* *močɔrɔ
 n. *kɔlaʃ
 penis *n.* *pɔki
 n. *ʃeṭ
 n. *biʃa
 people *n.* *lok
 perhaps *adv.* *bod̥aj
 person *n.* *biha-, *beha-

n. *manuʃ > manuʃi >
 manʃi
 pig *n.* *ʃuɔrɔ
 pigeon *n.* *parua, *paria
 n. *kopɔr, *kojɔr
 place *n.* *džagah
 n. *t̥a~i
 plaits *v.* *buɳ-
 plant *n.* *rai
 n. *ʃoriʃa

n. *turi
 plough n. *naŋgɔ̃
 n. *hačɔ̃, *halɔ̃
 ploughshare n. *pʰalɔ̃
 poison n. *dʒəhɔ̃
 n. *biʃɔ̃
 poor adj. *gɔrib
 adj. *kaŋgačɔ̃

potato n. *aļu
 potter n. *kumʰarɔ̃
 power n. *džor
 present adj. *hadžir
 presses v. *tip-
 v. *tʃip-
 pretty adj. *ſundžɔ̃
 price n. *dɔ̃r

n. *dāmɔ̃
 print n. *tʃʰap
 n. *dag
 n. *tʃinʰɔ̃
 PROX DEM PL dem. *ε
 guļa
 puts on v. *pindž-

Q - q

quarter n. *pɔwa
 question n. *ſɔwal
 quick adv. *tara-tari

quiet n. *dʒʰiṭ
 n. *tʃupɔ̃
 quilt n. *džʰuſa

n. *lepõ
 n. *kombəčɔ̃

R - r

rabbit n. *ſeſa
 n. *kʰorha
 rain n. *bɔrɔſ-
 n. *džʰɔdži
 rainbow n. *bagdžʰənuk
 n. *indřɔ džʰənuſ
 n. *rɔŋ džʰenu
 rat n. *muſɔ̃
 n. *enduro
 rat-like creature n. *džʰorea
 rear post. *patjʰ-
 red adj. *lal
 reflection n. *tʃʰap
 n. *dag
 RELATIVE adv. *dže beļa
 adj. *dže mɔtɔn, *dže
 mɔn
 adj. *dʒetɔ̃, *dʒetɔ̃
 adj. *dže rɔŋ
 adj. *dže lakʰa, *dže
 lakʰanɔ̃
 adj. *dže(tɔ)kina

RELATIVE PRO SG
 pro. *džahɛ
 release n. *tʃʰad-, *tʃʰada
 rests v. *ſut-
 rib n. *pandžora
 n. *kami harwa
 rice n. *tʃauč
 n. *džʰanɔ̃
 n. *bʱatɔ̃
 rich adj. *džʰɔŋji
 right adj. *tʃʰikɔ̃
 adj. *dahinɔ̃
 ring n. *anjʰhi
 ripe adj. *paka
 river n. *džʰaro
 n. *tiro
 n. *džʰora
 n. *naļa
 n. *nɔdi
 n. *pahadž
 n. *kainta
 n. *dɔrina

road n. *ſođek
 n. *damal
 n. *raſta
 rod n. *lačʰi
 n. *katjʰi
 n. *fik
 n. *dāngɔ̃
 roof n. *tʃačɔ̃, *tʃala
 n. *tʃʰadč
 n. *tʃʰano
 n. *tʃʰawŋi
 rooster n. *murga, *murgi
 root n. *džodžɔ̃
 n. *muč
 n. *godʰa
 n. *ſipa
 rope n. *dodži
 n. *džukti
 rotten adj. *ſora
 adj. *poſja
 rust n. *džoŋ

S - s

s/he pro. *o~ɛ, *u~haj
 pro. *ɛ~j, *i~haj
 saliva n. *laļɔ̃

salt n. *nuŋɔ̃
 n. *nimokʰ
 same adj. *ečko

adj. *eke lakʰa, *eke
 lakʰanɔ̃
 sand n. *baļa, *baļu

sandal *n.* *tʃəppɔl
 Saturday *n.* *ʃənibar
 scent *n.* *baʃna
 n. *gəno, *gənd̥ɔ
 scorpion *n.* *ka~kəd̥ɔ, *biʃ
 ka~kəd̥ɔ
 n. *biʃu
 scrub-land *n.* *dʒ̥ad̥ɔ
 *dʒad̥ɔ baði
 n. *bəðɔ
 n. *dʒəŋgəlɔ
 scutches *v.* *d̥uŋ-
 sea *n.* *ʃagɔrɔ
 n. *ʃəmud̥rɔ
 seed *n.* *ʃəriʃa
 n. *turi
 n. *bitʃi, *bitʃɔn
 n. *rai
 sense *n.* *mətlɔb
 n. *mane
 sense of modesty *n.* *ʃərom
 n. *laðʒ, *loðʒdʒa
 separate *adj.* *b̥in
 adj. *dʒuda
 servant *n.* *tʃakɔr
 n. *nɔkɔr
 seven *adj.* *ʃatɔ
 shade *n.* *tʃʰa~ja
 shadow *n.* *tʃʰa~ja
 shame *n.* *laðʒ, *loðʒdʒa
 n. *ʃərom
 sharp *adj.* *d̥ar-
 adj. *tʃokʰa
 sheep *n.* *b̥eða
 sheet *n.* *gilapʰ
 n. *bitʃʰna
 n. *parɔni
 n. *tʃad̥ɔr
 shepherd *n.* *rakʰwaʃɔ,
 *lakʰwaʃɔ
 shining *adj.* *dʒ̥ɔk-dʒ̥ɔka
 adj. *p̥ɔtʃʰat̥
 ship *n.* *dʒahadʒ
 shoe *n.* *dʒuṭa, *dʒoṭa
 shop *n.* *dokan
 short *adj.* *batʃa
 adj. *kʰat̥ɔ
 shoulder *n.* *kanj̥d̥ɔ
 sickle *n.* *katʃi, *katʃija
 side *n.* *pandʒɔra

sign *n.* *tʃin̥ɔ
 silence *n.* *dʒ̥iṭ
 n. *tʃupo
 silver *n.* *tʃandi
 n. *rupa
 simple *adj.* *ʃərɔlɔ
 adj. *ʃəhɔdʒ
 single *adj.* *eko
 six *adj.* *tʃʰɔj
 skin *n.* *ʃamida
 skull *n.* *kʰol-
 n. *kʰapɔri
 sledgehammer *n.* *haṭowd̥a
 slowly *adv.* *ast̥e-ast̥e
 adv. *d̥ire-*d̥ire*
 small river *n.* *d̥oria
 smell *n.* *baʃna
 n. *gəno, *gənd̥ɔ
 smells *v.* *ʃung̥-
 smoke *n.* *d̥u~wa
 snail *n.* *ʃamukɔ
 n. *gundʒur
 snake *n.* *poka
 n. *ʃa~po
 snow *n.* *bərɔpʰ
 n. *hemɔ
 soft *adj.* *nərəm
 adj. *komol
 soil *n.* *maṭi
 n. *b̥u~i
 sole *n.* *paṭa
 n. *tał-, *tała
 some *adj.* *kənek
 adj. *-kʰuđi
 adj. *kitʃʰu
 soot *n.* *muſi
 sorrow *n.* *kʰed̥
 n. *ʃok
 sour *adj.* *tʃəna
 adj. *kʰaṭa
 south *n.* *dəkʰinɔ
 space *n.* *akaʃɔ
 n. *aʃman
 n. *dewa
 spear *n.* *kotʃa
 n. *bərʃa
 n. *kʰapɔr
 spider *n.* *makd̥a
 spit *n.* *tʃup
 n. *ʃep

spleen *n.* *pil̥ai
 squashes *v.* *piʃ-
 staff *n.* *ʃik
 n. *lat̥hi
 n. *dən̥go
 n. *kat̥i
 star *n.* *tara
 steam *n.* *b̥ap
 stick *n.* *ʃik
 n. *kat̥i
 n. *dən̥go
 n. *pənt̥i
 n. *lat̥hi
 sting *n.* *kotʃa
 stomach *n.* *peṭɔ
 stone *n.* *pat̥hɔrɔ
 n. *ʃilɔ
 store *n.* *dokan
 storm *n.* *baṭaʃɔ
 n. *dun
 n. *tupʰan
 n. *hur-, *hurka
 story *n.* *kahinj̥i
 straight *adj.* *ʃid̥a
 straw *n.* *pɔwala
 n. *pʰuʃɔ
 n. *kʰed̥ɔ
 stream *n.* *nala
 n. *dʒ̥ɔra
 n. *dəria
 n. *d̥arɔ
 strength *n.* *dʒor
 strong *adj.* *qat̥
 stupid *adj.* *boka
 suddenly *adv.* *hɔṭʰat̥
 sugar *n.* *mitʰaj
 n. *guḍɔ
 n. *tʃini
 sugarcane *n.* *kuʃiarɔ
 sun *n.* *beļa
 n. *ʃurdžɔ
 Sunday *n.* *dəobar
 n. *gurubar
 n. *et̥obar
 n. *robibar
 sunset *n.* *beļa quba
 sunshine *n.* *rodɔ
 n. *d̥upɔ
 surprising *adv.* *hɔṭʰat̥
 swallows *v.* *gil-

sweet *adj.* *mitʰa
swift *adv.* *tara-ṭari

swings *v.* *ɸul-
swoon *n.* *murtʃʰa

n. *pʰit

T - t

tail *n.* *leṭ-uɔ~ < *lat-ua~
n. *neŋguro
tailor *n.* *dɔrḍi
n. *kʰɔlipa
talk *n.* *baṭo
n. *gop
n. *kɔṭʰa
tall *adj.* *lomb̥a, *lamba
adj. *dang̥oro
adj. *d̥anja
tamarind *n.* *teṭoli
tame *adj.* *puṣa, *poṣa
tear *n.* *loj
temptation *n.* *laləʃɔ,
*lalɔʃa
n. *lobʰ
ten *adj.* *dɔcɔ
that many *adj.* *ɔ(tɔ)kina
adj. *ɔtɔ
that way *adv.* *o pakʰ-
thatch *n.* *tʃawṇi
n. *tʃaḷɔ, *tʃaḷa
n. *tʃʰano
the heavens *n.* *akaʃɔ
n. *dewa
n. *aʃman
the one who *pro.* *dʒahɛ
the rainy season *n.* *bariʃa

the sky *n.* *akaʃɔ
n. *aʃman
n. *dewa
then *adv.* *ʃe-beʃa
there *adv.* *o pakʰ-
adv. *o-tʰɛ, *ʃe-tʰɛ, *o-
tʰɛ-kona, *ʃe-tʰɛ-kona
these *dem.* *e guļa
they *pro.* *im̥ra, *em̥ra
pro. *um̥ra, *om̥ra
thigh *n.* *dʒaj
thin *adj.* *mihi
adj. *ʃoru
adj. *patʃa
adj. *ʃikɔṇɔ
thing *n.* *dʒiniʃ
n. *tʃidž
thirteen *adj.* *terəho
this many *adj.* *etɔ
adj. *e(tɔ)kina
this way *adv.* *e pakʰ-
thorn *n.* *koṭʃa
n. *kaṭa
those *dem.* *o guļa
thread *n.* *ʃuṭa
three *adj.* *t̥in
threshing-floor *n.* *kʰɔl-,
*kʰɔl̥an

n. *kʰamar
throat *n.* *gal̥a
n. *nɔṭi
n. *tut̥i
thumb *n.* *banṭʰia
n. *buḍ̥a, *buḍ̥i angul
thunder *n.* *girḍon
thunderbolt *n.* *ʃɔḍḍoko
n. *tʃilk-
Thursday *n.* *bistibar
ties *v.* *band̥i-
tiger *n.* *bag̥o
timid *adj.* *b̥iru
today *n.* *adži
toe *n.* *aŋgulo
tomorrow *n.* *kali
n. *aʃia kali
tongue *n.* *dʒib̥a
tooth *n.* *daṭṭo
towards *adv.* *pakʰe
post. *b̥iti (*biti)
tree *n.* *bakəʃa
n. *gatʃʰo
n. *tʃʰalo
n. *tʃʰilka
Tuesday *n.* *mɔŋgolbar
twelve *adj.* *baroḥo
two *adj.* *dui

U - u

under *post.* *nitʃ-
post. *hetʰ-
post. *nam-
post. *tɔl-
unexpectedly *adv.* *hotʰat̥
unfavourable *n.* *ulṭa

unhusked *n.* *d̥anɔ
universe *n.* *d̥unia
n. *dʒəgoṭ
n. *ʃɔŋʃaro
unmarried *n.* *tʃeŋri
n. *tʃeŋda

n. *d̥ena
until *post.* *tɔk
untrue *n adj.* *dʒʰutʰa
upper arm *n.* *dapʰna
n. *baha
urine *n.* *mutɔ

V - V

value *n.* *gad̪i
n. *d̪amo
 vapour *n.* *g̪u~wa
 vehicle *n.* *gad̪i

vein *n.* *r̪og
n. *fir̪o
 very *adv.* *kʰub
 vessel *n.* *t̪ʰal̪

village *n.* *bəsti
n. *gaw̪~

W - W

waggon *n.* *gad̪i
 waist *n.* *kɔmɔr
 wall *n.* *bed̪ʰa
n. *d̪ewal̪
n. *t̪at̪i
 warm *adj.* *gɔrɔm
 washerman *n.* *d̪ʰopa,
**d̪ʰoba, *d̪ʰopi, *d̪ʰobi*
 water *n.* *d̪ɔlɔ
n. *pan̪i
 waterpot *n.* *g̪ɔd̪-, *g̪ɔd̪ila
n. *kɔlɔfi
n. *loṭa
 we *pro.* *hamra
 weapon *n.* *hat̪ijarɔ
 wears *v.* *pind̪ʰ-
 weaves *v.* *buṇ̪-
 web *n.* *d̪aḷɔ
 Wednesday *n.* *buḍ̪bar
 well *n.* *t̪ua
n. *ku~a
 west *n.* *pat̪ʰa, *pɔt̪ʰim
 wet *adj.* *b̪id̪ga
 wheat *n.* *gɔhɔmɔ

wheel *n.* *pahia
n. *t̪jaka
 when *adv.* *kɔwn bɛla
adv. *d̪xe bɛla
 where *adv.* *kɔwn t̪ʰε
 which way? *adv.* *kɔwn
pakʰ-
 whip *n.* *pən̪ti
 whirlwind *n.* *g̪ur̪-
n. *baw kunta
 white *adj.* *sad̪ʰa
adj. *gora
 who? *pro.* *kahe
 wicked *adj.* *kʰarab
adj. *ku
 wide *adj.* *oʃaro
adj. *t̪ʃepṭa
 wide mouthed jar or pot
n. *gamla
 wife *n.* *beṭi-ṭʰawa-ni >
be/et̪ʃhani
n. *t̪iri
 wild *adj.* *d̪ɔŋgɔli
adj. *bɔn̪-, *bɔnua

wind *n.* *baṭaʃɔ
n. *bɔjar
n. *baw
n. *hawa
 wing *n.* *d̪eṇa
 with *post.* *ʃɔŋge
 without *n.* *t̪ʰaḍa
adv prep. *biṇa
 wolf *n.* *lekd̪a
 woman *n.* *t̪iri
n. *beṭi-ṭʰawa-ni >
be/et̪ʃhani
 wool *n.* *pɔʃom
n. *un, *ul
 world *n.* *d̪unia
n. *ʃɔŋʃaro
n. *d̪ɔgɔt̪
 worm *n.* *makɔwɔ
n. *piḷu-kira
n. *poka
 wrist *n.* *kɔbd̪i
 wrong *n.* *b̪ul

Y - Y

year *n.* *bɔṭʰɔrɔ
n. *ʃal̪
 yellow *adj.* *hɔld̪ia
 yesterday *n.* *kali
 yesterday, tomorrow

n. *kali
 you *pro.* *t̪om̪ra
pro. *t̪ui
 young *n.* *bat̪ʰ-, *bat̪ʰa,
**bat̪ʰi, *bat̪ʰur*

adj. *gab̪ur
adj. *baṭʃa
adj. *d̪ɔwan
 youthful *adj.* *d̪ɔwan
adj. *gab̪ur

Reconstruction Id. reversal list

1 *d̥unia	66 *t̥uri	126 *meg̥iɔ, *meg̥iɔla
2 *ʃ̥əŋʃarɔ	67 *ʃ̥əriʃa	127 *ku~ha, *ku~has
3 *d̥əgɔt̥	68 *rai	131 *d̥əɔp̥
4 *gat̥ʰɔ	70 *t̥eṭɔli	132 *paṇi
5 *d̥əŋgəlɔ	71 *p̥əlɔ	133 *bərəp̥h
6 *d̥ad̥ɔ, *d̥ad̥ɔ bađi	72 *narikəlɔ, *narikəlɔ	134 *hemɔ
7 *bənɔ	74 *bađam	135 *b̥ap̥
10 *bagan	76 *gəhəmɔ	141 *moni
11 *bagiʃa	77 *kəməlɔ	142 *t̥ad̥-
12 *t̥al̥i	79 *p̥əd̥d̥ɔ~	144 *ʃ̥it̥ɔ
13 *d̥al̥ɔ, *d̥ali	82 *k̥ira	146 *oʃ̥ɔ
16 *lat̥i	83 *ʃ̥e~waf̥	148 *b̥ərɔʃ̥
18 *ʃ̥ik	84 *rui	149 *d̥ɔd̥ɔđi
22 *d̥an̥gɔ	85 *kapaf̥ɔ	150 *ind̥rɔ d̥iŋ̥ənuʃ̥
23 *kat̥i	86 *t̥ula	151 *bagd̥iŋ̥ənuk
24 *pen̥ti	87 *baŋ̥a	152 *rəŋ̥ d̥iŋ̥ənu
28 *k̥əđi	88 *nuŋ̥ɔ	154 *pahad̥ɔ
29 *d̥al̥ɔŋ̥ɔ	89 *nimok̥h	155 *nəđi
30 *l̥əkəđi	90 *pař̥ərɔ	156 *banɔ
31 *ba~ʃ̥ɔ	91 *ʃ̥il̥ɔ	158 *kainṭa
33 *ʃ̥əŋ̥a~ja	93 *gup̥h̥a	159 *d̥ərina
34 *ʃ̥əŋ̥ap̥	94 *k̥ali, *k̥aliʃ̥a	161 *t̥iro
36 *dag	95 *k̥ok̥o-	162 *d̥iň̥arɔ
38 *pař̥-, *pař̥ari	99 *l̥wha	163 *d̥ɔň̥ra
39 *d̥əđrɔ	100 *t̥amma	165 *naļa
40 *ʃ̥ipa	101 *d̥h̥atu	166 *d̥əria
41 *muļɔ	103 *d̥əŋ̥ɔ	167 *reč̥ɔ
42 *god̥h̥a	105 *piṭəl̥ɔ	169 *ʃ̥o~t̥
43 *ʃ̥əŋ̥al̥ɔ	106 *kojla	171 *t̥up̥an
44 *bakəla	107 *aŋ̥h̥a	172 *d̥un
46 *ʃ̥əŋ̥ilka	108 *muji	174 *hur-, *hurka
47 *p̥ulo	109 *t̥ai	175 *bař̥ař̥ɔ
48 *ka~ta	110 *d̥uļ̥ala	178 *g̥ur-
50 *koʃ̥a	111 *aŋ̥ara, *eŋ̥ara	179 *baw kunṭa
51 *g̥a~ʃ̥ɔ	114 *mat̥i	180 *ʃ̥omund̥rɔ
52 *k̥əŋ̥ed̥ɔ	115 *b̥u~i	181 *ʃ̥agɔrɔ
54 *b̥uš̥i	117 *kad̥ɔ~	182 *akař̥ɔ
55 *kar-, *karwaŋ̥ɔ	118 *baļa, *baļu	183 *aʃ̥man
56 *tuʃ̥ɔ	119 *t̥unɔ	184 *d̥ewa
58 *powaļɔ	120 *aguni	185 *t̥ara
60 *p̥uš̥ɔ	121 *d̥zui	186 *beļa
61 *bitʃ̥i, *bitʃ̥ɔn	122 *d̥h̥u~wa	187 *ʃ̥urdž̥ɔ
62 *d̥ana	123 *gəno, *gənd̥h̥ɔ	188 *d̥iň̥upo
63 *d̥aŋ̥ɔ	124 *bař̥na	189 *rođɔ
65 *d̥ira	125 *bəđeli	190 *bela duba

- 192 *b^horɔ
 194 *bihano
 195 *bela uč^h-
 196 *poh-wa
 197 *grəhən
 198 *tʃandɔ̄
 199 *hawa
 200 *baw
 201 *bɔjar
 202 *girdʒən
 206 *tʃɔdəkɔ̄
 207 *tʃilk-
 208 *dʒon^hakɔ̄
 209 *udždžəla
 211 *alo
 213 *and^harɔ̄
 214 *gołɔ̄
 215 *kɔpuro
 216 *dʒənṭu
 217 *dʒanwar
 218 *pɔk^hi
 220 *parua, *paria
 221 *koptɔ̄r, *kojtɔ̄r
 222 *kukuro
 223 *kutta
 224 *matj^hɔ̄
 225 *ukuni
 226 *d^hilɔ̄
 231 *fa~po
 232 *k^hatlaʃ
 234 *tʃeŋ-mɔŋula
 235 *dʒet^hi, *dʒet-ket-
 236 *tʃiktiki
 237 *girgit̪
 238 *samukɔ̄
 239 *gundʒur
 242 *leč-ua~ < *lač-ua~
 243 *neŋguro
 244 *dɛŋa
 245 *pak^ha, *pak^hina
 246 *poka
 247 *piļu-kira
 248 *makɔwro
 249 *makdə
 250 *džalɔ̄
 251 *bandɔrɔ̄
 252 *hati, *hat^hi
 253 *g^hodjałɔ̄
 254 *bo~ťa
 255 *kumir, *kumb^hirɔ̄

- 256 *guhi
 257 *g^hoqa
 258 *gaj
 259 *tʃ^hanq
 260 *gəbərɔ̄
 261 *g^hɔji
 262 *goru (halua goru)
 263 *damura
 264 *bɔjlɔ̄
 265 *adja
 266 *fa~də
 267 *d^hakərɔ̄
 268 *b^hi~ʃɔ̄
 269 *bilai
 270 *nakar
 271 *tʃagolɔ̄
 272 *bɔkədɔ̄
 274 *b^heqa
 275 *k^hasi
 276 *un, *ul
 277 *pɔʃəm
 282 *pałɔ̄
 283 *bag^hɔ̄
 284 *fiŋg^hɔ~
 287 *ha~ʃɔ̄, *pați ha~ʃɔ̄
 288 *radʒ ha~ʃ
 290 *k^hərəha
 291 *ʃeʃa
 293 *u~t^hɔ̄
 294 *batj^h-, *batj^ha,
 *batj^hi, *batj^hur
 296 *murga, *murgi
 297 *tʃɔdai
 298 *ʃuɔrɔ̄
 299 *kauwa
 300 *nəknaj
 301 *ʃɔlea
 302 *enduɔrɔ̄
 303 *muʃɔ̄
 304 *tʃika
 305 *d^həreəa
 307 *matj^hi
 308 *da~ʃɔ̄
 312 *mosa
 313 *mətʃtʃ^hɔrɔ̄
 314 *džokɔ̄
 315 *tʃina, *tʃina
 316 *beqlaq
 317 *tʃa~war
 318 *ta~tɔ̄
- 319 *tɔl-
 320 *beŋɔ̄
 321 *bitʃu
 322 *ka~kɔdɔ̄, *biʃ
 ka~kədɔ̄
 323 *b^halu, *b^halukɔ̄
 324 *hɔriŋɔ̄
 325 *pɔndʒa
 326 *t^habba
 327 *tʃil^ha
 329 *lekqa
 331 *k^honta
 332 *b^hafa
 333 *tʃiti
 335 *dəha
 336 *gaw
 337 *ʃərilɔ̄
 339 *laʃ
 340 *murðar
 341 *moda
 342 *pit^hi
 343 *t^həlwa
 345 *tʃoru
 347 *paʃ^hila
 348 *peʃɔ̄
 349 *naj, *nab^hi
 350 *tʃεt̪
 352 *bitʃa
 355 *pɔki
 356 *rɔktɔ̄
 358 *k^hun
 360 *hadđi
 361 *madža
 364 *kanɔ̄
 365 *tʃɔk^hu
 366 *b^hru
 367 *papuni, *papuri
 369 *pata
 372 *loj
 373 *nađi
 374 *b^hutj^h
 375 *baha
 376 *dəp^hna
 378 *kak^hɔ̄ + tɔli
 379 *bɔgɔl
 380 *hat^hɔ̄
 382 *tała, *tału
 384 *aŋgulɔ̄
 385 *nəgo
 386 *baŋt^hia

- 387 *buð^fa, *buð^fi anȝul
 389 *kahuṇi,
 *kilȝ + kahuṇi
 393 *ȝand̥i
 395 *hia
 396 *mən̥o
 397 *d̥il
 398 *pil^fai
 400 *kɔlɪd̥za
 402 *gu
 403 *biȝt̥ha
 405 *mut̥o
 406 *rɔg
 408 *jirɔ
 409 *t̥ɛn̥ɔ
 410 *paw~
 412 *kɔmɔr
 413 *tał-, *tała
 414 *pała
 415 *t̥ap
 416 *t̥in̥ɔ
 418 *d̥an̥j
 420 *kɔbðzi
 424 *eri
 428 *hatua
 430 *mat̥a
 431 *k^hapɔri
 432 *k^hol-
 433 *kɔpałɔ
 434 *g^felu
 435 *mɔgɔd̥ɔ
 436 *giđu
 437 *dimag
 438 *muk^hɔ
 440 *lałɔ
 442 *t̥up
 443 *ʃep
 444 *ʃehra
 446 *taļu
 447 *t̥ułli
 448 *hotolai
 449 *gɔrd̥iɔna
 449 *g^fetʃa
 451 *tułi
 452 *nołi
 453 *nakɔ
 454 *p^hɔrɔŋ
 455 *kan̥a
 457 *t̥f^hed̥, *t̥f^henđa

- 458 *ʃian̥i
 459 *ʃiŋgał
 460 *bɔsti
 462 *ʃamida
 463 *t̥hala
 464 *t̥ułi
 465 *t̥akua, *t̥ak-
 466 *t̥and̥ia
 468 *dʒib^fa
 469 *da~tɔ
 470 *t̥ab-, *t̥abuwa
 473 *ped̥i
 475 *maʃuda, *madi
 477 *pałi
 478 *kan̥d̥ɔ
 479 *g^fad̥ɔ
 480 *o~t̥, *t̥ot̥
 481 *galɔ
 482 *gal̥a
 483 *t̥ɔn̥ɔ
 485 *bukɔ
 486 *t̥f^hati
 487 *kami harwa
 489 *pandžora
 491 *mułi
 493 *p^huʃp^huʃ, *p^hepqa,
 *p^hepʃa
 494 *dat̥hi
 495 *motʃɔ
 496 *p^hɔm
 499 *am
 500 *kɔla, *keļa
 501 *t̥elmus
 502 *pɔpiła, *papia
 503 *mɔtɔrɔ
 504 *kɔlaј
 505 *ʃima
 506 *k^hadžur, *k^hɛdžur
 507 *bořir
 508 *kułɔ
 509 *anȝur
 510 *bilati
 512 *kał^huwal
 513 *d̥imma
 515 *maʃu, *mɔʃɔŋ,
 *majʃɔŋ
 517 *t̥aułɔ
 518 *b̥ałɔ
 519 *d̥an̥o

- 521 *t̥f^hała
 522 *makaj
 523 *ʃɔjʃɔ
 526 *bajgɔn̥ɔ
 527 *rɔʃun̥ɔ, *reʃun̥ɔ,
 *leʃun̥ɔ
 528 *ada
 529 *mɔritʃɔ, *mɔrułʃɔ
 530 *akali
 532 *gua
 533 *ʃupari
 534 *dud̥iɔ
 535 *k^hauda
 536 *d̥un̥i
 537 *biʃɔ
 538 *dʒəħor
 540 *ała
 541 *gu~da
 543 *t̥ini
 544 *gułɔ
 545 *mit̥haj
 547 *kuʃiarɔ
 549 *mɔhu, *mɔd̥iɔ
 551 *mɔhu matʃ^hi
 552 *nibri
 553 *t̥ałi, *t̥iți
 554 *lułi (or nułi?)
 555 *kukti
 557 *t̥ełɔ
 558 *g^fiu
 559 *t̥ɔrɔb, *t̥ɔrbi
 560 *mak^hɔnɔ
 562 *ʃɔr-
 563 *d̥ɔhi
 564 *t̥ana
 565 *bułɔ
 566 *aļu
 567 *b̥okɔ
 568 *k^hida
 569 *gađɔrɔ
 570 *rašta
 571 *ʃɔdʒk
 572 *d̥amal
 573 *d̥egɔr
 575 *g^fała
 576 *pɔt̥
 577 *pul
 580 *t̥a~i
 582 *dʒagah

583 *b ^h u~wi	669 *p ^h aļɔ	777 *manuʃ > manuʃi >
584 *dʒəmin	671 *katʃi, *katʃija	manʃi
585 *kapod, *kapda	676 *ʃuṭa	778 *nərɔ
586 *nua, *nunḍa	678 *dədi	779 *puruʃ
588 *tʃəppəl	681 *dʒukti	780 *mərɔd
591 *dʒuṭa, *dʒota	682 *moj	781 *beṭa-tʃ ^h awa
592 *g ^h əd-, *g ^h ədila	684 *kud ^h alɔ	782 *biha-, *beha-
593 *kələʃi	685 *haṭṭowda	784 *beṭi-tʃ ^h awa-ni >
594 *loṭa	686 *k ^h etɔ	be/etʃ ^h ani
603 *t ^h al	690 *tʃəuki	785 *tiri
604 *gamla	691 *pələŋka	787 *tʃeŋda
605 *g ^h ərɔ	692 *k ^h aļɔ	788 *tʃeŋri
606 *badj	693 *ʃu̯i	790 *d ^h ena
607 *dokan	694 *bindi	792 *tʃ ^h awa
608 *iṭa	695 *ka~kɔ	795 *nari
610 *k ^h əl-, *k ^h əlan	696 *meska	796 *maj-
611 *k ^h amar	697 *tʃirɔni	797 *beṭi-tʃ ^h awa
613 *duwarɔ	698 *tʃ ^h adɔ	800 *ʃəŋgo
616 *dewal	699 *tʃaļɔ, *tʃala	802 *bənd ^h u
617 *taṭi	700 *tʃ ^h anɔ	804 *ʃətru
618 *beq ^h a	702 *naw, *nawka	807 *radža
620 *ʃiṣa	703 *dʒahaḍ	808 *nam
621 *ka~iṭʃ	704 *mədɔ	809 *rak ^h walɔ, *lak ^h walɔ
622 *tʃaka	705 *daru	812 *mutʃi, *mutʃiar
623 *pahia	707 *tʃuhani	814 *d ^h opa, *d ^h oba,
624 *gadji	709 *ʃewal	*d ^h opi, *d ^h obi
625 *q ^h olo	711 *uttɔrɔ	815 *kam ^h arɔ
627 *q ^h ak	712 *dʒəwab	816 *ləwharɔ
628 *g ^h ənt-	714 *kəʃəm	817 *bania
630 *ʃiŋgo	721 *dʒ ^h ut ^h ɔ	818 *ʃonarɔ
631 *ba~ʃi	722 *mitʃ ^h a	820 *matʃ ^h ua, *matʃ ^h uar
633 *anj ^h i	725 *d ^h oka	823 *kiʃənɔ
635 *tir	728 *kahinj	826 *tʃasa
639 *k ^h apɔr	731 *tʃabi	828 *kum ^h arɔ
640 *bɔrʃa	732 *tʃ ^h orani	830 *nəkɔr
642 *hatʃjarɔ	734 *ku~a	831 *tʃakɔr
643 *gaw~	737 *tʃua	833 *dərdži
644 *bəstī	738 *dʒ ^h uri	834 *k ^h əlipa
645 *bitʃ ^h na	739 *tɔk-	846 *dʒiu, *dʒib
647 *parɔni	743 *d ^h aki	849 *dʒan
649 *tʃadɔr	745 *dəļɔ	852 *upəbaʃ, *upaʃ
650 *gilap ^h	749 *dəmɔ	870 *k ^h arab
653 *lepo	751 *dər	872 *ku
654 *kombəč	756 *gɔp	873 *dəʃ
655 *q ^h uʃa	757 *baṭɔ	875 *lob ^h
662 *tʃəkku, *tʃaku	759 *kɔṭ ^h a	880 *map ^h
663 *kaṭi	762 *tʃiḍ	881 *g ^h in
664 *tʃ ^h uri	763 *dʒiniʃ	885 *ragɔ
667 *halɔ, *halɔ	766 *ʃeʃɔ	888 *hiŋʃa
668 *nangəļɔ	776 *lok	889 *dʒəl-, *dʒəlɔn

894 *biʃ	1045 *tʃʰada	1162 *ɔ(tɔ)kina
896 *kʰed	1048 *ba	1164 *dʒɔtɔ, *dʒeṭɔ
899 *ʃok	1051 *pʰirɔ, *pʰerɔ	1165 *dʒe(tɔ)kina
917 *hɔtʰat	1058 *tɔk	1167 *kɔtɔ, *keṭɔ
941 *dəri	1065 *bodʰaj	1168 *kɔṭkina, *keṭkina
943 *kʰuʃi	1067 *baðe	1170 *beʃi
948 *ʃukʰ	1068 *tanɛ	1174 *bʰal-ila < *bʰal-
950 *biʃoð	1070 *bɔðəl-	gila < *bʰal-gula
957 *tʃʰad-, *tʃʰada	1071 *ut̚tɔrɔ	1175 *meʃa
966 *manɛ	1072 *dəkʰinɔ	1176 *pʰajk
967 *moṭlob	1073 *pub	1179 *gaʃek
968 *laðʒ, *laðʒda	1075 *paʃʰa, *poʃʰim	1181 *kʰub
969 *ʃorɔm	1076 *pɔwa	1187 *kɔnek
971 *lałɔtʃ	1077 *adʰa	1189 *-kʰudi
973 *lałɔʃɔ, *lałɔʃa	1078 *ɛkɔ	1193 *əlpɔ
980 *dʒɔrɔ	1079 *ʃowa	1195 *tʰɔdʒek
982 *murʃʰa	1080 *dui	1198 *kiʃʰu
985 *pʰit	1081 *tiń	1200 *kɔm
987 *tʃɔfa	1082 *tʃari	1201 *got-, *gotɛ-gula
989 *leŋdɔ, *neŋdɔ	1084 *pa~tʃɔ	1202 *ʃɔbɔ
990 *lula, *lulʰa	1085 *tʃʰɔj	1203 *taman
991 *kʰoda	1086 *ʃatɔ	1207 *pura
995 *boba	1087 *a~tʰɔ, *a~tʰɔ	1210 *ɛl̥a, *əl̥a
996 *kaña	1088 *nɔ-	1212 *ʃe-beʃa
998 *ar	1089 *dəʃɔ	1214 *kɔwn beʃa
1002 *kintu, *kintuk	1090 *egarɔhɔ	1217 *dʒe beʃa
1007 *karɔnɔ	1091 *barɔhɔ	1219 *bʰiti (*biti)
1009 *dʒədi	1093 *t̚erɔhɔ	1221 *pakʰe
1010 *bahir-	1142 *ɛ rɔkɔm, *ɛ rɔŋ	1222 *ɛ-tʰɛ, *ɛ-tʰɛ-konqa
1011 *bʰitɔr-	1143 *ɛ lakʰa, *ɛ lakʰanqɔ	1224 *ɛ pakʰ-
1012 *bəgɔlətɔ	1144 *ɛ moṭɔn, *ɛ mɔn	1226 *o-tʰɛ, *ʃe-tʰɛ, *o-
1013 *lağɔtɔ	1145 *ɔ rɔkɔm, *ɔ rɔŋ, *u	tʰɛ-konqa, *ʃe-tʰɛ-
1014 *ʃatʰ-	rɔŋ	konqa
1016 *katʃʰ-	1146 *ɔ lakʰa, *ɔ lakʰanqɔ	1228 *o pakʰ-
1020 *d̚uro	1147 *ɔ moṭɔn, *ɔ mɔn	1230 *kɔwn tʰɛ
1021 *ʃəŋge	1148 *dʒe rɔŋ	1233 *kɔwn pakʰ-
1022 *upɔr-	1149 *dʒe lakʰa, *dʒe	1242 *bʰal, *bʰalɔ
1023 *tɔl-	lakʰanqɔ	1245 *ʃundɔr
1024 *nitʃ-	1150 *dʒe moṭɔn, *dʒe	1247 *bədɔ, *bədɔc
1025 *hɛtʰ-	mɔn	1249 *tʃʰotɔ
1026 *nam-	1151 *kerɔŋ	1250 *lɔmba, *lamba
1027 *ag-	1152 *ke lakʰa, *ki	1251 *d̚anja
1028 *patʃʰ-	lakʰanqɔ	1253 *dəŋgɔrɔ
1029 *mukʰa-mukʰi	1153 *kemɔn	1255 *kʰatɔ
1030 *ʃamɔn-	1154 *eke lakʰa, *eke	1256 *batʃa
1032 *bitʃ-	lakʰanqɔ	1257 *ʃɔsta
1033 *maðʒʰ-	1158 *ɛtɔ	1259 *dami
1042 *ulṭa	1159 *ɛ(tɔ)kina	1261 *ʃadʰa
1044 *biŋa	1161 *ɔtɔ	1262 *gora

1264 *kala	1367 *pura	1495 *rati
1265 *gərəm	1368 *b ^h əra	1498 *ʃal
1266 *t ^h andə	1369 *b ^h ərti	1499 *bəʃ ^h ərə
1267 *dʒadə	1376 *tara-ṭari	1502 *sandʒ ^h ə
1268 *ganda	1377 *astə-aste	1505 *ʃəkal, *ʃakal
1270 *məjla	1378 *d ^h ire-d ^h ire	1506 *dʒənmə
1274 *gedra	1381 *boka	1507 *ubdʒ-
1276 *dʒ ^h ək-ḍʒ ^h əka	1388 *dət	1509 *mərənqə
1280 *p ^h ətp ^h ət	1391 *dʒor	1510 *adʒi
1281 *b ^h əri	1396 *purənqə	1511 *kali
1284 *haluka	1398 *noja	1512 *afja kali
1286 *ba~, *ba~ja, *ba~w	1400 *bud ^h a	1513 *u ڏina, *u ڏinka
1288 *dahinə	1401 *dʒəwan	1515 *eṭəbar
1290 *ʃukna, *ʃukan	1402 *gab ^h ur	1516 *rəbibar
1291 *b ^h idža	1403 *ʃərələ	1517 *gurubar
1294 *b ^h ətra	1405 *ʃəhədʒ	1518 *dəobar
1295 *ʃok ^h a	1406 *kɔt ^h in	1519 *ʃəmbar
1296 *d ^h ər-	1409 *nərəm	1520 *məŋgəlbar
1301 *ʃəra	1410 *koməl	1522 *buḍ ^h bar
1303 *pətʃa	1413 *kɔt ^h or	1523 *biṣṭibar
1305 *taḍža	1416 *puʃa, *poʃa	1525 *ʃukərbar
1306 *taṭka	1419 *dʒəŋgəli	1526 *ʃənibar
1308 *paka	1420 *bən-, *bənua	1535 *əg ^h ənqə, *ag ^h ənqə
1309 *moṭa	1422 *d ^h ila	1537 *mag ^h ə
1313 *ʃikənqə	1426 *rəŋj	1542 *bariʃa
1314 *paṭla	1429 *həldia	1552 *maʃə
1315 *ʃoru	1430 *k ^h əjra	1569 *kər-
1316 *mihi	1432 *baḍami	1572 *bəhə-
1317 *oʃaro	1433 *niłɔ, *niłə	1583 *b ^h uk-
1319 *ʃeptə	1434 *lal	1590 *d ^h uk-
1320 *a~t̪ə	1436 *pəŋʃ-	1600 *ʃik ^h -
1322 *u~tʃa	1438 *ʃemla	1625 *nam ^h -
1324 *niʃa	1439 *ʃəbuḍʒ, *ʃəbuḍʒia	1647 *ʃuṇ-
1328 *ʃiḍ ^h a	1440 *ʃona	1693 *ʃuṭ-
1330 *beķa	1442 *rupa	1698 *ʃuŋg ^h -
1331 *t̪er-	1443 *tʃandı	1741 *bandʒ ^h -
1333 *b ^h ekdə	1444 *t ^h ikɔ	1756 *ranq ^h -
1340 *k ^h uḍ-	1446 *gołti	1773 *kiṇ-
1341 *tʃulkani	1447 *b ^h ul	1797 *buṇ-
1343 *gəhinə, *gəhirə	1449 *dʒ ^h uč ^h a	1826 *t̪ip-
1344 *k ^h adə	1453 *ʃupo	1827 *tʃip-
1346 *dəhəo	1454 *dʒ ^h it̪	1884 *dʒ ^h ul-
1351 *mit ^h a	1461 *teḍʒ	1911 *pinq ^h -
1352 *t̪ita	1463 *ʃeptə	1913 *putʃ ^h -
1353 *k ^h aṭa	1473 *b ^h iru	1988 *gil-
1354 *t̪eṇa	1477 *naṇṭa, *neṇṭa	1994 *man ^h -
1356 *gərib	1484 *b ^h in	1997 *piʃ-
1359 *kaŋgalə	1486 *dʒuḍa	2000 *d ^h uṇ-
1362 *d ^h ənq̪i	1488 *hadʒir	2012 *put-
1365 *k ^h ali	1494 *diṇq̪	2131 *učəqđə

- 2184 *aginɑ
- 2283 *mui
- 2284 *tui
- 2285 *ɛ~j, *i~haj
- 2286 *o~ɛ, *u~haj
- 2287 *hamra

- 2288 *tom^fra
- 2289 *im^fra, *ɛm^fra
- 2290 *um^fra, *om^fra
- 2291 *ɸahɛ
- 2295 *kahɛ
- 2344 *ɛ guļa

- 2345 *o guļa
- 2374 *guha
- 2376 *kaṭari
- 2377 *tʃ^hawŋi
- 2378 *dʒ^foļa
- 2379 *bəhu, *bəhut